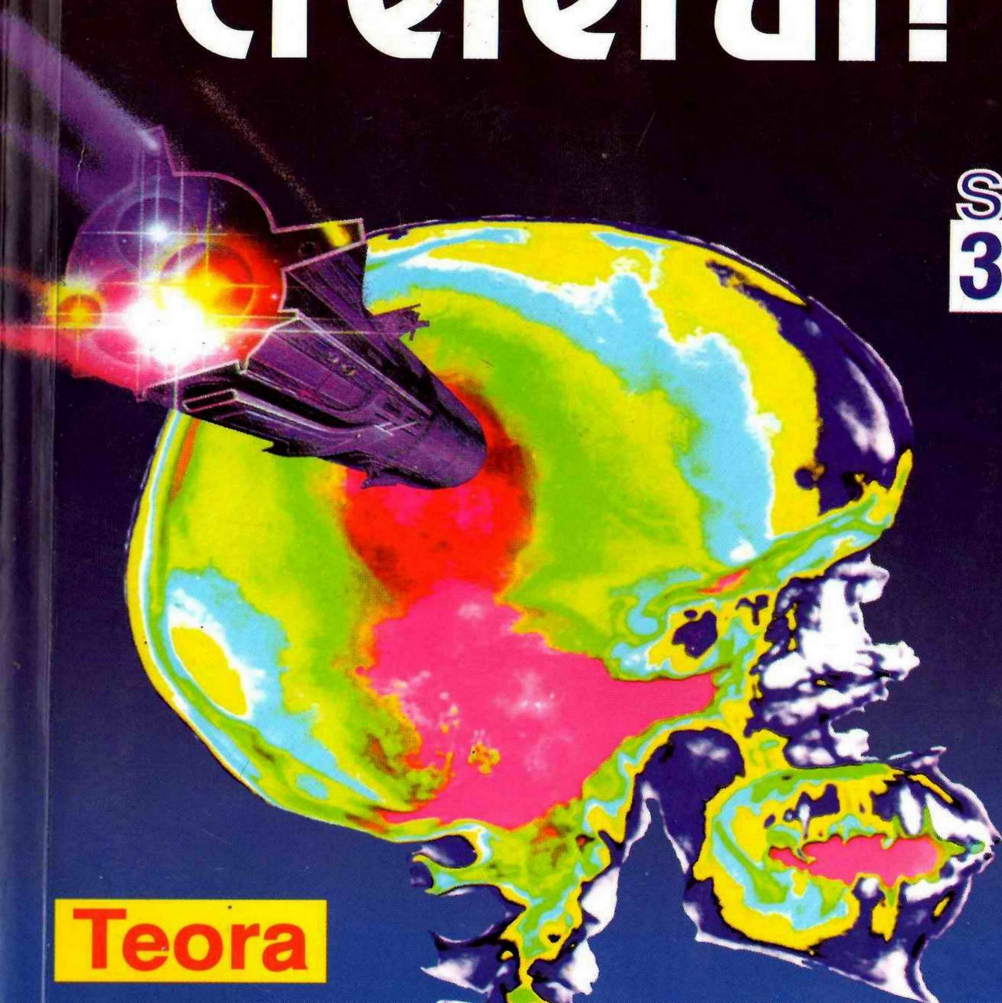
ASIMOV

Destinația: creierul!

SF 31

Teora

ISAAC ASIMOV
Destinaţia:
CREIERUL!

Traducere şi adaptare de Mihai-Dan Pavelescu

Titlul original:
FANTASTIC VOYAGE II

Published by TEORA în arrangement with Doubleday,
A division of Bantam Doubleday Dell Publishing Group, Inc.

NOT 2564 SF DESTINAŢIA: CREIERUL, ASIMOV
ISBN 973-60l-970-5
Printed în România

Pentru Dick Malina şi Scott Meredith, datorită cărora a fost posibil.

AVERTISMENT

În 1966, a apărut romanul meu *Călătorie fantastică*[1]*.* În realitate, el constituia transpunerea literară a unui film cu scenariul scris de alte persoane. Eu urmasem pe cât putusem intrigă, modificând doar câteva dintre erorile ştiinţifice cele mai insuportabile.

N-am fost niciodată satisfăcut de roman, deşi s-a vândut foarte bine şi continuă să fie reeditat, pur şi simplu fiindcă nu-l simţisem niciodată că-mi aparţine.

Când mi s-a oferit ocazia să scriu altă carte pe aceeaşi temă, am fost de acord numai cu condiţia să-mi aparţină în exclusivitate. Aceasta este *Călătorie fantastică II – Destinaţia: Creierul!* Pe baza cărţii se poate realiza un film, însă într-un asemenea caz, ea nu-i va datora absolut nimic filmului. Bun sau rău, romanul este exclusiv *al meu.*

[1] Apărut la editura Teora, 1997. (n. trad.)

1. SOLICITAREA

Cel solicitat trebuie să înveţe să suporte măgulirile.
Tata Dejnev

1

— Mă scuzaţi, vorbiţi ruseşte? îi răsună în ureche glasul grav de contralto.

Albert Jonas Morrison se încorda pe scaunul lui. Sala era cufundată în penumbră, iar displayul calculatorului de pe podium îşi afişa imaginile cu o insistenţă ce nu-l impresionase.

Probabil că aţipise. În mod clar, atunci când se aşezase, în dreapta lui fusese un bărbat. Oare când se transformase în femeie? Sau când se ridicase şi fusese înlocuit?

Morrison îşi drese glasul şi vorbi:

— Aţi spus ceva, doamnă?

N-o putea zări prea bine în încăperea întunecoasă, luminată doar de străfulgerările dinspre display. Distingea părul închis la culoare, tăiat drept, ascunzând urechile ca o cască.

— V-am întrebat dacă vorbiţi ruseşte, spuse ea.

— Da, vorbesc. De ce doriţi să ştiţi?

— Pentru că mi-ar fi mai simplu. Engleza mă trădează câteodată. Sunteţi dr. Morrison? A. J. Morrison? Pe întunericul acesta, nu sunt prea sigură... Vă rog să mă scuzaţi dacă am făcut o confuzie.

— Da, sunt A. J. Morrison. Am făcut cunoştinţă?

— Nu, însă eu vă cunosc. Mâna femeii se întinse, atingându-i uşor mâneca sacoului. Am neapărată nevoie de dumneavoastră. Vă interesează expunerea aceasta? Nu

păreaţi foarte atent...

Bineînţeles, amândoi vorbeau în şoaptă.

Morrison privi involuntar în jur. Sala nu era prea populată şi pe locurile din preajmă nu se afla nimeni. Cu toate acestea, şoapta lui scăzu şi mai mult în intensitate.

— Şi dacă nu m-ar interesa?

Era curios, chiar dacă numai pentru că se plictisea; expunerea îl adormise.

— Aţi putea veni cu mine, spuse femeia. Mă numesc Natalia Boranova.

— Unde să vin cu dumneavoastră, doamnă Boranova?

— Să bem o cafea... şi să discutăm. Este vorba despre ceva extrem de important.

Aşa a început totul.

2

Acum o privea în condiţii normale de iluminat şi vedea că era mai puţin tânără decât crezuse. Treizeci şi şase de ani? Poate chiar patruzeci?

Păr negru, grizonat. Trăsături pronunţate. Sprâncene groase. Maxilare puternice. Nas plăcut. Corp voinici totuşi nu exagerat. Deşi nu purta tocuri, era aproape la fel de înaltă ca el. Pe ansamblu, o femeie atrăgătoare fără să fi fost frumoasă. Genul de femeie, decise Morrison, cu care te puteai obişnui în timp.

Suspină, deoarece se găsea în faţa unei oglinzi şi se putea vedea pe sine. Păr nisipiu, pe cale de rărire. Ochi albaştri, spălăciţi. Chip ascuţit, corp slăbănog, nas coroiat. În nici un caz un chip cu care ai dori să te obişnuieşti. În ceva mai mult de zece ani, Brenda nu se obişnuise câtuşi de puţin, iar a patruzecea aniversare a bărbatului avea să aibă loc la câteva zile după a cincea aniversare a oficializării divorţului lor.

Chelneriţa le adusese cafelele. Stătuseră faţă în faţă, fără să vorbească, doar cântărindu-se din priviri. În cele din urmă, Morrison simţi că trebuia să spună ceva.

— Nici o votcă? Căută el să destindă atmosfera. Femeia zâmbi.

— Nici o Coca-Cola? Morrison izbucni în râs.

— Sunteţi la fel de promptă şi în ruseşte?

— Să facem o încercare. Să vorbim în ruseşte.

— O să părem doi spioni.

Ultima ei propoziţie fusese în ruseşte. La fel şi răspunsul lui Morrison. Schimbarea limbii riu-l afecta câtuşi de puţin.'Putea vorbi şi înţelege rusă la fel ca engleza. Era inevitabil. Dacă un american dorea să fie om de ştiinţă şi să ţină pasul cu literatura de specialitate, trebuia să se priceapă la rusă aproape în aceeaşi măsură în care un om de ştiinţă rus trebuia să se priceapă la engleză.

— De ce să părem nişte spioni? În Rusia există sute de mii de americani care vorbesc engleza şi în Statele Unite sute de mii de cetăţeni ruşi vorbesc rusa. Nu mai sunt vremurile de altădată.

— Este adevărat, încercasem o glumă. Atunci, de ce doriţi să vorbim în rusă?

— Ne aflăm în ţara dumneavoastră şi asta vă oferă un atu psihologic, nu-i aşa, dr. Morrison? Dacă am vorbi în limba mea, echilibrul s-ar mai restabili puţin.

Morrison sorbi din cafea şi încuviinţă din cap.

— Cum doriţi.

— Dr. Morrison, mă cunoaşteţi?

— Nu, nu v-am întâlnit niciodată.

— Dar numele meu? Natalia Boranova? Aţi auzit de mine?

— Scuzaţi-mă. Dacă aţi fi activat în domeniul meu, aş fi auzit de dumneavoastră. Deoarece n-am auzit, presupun că nu lucraţi în domeniul meu. Ar trebui să-mi fiţi cunoscută?

— Putea fi util, deşi nu neapărat. Eu însă vă cunosc. Mai

exact, cunosc o mulţime de lucruri despre dumneavoastră. Când şi unde v-aţi născut... Şcolile urmate... Faptul că sunteţi divorţat şi că aveţi două fiice care locuiesc cu fosta dumneavoastră soţie... Ştiu ce funcţie aveţi la universitate şi ce anume cercetaţi în prezent.

Morrison strânse din umeri.

— Nimic din toate astea n-ar fi greu de aflat în societatea noastră informatizată. Ar trebui să fiu măgulit sau alarmat?

— Dumneavoastră ce credeţi?

— Depinde de cuvintele dumneavoastră. Dacă veţi spune că sunt faimos în Rusia, voi fi măgulit, dar dacă veţi spune că sunt ţinta unor investigaţii, s-ar putea să fiu alarmat.

— N-âm absolut nici o intenţie să nu fiu cinstită. M-am interesat de persoana dumneavoastră... din motive importante pentru mine.

— Ce motive? întrebă rece bărbatul.

— În primul rând, sunteţi neurofizician.

— Există şi alţi neurofizicieni.

— Nici unul de talia dumneavoastră.

— În mod evident, căutaţi să mă măguliţi. Asta se poate datora numai faptului că, în realitate, nu ştiţi nimic despre mine. Mai exact, nu cunoaşteţi amănuntele cruciale.

— Vă referiţi la faptul că nu sunteţi încununat de succes? Că metodele dumneavoastră privind analiza undelor cerebrale nu sunt acceptate de confraţi?

— Dacă ştiţi toate acestea, de ce m-aţi mai căutat?

— Fiindcă în ţara noastră există cineva care vă cunoaşte lucrările şi vă consideră sclipitor. El susţine că aţi făcut un salt într-o zonă necunoscută şi că este posibil să greşiţi... dar în cazul acesta, greşiţi sclipitor.

— O greşeală *sclipitoare?* Prin ce s-ar deosebi ea de celelalte greşeli?

— În concepţia lui, este imposibil să se greşească sclipitor fără să existe şi o urmă de adevăr. Chiar dacă greşiţi în unele aspecte, multe dintre lucrurile pe care le

afirmaţi se vor dovedi utile... sau, desigur, poate că nu greşiţi deloc.

— Cum se numeşte acest individ atât de amabil?

— Piotr Leonovici Şapirov. Îl ştiţi?

Morrison se lăsă pe spate în scaun. Nu se aşteptase la aşa ceva.

— Pete Shapiro... Cercetătorii americani îl consideră la fel de nebun ca şi pe mine. Dacă se aude că mă susţine, mi-am mai bătut un cui în coşciug. Uitaţi care-i treaba, spuneţi-i lui Pete că-i apreciez încrederea în mine, dar, dacă doreşte cu adevărat să mă ajute, să nu spună nimănui că-i de partea mea.

Boranova îl privi dezaprobator.

— Nu sunteţi un om foarte serios. Trataţi chiar totul în glumă?

— Nu. Doar pe mine. Eu sunt gluma. Am ajuns la ceva cu adevărat excepţional şi nu pot convinge pe nimeni de adevărul descoperirii mele. Doar pe Pete – după cum am aflat acum –, iar el nu se pune la socoteală. În ultima vreme, nici măcar nu mai pot să-mi public lucrările.

— Atunci, veniţi în Rusia. Vă putem folosi... pe dumneavoastră şi ideile dumneavoastră.

— Nu, nu emigrez.

— Cine a spus să emigraţi? Rămâneţi american. Dar aţi vizitat Rusia în trecut şi o puteţi vizita din nou, rămânând o perioadă mai îndelungată. După aceea puteţi reveni în Statele Unite.

— De ce?

— Aveţi idei neobişnuite, iar noi avem de asemenea idei neobişnuite. Poate că ideile noastre le pot ajuta pe ale dumneavoastră.

— Ce idei neobişnuite? Mă refer la ale voastre, pe ale mele le cunosc.

— Nu le pot discuta până nu ştiu că sunteţi de acord să ne ajutaţi. Afundat în scaunul lui, Morrison era vag

conştient de rumoarea din jur, de oamenii care beau, mâncau şi vorbeau, majoritatea – era sigur de asta – fiind participanţi la conferinţă. O privi pe rusoaica serioasă care acceptă idei neobişnuite şi se întrebă ce fel de...

Se încordă şi strigă:

— Boranova! Am auzit de dumneavoastră. Sigur că da! Pete Shapiro vă pomenise. Sunteţi... Miniaturizatoarea.

3

Boranova îl privi calm.

— Poate că ar fi utilă o plimbare pe malul râului. Sunt nişte bănci pe acolo, iar vremea se arată frumoasă.

— Cred că nu, clătină Morrison din cap. Ar trebui să particip la conferinţă.

Femeia surâse, ca şi cum el fusese de acord cu remarca asupra vremii.

— Eu nu cred aşa. Am impresia că veţi găsi mai interesantă banca de pe malul râului.

Pentru o fracţiune de secundă, Morrison se gândi că zâmbetul ei se putea dori seducător. Oare nu sugera...

Abandonă ideea înainte de a fi limpede pentru sine. Asemenea situaţii erau depăşite chiar şi în holoviziune: „Superba spioană rusoaică îşi foloseşte trupul sinuos pentru a-l ameţi pe naivul american."

În primul rând, femeia nu era superbă, iar corpul ei nu era sinuos. În al doilea rând, ea nu părea că ar fi avut aşa ceva în minte, cât despre Morrison însuşi, nu era chiar atât de naiv – sau măcar interesat.

Cu toate acestea, se trezi însoţind-o, traversând campusul şi în-dreptându-se către râu.

Merseră încet, cu pas de promenadă, iar Boranova îi povești cu încântare despre soţul ei, Nikolai, şi fiul lor, Alexandr, un şcolar pe care, din cine ştie ce motiv obscur, îl

interesa biologia, deşi maică-sa era fizician, specialist în termodinamică. În plus, spre dezamăgirea tatălui, Alexandr nu se pricepea deloc la şah, totuşi se dovedea promiţător la vioară.

Morrison nu asculta. Căuta să-şi amintească ce auzise despre interesul ruşilor pentru miniaturizare şi încerca să vadă ce legătură putea fi între aceasta şi propriul său domeniu de activitate.

Se aşezară pe o bancă. Morrison rămase tăcut, iar Boranova, după ce-l privi gânditor, în cele din urmă vorbi:

— Nu vi se pare interesantă?

— Ce anume?

— Propunerea mea să veniţi în Rusia.

— Nu! Replică el sec.

— De ce? Colegii americani nu vă acceptă teoriile, lucrul acesta vă deprimă şi sunteţi în căutarea unei ieşiri din această fundătură.

— Ţinând seama de faptul că mi-aţi investigat cu atenţie viaţa, sunt convins că ştiţi că teoriile nu-mi sunt acceptate, dar cum puteţi fi sigură că aş fi deprimat din acest motiv?

— Orice om întreg la minte ar fi deprimat.

— *Dumneavoastră* îmi acceptaţi teoriile?

— Eu? Nu sunt expertă în domeniul respectiv. Nu ştiu aproape nimic, sau foarte puţin, despre sistemul nervos.

— Bănuiesc că aţi acceptat pur şi simplu cuvintele lui Şapirov despre teoriile mele.

— Aşa-i. Chiar dacă nu le-aş fi acceptat, problemele desperate pot necesita soluţii desperate. Atunci, de ce n-am încerca teoriile dumneavoastră ca soluţie? Mai rău de atât, oricum nu poate să fie.

— Dar aveţi acces la teoriile mele – au fost publicate.

— Bănuim că nu toate teoriile v-au fost publicate. De aceea, vă dorim pe *dumneavoastră.*

Morrison chicoti fără veselie.

— Cu ce v-aş putea ajuta în privinţa miniaturizării?

Despre miniaturizare ştiu mai puţin decât ştiţi dumneavoastră despre creier. Mult mai puţin…

— Nu cunoaşteţi chiar nimic?

— Ba da, două lucruri: că ruşii sunt preocupaţi de miniaturizare... şi că este imposibilă.

— Imposibilă? Dar dacă v-aş spune că am reuşit-o în practică?

— Mai degrabă v-aş crede dacă mi-aţi spune că urşii polari zboară.

— De ce sunteţi atât de convins că miniaturizarea este imposibilă?

— Dacă reduceţi un om la dimensiunile unei muşte, atunci toată masa omului s-ar concentra în volumul unei muşte. Ar rezulta o den sitate-tăcu câteva clipe, gândindu-se-de o sută cincizeci de mii de or mai mare decât a platinei.

— Dar dacă s-ar reduce şi masa în mod proporţional?

— Atunci în omul miniaturizat aţi avea doar urî atom faţă de trei milioane de atomi din omul iniţial. Omul miniaturizat n-ar avea doar dimensiunile unei muşte, ci şi capacitatea mentală a unei muşte.

— Şi dacă s-ar reduce şi atomii?

— Dacă vă referiţi la miniaturizarea atomilor, ea este imposibilă din cauza constantei lui Planck, o mărime fundamentală în Universul nostru. Atomii miniaturizaţi ar fi prea mici ca să se potrivească în „granulaţia" Universului.

— Şi dacă v-aş spune că şi constantă lui Planck a fost redusă, astfel încât un om miniaturizat ar fi conţinut într-un câmp în care granulaţia Universului este incredibil mai fină decât în condiţii normale?

— Atunci nu v-aş crede.

— Fără să examinaţi problema? Aţi refuza să credeţi, ca urmare a unor prejudecăţi, tot aşa cum colegii refuză să vă creadă pe dumneavoastră?

Morrison amuţi câteva clipe.

— Nu-i acelaşi lucru, mormăi el în cele din urmă.

— Nu? Femeia privi gânditoare râul. În ce mod diferă?

— Colegii mei cred că eu greşesc. În opinia lor, ideile mele nu sunt imposibile din punct de vedere teoretic – doar greşite.

— În vreme ce miniaturizarea este imposibilă?

— Da.

— Atunci veniţi şi vedeţi. Dacă se dovedeşte că miniaturizarea este imposibilă, aşa cum susţineţi, veţi beneficia de o lună de vacanţă în Rusia, ca invitat al statului. Toate cheltuielile vă vor fi decontate. Dacă doriţi, puteţi lua şi o prietenă cu dumneavoastră. Sau un prieten.

— Nu, mulţumesc. Prefer să nu vin. Chiar dacă miniaturizarea ar fi posibilă, nu-i domeniul meu. Nu mă ajută la nimic şi nici nu mă interesează.

— De unde ştiţi? Dacă miniaturizarea v-ar oferi posibilitatea să studiaţi neurofizica aşa cum n-aţi mai făcut-o niciodată, aşa cum n-a mai studiat-o nimeni vreodată? Şi dacă, în timp ce o studiaţi, ne-aţi putea ajuta şi pe noi?

— În ce mod mi-aţi putea oferi o nouă posibilitate de a studia neurofizica?

— Dr. Morrison, crezusem că aţi înţeles despre ce discutăm. Nu vă puteţi dovedi teoriile, fiindcă nu puteţi studia suficient de detaliat celulele nervoase individuale fără a le vătăma. Dar dacă vom realiza pentru dumneavoastră un neuron de dimensiunile Kremlinului – sau chiar mai mare – astfel încât să-l puteţi studia, moleculă cu moleculă?

— Vreţi să spuneţi că puteţi inversa miniaturizarea şi să obţineţi un neuron cât doriţi de mare?

— Nu, deocamdată nu putem face aşa ceva, dar vă putem micşora pe dumneavoastră cât dorim, iar asta ar fi acelaşi lucru, nu?

Morrison se sculă, fixând-o cu privirea.

— Nu, şopti el neauzit. Sunteţi nebună? Credeţi că sunt

nebun? La revedere! La revedere!

Se întoarse şi se îndepărtă grăbit.

— Dr. Morrison, strigă în urma lui femeia. Ascultaţi-mă!

El flutură larg braţul drept într-un semn de respingere şi traversă înj fugă şoseaua.

Pătrunse în hotel, gâfâind; aproape tremurând de enervare, aşteptă liftul. „O nebună!" se gândi. Voia să-l miniaturizeze pe *el,* să încerce imposibilitatea aceea pe *el.* Sau să încerce posibilitatea aceea pe el ceea ce ar fi fost infinit mai teribil.

Încă tremura când ajunse în faţa uşii sale; ţinând în mână drept-| unghiul de plastic al cheii, respira întretăiat şi se întreba dacă Boranov îi cunoştea numărul camerei. Desigur, dacă era îndeajuns de decisă, n i-ar fi fost greu să-l afle.

Scutură din cap. O lua razna. Ce i-ar fi putut Boranova face? Nu l-ar| fi putut lua pe sus. Nu l-ar fi putut sili să facă un lucru pe care el nu dorea. Ce spaimă copilărească îl încerca?

Inspiră profund şi introduse cheia în fanta uşii. Simţi clicul slab al| contactului, apoi o retrase, şi uşa se deschise.

Bărbatul care stătea în fotoliul din trestie din faţa ferestrei îi zâmbi şi spuse:

— Intraţi. Morrison îl privi stupefiat, după care întoarse capul ca să privească la numărul camerei.

— Nu, nu, este camera dumneavoastră, n-aţi greşit. Intraţi şi închideţi uşa.

Neurofizicianul ascultă ordinele, continuând să-l privească uimit pe necunoscut.

Era un individ dolofan, dar nu din cale afară de gras, deşi acoperea complet lăţimea fotoliului. Purta un sacou dintr-o ţesătură subţire, cu dunguliţe alb-albastru, dedesubtul căreia se vedea o cămaşă sclipitor de albă. Nu putea fi numit pleşuv, însă se îndrepta evident într-acolo, iar puţinele fire de păr castaniu rămase erau scurte şi cârlionţate. Nu purta ochelari, însă avea ochi mici cu

aparenţă de miopie – care putea fi înşelătoare, ori dovada unor lentile de contact.

— Aţi venit în goană, aşa-i? întrebă el. V-am văzut – arătă spre geam – cum stăteaţi pe bancă, pentru ca apoi să vă sculaţi şi s-o luaţi la fugă încoace. Speram să veniţi direct în cameră. Nu voiam să fiu nevoit să vă aştept toată ziua.

— Eraţi aici, ca să mă urmăriţi de la fereastră?

— Nu, câtuşi de puţin. A fost o pură întâmplare. V-aţi dus împreună cu doamnă la banca de acolo. Convenabil pentru mine, dar imposibil de anticipat. N-avea însă importanţă. Dacă eu nu v-aş fi putut urmări de la fereastră, alţii vă supravegheau oricum.

Morrison reuşise să-şi regleze respiraţia, iar mintea i se calmase îndeajuns ca să pună întrebarea ce ar fi trebuit să aibă rolul principal în conversaţie.

— De fapt, cine sunteţi dumneavoastră?

Bărbatul surâse, scoase un portofel micuţ din buzunarul interior al sacoului şi-l deschise printr-o mişcare a încheieturii.

— Semnătură, hologramă, amprentă digitală şi vocală, spuse el. Morrison privi de la hologramă la chipul zâmbitor. Holograma zâmbea şi ea.

— Bun, încuviinţă el, aşadar sunteţi de la pază. Asta nu vă conferă, însă, dreptul de a-mi viola camera. Eram disponibil. Puteaţi să-mi fi telefonat de la recepţie, sau să fi ciocănit la uşă.

— Din punct de vedere legal, aveţi perfectă dreptate. Am considerat însă că ar fi preferabil ca întâlnirea noastră să fie cât mai discretă cu putinţă. În plus, mă bizuiam pe faptul că suntem cunoştinţe vechi.

— Poftim?

— Acum doi ani... Nu mai ţineţi minte? Conferinţa internaţională de la Miami? Aţi susţinut o expunere şi nu v-aţi bucurat de o...

— Îmi amintesc conferinţa şi-mi amintesc şi expunerea.

Nu-mi amintesc însă de dumneavoastră.

— Mă rog, nu-i de mirare. Am făcut cunoştinţă după încheierea lucrărilor. V-am pus nişte întrebări, ba chiar am băut şi câteva păhărele împreună.

— Nu consider că asta justifică etichetarea de „cunoştinţe vechi". Francis Rodano...?

— Exact, acesta-i numele meu. Ba chiar l-aţi pronunţat corect, cu accentul pe a doua silabă. Evident, memoria subliminală...

— Nu, nu-mi amintesc deloc de dumneavoastră. Numele l-am citit pe cârdul de identitate. Acum vă rog să plecaţi.

— Aş dori să vă vorbesc în calitatea mea oficială.

— Se pare că toată lumea doreşte să discute cu mine. Despre ce-i vorba?

— Despre cercetările dumneavoastră.

— Sunteţi neurofizician?

— Am absolvit facultatea de limbi slavice, având ca specialitate secundară economia.

— Atunci despre ce am putea sta de vorbă? Ştiu rusă, dar probabil că dumneavoastră sunteţi mai bun. În plus, nu mă pricep la economie.

— Putem discuta despre munca dumneavoastră. Ca acum doi ani. De ce nu luaţi loc? Este camera dumneavoastră şi realmente nu va dura mult. Dacă doriţi să staţi în fotoliul acesta, vi-l cedez cu plăcere.

Morrison se aşeză pe marginea patului.

— Aş prefera să terminăm cât mai repede. Ce anume doriţi să ştiţi despre munca mea?

— Acelaşi lucru pe care am dorit să-l aflu acum doi ani. Teoria dumneavoastră are vreo legătură cu existenţa unei structuri specifice în creierul omenesc care să fie direct responsabilă de gândirea creativă?

— Nu se poate vorbi despre o structură. Nu-i ceva care se poate... detaşa, să zicem, în urma unei operaţii chirurgicale, ci mai degrabă este o reţea neuronală. Da, cred că există

aşa ceva. Evident! Problema e că nimeni altul nu gândeşte la fel, fiindcă reţeaua nu poate fi localizată şi nu există nici o dovadă a ei.

— Dumneavoastră aţi localizat-o?

— Nu. Raţionamentele mele pornesc de la rezultatele şi de la analizele pe care le fac asupra undelor cerebrale, dar se parie că nu sunt prea convingător. Analizele mele nu sunt... ortodoxe. Continuă cu amărăciune: Ortodoxia în domeniul acesta nu i-a dus nicăieri, dar nici nu i-a lăsat pe alţii să fie neortodocşi.

— Mi s-a spus că în analizele dumneavoastră electroencefalo-grafice folosiţi tehnici matematice complet greşite. Neortodoxismul este una, iar eroarea cu totul altceva.

— Singurul motiv pentru care se afirmă că greşesc este că nu pot dovedi că am dreptate. Singurul motiv pentru care nu pot dovedi că am dreptate este că nu pot studia în detaliu un neuron.

— Aţi încercat asemenea studii? Dacă lucraţi cu creiere umane, nu vă expuneţi încălcărilor legislaţiei?

— Bineînţeles că mă expun. Nu sunt inconştient. Am lucrat pe animale. Altfel nu se poate.

— Aceleaşi lucruri mi le-aţi spus şi acum doi ani. Să înţeleg că între timp n-aţi făcut nici o descoperire remarcabilă?

— Nimic. Rămân totuşi convins că am dreptate.

— Opinia dumneavoastră este lipsită de importanţă, dacă nu puteţi convinge pe alţii. De fapt, vreau să vă întreb altceva... în ultimii doi ani aţi făcut ceva care să-i poată convinge pe ruşi?

— Pe ruşi?

— Da. De ce vă surprinde, domnule Morrison? N-aţi petrecut o oră, sau chiar două, discutând cu dr. Boranova? Nu tocmai pe ea aţi părăsit-o, extrem de agitat?

— Dr. Boranova?

— Exact. O cunoaştem foarte bine. N-o scăpăm din vedere ori de câte ori soseşte în Statele Unite.

— După cum povestiţi dumneavoastră, parcă am fi pe timpul războiului rece, îngăimă Morrison.

— Câtuşi de puţin, protestă Rodano. Noi şi ruşii suntem foarte politicoşi. Cooperăm în misiunile cosmice şi deţinem în comun o staţie de exploatări miniere pe Lună. Trăim într-o epocă nouă, mai bună. *Dar,* domnule Morrison, există lucruri ce nu se vor schimba niciodată. Continuăm să ne supraveghem politicoşii noştri tovarăşi, pe ruşi, pentru a ne asigura că-şi păstrează moralitatea. De ce nu? Şi ei ne supraveghează.

— Se pare că mă supravegheaţi şi pe mine.

— Păi, aţi însoţit-o pe Boranova. A fost imposibil să nu vă vedem.

— Vă asigur că episodul acela nu se va repeta. Pe cât posibil, n-am intenţia să mai fiu în preajma ei. Este nebună.

— Este o afirmaţie la modul literal?

— Vă rog să mă credeţi pe cuvânt. Din punctul meu de vedere, nimic din ceea ce am discutat nu constituie un secret. Vă pot repeta toate spusele ei. Este implicată în nu-ştiu-ce proiect de miniaturizare.

— Am auzit despre el, încuviinţă Rodano. În Urali există un orăşel ştiinţific dedicat experimentelor de miniaturizare.

— Au obţinut vreun rezultat din câte ştiţi?

— Ne îndoim...

— Boranova a încercat să-mi spună că au reuşit ceva, că au izbutit miniaturizări.

Rodano nu comentă. Morrison aşteptă câteva minute, lăsându-l să intervină, după care urmă:

— Vă spun, însă, este imposibil din punct de vedere ştiinţific. Trebuie să înţelegeţi asta. Sau, deoarece aveţi alt domeniu de specializare, credeţi-mă pe cuvânt.

— Nu-i nevoie. Există mulţi alţii care susţin că-i imposibil, totuşi nu avem o certitudine. Ruşii n-au decât să se joace

cu miniaturizarea, dacă le face plăcere, dar n-am dori s-o reuşească dacă n-o putem face şi noi. La urma urmelor, nu ştim la ce ar putea fi întrebuinţată.

— La nimic! La nimic! Explodă Morrison. Vă faceţi griji degeaba. Dacă guvernul nostru doreşte că Rusia să nu înregistreze un progres tehnologic, atunci ar trebui să încurajeze demenţa miniaturizării. Lăsa-ţi-i pe ruşi să-şi irosească banii, timpul şi capacităţile intelectuale în direcţia asta. Va fi o risipă zadarnică.

— Nu cred totuşi, observă Rodano, că Boranova este nebună sau proastă, tot aşa cum nu cred că dumneavoastră sunteţi nebun sau prost... Ştiţi la ce m-am gândit în timp ce vă urmăream întreţinând conversaţie atât de animată pe bancă? Dacă ea vă solicită ajutorul? Poate speră că, cu teoriile dumneavoastră neurofizice, i-aţi putea ajuta cumva să progreseze în direcţia miniaturizării. Teoriile lor ciudate şi teoriile dumneavoastră ciudate s-ar putea cumula în ceva care să nu mai pară deloc ciudat. Cel puţin aşa am gândit eu... Buzele lui Morrison se subţiară.

— V-am spus că n-am nici un secret de ascuns, de aceea vă anunt că aveţi dreptate. Exact aşa cum aţi spus, ea dorea să plec în Rusia şj să-i ajut în cercetările de miniaturizare. N-o să vă întreb în ce fel aţi ştiut dar nici nu cred c-a fost o simplă ipoteză şi nu v-aş sfătui să ma convingeţi în direcţia aceasta. Oricum, răspunsul meu a fost „nu". Am refuzat-o categoric. M-am ridicat şi am plecat imediat. M-aţi văzut alergând. Aş fi anunţat autorităţile, dacă mi-aţi fi lăsat timp s-o fac. Şi, da fapt, le anunţ chiar acum, prin intermediul dumneavoastră. Nu aveţi absolut nici un motiv să nu mă credeţi. Altfel de ce, indiferent da circumstanţe, m-aş înhăma la un proiect total lipsit de sens? Chiar dacă aş fi intenţionat să lucrez împotriva ţării mele, ceea ce nu-i adevăraţi cunosc suficientă fizică pentru a nu încerca să mă implic în ceva atât de] nebunesc precum un proiect fără speranţe. La fel de bine ar putea f

vorba despre antigravitaţie, despre călătoria cu viteze superluminice] sau...

— Domnule Morrison, inţeveni Rodano cu blândeţe, nimeni nu vă] pune la îndoială loialitatea. În orice caz, eu n-o fac. Nu mă aflu aici pentru că aş fi fost tulburat de discuţia dumneavoastră cu rusoaică. Am venit, deoarece avuseserăm motive să considerăm că ea v-ar putea aborda şi ne temeam că n-o veţi asculta.

— Poftim?!

— Vreau să mă ascultaţi cu atenţie. Vă sugerăm, şi ţinem foarte mult să ne urmaţi sugestia, să plecaţi cu Boranova în Rusia.

4

Morrison se holbă la Rodano, păli şi buza inferioară îi tremură vizibil îşi trecu mâna prin păr şi întrebă:

— *De ce* doriţi să merg în Rusia?

— De fapt, n-o doresc eu, ci guvernul Statelor Unite.

— De ce?

— Dintr-un motiv foarte simplu. Dacă Rusia este angajată în ex perienţe de miniaturizare, dorim să aflăm cât mai multe despre ele.

— O aveţi pe Boranova. Ea cunoaşte probabil o mulţime de lucruri. Puneţi mâna pe ea şi stoarceţi-o de informaţii.

— Glumiţi, oftă Rodano. Azi nu se mai poate proceda aşa. O ştiţi şi dumneavoastră... Rusia ar reacţiona instantaneu, iar opinia mondială ar fi de partea ei. Mai bine să nu mai pierdem vremea cu asemenea glume.

— Perfect. De acord, nu putem întreprinde astfel de acţiuni grosolane. Bănuiesc că avem agenţi care încearcă să dezgroape detalii.

— Cuvântul-cheie, domnule Morrison, este *încearcă.* Avem agenţi în Rusia, ca să nu mai amintesc de

echipamentele sofisticate de spionaj de la sol şi din spaţiu, la fel cum şi ei au agenţi în Statele Unite. Noi suntem, de asemenea, foarte buni în păstrarea secretelor. Cu toate acestea, ruşii ne depăşesc aici. Deşi nu ne mai găsim în zilele de demult ale suspiciunii şi conflictelor mocnite, Rusia nu-i o societate deschisă în sensul pe care îl înţelegem noi şi a avut la dispoziţie peste un secol în care să exerseze arta tăinuirii.

— Atunci ce aşteptaţi din partea *mea?*

— Cazul dumneavoastră diferă. De obicei, agentul este trimis în Rusia, ori într-o regiune controlată de ruşi, sub o identitate falsă care poate fi descoperită. El trebuie să se infiltreze într-un loc unde n-are ce căuta şi să izbutească să obţină informaţii secrete. Nu-i deloc uşor. Nu întotdeauna reuşeşte şi uneori e prins, ceea ce întotdeauna este teribil de neplăcut. În cazul dumneavoastră, însă, ei *vă solicită.* Se comportă ca şi cum *au nevoie* de dumneavoastră. Vă vor duce în mijlocul instalaţiilor lor secrete. Vă daţi seama ce ocazie vi se oferă?

— Dar... mi-au făcut această ofertă de numai două ore. De unde ştiţi aşa multe despre ea?

— Se interesează de mai mult timp de dumneavoastră. Unul dintre motivele pentru care m-am străduit să stăm de vorbă acum doi ani a fost tocmai interesul pe care vi-l arătau încă de atunci şi pe care nu ni-l puteam explica.

— Să lămurim lucrurile. Trebuie să fiu de acord s-o însoţesc pe Boranova în Rusia, probabil în regiunea unde se cercetează miniaturizarea. Mă voi preface că-i ajut...

— Nu trebuie să vă prefaceţi, zâmbi Rodano. Ajutaţi-i, dacă puteţi, mai cu seamă dacă asta înseamnă că veţi cunoaşte procesul mai bine.

— Perfect, să-i ajut. Apoi, când mă voi întoarce în Statele Unite, vă voi oferi informaţiile aflate.

— Exact.

— Dar dacă nu există nici o informaţie? Dacă totul nu-i

decât o cacealma gigantică, sau dacă ruşii s-au autoamăgit? Dacă se dovedeşte o eroare?

— Ne-ar plăcea s-o ştim – dacă-i vorba despre o *certitudine,* nu doar o bănuială. La urma urmelor, suntem convinşi că ruşii cred că noi am progresat notabil în domeniul antigravitaţiei. Poate că-i adevărat, poate că nu. Ei n-o ştiu cu siguranţă, iar noi nu-i vom lăsa s-o afle. Deoarece nu solicităm nici un savant rus să vină pentru a ne ajuta, nu le va fi uşor să ştie adevărul. Apropo, se vorbeşte că savanţii chinezi cercetează zborul cu viteze superluminice. În mod interesant, sunt două subiecte pe care le-aţi amintit ca fiind teoretic imposibile.

— Mi se par nişte acţiuni complet ridicole, pufni Morrison. De ce nu se încearcă o cooperare internaţională? Vorbeaţi de zilele de demult, însă nu văd mare deosebire.

— Nici chiar aşa! Nu-nseamnă că am ajuns în Paradis. Continuă să existe umbrele suspiciunilor şi încercările de a reuşi un salt important înaintea celorlalţi. Poate că nu-i chiar rău. Dacă ne impulsionează motivaţiile egoiste ale sporirii puterii, atâta timp cât ele nu duc la conflicte militare, putem progresa mai rapid.

— Aşadar, dacă plec în Rusia şi vă pot asigura că ruşii se află într-o fundătură, ori că, dimpotrivă, progresează într-o anumită direcţie, voi ajuta la progresul şi la dezvoltarea nu numai a Statelor Unite, ci aîntregii lumi... incluzând Rusia?

— Îmi place cum priviţi lucrurile.

— Trebuie să recunosc că sunteţi expert în arta convingerii. Eu însă nu mă las amăgit. Sunt pentru cooperarea între naţiuni şi nu intenţionez ca în raţionalul secol XXI să particip la jocurile periculoase ce au caracterizat veacul anterior, I-am spus Boranovei că nu plec în Rusia şi vă spun şi *dumneavoastră* acelaşi lucru.

— Înţelegeţi că rugămintea vine din partea guvernului american?

— Înţeleg că *dumneavoastră* mi-o cereţi, iar eu vă refuz

pe *dumneavoastră.* Dacă într-adevăr reprezentaţi opiniile guvernului în această privinţă, atunci sunt pregătit să refuz şi guvernul.

5

Morrison tăcu, îmbujorat la faţă, cu bărbia ridicată sfidător. Inima Ţi bubuia rapid şi se simţea ca un erou. „Nimic nu-mi poate schimba hotărârea", îşi spuse. „Ce-mi pot face? Să mă arunce în închisoare?! Pentru ce? Trebuie să aibă un cap de acuzare." Aşteptă o reacţie de furie din partea celuilalt. O ameninţare.

Rodano continua să-l examineze cu o căutătură de amuzament! Tăcut.

— De ce refuzaţi? Se interesă în cele din urmă. Nu sunteţi deloc patriot?

— Patriot sunt, dar nu şi nebun.

— De ce nebun?

— Ştiţi ce gânduri au cu mine?

— Vă ascult.

— Doresc să mă miniaturizeze şi să mă introducă într-un corp omenesc, pentru a investiga starea neurofizică a unei celule cerebrale.

— De ce ar dori asta de la dumneavoastră?

— Chipurile pentru a mă ajuta în cercetările mele, care i-ar ajuta şi pe *ei,* însă eu nu doresc în nici un caz să fiu supus unui astfel de experiment.

Rodano îşi trecu degetele prin părul rar şi cârlionţat, răvăşindu-l, apoi îl netezi grăbit, parcă nedorind să-şi dezvăluie prea mult din scalpul rozaliu.

— Nu cred că asta vă este grija, observă el. Mi-aţi spus că miniaturizarea este pur şi simplu imposibilă, prin urmare nu vă pot miniaturiza, oricare le-ar fi intenţiile sau dorinţele.

— Mă vor supune unui *tip* de experiment. Ei afirmă că

stăpânesc miniaturizarea, ceea ce înseamnă fie că mint, fie că sunt nebuni, şi în nici unul dintre aceste cazuri nu doresc să fiu subiectul experienţelor... nici pentru a le face plăcere lor, dumneavoastră sau guvernului american.

— Nu sunt nebuni şi, indiferent care le-ar fi intenţiile, ştiu foarte bine că ne-am interesa de soarta unui cetăţean american pe care l-au invitat în ţara lor.

— Mulţumesc! Mulţumesc foarte mult! Şi cum ii veţi trage la răspundere? Le veţi expedia o telegramă de nemulţumire? Veţi lua ostatic un cetăţean rus în semn de represalii? În plus, cine spune că mă vor executa public în Piaţa Roşie? Ce se va întâmpla dacă vor decide să nu mă lase să mai plec, ca să relatez despre progresele pe care le-au înregistrat în domeniul miniaturizării? Să presupunem că vor obţine de la mine ceea ce doresc, după care apreciază că guvernul american nu trebuie să câştige, la rândul lui, de pe urma cunoştinţelor mele. Prin urmare se aranjează un mic şi regretabil accident. Ne pare atât de rău! Sincere condoleanţe! Bineînţeles că-mi vor despăgubi familia îndoliată şi vortrimite acasă un sicriu înfăşurat în drapel. Nu, mulţumesc, nu sunt genul de voluntar pentru misiuni sinucigaşe.

— Dramatizaţi lucrurile. Veţi fi un oaspete. Îi veţi ajuta, dacă puteţi, şi nu-i necesar să vă băgaţi nasul peste tot. Noi nu vă cerem să fiţi un spion, ci ne interesează orice veţi observa în decursul activităţilor dumneavoastră curente. În plus, vom avea acolo agenţi infiltraţi, care, în măsura posibilităţilor, vă vor avea în grijă. Avem tot interesul să reveniţi acasă întreg...

— În măsura posibilităţilor, repetă Morrison.

— Aşa-i, aprobă Rodano. Nu vă putem promite miracole. Dacă am face-o, ne-aţi crede?

— Puteţi face orice doriţi, fiindcă nu-i o treabă pentru mine. Nu sunt chiar aşa curajos. N-am de gând să devin un pion într-un joc nebunesc de şah în care-i foarte posibil să-

mi pierd viaţa, doar pentru că *dumneavoastră,* sau guvernul, mi-o cereţi.

— Vă faceţi nişte temeri absolut inutile.

— Nu cred. Teama are rolul ei bine determinat, ne păstrează precauţi şi vii. Pentru a supravieţui când eşti un individ ca mine, există un şiretlic – se numeşte laşitate. Poate că laşitatea nu-i de admirat la cineva cu muşchii şi mintea unui taur, dar nu-i reprobabilă în cazul unui slăbănog. Nu sunt totuşi chiar atât de laş ca să pot fi silit să accept o misiune sinucigaşă doar pentru că mă tem să-mi dezvălui slăbiciunile. Le dezvălui cu plăcere. Nu sunt îndeajuns de curajos pentru rolul acesta. Acum, vă rog să plecaţi.

Rodano oftă, ridică puţin din umeri, schiţă un surâs şi se sculă încet.

— Asta-i situaţia, vorbi el. Nu vă putem obliga să vă slujiţi ţara, dacă nu doriţi s-o faceţi.

Porni spre uşă, apoi, cu mâna pe clanţă, se întoarse şi rosti:

— Sunt totuşi puţin nesigur. Mă tem că am greşit şi *detest* să greşesc.

— Unde anume aţi greşit? Aţi făcut cu cineva prinsoare că nu voi ezita să-mi dau viaţa pentru ţară?

— Nu, nu... crezusem că nu veţi şovăi să profitaţi de ocazia unui salt în cariera dumneavoastră. La urma urmelor, după cum merg lucrurile, nu avansaţi deloc. Teoriile nu vă sunt ascultate, iar lucrările nu vă sunt acceptate pentru publicare. Probabil că nici contractul cu Universitatea nu va fi reînnoit. Un post permanent acolo? Nici vorbă! O bursă guvernamentală de cercetare? În nici un caz, după ce ne-aţi refuzat. La sfârşitul anului, nu veţi mai avea nici venituri, nici statut social. Aţi refuzat totuşi să plecaţi în Rusia, aşa cum fusesem sigur că veţi face, pentru a vă salva cariera profesională. Din ce veţi trăi?

— Mă priveşte.

— Greşit! *Ne* priveşte. În lumea aceastǎ nouǎ în care trǎim, numele jocului este avansul tehnologic: prestigiul, influenţa, posibilitǎţile ce însoţesc capacitatea de a face ceea ce alţii nu pot. Jocul se desfǎşoarǎ între douǎ tabere – noi şi ei, Statele Unite cu aliaţii lor, respectiv Rusia cu aliaţii ei. În ciuda prieteniei noastre circumspecte, continuǎm sǎ fim rivali. Rolul jetoanelor îl au oamenii de ştiinţǎ, iar orice jeton nemulţumit poate fi preluat de tabǎra adversǎ. Dumneavoastrǎ sunteţi un jeton nemulţumit, domnule Morrison. Înţelegeţi ce vreau sǎ spun?

— Înţeleg cǎ veţi trece la contraatac.

— Ne-aţi declarat cǎ Boranova v-a invitat sǎ vizitaţi Rusia. Chiar aşa sǎ fi stat lucrurile? Dar dacǎ, de fapt, v-a cerut sǎ rǎmâneţi în Statele Unite şi sǎ lucraţi în beneficiul Rusiei, care, drept rǎsplatǎ, vǎ va sprijini teoriile?

— Am avut dreptate. Aţi trecut la contraatac.

— Asta mi-o cere meseria... dacǎ trebuie. Dar dacǎ, totuşi, am avut dreptate şi dumneavoastrǎ *aţi profitat de* ocazia unui salt profesional? Atât doarcǎ planul este altul: veţi rǎmâneîn Statele Unite şi veţi accepta finanţarea ruşilor, în schimbul informaţiilor la care aveţi acces.

— Greşiţi fundamental. Nu aveţi nici un indiciu care sǎ sugereze aceastǎ „colaborare" şi nici n-o puteţi dovedi.

— Dar o pot suspecta – eu şi alţii. În acest caz, vǎ vom supune unei supravegheri permanente. Nu veţi mai fi capabil sǎ vǎ ocupaţi de cercetare. Activitatea dumneavoastrǎ profesionalǎ se va sfârşi... definitiv. Aţi putea, însǎ, evita toate acestea, acceptând pur şi simplu solicitarea noastrǎ şi plecând în Rusia.

Buzele neurofizicianului se subţiarǎ şi el şopti rǎguşit:

— Mǎ ameninţaţi printr-un şantaj grosolan şi nu voi capitula. Îmi asum riscurile. Teoriile mele privind centrul gândirii din creier sunt corecte şi vor fi recunoscute într-o bunǎ zi... indiferent ce veţi face dumneavoastrǎ sau alţii.

— Nu puteţi trǎi cu gândul la „într-o bunǎ zi".

— Atunci voi muri. Chiar dacă mi-e frică de suferinţa fizică, nu sunt un laş moral. La revedere!

Cu o ultimă privire, pe jumătate tristă, Rodano ieşi. Iar Morrison, cuprins de fiori de teamă şi lipsă de speranţă, simţi cum spiritul sfidării îl părăseşte, lăsând în urmă doar desperarea.

2. PRELUAREA

Dacă solicitarea politicoasă este zadarnică, pune mâna!
Tata Dejnev

6

„Atunci voi muri", se gândi Morrison.

Nici măcar nu se mai sinchisi să încuie, uşa după plecarea lui Rodano. Se aşeză în fotoliu, pierdut în gânduri, cu chipul inexpresiv. Dinspre vest, razele soarelui pătrundeau pieziş prin geam, dar nu se deranjă să opacizeze sticla. Se lăsă pur şi simplu în bătaia razelor. Ba chiar, descoperi o îndepărtată fascinaţie hipnotică în a urmări dansul firişoarelor de praf.

Fugise speriat din faţa rusoaicei, însă se împotrivise agentului american, i se împotrivise cu bravură... desperării.

Şi desperare – minus bravură – era tot ce simţea acum. La urma urmelor, spusele lui Rodano fuseseră adevărate. Contractul lui n-avea să fie reînnoit pentru încă un an şi nici una dintre antenele pe care le întinsese nu recepţionaseră nimic. Lumea universitară îl considera un perdant şi nu deţinea genul de experienţă sau, mai important, genul de contacte care i-ar fi adus o slujbă în sectorul privat, chiar dacă ar fi fost ignorate eforturile discrete, însă convingătoare, ale unui guvern ofensat.

Ce să facă? Să imigreze în Canada?

La Universitatea McGill, îl cunoştea pe Janvier care, odată, manifestase curiozitate faţă de ideile lui. Odată... Pe Morrison nu-l interesase McGill, deoarece nu intenţionase să părăsească ţara. Acum intenţiile sale nu mai aveau nici o

importanţă. Putea fi nevoit s-o facă.

Ce pierdea? Nu avea legături de familie. Chiar şi fiicele lui erau acum personaje îndepărtate, estompându-se cumva pe margini, aidoma fotografiilor vechi. Nu avea nici prieteni apropiaţi; nici unul nu supravieţuise dezastrelor cercetărilor sale.

Desigur, exista programul lui, pe care-l proiectase el însuşi. Fusese transpus în practică de o firmă mică, conform specificaţiilor sale, după care îl modificase la nesfârşit. Poate că ar fi trebuit să-l breveteze, atât doar că probabil nimeni cu excepţia lui n-avea să-l întrebuinţeze vreodată. Bineînţeles, îl lua cu el oriunde pleca. Îl avea asupra lui chiar şi acum, în buzunarul stâng interior al sacoului, pe care-l bomba uşor, aidoma unui portofel mai mare.

Bărbatul fu conştient de răsuflarea-i lină şi-şi dădu seama că evada dinaintea caruselului lipsit de scopuri al propriilor sale gânduri, moţăind. Razele soarelui nu-i mai băteau în fereastră şi lumina amurgului se infiltrase în odaie. Cu atât mai bine.

Se auzi un bâzâit discret. Era telefonul hotelului, dar Morrison nu se clinti din locul său. Închise ochii şi rămase aşa. Probabil că era individul acela, Rodano, care făcea o ultimă încercare. N-avea decât să sune.

Somnul îl cuprinse şi capul bărbatului căzu pe un umăr, într-o poziţie atât de inconfortabilă încât nu reuşi să doarmă prea mult.

Trecuseră poate vreo cincisprezece minute când se deşteptă brusc. Afară, cerul era tot azuriu, însă umbrele din odaie se îndesiseră şi, oarecum vinovat, Morrison se gândi că nu asistase la nici una dintre comunicările după-amiezii. Apoi, sfidător, îşi spuse: „Foarte bine! De ce le-aş fi ascultat?"

Rebeliunea sporea întruna. Oricum, ce căuta el la simpozionul acesta? În trei zile nu auzise nici măcar o expunere care să-l fi interesat şi nici nu cunoscuse pe

cineva care să-i fi putut ajuta câtuşi de puţin cariera aflată în pragul naufragiului. Ce avea să facă în următoarele zile, decât să încerce să evite pe cele două persoane cu care discutase şi pe care în nici un caz nu voia să le reîntâlnească: Boranova şi Rodano.

Se simţea flămând. Nu prânzise şi, de acum, se apropia ora cinei. Problema era că nu avea chef să cineze singur în restaurantul pluşat al hotelului şi cu atât mai puţin să plătească preţurile exagerate de acolo. Pe de altă parte, gândul localului fast-food îi tăia orice apetit.

Asta decise totul. Se săturase. Putea la fel de bine să achite hotelul Şi să plece. Gara nu era departe şi poate că mersul pe jos în aerul răcoros al serii i-ar fi limpezit mintea de gânduri neplăcute. Nu avea nevoie de mai mult de cinci minute ca să-şi împacheteze lucrurile; în zece minute putea fi pe drum.

Se apucă încruntat de treabă. În cel mai rău caz, economisea jumătate din costul cazării şi scăpa dintr-un loc care, era convins, nu avea să-i aducă decât insatisfacţii dacă mai rămânea.

Avea dreptate, desigur, totuşi nici un presentiment nu-şi sună clopoţelul pentru a-l anunţa că întârziase deja prea mult.

7

După ce achită nota, Morrison ieşi pe uşile largi ale hotelului, bucuros să fie liber, totuşi continuând să se simtă neliniştit. Inspectase cu atenţie holul recepţiei, ca să se asigure că Boranova sau Rodano nu-l aşteptau acolo, iar acum cercetă şirul de taxiuri şi grupuleţele da leştepte vreo amintire oameni ce intrau şi ieşeau din hotel.

Nici un pericol – aparent.

În penumbrele înserării, porni pe trotuar spre gară. Dacă

apreciase bine, avea să ajungă acasă după miezul nopţii, iar în tren nu putea aţipi deloc. Îşi luase o revistă de cuvinte încrucişate, care i-ar fi putut oferi o ocupaţie... dacă lumina din compartiment era mulţumitoare. Sau...

Auzindu-şi numele, se răsuci brusc. O făcuse îri mod reflex, deşi în circumstanţele respective ar fi trebuit să iuţească pasul. În toată localitatea nu exista nici măcar o persoană cu care să fi dorit să converseze.

— Al! Al Morrison! Cerule!

Glasul era ascuţit şi neurofizicianul nu-l recunoscu.

Nu recunoscu nici chipul rotund, de vârstă mijlocie, ras la sânge şi cu ochelari având rame de oţel. Persoana căreia îi aparţinea era bine îmbrăcată.

Imediat, Morrison simţi obişnuita agonie de a încerca să-şi amintească o persoană care îl cunoştea în mod evident şi care se comporta ca şi cum ar fi fost prieteni burii. Gura i se deschise fără să vrea, din cauza efortului de a-şi parcurge agenda mentală.

Celălalt păru să-şi dea seama ce anume îl preocupa, totuşi nu păru jignit.

— Văd că nu mă mai ţii minte, spuse el. Normal... Sunt Charlie Norbert. Ne-am întâlnit la un simpozion organizat de fundaţia Gordon, acum... ehe, cu mulţi ani în urmă. Îl bombardai cu întrebări despre funcţiile creierului pe unul dintre conferenţiari şi făceai o treabă excelentă. Foarte incisiv. Vezi, te ţin minte.

— Ah, da, bolborosi Morrison căutând să-şi aducă aminte când participase pentru ultima dată la un simpozion organizat de fundaţia Gordon. (Trecuseră probabil vreo şapte ani de atunci.) Măgulitor din partea dumitale.

— În seara aceea, am stat de vorbă pe îndelete. Eu îmi amintesc, pentru că am fost foarte impresionat de tine. Sigur, tu n-ai nici un motiv să ţii minte. Persoana mea n-are nimic impresionant. Ştii, ţi-am văzut numele pe lista participanţilor. Doream să discutăm, te-am sunat în cameră

acum vreo jumătate de oră, însă n-a răspuns nimeni.

Pentru prima dată, Norbert păru conştient de valiza celuilalt şi rosti u o uimire evidentă:

— Pleci?

— Da, şi nu vreau să scap trenul. Scuză-mă...

— Te rog, numai câteva minute! Am citit despre... ipotezele tale. Morrison se retrase un pas. În clipele acelea, nici interesul faţă de deile lui nu era suficient. Absolut nimic din ceea ce-i spunea acesta nu-i...

— Îmi pare rău, dar dacă ai citit despre ipotezele mele, eşti probabil singurul. Sper că nu te deranjează, însă...

— Ba *mă deranjează.* Mă şochează faptul că nu eşti apreciat aşa um se cuvine de către ceilalţi cercetători.

— Pe mine m-a şocat asta cu foarte mult timp în urmă, domnule Norbert.

— Te rog, spune-mi Charlie. Pe timpuri ne tutuiam. Să ştii că nu trebuie să rămâi neapreciat.

— Nu stă în puterea mea să modific starea de fapte. Asta-i situaţia şi n-am ce face. Ei bine...

Se întoarse, gata de plecare.

— Al, stai puţin! Ce părere ai dacă ţi-aş spune că-ţi pot face rost de un post in care să lucrezi alături de persoane interesate de ideile tale?

— Aş zice că visezi cu ochii deschişi.

— Câtuşi de puţin. Ascultă-mă... măi, ce bine-mi pare că ne-am intâlnit! Vreau să-ţi prezint pe cineva. Uite care-i treaba, noi am înfiinţat) companie nouă: Genetic Mentalic. Avem sprijin financiar puternic şi planuri măreţe. Ideea este să îmbunătăţim mintea omenească, folosind ingineria genetică. Calculatoarele se perfecţionează an de an, atunci de ce să nu-l perfecţionăm şi pe cel personal? Îşi ciocăni fruntea cu subînţeles.

— Şi această companie nou-înfiinţată mă doreşte?

— Bineînţeles! Dorim să schimbăm mintea, s-o facem mai inteligentă, mai creativă. Nu ştim însă ce trebuie

schimbat pentru asta, iar [a]ici intervii tu.

— Mă tem că n-am ajuns atât de departe.

— Nici nu ne aşteptăm la răspunsuri imediate. Pur şi simplu, vrem să lucrezi în direcţia asta. Nu ştiu care-i salariul tău actual, dar îţi oferim dublu. Ne spui cât câştigi acum, iar noi îl înmulţim cu doi. Ţi se pare corect? În plus, nu vei avea de dat socoteală nimănui – vei fi propriul tău Şef.

— Este pentru prima dată că-l întâlnesc pe Moş Crăciun îmbrăcat în costum cu vestă, se încruntă Morrison. Şi fără barbă albă... Care-i şpilul?

— Nu există nici un şpil. Unde naiba-i...? Aha, a parcat acolo. Uiten el e şeful meu, Craig Levinson. Să ştii că nu-ţi facem o favoare, Al, ci tu ne faci nouă o favoare. Haide!

Morrison şovăi imperceptibil. Se lăsă condus de celălalt bărbaj urmându-l la câţiva paşi.

— L-am găsit! Strigă Norbert fluturând braţul. E tipul despre care ţi-am povestit – Al Morrison. El e omul de care avem nevoie.

Un chip grav, aparţinând unui individ de vârstă mijlocie, îl privi dinapoia volanului unui automobil de ultimul tip, a cărui culoare era nesigură în amurg. Chipul zâmbi, dinţii sclipiră alb şi se auzi:

— Grozav!

Capacul portbagajului se ridică la apropierea lor şi Norbert luă vali neurofizicianului.

— Să te scutesc de griji.

O băgă în portbagaj şi închise capacul.

— Stai aşa, făcu Morrison puţin surprins.

— Nu-ţi face griji. Dacă pierzi trenul, mai sunt şi altele. Iar dacă i înţelegem în cele din urmă, o să-ţi închiriem o limuzină ca să te duca acasă. Urcă!

— În maşină?

— Da, da.

Portiera din spate se deschisese, ca o invitaţie.

— Unde mergem?

— Uite ce-i, făcu Norbert, iar tonul glasului său coborî o jumătate de octavă şi deveni mult mai mieros, să nu mai pierdem vremea. Urcă.

Morrison simţi o apăsare în coastă şi se răsuci ca să vadă despre ce era vorba.

Simţi apăsarea necunoscută sporind, iar vocea lui Norbert se preschimbă într-o şoaptă:

— Fără mişcări pripite, Al. Să nu facem scandal. Morrison sui în automobil, simţindu-se deodată foarte înspăimântat.

Ştia că Norbert avea o armă.

8

Se deplasă spre capătul opus al banchetei, întrebându-se dac putea ajunge la cealaltă portieră, pentru a ieşi. Chiar dacă Norbert avea un pistol, l-ar fi utilizat în parcarea unui hotel, cu o sută de oameni aflai la mai puţin de treizeci de metri depărtare? La urma urmelor, şi dacă ari mă avea amortizor, nu se putea ca prăbuşirea cuiva să nu atragă atenţia.

Posibilitatea respectivă se destrămă însă rapid, când pe cealaltă portieră pătrunse un bărbat masiv, care-l privi pe Morrison cu o expresie, poate nu de răutate, dar în tot cazul lipsită de orice urmă de prietenie.

Prins între cei doi, neurofizicianul constată că-i era imposibil să schiţeze cel mai mic gest. Automobilul porni lent, apoi mări viteza şi se înscrise pe autostradă.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Morrison cu glas sugrumat. Unde mergem? Ce vreţi să facem?

Lipsit de tonul de falsetto şi de bonomia artificială, glasul lui Norbert răsună sobru:

— Nu vă alarmaţi, domnule Morrison. Nu intenţionăm să vă facem nici un rău. Dorim pur şi simplu să fiţi alături de

noi.

Morrison încercă să pară cât mai ameninţător.

— Asta-i răpire! Este un act ilegal!

— Nu, domnule Morrison, să nu-i spunem răpire. Să zicem că-i o relaţie de amiciţie instituită oarecum forţat.

— Indiferent cum i-aţi spune, este o încălcare a legii. Sau sunteţi de la poliţie? În cazul acesta, vă rog să vă identificaţi şi să-mi spuneţi ce am făcut şi despre ce-i vorba.

— Nu vă acuzăm de nimic, domnule Morrison, însă dorim să fiţi cu noi. Acum vă sfătuiesc să rămâneţi tăcut şi să vă păstraţi calmul. Va fi mai bine pentru dumneavoastră.

— Nu-mi pot păstra calmul, dacă nu ştiu ce se-ntâmplă.

— Străduiţi-vă! Încheie Norbert sec.

Morrison nu mai ştiu ce să spună pentru a îmbunătăţi situaţia şi amuţi, fără să se calmeze.

Răsăriseră stelele. Cerul nopţii era la fel de senin că peste zi. Automobilul mergea printre nenumărate alte vehicule; în fiecare existau oameni care-şi vedeau de drum şi de treburi, fără să ştie de infracţiunea care se comitea la câţiva metri de ei.

Morrison încercă să se calmeze, dar cărui organ al corpului trebuia să i se adreseze pentru obţinerea calmului? Închise ochii şi se sili să respire adânc şi lent – şi să gândească raţional. Era un savant. *Trebuia* să gândească raţional!

Aceştia trebuiau să fie oamenii lui Rodano. Îl duceau la sediul lor, ca să-şi sporească presiunile de a-l sili să accepte misiunea. Cu toate acestea, nu puteau izbândi. Morrison era cetăţean american, ceea ce însemna că trebuia tratat în conformitate cu anumite reguli bine stabilite, anumite proceduri legale şi anumite moduri de acţiune.

Inspiră din nou profund. Trebuia doar să continue să-i refuze şi n-aveau ce să-i facă.

Maşina se zgudui uşor şi neurofizicianul deschise ochii. Ieşiseră di pe autostradă, intrând pe un drumeag îngust.

— Unde mergem? întrebă el reflex.

Nici un răspuns.

Automobilul se zgâlţâi pe o distanţă considerabilă şi ajunse într-iii loc deschis, întunecat şi neclar. În lumina farurilor, Morrison zări ii elicopter; elicele i se roteau lent, dar motoarele de-abia se auzeau.

Era un vehicul de tip nou, aproape complet izolat fonic, al cărui fuzelaj absorbea undele radar. Fusese poreclit „mutopter".

Morrison simţi o strângere de inimă. Dacă foloseau mutopterul, un aparat de zbor extrem de costisitor şi destul de rar, atunci nu era tratl ca un subiect obişnuit, ci ca un grangur.

„Dar *nu* sunt un grangur", se gândi desperat.

Automobilul se opri şi farurile se stinseră. Câteva luminiţe violet! Palide, abia vizibile, marcau poziţia mutopterului.

Bărbatul mătăhălos din dreapta lui Morrison deschise portiera şi, icnind din nou, plecă fruntea şi ieşi din maşină. Întinse apoi braţul înăuntru.

Morrison încercă să se ferească.

— Unde mă duceţi? Matahala îl prinse de mână.

— Haide, lasă vorbă!

Neurofizicianul se simţi pe jumătate purtat pe sus, pe jumătate trai afară din automobil. Umărul îl durea, după cum era de aşteptat, ţinânc seama de faptul că braţul aproape îi fusese smuls din articulaţie.

Ignoră însă durerea. Bărbatul cel mătăhălos vorbise pentru primi dată. O făcuse în engleză, dar accentul fusese evident rusesc.

Morrison îngheţă. Nu-l răpiseră americanii.

9

Mutopterul porni în beznă, iar neurofizicianul stătu, la fel

ca în automobil, între cei doi bărbaţi. Aparent, nimic nu se schimbase, deşi fâsâitul elicelor era mai hipnotic decât fusese „torsul" motorului de maşină.

După o oră, sau poate mai puţin, coborâră spre ocean. Morrison 1 simţi izul specific, percepu în mod vag ceaţa sub forma picăturilor minuscule de apă din aer şi distinse conturul întunecat al unei nave negru pe fond negru.

Nava nu reprezenta probabil decât o escală. Lui Morrison i se îngădui să utilizeze toaleta, i se acordă răgazul unei mese constând din pâine şi supă pe care o salută cu plăcere, apoi fu dus – cu lipsa de ceremonial pe care începuse s-o accepte ca pe o inevitabilitate – într-un avion de dimensiuni mijlocii. Înăuntru se aflau zece fotolii (le numărase în mod automat), dar nici un alt pasager; doar piloţii şi cei doi paznici care-l flancaseră în automobil şi în mutopter, şi care acum ocupau locurile din coadă avionului.

Morrison întoarse capul spre paznicii săi, pe care de-abia îi distingea în lumina slabă din interior. Aici exista spaţiu suficient ca să nu mai fie nevoiţi să-l înghesuie. În plus, nu mai aveau teama evadării neuro-fizicianului. N-ar fi putut fugi decât pe puntea navei, iar după decolare aveau să fie înconjuraţi de văzduh şi dedesubtul lor urma să se găsească adâncimea necunoscută a oceanului.

Bărbatul se întrebă absent de ce nu plecau, dar după numai câteva clipe uşa se deschise şi intră încă un pasager. În ciuda semiîntunericului, o recunoscu imediat.

Boranova se aşeză pe fotoliul de lângă el şi rosti cu glas scăzut:

— Îmi pare rău, dr. Morrison.

Ca şi cum cuvintele ar fi reprezentat un semnal, sunetul motoarelor avionului spori în intensitate şi Morrison se simţi apăsat în scaun de decolarea verticală.

O privi pe Natalia Boranova, căutând să-şi ordoneze gândurile. Simţea cumva nevoia de a-i replica imperturbabil, totuşi nu fu în stare de aşa ceva.

Scoase doar un croncănit, şi chiar după ce-şi drese vocea, nu putu să spună decât:

— Am fost răpit.

— A fost inevitabil. Regret acţiunea. O spun cu toată onestitatea... Trebuie să înţelegeţi că am avut o misiune. Trebuia să vă aduc în Rusia, folosindu-mă de convingere. În caz contrar...

— Totuşi, nu vă puteţi comporta în felul ăsta. Nu ne găsim în secolul XX! Morrison se înecă, încercând să-şi controleze indignarea până în punctul din care putea vorbi calm. Nu sunt un pustnic. Absenţa mea va fi remarcată, iar serviciile de informaţii americane ştiu totuj despre conversaţia noastră şi despre faptul că doreaţi să vin în Rusia. Îşi vor da seama că am fost răpit şi guvernul rus va fi implicat într-un scandal internaţional pe care nu sunt sigur că şi-l doreşte.

— Lucrurile nu stau chiar aşa, replică Boranova fixându-l cu ochii ei negri. Evident, americanii ştiu ce s-aîntâmplat, dar n-au nici o obiecţie. Dr. Morrison, operaţiunile ruseşti de spionaj se bizuie atât pe cuceririle tehnologiei, cât şi pe un secol de observaţii amănunţite ale psihologiei americane. Nu mă îndoiesc că serviciile dumneavoastră de informaţii sunt la fel de avansate. Tocmai această egalitate calitativă ne ajută să Păstrăm o cooperare între noi. Fiecare este ferm convins că celălalt nu s-a îndepărtat prea mult de drumul comun.

— Nu ştiu ce doriţi să sugeraţi, pufni Morrison. Avionul săgeta prin noapte, grăbindu-se către zorile răsăritului.

— În clipa de faţă, pe serviciile de informaţii americane le interesează doar încercarea noastră de miniaturizare.

— „încercare"! Repetă bărbatul cu un ton de amuzament sardonk

— Încercare izbândită. Americanii n-au habar despre succesul nostru. Poate că proiectul miniaturizării nu-i decât un camuflaj înapoia căru se desfăşoară altceva. Sunt

convinsă că ei deţin hărţi detaliate a zonei din Rusia unde se desfăşoară experimentele, că supravegheaza fiecare clădire şi fiecare vehicul. Fără îndoială, au agenţi care se strădiesx să se infiltreze în proiect. Evident, noi ne străduim să contracaram toate acestea. Nu ne revoltă câtuşi de puţin. Cunoaştem multe despre experimentele americane în domeniul antigravitaţiei şi ar fi o naivitat să presupunem că noi putem culege informaţii, iar americanii nu pot noi putem reuşi, dar ei nu.

— Ce legătură au toate astea, întrebă Morrison, cu faptul că ţar mea va condamna cu fermitate această răpire?

— Ascultaţi-mă cu atenţie, dr. Morrison, şi căutaţi să mă înţelege] De ce ar condamna-o? Noi avem nevoie de dumneavoastră, insa americanii nu înţeleg de ce. N-au nici un motiv să creadă că teoriile dumneavoastră neurofizice ar avea vreo valoare. Probabil ei cred ca am pornit pe o pistă falsă şi nu ne veţi fi de nici un folos, totuşi nu poat să le pară rău că un american este cooptat în proiectul miniaturizării Dacă el află despre ce-i vorba în proiectul amintit, orice informaţie se va dovedi valoroasă. Nu credeţi că-i posibil să raţioneze aşa?

— Nu ştiu cum vor raţiona, replică prudent neurofizicianul. Nu-i problemă care să mă intereseze.

— Totuşi, după ce m-aţi părăsit atât de brusc, aţi discutat cu un anume Francis Rodano. Vedeţi, ştim până şi asta. Vreţi să-mi spune; că el *nu* v-a sugerat să ne cântaţi în strună şi să veniţi în Rusia pentru afla câte ceva?

— Adică să spionez?

— Nu-i aşa? Nu v-a propus lucrul acesta? Morrison preferă din nou să ignore întrebarea şi spuse:

— Şi deoarece sunteţi convinşi că voi fi un spion, mă veţi executa după ce voi face ceea ce doriţi să fac. Nu-i această soartă spionilor?

— Aţi vizionat prea multe filme vechi. În primul rând, vom avea grija să nu aflaţi nimic important-dar absolut nimic. În

al doilea rând, spionii sunt indivizi prea valoroşi ca să fie distruşi. Ei sunt utili ca monedă schimb, recuperând astfel agenţi de-ai noştri care au căzut în mâini americanilor... în general, în mâini străine. Cred că şi Statele Unite au părere similară în privinţa lor.

— Doamnă, începu ferm Morrison, nu sunt şi nu voi fi un spion. N-am nici cea mai vagă idee despre operaţiunile serviciilor de informaţii americane. În plus, nu voi face nimic pentru dumneavoastră.

— În privinţa asta, nu sunt chiar atât de sigură. Cred că veţi decide să lucraţi cu noi.

— Şi cum intenţionaţi să mă convingeţi? Mă veţi înfometa? Mă veţi bate? Mă veţi izola în detenţie? Mă veţi trimite într-un lagăr de muncă?

— Dr. Morrison, despre ce tot vorbiţi? Nu spun că nu-i posibil să fim ispitiţi să folosim măsuri de forţă dacă ne veţi refuza cu intransigenţă. Ştiţi bine, câteodată necesitatea impune reacţia... Sunt totuşi convinsă că nu va fi nevoie.

— Ce anume vă convinge?

— Sunteţi un om de ştiinţă. Sunteţi un individ curajos.

— Eu? Curajos? Dragă doamnă, ce ştiţi dumneavoastră despre mine?

— Ştiu că aveţi un punct de vedere aparte. Mai ştiu că l-aţi susţinut în tot acest timp. Că aţi asistat la năruirea carierei dumneavoastră profesionale. Că n-aţi convins pe nimeni. Şi că, în ciuda acestor adversităţi, vă menţineţi opiniile şi nu vă abateţi de la ceea ce consideraţi corect. Toate astea nu par faptele unui om curajos?

— Da, încuviinţă Morrison. Da, este un soi de curaj. În istoria ştiinţei au existat totuşi, şi există, destui nebuni care şi-au menţinut opiniile în ciuda logicii, în ciuda dovezilor, în ciuda interesului personal. Este posibil să fiu unul dintre ei.

— Într-un asemenea caz, poate că se va dovedi că aţi greşit, dar veţi rămâne curajos. În nici un caz nu cred că vă consideraţi un laş.

— De ce nu? Oricum, mă automăgulesc, spunându-mi că sunt întreg la minte.
— Iar nebunia s-ar manifesta doar prin susţinerea încăpăţânată a teoriilor neurofizice?
— Nu m-ar surprinde.
— Totuşi vă consideraţi teoriile corecte.
— Evident, doamnă Boranova. Asta ar face parte tot din nebunie, nu?
— Nu sunteţi serios, am mai spus lucrul acesta. Conaţionalul meu Şapirovcrede că aveţi dreptate... sau, dacă nu, sunteţi cu siguranţă un geniu.
— Evident, asta face parte din nebunia lui.
— Opiniile lui Şapirov sunt extrem de importante.
— Pentru dumneavoastră, sunt convins. Uitaţi ce se-ntâmplă, mă simt obosit. Sunt ameţit şi nu ştiu prea bine ce spun. Parcă n-am nici siguranţa că toate astea se petrec cu adevărat. Sper să nu fie adevărate. Îngăduiţi-mi să mă... odihnesc niţel.
Boranova oftă şi o expresie de grijă îi apăru în ochi.
— Da, sigur că da, bietul de dumneavoastră. Nu dorim să păţiti nimic rău. Vă rog să mă credeţi.
Morrison plecă încet bărbia în piept. Ochii i se închiseră. Ca prin vis se simţi aplecat cu blândeţe în lateral, apoi o pernă îi fu strecurată sub cap.
Timpul trecu. Timp lipsit de vise.
Când redeschise ochii, se afla tot în avion. Era întuneric, dar ştia cj siguranţă că nu părăsise aparatul de zbor.
— Doamnă Boranova? Rosti el.
— Da, dr. Morrison, răspunse ea aproape imediat.
— Insistaţi că aţi pus la punct miniaturizarea? Că nu-i o autoamagire nebunească? Nici o farsă?
— Veţi vedea cu ochii dumneavoastră. Şi veţi vedea ce realizare minunată înseamnă, astfel că veţi *dori să* fiţi parte a ei. Ne veţi *solicita* sa fiţi parte a ei.
— Presupunând că n-ar fi vorba despre o farsă extrem de

complicată pe care mi-o jucaţi, începu Morrison gânditor, ce vreţi să faceti cu miniaturizarea? S-o transformaţi într-o armă? Doriţi să puteţi transporta armate întregi într-un singur avion micuţ ca acesta? Să puţi invada orice ţară cu forţe practic invizibile?

— Revoltător! Femeia îşi drese glasul, de parcă ar fi fost gata scuipe dezgustată. Nu avem destul teritoriu? Destulă populaţie? Destul resurse? Nu dispunem de o parte însemnată a spaţiului extratereştru? Nu credeţi că există şi lucruri mai importante ce pot fi realizate prin miniaturizare? Să fiţi oare atât de deformat încât să nu înţelegeţi ce însemna ea ca instrument de cercetare? Imaginaţi-vă că va face posibil studiul sistemelor vii, al chimiei cristalelor şi al sistemelor în stare solida că va face posibilă construirea de calculatoare şi aparatură ultraminiaturizate. Mai gândiţi-vă câte lucruri am putea învăţa despre fizică, da (putem schimba după dorinţă constanta lui Planck. Câte am putea învă despre cosmologie!

Morrison se chinui să se ridice în capul oaselor. Era încă ameţit oboseală, dar dincolo de hublourile avionului începuseră să apară zorile şi o putea distinge pe Boranova.

— Deci asta intenţionaţi? Să puneţi miniaturizarea în slujba unor măreţe descoperiri ştiinţifice?

— Guvernul dumneavoastră ce-ar fi făcut, dacă ar fi definitivat? Credeţi că ar fi încercat să atingă o rapidă superioritate militară şi restaureze „zilele de demult"?

— Nu. Bineînţeles că nu.

— Atunci, de ce numai voi sunteţi nobili şi numai noi suntem în slujba răului? Credeţi cu sinceritate aşa ceva? Desigur, dacă miniaturizarea va putea fi aplicată cu succes pe scară largă, este posibil că Rusia să deţină un avans considerabil în dezvoltarea unei societăţi preponderent cosmice. Imaginaţi-vă transportul materialelor de construcţie miniaturizate de la o planetă la alta, sau trimiterea unui milion de colonişti într-o navă spaţială în

care n-ar încăpea decât doi-trei oameni de statură obişnuită. Spaţiul cosmic va căpăta o coloratură rusească, pentru că gândirea rusească va învinge în bătălia ideilor. Ce-i greşit în concepţia aceasta?

— Atunci, în nici un caz nu vă voi ajuta. De ce v-aţi aştepta s-o fac? Nu doresc să impun gândirea rusească asupra Universului. Prefer gândirea şi tradiţia americană.

— Nu vă pot învinui pentru asta. Dar vă vom convinge, veţi vedea.

— N-o s-o faceţi.

— Dragă Albert, dacă-mi permiteţi să vă spun aşa, am zis că vom fi admiraţi pentru progresul nostru. Credeţi că veţi fi imun? Vă propun totuşi să amânăm discuţia asta pe altă dată.

Boranova arătă spre oceanul cenuşiu care devenise vizibil sub ei.

— Suntem deasupra Mediteranei şi în curând vom ajunge deasupra Mării Negre. De acolo peste Volga, spre Malenkigrad – asta în engleză înseamnă „orăşelul", nu? – Iar când vom ateriza, soarele va fi răsărit deja. Este ca un simbol. O nouă zi. O nouă lumină. Eu anticipez că veţi arde de nerăbdare să ne ajutaţi să realizăm această nouă zi şi nu voi fi surprinsă dacă nu veţi mai dori să părăsiţi Rusia.

— Fără să fiu silit să rămân?

— Vă vom asigura transportul gratuit acasă, dacă ne-o veţi cere… după ce ne veţi ajuta.

— N-o să v-ajut.

— O veţi face.

— Şi solicit *acum* să fiu readus acasă.

— Acum este zadarnic, replică vesel Boranova.

Nu mai discutară pe durata ultimelor câteva sute de kilometri până la Malenkigrad.

3. MALENKIGRAD

Un pion este piesa cea mai importantă de pe tabla de şah... pentru alt pion.
Tata Dejnev

11

Francis Rodano veni devreme la birou în dimineaţa următoare, o zi de luni. Faptul că lucrase şi duminica nu constituia o surpriză pentru el. Mai degrabă îl surprindea faptul că reuşise să doarmă în noaptea de duminică.

Când ajunse, cu o jumătate de oră înaintea începerii programului Jonathan Winthrop se afla deja acolo şi intră în biroul lui Rodano la doul minute după sosirea acestuia. Se rezemă de perete, cu palmele salJ mari cuprinzându-şi coatele, cu piciorul stâng adus în faţa celui drepl astfel că vârful pantofului stâng se rezemă în covor.

— Arăţi obosit, Frank, începu el, coborându-şi sprâncenele peste ochii negri.

Rodano aruncă o privire spre smocul de păr grizonat şi zburlit 1 celuilalt, care îl împiedica să se pretindă un june-prim, şi replică:

— Speram că nu se vede.

— Faţa este oglinda sufletului. N-ai fi fost bun de agent operativ.!

— Nu toţi suntem făcuţi pentru munca de teren, observă Rodând.

— Ştiu. Tot aşa cum nu toţi suntem făcuţi pentru munca de birou. Winthrop îşi frecă nasul proeminent, ca şi cum ar fi dorit să-l reducă la mărime normală. Înţeleg că eşti preocupat de savantul tău... cum îl cheamă?

— Albert Jonas Morrison, zise Rodano resemnat.

Toţi cei din Departament se prefăceau că nu ştiau numele lui Morrison, parcă insistând asupra faptului că nu era preocuparea lor.

— Aşa... înţeleg că te îngrijorează soarta lui.

— Soarta lui şi multe alte aspecte. Regret că nu pot distinge lucrurile mai clar.

— Cine nu regretă aşa ceva? Winthrop se aşeză pe un scaun. Uite ce-i, n-are rost să-ţi faci griji. Ai preluat cazul de la început şi ţi l-am încredinţat tocmai pentru că te consider un tip priceput. Sunt pe deplin satisfăcut că ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă pentru ca lucrurile să iasă bine, fiindcă unul dintre atuurile tale este că-i înţelegi pe rusnaci. Ai aflat ce anume este atât de important la savantul tău?

— Din câte ştiu, nimic. Cu excepţia ruşilor, nimeni nu-l ia în serios.

— Crezi că ei cunosc ceva ce noi nu ştim?

— Sunt sigur că există ceva, totuşi n-am habar ce anume. De fapt, nu ruşii îl apreciază pe Morrison, ci doar unul dintre savanţii lor, un fizician pe nume Şapirov. Este posibil ca el să fi pus la punct metoda miniaturizării – dacă, într-adevăr, metodă a fost pusă la punct. În exteriorul Rusiei, părerile savanţilor sunt împărţite în privinţa lui Şapirov. Este imprevizibil şi, ca să folosesc un eufemism, excentric. Ruşii se dau însă în vânt după el, iar el este topit după Morrison, deşi poate să nu fie decât altă dovadă a excentricităţii lui. În ultima vreme, interesul pentru Morrison s-a transformat din curiozitate în desperare.

— De unde ştii asta, Frank?

— Pe de o parte, de la contactele din Rusia.

— Ashby?

— Parţial.

— Excelent agent.

— Stă cam de prea multă vreme acolo. Ar trebui înlocuit.

— Crezi? Eu n-aş înlocui un as.

— Oricum, continuă Rodano nedorind să înceapă o discuţie în contradictoriu, pe Morrison îl ţin sub observaţie de vreo doi ani, iar recent interesul faţă de el a crescut brusc.

— Probabil că Şapirov i-a convins pe ruşi că are nevoie de el.

— Poate, dar mai curios este că Şapirov pare să fi dispărut în ultima vreme.

— Să nu mai fie în graţiile conducerii?

— N-am receptat nici un semnal în direcţia asta.

— Este posibil, Frank. Dacă i-a ameţit pe ruşi cu prostii despre miniaturizare, şi ei şi-au dat seama că bate câmpii, n-aş vrea să fiu în pielea lui. Poate că vremurile s-au schimbat în bine, însă ruşii n-au invăţat niciodată să-şi păstreze simţul umorului când se râde de ei.

— Poate c-a dispărut de pe scena publică, tocmai fiindcă proiectul Miniaturizării a ajuns într-o fază avansată. Asta ar putea explica şi interesul brusc faţă de Morrison.

— El ce ştie despre miniaturizare?

— Este absolut convins că aşa ceva nu-i posibil.

— Pare lipsit de sens, nu?

— De asta i-am lăsat să-l ia, spuse Rodano. Sper că va stârni lucrurile şi că ele se vor combina într-un mod ce va începe să aibă sens în plus, este individul cel mai nepotrivit care să plece, atât doar că-doreau ruşii.

— De ce-i nepotrivit? Instabil din punct de vedere ideologic?

— Mă îndoiesc că are vreo ideologie. E un zero. Toată noaptea m-am gândit că facem o greşeală. N-are curaj şi nici nu-i foarte isteţ – cu excepţia domeniului academic. Nu cred că se va putea orienta pe moment... dacă va fi cazul. N-o să fie destul de şmecher ca să afle ceva. Bănuiesc că, de la început până la sfârşit, va fi stăpânit de panica şi chiar m-am gândit că-i posibil să nu-l mai revedem niciodată. O să-închidă, sau o să-l omoare... şi eu sunt cel

care l-a trimis acolo.

— Astea-s gânduri negre, Frank. Oricât de incapabil ar fi, ne *va* putea spune, de exemplu, dacă a asistat la o demonstraţie de miniaturizare sau ce anume i-au făcut ruşii. Nu trebuie să fie un observator prea viclean. Să ne spună doar ce s-a întâmplat şi *noi* ne vom ocupa d «restul. Nu începe prin a presupune dezastrul. O să am grijă ca Ashby să fie informat. Dacă se poate face ceva, atunci se va face cu siguranţă, şl sunt convins că ruşii vor fi cu capetele pe umeri şi-i vor da drumul, dacă la momentul oportun, vom fi fermi, dar discreţi. Nu-ţi mai face grij degeaba. Este doar o mutare într-un joc complex şi, dacă dă greş, nu-nimic. Pe tablă se pot face alte o mie de mutări.

12

Morrison se simţea extenuat. Dormise aproape toată ziua de luni sperând că astfel va scăpa de efectul schimbării fusului orar. Mâncase recunoscător tot ce i se adusese spre seară şi beneficiase, şi mă recunoscător, de existenţa unui duş. Căpătase haine curate care nu-erau tocmai pe măsură – dar ce importanţă avea? Noaptea de luni o petrecuse alternând între lectură şi somn.

... Şi gânduri.

Cu cât se gândea mai mult, cu atât era mai convins că Boranove fusese corectă în aprecierea conform căreia el se găsea acolo doar pentru că Statele Unite o doriseră. Rodano insistase să accepte oferte ruşilor, ba chiar îl ameninţase voalat cu necazuri pe linie profesionale dacă nu s-ar fi dus. De ce atunci s-ar fi împotrivit răpirii lui? Poate că nu erau de acord cu principiul, ori poate apreciau că era periculos să instituie un precedent nedorit, dar se părea că propria lor dorinţă de a-l vedea plecat învinsese obiecţiile respective.

Ce rost ar fi avut atunci să ceară să fie dus la cel mai apropiat consulat american, sau să ameninţe cu răzbunarea Statelor Unite?

Mai mult chiar, deoarece acţiunea fusese întreprinsă cu acordul american – în privinţa aceasta nu mai putea fi nici o îndoială –, Statelor Unite le-ar fi fost imposibil să acţioneze deschis sau să-şi exprime indignarea în privinţa lui. În mod inevitabil, urmau să fie puse întrebări legate de felul cum reuşiseră ruşii să-l răpească, iar unicele răspunsuri erau „prostia americanilor", ori „acordul americanilor". Şi, cât se poate de sigur, Statele Unite nu doreau ca lumea să ajungă la nici una dintre aceste concluzii.

Desigur, Morrison putea înţelege motivul pentru care se procedase aşa. Exact ce explicase Rodano. Guvernul american dorea informaţii, iar neurofizicianul se afla în poziţia ideală pentru obţinerea acestora.

Ideală? În ce fel? Ruşii n-aveau să fie atât de fraieri încât să-i permită să pună mâna pe informaţii pe care ei nu doreau să le divulge, iar dacă apreciau că informaţiile pe care izbutise să le obţină sau a căror obţinere n-o putuseră evita erau prea importante, n-aveau să fie naivi şi să-l lase să plece.

Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât simţea că, viu sau mort, nu va mai revedea niciodată Statele Unite, iar serviciile de informaţii americane vor ridica la unison din umeri şi vor bifa episodul ca pe o pierdere inevitabilă; nu se câştigase nimic dar, la urma urmelor, nu se pierduse nimic important.

Morrison se autoevaluă...

Albert Jonas Morrison, doctor în ştiinţe, asistent de neurofizică la Universitate, pionierul unei teorii despre gândire care rămânea neacceptată, ba chiar ignorată, soţ ratat, tată ratat, cercetător ratat, iar acum, pion ratat. Nu se pierdea nimic important.

În miez de noapte, într-o cameră de hotel dintr-un oraş a

cărei localizare geografică îi era necunoscută, în sânul unei naţiuni care vreme de peste un veac păruse duşmanul de moarte al propriului său Popor, în ciuda cooperării şovăitoare şi reciproc suspicioase care dominase ultimele decenii, Morrison se trezi plângând, autocompătimitor Şi încercat de o neputinţă copilărească, simţind o reală umilinţă la gândul că nimeni nu-l considera bun de ceva sau măcar demn de regrete.

Cu toate acestea – şi aici o scânteie micuţă de mândrie izbuti să iasă la suprafaţă – ruşii îl doriseră. Ba chiar întreprinseseră acţiuni riscante pentru a-l obţine. Când convingerea dăduse greş, nu ezitaseră să utilizeze forţa. În nici un caz, nu putuseră *fi siguri că* Statele Unite aveau să-şi ferească deliberat privirile în timpul răpirii. Pentru a-l căpăta pe Morrison, riscaseră declanşarea unui incident internaţional – fie el unul minor.

Iar acum, după ce puseseră mâna pe el, erau în stare de oriei pentru a-l păstra în siguranţă. Bărbatul se găsea singur în cameră, insa toate ferestrele erau zăbrelite. Uşa nu fusese încuiată, dar ceva mal devreme, când o deschisese, doi militari înarmaţi se desprinseseră de peretele unde stătuseră rezemaţi şi-l întrebaseră dacă dorea ceva.

Cât avea să dureze? Deşi ruşii păreau să considere că teoria Iu] asupra gândirii era corectă, Morrison însuşi trebuia să admită că, îl realitate, toate dovezile pe care le adunase erau circumstanţiale si teribil de indirecte... în plus, nimeni nu fusese în stare să-i confirme descoperirile cele mai interesante. Ce s-ar fi întâmplat dacă ruşii constatau că nici ei nu le puteau confirma sau dacă, la o examinare mai atentă, le găseau prea străvezii, prea eterice, prea nefondate ca să merite bătăii de cap?

Boranova afirmase că Şapirov îi aprecia extrem de mult ipotezele] însă Pete era celebru prin bizareriile sale şi prin obiceiul de a-şi modifici părerile de la o zi la alta.

Şi dacă el ar fi clătinat din cap, întorcându-i spatele, ce-ar fi făcu ruşii? Dacă trofeul american nu le era de nici un folos, aveau să-l returneze cu dispreţ Statelor Unite, aveau să-şi tăinuiască propria lor naivitate, întemniţându-l pe termen nelimitat, ori mai rău?

Până în zorii zilei de marţi, la douăzeci şi patru de ore de când se afli în Rusia, neurofizicianul se convinsese că toate căile viitoare, toate potecile alternative ce puteau fi luate în discuţie, se sfârşeau dezastruos pentru el. Privea cerul luminându-se, dar starea lui sufleteasca rămânea în noaptea cea mai întunecată.

13

La opt dimineaţa, în uşă răsună un ciocănit. Morrison întredeschis! Uşa, dar soldatul aflat de cealaltă parte o împinse, deschizând-o larg parcă pentru a sublinia cine controla situaţia.

— Doamna Boranova, rosti el cu glas mai răstit decât ar fi fost necesar, va sosi într-o jumătate de oră ca să luaţi micul dejun. Pregăteşte-te!

Pe când se îmbrăca şi folosea aparatul electric de ras, Morrison şi întrebă de ce oare fusese uşor suprins auzindu-l pe paznic vorbind despre *doamna* Boranova. Arhaicul „tovarăşa" dispăruse demult din vorbirea curentă.

În acelaşi timp, gândul acesta îl irita cumva – ce rost avea să mediteze asupra unor fleacuri într-o situaţie atât de gravă precum cea în care se afla el? Ştia însă bine că aşa procedau întotdeauna oamenii.

Boranova întârzie zece minute. Ciocăni mai blând decât soldatul şi când intră îi spuse:

— Cum vă simţiţi, dr. Morrison?

— Mă simt răpit, replică el sec.

— În afară de asta. V-aţi odihnit îndeajuns?

— Poate că da. Nu-mi dau seama. Sincer să fiu, doamnă, n-am chef de comentarii. Ce doriţi de la mine?

— Deocamdată vă invit la micul dejun. Vă rog să mă credeţi că mă găsesc într-o situaţie similară cu a dumneavoastră. Vă asigur că aş prefera ca în clipa de faţă să fiu cu Alexandr. L-am neglijat în ultimele luni şi nici Nikolai nu-i încântat de absenţa mea. Totuşi, când ne-am căsătorit, cunoştea problemele profesiunii mele şi-i reamintesc mereu acest lucru.

— Din punctul meu de vedere, mă puteţi trimite înapoi acasă pentru a vă petrece tot timpul cu Alexandr şi Nikolai.

— Ce grozav ar fi... dar este imposibil. Haideţi, să mergem la masă. Am putea mânca şi aici, dar nu vreau să vă simţiţi la închisoare. Vom dejuna în sala de mese şi vă veţi simţi mai bine.

— Credeţi? Soldaţii de afară ne vor însoţi, nu?

— Astea sunt regulile. Este o zonă de maximă securitate. Trebuie să vă păzească până când un factor de răspundere se convinge că puteţi fi lăsat nepăzit – şi nu cred că va fi prea uşor de convins. Meseria lor este tocmai de a nu se lăsa convinşi.

— Dar dacă, pe neaşteptate, o iau la fugă, sau pur şi simplu pornesc într-o direcţie interzisă, vor trage fără ezitare?

— Nu, ar fi aspru pedepsiţi pentru aşa ceva. Avem nevoie de dumneavoastră viu, nu mort. Vă vor urmări şi, în cele din urmă, vă vor prinde. Eu însă sunt sigură că înţelegeţi că nu trebuie să faceţi nimic inutil şi aducător de necazuri.

Morrison se încruntă, fără să se străduiască să-şi ascundă furia.

— Când îmi capăt valiza? Am haine acolo.

— Totul la momentul cuvenit. Primul punct de pe ordinea de zi este micul dejun.

Sala de mese, în care ajunseseră după ce folosiseră liftul şi parcurseseră un coridor lung şi pustiu, nu era foarte

mare. Cuprindea o duzină de mese, fiecare cu câte şase scaune, şi nu era aglomerată.

Boranova şi Morrison stăteau singuri la masa lor şi nimeni nu să apropie de ei. Cei doi soldaţi stăteau la o masă lângă uşă şi, cu toate că înfulecau cât patru, nu-l slăbeau aproape deloc din ochi pe Morrison.

Nu exista un meniu. Mâncarea fu pur şi simplu adusă pe masă şl neurofizicianul constată că nu se putea plânge în privinţa dimensiunile porţiilor. Pe tăvi existau ouă fierte, cartofi fierţi, ciorbă de varză şi caviar alături de felii groase de pâine neagră. Totul fusese aşezat în centrul mesei, de unde fiecare se putea servi după pofta inimii.

După o vreme, americanul trebui să admită că, cu stomacul plin, se simţea ceva mai conciliant.

— Doamnă Boranova..., începu el.

— De ce nu-mi spuneţi Natalia? Aici nu suntem deloc protocolari şi probabil că vom fi colegi pe o perioadă destul de lungă. Atâtea „doamne" îmi dau dureri de cap. Prietenii îmi spun Nataşa. Putem ajunge şi la aşa ceva.

Îi zâmbi, dar Morrison se simţea prea încăpăţânat ca să fie amabil.

— Doamnă, preciza el, să ştiţi că atunci când mă simt prietenos, ma comport prietenos, însă, găsindu-mă fără voia mea aici, prefer o apelare protocolară.

— Cum doriţi, dar vă rog să nu mă mai „domniţi". Puteţi folosi titlu meu ştiinţific, deşi nu pe cel de „academician". Are prea multe silabe. Vă întrerupsesem...

— Dr. Boranova, rosti Morrison mai tăios decât înainte, nu mi-aţ spus ce anume doriţi de la mine. Aţi amintit de miniaturizare, dar ştim amândoi că aşa ceva este imposibil. Bănuiesc că aţi pomenit-o pur şi simplu pentru a induce în eroare – pe mine şi pe oricare altul ar fi tras ci urechea la discuţia noastră. Aşadar, să renunţăm la pretextul acesta Sunt convins că acum nu mai este nevoie să vă ascundeţi. Spuneţi-m motivul real pentru care mă aflu aici. La urma

urmelor, oricum va trebui să mi-l spuneţi, odată şi odată, deoarece se pare că vă aşteptaţi să fiu de folos cu ceva şi n-o voi putea face dacă rămân ignorant în privinţa dorinţelor dumneavoastră.

— Sunteţi greu de convins, clătină Boranova din cap. Am fos cinstită cu dumneavoastră din capul locului. Proiectul nostru este de miniaturizare.

— Nu pot crede aşa ceva.

— De ce altfel v-aţi găsi în Malenkigrad?

— „Orăşelul"? „Littletown"? „Tinyburg"? Zise Morrison, simţindu-se încântat să-şi audă glasul vorbind în englezeşte. Poate în scop turistic.

— După cum v-am mai spus-o şi în alte rânduri, nu sunteţi un individ caracterizat prin seriozitate. Îndoielile vi se vor risipi totuşi în curând. Vă voi prezenta câţiva oameni. De fapt, unul dintre ei ar fi trebuit să apară deja. Privi în jur, încruntându-se neliniştită. Unde o fi? Vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să-l caut. N-o să lipsesc mult.

— Nu vă este teamă să mă lăsaţi singur? Făcu Morrison ironic.

— Soldaţii vor rămâne. Vă rog totuşi să nu le oferiţi motive de a reacţiona.

Femeia ieşi grăbită pe uşă, după ce schimba câteva cuvinte cu soldaţii. Morrison se uită după ea, apoi cercetă morocănos sala. Negăsind nimic demn de interes, coborî ochii spre porţiile impresionante de mâncare din farfurii.

— Ai terminat, tovarăşe?

Neurofizicianul ridică brusc capul. Parcă decisese că „tovarăş" era un arhaism, nu?

În faţa lui se afla o femeie care ţinea o mână proptită în şold, într-o postură neglijentă. Era destul de pliiiuţă şi purta o uniformă albă, pătată pe alocuri. Avea părul maro-roşcat, la fel că sprâncenele ce se arcuiau dispreţuitoare.

— Cine eşti dumneata? Se încruntă Morrison.

— Numele meu? Valeria Paleron. Ocupaţia mea?

Ospătăriţă care munceşte din greu în plus, cetăţean rus. Eu am adus mâncarea asta. Nu m-ai observat? Sau poate că nu-s demnă de atenţia dumitale?

— Scuză-mă, îşi drese glasul bărbatul. Mă gândeam la altele... Nu lua, însă, mâncarea. Mi se pare că mai trebuie să vină cineva.

— Aha! Şi ţarina? Se-ntoarce şi ea?

— Ţarina?

— Doar nu crezi că mai avem ţarine în Rusia! Mai gândeşte-te, tovarăşe! Sunt sigură că Boranova asta, deşi nepoată de ţărani, se consideră mare doamnă.

Scoase printre buze un pufnet prelung, plin de dispreţ şi iz de heringi.

— N-o cunosc foarte bine, ridică din umeri Morrison.

— Eşti american, nu-i aşa?

— De ce crezi asta?

— Îmi dau seama după cum vorbeşti rusa. Cu accentul ăsta, ce-ai Putea fi? Fiul ţarului Nicolae?

— Ce-i în neregulă cu rusa mea?

— Îţi dai seama imediat c-a fost învăţată la şcoală. Pe americani îi recunoşti de la un kilometru, imediat ce spun: „O votcă, te rog". Evident, nu-s că englezii. Pe ăia-i recunoşti de la doi kilometri.

— Ei bine, sunt american.

— Şi te mai întorci acasă?

— Eu aşa sper.

Ospătăriţa încuviinţă în tăcere din cap, scoase o cârpă şi şters masa.

— Mi-ar plăcea să pot vizita Statele Unite, într-o bună zi.

— Ce te-ar împiedica?

— Îmi trebuie o viză.

— Bineînţeles.

— Şi cum ar putea-o obţine o femeie simplă ca mine?

— Bănuiesc că trebuie să completezi o cerere.

— O cerere? Păi dacă declar la miliţie că eu, Valeria

Paleron, vreai să viziteze Statele Unite, voi fi întrebată: „De ce?"

— Şi... de ce vrei?

— Ca să văd ţara... Oamenii... Bogăţia... Sunt curioasă cum traiesc. Motivele astea nu-s de ajuns.

— Spune altceva, o sfătui Morrison. Spune că vrei să scrii o cari despre Statele Unite, ca lecţie pentru tinerii ruşi.

— Ştii câte cărţi...

Tăcu brusc şi reîncepu să şteargă masa, absorbită de ceea ce făcel Morrison ridică privirea. Boranova se găsea acolo, cu ochi încruntaţi si furioşi. Latră o silabă aspră pe care americanul n-o recunoscu, da despre care ar fi fost gata să jure că fusese un epitet nu prea amabil.

Ospătăriţa se înroşi la faţă. Boranova făcu un gest scurt din mâni iar Paleron se întoarse şi dispăru.

De-abia acum, neurofizicianul îl observă pe bărbatul de lângl Boranova – scund, cu gât gros, ochi înguşti, urechi clăpăuge şi trup mul culos, cu umeri laţi. Părul negru era mai lung decât obişnuiau să-l poarte ruşii, şi vâlvoi, ca şi cum şi-ar fi trecut în mod frecvent mâinile prin el.

Boranova nu se grăbi să-l prezinte, ci întrebă:

— Femeia aceea vorbea cu dumneavoastră?

— Da.

— V-a recunoscut că sunteţi american?

— Mi-a spus că accentul mă trădează.

— Şi că vrea să viziteze Statele Unite?

— Da.

— Să nu-i mai acordaţi atenţie, spuse Boranova nemulţumită. Estl ignorantă şi analfabetă. Permiteţi-mi să vi-l prezint pe prietenul meii Arkadii Visarionovici Dejnev. Arkadii, dumnealui este dr. Albert Jonaj Morrison.

Dejnev făcu o plecăciune stângace şi rosti:

— Am auzit despre dumneavoastră, dr. Morrison. Academician! Şapirov v-a pomenit în repetate rânduri.

— Sunt măgulit, replică sec Morrison. Spuneţi-mi, dr.

Boranova, dacă ospătăriţa vă nemulţumeşte în asemenea măsură, v-ar fi greu s-o înlocuiţi?

Dejnev hohoti răguşit.

— Nici o şansă, tovarăşe american... bănuiesc că aşa vi s-a adresat...

— Nu tocmai.

— Ar fi făcut-o cu siguranţă, mai devreme sau mai târziu, dacă nu v-am fi întrerupt. Bănuiesc că ospătăriţa este un agent de informaţii, unul dintre cei care ne supraveghează permanent.

— Dar de ce...?

— Fiindcă, într-o operaţiune de asemenea anvergură, nu i se poate acorda nimănui încredere totală. Când voi, americanii, sunteţi implicaţi în cercetări ce pot revoluţiona ştiinţa, nu sunteţi supravegheaţi îndeaproape?

— Nu ştiu, se încruntă Morrison. N-am fost niciodată implicat în cercetări care să revoluţioneze ştiinţa şi care să fi interesat guvernul. Voiam însă să vă întreb altceva: dacă femeia este agent de informaţii, de ce se comportă aşa?

— Evident, pentru a provoca. Face afirmaţii scandaloase, pentru a vedea cine le susţine.

— La urma urmelor, este problema dumneavoastră, nu a mea...

— Exact, aprobă Dejnev şi se răsuci spre Boranova. Nataşa, i-ai spus?

— Te rog, Arkadii!

— Haide, haide, Nataşa. După cum zicea tata: „Când trebuie să scoţi o măsea, bunătatea este greşit înţeleasă dacă o scoţi încet." Să-i spunem!

— L-am zis că ne ocupăm de miniaturizare.

— Atât?

Dejnev se aşeză lângă neurofizician şi se aplecă spre el.

— Tovarăşe american, prietena mea Nataşa este o romantică incurabilă şi crede că veţi dori să ne ajutaţi de dragul ştiinţei. Ea are impresia că vă putem convinge să

faceţi cu plăcere ceea ce trebuie făcut. Greşeşte. Nu veţi fi convins, tot aşa cum n-aţi fost convins nici să veniţi aici voluntar.

— Arkadii, eşti necioplit, pufni Boranova.

— Nu, Nataşa, sunt onest... ceea ce, uneori, e acelaşi lucru. Dr. Morrison, sau Albert, ca să evităm formalismul pe care-l detest – se cutremură în chip exagerat –, deoarece nu vă veţi lăsa convins şi fiindcă nu mai avem timp, vă vom sili să faceţi cea ce dorim, tot aşa cum aţi fost adus aici împotriva voinţei dumneavoastre.

— Arkadii, mi-ai promis că n-o să..., protestă femeia.

— Nu-mi pasă ce am promis. Între timp m-am gândit şi am decis ca americanul trebuie să ştie ce-l aşteaptă. Va fi mai uşor pentru noi, dar pentru el.

Morrison privi de la unul la celălalt şi simţi o gheară încleştândi gâtlejul şi îngreunându-i răsuflarea.

14

— Deci n-am de ales, spuse el. N-am de ales în ce privinţă?

— Nici asta nu v-a spus Nataşa?!

— Mi-a spus în repetate rânduri că voi fi implicat în problem miniaturizării. Ştiu însă, şi o ştiţi şi voi, că nu există nici o problemă miniaturizării, decât cea de a încerca transformarea unei imposibilităţii realitate. În privinţa asta, sunt sigur că nu vă pot fi de folos. Vreau însa să ştiu ce doriţi *de fapt să* fac.

Rusul păru amuzat.

— De ce credeţi că miniaturizarea e imposibilă?

— Pentru că asta-i realitatea.

— Şi dacă v-aş spune că noi am pus-o la punct?

— Atunci v-aş cere să mi-o arătaţi!

Dejnev se răsuci către Boranova, care inspiră adânc şi

aprobă dij cap.

— Veniţi, spuse Dejnev sculându-se. O să vă ducem la Grotă. Morrison îşi muşcă buza nervos. Frustrările mărunte se transformaj în altele uriaşe.

— Nu cunosc cuvântul rusesc pe care l-aţi folosit.

— Avem un laborator subteran, îi explică Boranova, pe care< numim Grota. În limba rusă este un cuvânt poetic, care nu se foloseşti în limbajul cotidian. Acolo se desfăşoară proiectul de miniaturizare.

15

Afară îi aştepta un aerojet. Morrison clipi, adaptându-şi ochii la lumina soarelui. Privi curios vehiculul care părea o sanie cu scaune şi cu un motor impresionant în partea anterioară. Dejnev trecu la comenzi şi Boranova îl îndrumă pe neurofizician spre locul dinapoia pilotului, iar ea se aşeză în dreapta acestuia.

Când ajunseseră la Malenkigrad, Morrison descoperise că aşezarea era într-adevăr micuţă, după cum o spunea şi numele. Căsuţele cu un etaj erau identice şi dispuse în şiruri. În mod evident, orăşelul fusese construit pentru personalul care lucra la proiect – indiferent ce anume ascundeau ei înapoia basmului cu miniaturizarea – şi nu se făcuse risipă de bani. Lângă căsuţe existau mici grădini de zarzavat, iar străzile, deşi asfaltate, aveau un aspect neterminat.

Vehiculul, care se deplasa pe o pernă de aer, ridica în urma lor un norişor de praf. Morrison putea vedea că nu era deloc plăcut pentru pietonii pe lângă care trecea; fără excepţie, toţi se fereau când îl zăreau apropiindu-se.

— Nu vă faceţi griji, spuse Boranova. Vom fi aspiraţi în curând.

— Aspiraţi?

— Exact. Nu atât pentru noi, care nu murim din niţel praf, cât pentru Grotă, care trebuie să fie perfect curată.

— Şi plămânilor mei le-ar fi plăcut să se simtă mai bine. N-ar fi preferabil să existe o carlingă la aerojet?

— Ni s-au promis modele mai bune şi poate că, într-o bună zi, ne vor sosi. Malenkigrad este o aşezare nouă, clădită în stepă, unde climatul este arid. Aceasta prezintă avantaje... dar şi dezavantaje. După câte vedeţi, oamenii cultivă zarzavaturi, ba au şi animale pe lângă case, dar agricultura pe scară largă trebuie să aştepte sistemele de irigaţii. Deocamdată nu asta contează. Ne preocupă miniaturizarea.

— Vă referiţi atât de des la miniaturizare, şi cu atâta seriozitate, încât până la urmă o să vă cred.

— Credeţi-mă. Oricum, Dejnev a aranjat o demonstraţie.

— Şi nu mi-a fost deloc uşor, vorbi Dejnev. A trebuit să cer din nou aprobarea Comitetului Coordonator! După cum zicea tata: „Maimuţele au fost inventate fiindcă era nevoie de politicieni." Cum este posibil să iei decizii când te afli la două mii de kilometri depărtare...?

Aerojetul avansa lin spre masivul din stâncă ce se ridica în afara oraşului.

— Grota, zise Boranova, se află înăuntru. Avem tot spaţiul necesar, nu suntem afectaţi de fluctuaţiile climei şi locul este impenetrabil la cercetarea aeriană, chiar la cea desfăşurată de sateliţii spioni.

— Sateliţii spioni sunt ilegali, se indignă Morrison.

— Ilegal este să le *spunem* sateliţi spioni, replică Dejnev. Aerojetul vira, apoi coborî în umbra masivului stâncos.

— Debarcarea, anunţă pilotul.

Urmat de ceilalţi, înainta spre stânca în care se ivi o intrare. Dejnej păşi în lateral şi le făcu semn celor doi să pătrundă. Neurofizicianul intri din lumină orbitoare a soarelui într-o incintă destul de slab iluminată ş ochii lui avură nevoie de aproape o jumătate de minut până se

acomodară. Nu era peştera lui Aii Babă, ci o structură destul de complicată]

Avu senzaţia că trecuse de pe Pământ pe Lună. Desigur, nu fuses] niciodată pe Lună, dar era familiarizat, practic ca toţi pământenii, cu aspectul aşezărilor subterane selenare. Cumva, locul acesta degajja exact aceeaşi impresie, exceptând, bineînţeles, gravitaţia care continua să fie cea terestră.

4. GROTĂ

Lucrurile mici pot fi minunate: Când este flămând, vulturul poate fi primejdios; canarul niciodată.
Tata Dejnev

16

Într-o cameră largă şi puternic iluminată, Boranova şi Dejnev începură să se dezbrace. Oarecum alarmat, Morrison şovăi.

— Vă puteţi păstra lenjeria, zâmbi femeia. Celelalte haine, inclusiv pantofii, puneţi-le în recipientul acela. Presupun că nu aveţi nimic în buzunare. Până vom termina, totul va fi curat.

Morrison o ascultă, străduindu-se să nu observe că Boranova avea un corp rubensian, lucru de care ea părea cu totul indiferentă. „Surprinzător", gândi neurofizicianul, „ce pot ascunde hainele atunci când n-au fost croite ca să dezvăluie."

Ruşii se spălau acum, săpunindu-şi abundent faţa, urechile şi braţele până la umeri, apoi periindu-şi apăsat părul. Morrison ezită din nou şi Boranova, citindu-i gândurile, zise:

— Periile sunt curăţate după fiecare întrebuinţare. Nu ştiu ce cunoaşteţi despre noi, dar sunt destui care înţeleg noţiunea de igienă.

— Toate astea se fac pentru a intra în Grotă? întrebă Morrison. Aşa se procedează de fiecare dată?

— Absolut de fiecare dată. De aceea, nimeni nu intră doar pentru o vizită scurtă. Chiar şi înăuntru, se efectuează purificări frecvente. Următoarea etapă s-ar putea să vi se

pară mai neplăcută. Închideţi ochii, aspiraţi profund şi ţineţi-vă respiraţia cât puteţi de mult. Va dura cam un minut.

Morrison făcu după cum fusese povăţuit şi se simţi izbit de un curent puternic de aer. Se clătină ameţit şi se lovi de un recipient pentru îmbrăcăminte. Rafala încetă la fel de brusc pe cât începuse.

Americanul deschise ochii. Dejnev şi Boranova aveau firele de par zbârlite în toate direcţiile. Îşi pipăi capul şi-şi dădu seama că şi el arăta la fel. Întinse mâna către perie.

— N-are rost, îl opri femeia. Încă nu s-a terminat.

— Asta ce scop a avut? întrebă Morrison după două încercă! Neizbutite de a scoate cel mai mic sunet.

— V-am spus că vom fi aspiraţi de praf, totuşi n-a fost decât primi etapă a procesului de curăţare. Pe aici, vă rog, deschise ea o uşă.

Ieşiră într-un coridor îngust, dar bine iluminat de pereţii fotoluminiscenţi ce străluceau. Morrison înălţă sprâncenele.

— Drăguţ...

— Se economiseşte energie, explică Dejnev, iar acesta-i un aspect foarte important. Sau vă refereaţi la progresul tehnologic? Americani par a veni în Rusia, aşteptându-se să vadă opaiţe la tot pasul. Chicoti şi adăugă: Recunosc că deocamdată nu v-am ajuns din urmă din toate punctele de vedere. Bordelurile noastre sunt de-a dreptul primitive în comparaţie cu ale voastre.

— Împungeţi fără să fiţi împuns, comentă neurofizicianul, un semn vădit al unei conştiinţe nesigure pe sine. Dacă doriţi cu tot dinadinsul să daţi dovadă de tehnologii avansate, ar fi mai simplu să asfaltaţi drumil până la Grotă şi să folosiţi aerojeturi cu carlingă. Atunci n-ar mai fi nevoie de toate procedurile acestea.

Dejnev se întunecă la faţă, dar Boranova interveni:

— Dr. Morrison are dreptate, Arkadii. Nu-mi place ideea ta că nu e posibil să fii onest fără să fii bădăran. Dacă nu

poţi fi cinstit şi politicos îrj acelaşi timp, ţine-ţi gura.

— Dar ce-am zis? Rânji nesigur Dejnev. Evident că are dreptatal însă ce putem noi face când deciziile sunt luate la Moscova de idioţj care fac economii meschine fără să se gândească la consecinţe? Dupa cum zicea bătrânul meu tată: „Necazul cu economisirea este că poate fj foarte costisitoare."

— Asta-i adevărat, aprobă Boranova. Am putea economisi destul dr. Morrison, cheltuind pentru construirea unei şosele noi sau a unor aerojeturi mai bune, însă nu întotdeauna cei care deţin băierile pung sunt uşor de convins. Bănuiesc că şi dumneavoastră vă confruntaţi cu aceleaşi probleme în America.

Nu se oprise în timp ce vorbea şi pătrunseră într-o încăpere mai micuţă. Când uşa se închise înapoia lor, Dejnev întinse neurofizicianului o brăţară.

— Puneţi-o la încheietura mâinii drepte. Când veţi vedea că ridicăm braţele, ridicaţi-le şi dumneavoastră.

Morrison se simţi pentru o clipă mult mai uşor, iar podeaua încăperii păru că-i coboară sub tălpi.

— Un lift, exclamă el.

— Inteligentă observaţie, comentă Dejnev apoi îşi astupă gura cu palma şi adăugă înfundat: Să nu fiu, totuşi, necioplit.

Se opriră lin şi uşa liftului se deschise.

— Identificare! Se auzi un glas autoritar.

Dejnev şi Boranova ridicară braţele, iar Morrison ii imită. Sub lumina purpurie care scaldă brusc ascensorul, cele trei brăţări scânteiară în configuraţii nu tocmai identice.

Parcurseră alt coridor şi intrară într-o incintă în care domnea o căldură umedă.

— Acum va urma dezinfectarea finală, explică Boranova, şi va trebui să ne dezbrăcăm complet. Noi suntem deja obişnuiţi şi ni se pare o simplă rutină. Este mai simplu, economisim şi timp, s-o facem în grup.

— Dacă este ceva ce puteţi suporta, vorbi Morrison încruntat, atunci pot şi eu.

— E lipsit de importanţă, făcu Dejnev. Nu sunt lucruri pe care să nu le mai fi văzut niciodată.

Se dezbrăcă, după care se apropie de o porţiune a peretelui unde pulsa sclipitor un buton roşu şi puse degetul mare pe el. Un panou glisa lateral, dezvăluind un compartiment în care se aflau nişte haine albe. Îşi puse lenjeria în partea de jos a compartimentului.

Nu părea câtuşi de puţin sfiit de nuditatea sa. Pieptul şi umerii îi erau acoperite de păr negru, iar pe fesa dreaptă avea o cicatrice lungă. Morrison se întrebă într-o doară de unde o căpătase.

Boranova se dezbrăcă şi vorbi:

— Alegeţi-vă o luminiţă care să fie aprinsă, dr. Morrison. Dulăpiorul se va deschide când veţi atinge butonul cu degetul şi se va închide la o nouă atingere. După aceea se va deschide numai la amprenta dumneavoastră, de aceea este bine să-i ţineţi minte numărul, ca să nu fiţi nevoit să apăsaţi toate butoanele pentru a vă găsi dulăpiorul.

Morrison se execută.

— Dacă mai întâi doriţi să folosiţi toaleta, adăugă femeia, o puteţi face.

— Nu, spuse Morrison, nu-i nevoie.

Aproape instantaneu, odaia se umplu cu o ceaţă de particule fine.

— Închideţi ochii, strigă Boranova, însă nu mai era nevoie să-l avertizeze.

Iritarea produsă de particule îl făcuse pe american să-şi strângă pleoapele imediat. Picăturile de apă conţineau săpun, ori altă substanţă care-i înţepa ochii; se simţea amară în gură şi-i irita mucoasa nazală.

— Ridicaţi braţele, îl îndrumă Dejnev. Nu-i nevoie să vă învârtiţi. Vine din toate direcţiile.

— Cât durează? Izbuti Morrison să articuleze.

— Cam prea mult, răspunse Dejnev, dar e absolut necesar. Morrison începu să numere în gând. Când ajunse la 126, apa se opri şi asupra lui se abătură rafale de aer fierbinte şi uscat. După ce acestea încetară, neurofizicianul gâfâia şi-şi dădu seama că-şi ţinuse, inconştient, respiraţia.

— Asta *pentru ce* a fost? Se interesă el, ferindu-şi privirea stânjenit la vederea sânilor mari, dar fermi, ai Boranovei şi găsind prea puţin refugiu în pieptul hirsut al lui Dejnev.

— Suntem uscaţi, zise femeia. Să ne îmbrăcăm.

Morrison nu aşteptă să i se spună de două ori, dar fu aproape imediat dezamăgit de natura hainelor din dulăpior. Era o salopetă de bumbac subţire; pantalonii se strângeau pe talie cu ajutorul unui şnur.   Alături de ea se mai găseau o bonetă pentru păr şi sandale uşoare. Deşi bumbacul era opac, Morrison avu impresia că aproape totul era expus vederii.

— Numai atât vom purta? întrebă el.

— Da, încuviinţă Boranova. Ne desfăşurăm activitatea într-un mediul steril, cu atmosferă controlată. Cu salopete de unică folosinţă, nu ne putem aştepta la ultimele răcnete ale modei, ori la ceva luxos. Ba chiar exceptând o anumită reţinere lesne de înţeles, am putea lucra complet dezbrăcaţi. Dar... ajunge cu vorba, haideţi!

În sfârşit, pătrunseră în ceea ce Morrison recunoscu imediat ca fiind partea principală a Grotei. Se întindea printre piloni şi dincolo de aceştia, pierzându-se în depărtare. Americanul nu putu identifica aproape nici unul din echipamente. Ar fi fost de altfel imposibil. El era teoretician, iai atunci când lucra, se folosea de instrumente computerizate pe care I concepuse şi le modificase personal.

În Grotă se aflau o mulţime de indivizi. Cam o duzină se găseau în imediata lor apropiere, alţii ceva mai departe; impresia generală era interiorului unui furnicar, ticsit de maşinării şi de fiinţe preocupate.

Nimeni nu-i băgă în seamă pe noii veniţi. Se lucra în tăcere, ia zgomotul paşilor era atenuat de tălpile sandalelor.

Boranova păru din nou că citeşte gândurile neurofizicianului şi i se! Adresă în şoaptă:

— Aici ne ţinem şi şedinţele. Nimeni nu cunoaşte mai mult decât este necesar pentru binele lui. Nu trebuie să existe nici un fel de scurgeri de informaţii.

— Totuşi oamenii trebuie să comunice între ei.

— Atunci când e necesar, o fac... dar în mod minim.

— Genul acesta de izolare încetineşte progresul.

— Este preţul pe care trebuie să-l plătim pentru securitate, aşa că dacă n-o să vă vorbească nimeni nu înseamnă că sunteţi antipatic. Pur şi simplu, nu există nici un motiv pentru care s-o facă.

— Totuşi prezenţa unui străin îi va intriga.

— Am avut grijă să se ştie că sunteţi un expert extern. Alte detalii nu sunt necesare.

Morrison continuă să privească în jur. Dacă tot se găsea aici, putea să afle cât mai multe lucruri, chiar dacă aveau să se dovedească banale. Când – *dacă* – avea să revină în Statele Unite, va fi cu siguranţă întrebat despre detaliile observate şi ar fi fost bine să aibă ceva de oferit.

Se adresă în şoaptă Boranovei:

— Laboratorul ăsta trebuie să vă coste destul de mult. Ce procent din bugetul naţional s-a investit aici?

— Este costisitor, aprobă femeia fără alte explicaţii, iar guvernul se străduieşte să limiteze cheltuielile.

Dejnev interveni pe un ton morocănos:

— Azi-dimineaţă, m-am străduit o oră să-i conving să accepte un experiment la scară redusă pentru convingerea dumneavoastră... lovi-i-ar holera!

— Arkadii, vorbi Boranova, dacă aceste referiri aşa-zis amuzante ale tale ajung la urechile Comitetului, nu te văd bine.

— Nu mi-e frică de porcii ăia.

— Mie îmi este. Ce se va întâmpla cu bugetul de la anul, dacă-i înfurii?

Morrison vorbi tot în şoaptă, însă pe un ton iritat:

— Pe mine nu mă interesează nici Comitetul, nici bugetul, ci răspunsul la simplă întrebare: Ce caut eu aici?

— Veţi asista la o miniaturizare, răspunse Dejnev, şi vi se va explica de ce avem nevoie de ajutorul dumneavoastră. Asta vă va mulţumi, tovarăşe am... tovarăşe expert extern?

17

Morrison îi urmă pe ruşi până la un vehicul asemănător unui vagonet vechi de tren, aflat pe două şine cu ecartament redus.

Boranova puse degetul mare pe o plăcuţă netedă şi o uşă glisă, deschizându-se lin şi silenţios.

— Intraţi, vă rog, dr. Morrison.

Americanul nu se grăbi să urce.

— Unde mergem?

— În laboratorul de miniaturizare, evident.

— Pe calea ferată? Cât de mare este subterană asta?

— Destul de mare, totuşi nu *foarte* mare. Transportul e mai degraba o chestiune de securitate. Numai anumiţi indivizi pot folosi vehiculul acesta şi numai cu ajutorul lui se poate pătrunde în inima Grotei.

— Sunteţi atât de neîncrezători faţă de proprii voştri oameni?

— Trăim într-o lume complexă, dr. Morrison. Avem încredere î oamenii noştri, dar nu dorim să-i supunem unor tentaţii inutile. Iar daca cineva îl convinge pe unul dintre noi să meargă... altundeva, aşa cu~ v-am convins noi, este preferabil ca volumul cunoştinţelor lui să fi limitat, înţelegeţi? Intraţi, vă rog.

Morrison pătrunse cu oarecare dificultate în interiorul strâmt. Dejne îl urmă cu aceeaşi strădanie, spunând:

— Alt exemplu al unei inutile scumpiri la tărâţe. De ce-i atât de mic. Fiindcă birocraţii investesc miliarde de ruble într-un proiect şi se simt satisfăcuţi dacă pot economisi câteva sute ici şi colo, pe socoteala confortului oamenilor.

Boranova se aşeză pe locul din faţă. Morrison nu putu să vadă cum manipulă comenzile, sau dacă existau comenzi. Era posibil că va gonetul să fi fost controlat din exterior. Vehiculul se mişcă brusc şi neurofizicianul simţi o uşoară smucitură spre înapoi.

La nivelul ochilor, existau ferestruici de ambele părţi, însă geamul nu era perfect transparent. Morrison putea distinge doar o mică parte din cavernă prin care se deplasau – defocalizat, neclar şi tremurat. Aparent, ferestruicile nu aveau menirea să asigure vederea peisajului exterior, ci fuseseră concepute exclusiv ca să reducă impresia unui mediu inacceptabil de limitat pentru persoanele cu tendinţe claustrofobe.

Se apropiau de un perete al cavernei şi vehiculul se opri cu altă uşoară zguduitură. O secţiune a peretelui glisă lateral, iar vagonetul s smuci din nou şi acceleră, pătrunzând prin deschidere.

Aproape imediat se făcu întuneric, iar lumina slabă a plafonierei compartimentului se mulţumi să transforme noaptea într-un soi de amurg.

Se aflau într-un tunel îngust, având aproape lăţimea vagonetului, mai puţin în partea stângă, unde Morrison, privind pe lângă Dejnev, avu impresia că distinge alte şine. Se gândi că prin tunel puteau trece simultan cel puţin două asemenea vehicule, în direcţii opuse.

— Cât o să mai dureze,...? îl întrebă el pe Dejnev.

— Îmi dau seama că nu ştiţi ce apelativ să întrebuinţaţi cu mine. N-am un titlu academic, aşa că mi-aţi putea spune Arkadii. Toţi cei de aici o fac – şi de ce nu? După cum zicea

tata: „Nu contează numele, ci persoana."

— Perfect, încuviinţă Morrison. Cât o să mai dureze, Arkadii?

— Nu prea mult, Albert, replică prompt Dejnev, şi Morrison, care fusese atras în intimitatea tutuielii, nu obiectă.

Ba chiar rămase suprins constatând că nu dorea să obiecteze. În ciuda obositoarelor aforisme ale tatălui, Dejnev părea un individ acceptabil şi, ţinând seama de circumstanţe, Morrison saluta ocazia de a se abţine de la permanentul duel cu Boranova.

Vagonetul nu putea să aibă o viteză mai mare decât a unei plimbări destinse, totuşi se legăna la fiecare viraj. Se părea că printre economiile meschine făcuse parte şi renunţarea la taluzări.

Apoi, fără nici cel mai mic avertisment, fură scăldaţi într-o lumină orbitoare şi se opriră brusc.

Morrison coborî, clipind des. Mai puţin vastă decât sala de dinainte, aceasta era practic goală. Nu zărea decât şinele ce descriau un arc larg şi reveneau spre peretele din care apăruseră. Văzu un alt vagonet dispărând în deschizătura respectivă şi peretele închizându-se în urma lui. Cel cu care călătoriseră ei parcurse lent arcul de cerc al şinelor şi se opri lângă perete.

Neurofizicianul privi în jur. Existau o sumedenie de uşi, iar plafonul era mult mai jos. Fără să aibă o dovadă clară, încercă impresia că ajunsese pe o tablă de şah tridimensională, cu multe odăiţe pe câteva niveluri.

Boranova îl aştepta, aparent nemulţumită de curiozitatea lui.

— Sunteţi pregătit, dr. Morrison?

— Nu, dr. Boranova, replică americanul. Deoarece nu ştiu încotro mă îndrept, sau ce fac, nu sunt pregătit. Cu toate acestea, dacă o veţi lua înainte, vă voi urma.

— Atât este suficient ca pregătire. Pe aici, vă rog. Mai

trebuie să faceţi cunoştinţă cu cineva.

Intrară pe o uşă, într-o odăiţă puternic iluminată, având pereţii acoperiţi de cabluri groase.

Înăuntru se afla o tânără care ridică ochii la apariţia lor, împingând în lături un raport tehnic. Era o femeie destul de atrăgătoare, cu o aparenţă vulnerabilă. Părul blonziu era scurt, însă cârlionţii evitau ca tunsoarea să pară prea severă. Salopetă din bumbac subţire, despre care Morrison ştia deja că era uniforma Grotei, dovedea o siluetă atractiv de zveltă şi în acelaşi timp sculpturală, deşi fără formele opulente ale Boranovei. Avea pomeţi înalţi, degete subţiri şi graţioas iar expresia feţei nu lăsa impresia unei făpturi prea surâzătoare.

Cu toate acestea, Morrison zâmbi. Pentru prima dată de cân fusese răpit, avea senzaţia că situaţia sumbră în care fusese propuls fără voia lui avea şi o parte mai luminoasă.

— Bună ziua, rosti el. Mă bucur să vă întâlnesc.

Tânăra nu-i răspunse ci, întorcându-se spre Boranova, întrebă glas uşor răguşit:

— El e americanul?

— Da, dr. Albert Jonas Morrison, profesor de neurofizică.

— Asistent universitar, preciza Morrison. Boranova îi ignoră corecţia.

— Dumneaei este dr. Sofia Kaliinin, experta noastră în electr magnetism.

— Pare foarte tânără, comentă curtenitor Morrison. Kaliinin nu păru încântată şi replică:

— Poate că arăt mai tânără decât sunt. Am treizeci şi unu de an!

— Haide, Sofia, rosti Boranova, suntem gata să începem. Verific te rog, circuitele şi pregăteşte totul. Cât mai repede!

Kaliinin ieşi grăbită şi Boranova se întoarse către neurofizician.

— Dr. Morrison, vă rog să nu-i luaţi în nume personal compo tamentul. Mulţi dintre compatrioţii noştri

traversează o etapă de ultra naţionalism şi consideră că ura faţă de americani este un sentime foarte rusesc. Este mai degrabă o modă decât realitatea. Sunt sigura că, o dată ce vom începe să lucrăm laolaltă, ca o echipă, Sofia renunţa la aceste delimitări artificiale.

— Înţeleg perfect. În ţara mea există o situaţie similară. De fă chiar în clipa de faţă, eu nu mă dau în vânt după ruşi... şi, pe buna dreptate, cred. Totuşi – surâse Morrison – cred că pentru dr. Kaliinin putea face o excepţie.

Boranova clătină din cap.

— Americani ca dumneavoastră sau ruşi ca Arkadii... există anumită modalitate masculină de gândire care transcende frontiere naţionale şi diferenţele culturale.

— Asta nu înseamnă că voi lucra cu ea, sau cu oricare altul. A obosit să vă repet, dr. Boranova, că nu accept existenţa miniaturizării că nu pot şi nu vă voi ajuta în nici un mod.

— Ştii, râse Dejnev, cine-l aude pe Albert poate fi de-a drept convins de spusele lui. Este atât de serios!

— Priviţi, dr. Morrison, zise femeia. Ea este Katinka.

Atinse cu degetul o cuşcă. Katinka era o iepuroaică albă de mărime mijlocie, liniştită, care molfăia nişte verdeţuri cu concentrarea totală a animalelor din rasa ei.

— O iepuroaică.

— Nu-i o simplă iepuroaică, ci o creatură extrem de neobişnuită. Unică! A contribuit la progresul istoriei într-o măsură mult mai mare decât toate războaiele şi dezastrele asociate de obicei acesteia. Dacă excludem creaturile pur incidentale cum sunt viermii, puricii sau paraziţii microscopici, Katinka este prima fiinţă vie care a fost miniaturizată. Mai exact, a fost miniaturizată în trei ocazii separate şi am fi miniaturizat-o de zeci de ori, dacă ne-am fi putut permite cheltuielile respective. Ea a contribuit enorm la cunoaşterea noastră asupra miniaturizării formelor de viaţă.

— Nu intenţionez să vă jignesc, spuse Morrison, dar simpla dumneavoastră afirmaţie conform căreia iepuroaică a fost miniaturizată de trei ori nu reprezintă în realitate o dovadă. Nu vreau să vă pun la îndoială onestitatea dar, într-un astfel de caz, cred că sunteţi de acord că numai participarea directă este convingătoare.

— Evident. Tocmai din acest considerent, şi cu o cheltuială considerabilă, Katinka va fi miniaturizată acum pentru a patra oară.

18

Kaliinin apăru grăbită şi se adresă lui Morrison:

— Purtaţi ceas la mână, sau aveţi asupra dumneavoastră obiecte metalice? Vă veţi afla în apropierea unui câmp electromagnetic puternic şi metalele interferează cu el.

— Nu determină efecte fiziologice? Se interesă Morrison.

— Nu. Cel puţin deocamdată nu s-a înregistrat nimic de acest fel. Aşteptându-i să renunţe la farsa cu miniaturizarea şi întrebându-se câtă vreme puteau menţine frauda (în privinţa respectivă, devenea tot mai circumspect cu fiecare minut ce trecea), neurofizicianul se interesă, uşor maliţios:

— Continuaţi să susţineţi că veţi miniaturiza iepuroaică?

— Bineînţeles.

— Atunci, daţi-i drumul. Sunt numai ochi.

„Ce prostie din partea lor", se gândi. „Desigur, în scurt timp vor pretinde că s-a dereglat ceva, totuşi ce vor face după aceea? Unde vor să ajungă?"

— Mai întâi, dr. Morrison, vorbi Boranova, vreţi să ridicaţi cuşca?

Morrison nu se clinti, li privi pe rând pe cei trei ruşi, bănuitor şi nesigur.

— Dă-i drumul, Albert, încuviinţă Dejnev. N-o să te muşte. Nici măcar n-o să te murdăreşti pe mâini, cu toate

că scopul mâinilor este să se murdărească în timpul muncii.

Americanul prinse cu mâinile ambele laturi ale cuştii şi o ridică. Aprecie că avea probabil în jur de zece kilograme. Icni şi întrebă:

— Acum o pot lăsa jos?

— Bineînţeles, răspunse Boranova.

Morrison o puse jos cu grijă, iepuroaica, ce se oprise din mâncat când cuşca fusese ridicată, adulmecă aerul cu curiozitate, apoi reveni la mestecatul fără grabă.

Boranova încuviinţă şi Sofia se apropie de un pupitru de comandă aproape complet ascuns sub cabluri. Privi peste umăr spre cuşcă] parcă estimându-i poziţia, apoi se întoarse şi o deplasă puţintel. Revenind la pupitru, acţiona un comutator.

Se auzi un zumzet şi cuşca începu să scânteieze şi să vibreze! Insesizabil, de parcă ceva invizibil s-ar fi interpus între ea şi oameni. Tremurul uşor se extinse şi sub ea, separând-o de tăblia din piatră all mesei.

— Acum, explică Boranova, cuşca este cuprinsă în câmpul de miniaturizare. Doar obiectele aflate în interiorul câmpului vor fi mi niaturizate.

Morrison privi atent şi fu încercat de un mic ghimpe de îndoială. Oare încercau să-l păcălească cu o scamatorie inteligentă, făcându-l săi *creadă* că asistase la miniaturizare?

— Pot să ştiu, întrebă el, cum anume produceţi acest aşa-zis câmp de miniaturizare?

— Este un detaliu pe care nu intenţionăm să vi-l divulgăm, răspunse Boranova. Cred că ştiţi ce înseamnă informaţiile strict secrete. Dă-i drumul, Sofia!

Zumzetul spori în intensitate şi în ascuţime. Morrison îl gasea neplăcut, însă ceilalţi păreau să-l suporte fără probleme. Privindu-i americanul îşi desprinsese ochii de ia cuşcă. Întorcându-se acum spr ea, i se păru că se micşorase puţin.

Se încruntă şi plecă fruntea, astfel încât să alinieze o latură a cuşti cu linia verticală a unui cablu de pe peretele din spate. Menţinu capul nemişcat, dar latura cuştii se îndepărtă treptat de linia de referinţă. Nu putea fi vorba despre nici o greşeală, cuşca era clar mai mică. Clipi din ochi, simţindu-se frustrat.

Boranova surâse tăios.

— Într-adevăr, se micşorează, dr. Morrison. Văzul nu vă înşală. Zumzetul se transformase într-un ţiuit, iar micşorarea continua.

Cuşca avea acum probabil jumătate din mărimea anterioară.

— Există şi iluzii optice, comentă neurofizicianul fără convingere.

— Sofia, strigă Boranova, opreşte procesul pentru câteva clipe. Ţiuitul încetă, iar scânteierea câmpului de miniaturizare păli şi dispăru.

Cuşca se găsea tot pe masă – evident mai mică decât fusese mai devreme, înăuntru se afla iepuroaica, mai mică, dar perfect proporţională cu cea iniţială, mestecând frunze mai mici, cu feliuţe mai mici de morcovi risipite pe podeaua cuştii.

— Chiar credeţi că-i o iluzie optică? întrebă Boranova. Morrison tăcu, iar Dejnev interveni:

— Haide, Albert, acceptă dovada simţurilor tale. Experienţa a consumat o cantitate considerabilă de energie, iar dacă rămâi sceptic, inteligenţii noştri administratori nu ne vor ierta pentru risipa aceasta. Ce părere ai?

— Nu ştiu ce să spun…

— Dr. Morrison, zise Boranova, mai ridicaţi o dată cuşca. Americanul ezită din nou şi femeia continuă:

— Câmpul de miniaturizare nu lasă reziduuri radioactive sau altceva similar. Atingerea mâinii dumneavoastră neminiaturizate n-o va afecta şi nici starea ei de

miniaturizare nu vă va afecta. Vedeţi?

Aşeză palma uşor pe partea superioară a cuştii.

Morrison şovăi puţin, după care, cu grijă, îşi lipi palmele de două feţe opuse ale cuştii şi o ridică. Exclamă surprins, deoarece masa nu părea a depăşi un kilogram. Cuşca ii tremură în mâini şi iepuroaica ţopăi alarmată într-un colţ al cuştii şi se ghemui acolo, agitată.

— Ce părere aveţi, dr. Morrison? întrebă Boranova.

— Cântăreşte considerabil mai puţin. Aţi făcut vreo scamatorie?

— O scamatorie? Adică în timp ce priveaţi, să fi înlocuit obiectul mare cu altul mai mic, identic cu primul, mai puţin în privinţa dimensiunilor? Chiar *aşa,* dr. Morrison?

Neurofizicianul îşi drese glasul şi nu mai insistă. El însuşi nu credea în ipoteza formulată.

— Aţi remarcat, urmă Boranova, că nu numai dimensiunile s-au redus, ci şi masa – proporţional. Atomii şi moleculele din care sunt alcătuite cuşca şi conţinutul ei s-au micşorat în mărime şi masă. Lucrul esenţial, constanta lui Planck s-a micşorat, astfel că nimic din interiorul cuştii nu s-a modificat relativ la componentele sale. Pentru iepuroaica, hrana şi tot ceea ce se află în cuşcă pare perfect normal. Lumea exterioară s-a mărit relativ la iepuroaică, dar, desigur, ea nu-şi dă seama de asta.

— Totuşi câmpul de miniaturizare nu mai există. De ce cuşca nul revine la mărimea iniţială?

— Din două motive. În primul rând, starea de miniaturizare este metastabilă. Aceasta e una dintre descoperirile fundamentale ce fac posibilă miniaturizarea. Indiferent de punctul în care ne oprim în dea cursul procesului, menţinerea stării atinse acolo necesită foarte puţină energie. În al doilea rând, câmpul de miniaturizare n-a dispărut completa El este doar redus şi orientat spre interior, astfel încât opreşte atmosfera din cuşcă să difuzeze în exterior şi, în acelaşi timp, opreşte moleculei*

normale din exterior să difuzeze înăuntru. În plus, permite atingerea pereţilor cuştii de către mâini neminiaturizate. N-am terminat însă.. * Doriţi să continuăm?

— Mi-aţi spus foarte multe lucruri...

— Este adevărat, totuşi nimic fundamental. Dacă îmi veţi repeta cuvintele în America, probabil că nu veţi fi crezut şi ele nu vor oferi nici un indiciu privind esenţa tehnicii de miniaturizare.

Boranova ridică braţul şi Kaliinin răsuci din nou comutatorul. Ţiuitul reveni şi cuşca reîncepu să se micşoreze. Procesul părea că se iuţise, iar Boranova, citind gândurile lui Morrison, explică:

— Cu cât se micşorează mai mult, cu atât masă ce trebuie în depărtată este mai mică şi procesul e mai rapid.

Americanul se pomeni privind aproape şocat la o cuşcă ce avea latura de un centimetru şi continua să se reducă. Boranova înălţă iarăşi braţul şi ţiuitul amuţi.

— Atenţie, acum! Are o masă de numai câteva sute de miligrame şi este într-adevăr un obiect fragil pentru oricine de mărimea noastră. Încercaţi mai bine cu asta.

Îi întinse o lupă mare. Fără un cuvânt, neurofizicianul o luă şi o aţinti deasupra cuştii minuscule. Probabil că dacă l-ar fi zărit atunci pentrur prima dată, n-ar fi reuşit să-şi dea seama ce era obiectul mişcător din interiorul ei, întrucât mintea lui n-ar fi acceptat un iepure atât de incredibil de mic.

Îl văzuse însă micşorându-se şi acum îl privi cu un amestec de derută şi de fascinaţie. Ridicând privirea spre Boranova, întrebă:

— Chiar se întâmplă în realitate ceea ce văd?

— Continuaţi să suspectaţi o iluzie optică, hipnotism sau... ce altceva?

— Droguri?

— Dacă ar fi fost droguri, descoperirea respectivă ar fi fost mai importantă decât miniaturizarea. Priviţi în jur!

Toate celelalte vi se par normale? Ar fi un drog cu totul neobişnuit care să vă altereze percepţia asupra unui singur obiect dintr-o încăpere ticsită de lucruri. Evenimentul la care aţi asistat este cât se poate de real.

— Măriţi-o, şopti Morrison.

— Dr. Morrison, zise Boranova, aţi asistat la o demonstraţie ştiinţifică, nu la o scamatorie. Dacă ar fi fost o scamatorie, aş fi pocnit din degete şi iepuroaică ar fi revenit la normal, într-o cuşcă normală. Cu toate acestea, pentru a reduce constanta lui Planck la o fracţiune infimă din valoarea ei normală, chiar şi într-un volum relativ mic al Universului, e necesară o energie considerabilă – de aceea miniaturizarea este o tehnică atât de costisitoare. Ca să mărim din nou constanta lui Planck, trebuie să producem o energie egală cu cea consumată iniţial, fiindcă legea conservării energiei rămâne valabilă şi în procesul miniaturizării, în plus, nu putem deminiaturiza mai repede decât putem disipa căldura produsă, de aceea durează considerabil, mult mai mult decât miniaturizarea.

Pentru o vreme, Morrison rămase tăcut. Explicaţia legată de conservarea energiei i se păruse mai convingătoare decât demonstraţia în sine.

— În acest caz, rosti el, nu mi se pare că procesul de miniaturizare poate fi practic. În cel mai fericit caz, ar putea servi doar ca instrument pentru extinderea teoriei cuantice.

— Chiar şi atât ar fi îndeajuns, zise Boranova, totuşi nu judecaţi o tehnică de lucru după faza ei iniţială. Putem spera că vom învăţa cum să abordăm aceste transformări energetice, găsind metode mai eficiente de miniaturizare şi deminiaturizare. Oare toate transformările energetice trebuie să treacă din câmpuri electromagnetice în miniaturizare, iar apoi în căldură pe durata deminiaturizării? Nu-i oare posibil ca deminiaturizarea să fie implicată în eliberarea energiei din nou sub formă de câmp electromagnetic? Poate că aşa ar fi mai uşor de manipulat.

— Aţi anulat legea a doua a termodinamicii? întrebă Morrison cu o politeţe excesivă.

— Câtuşi de puţin. Nu ne aşteptăm la o valoare imposibilă a conversiei: de sută la sută. Dacă am putea converti şaptezeci şi cinci la sută din energia de deminiaturizare într-un câmp electromagnetic – sau chiar numai douăzeci şi cinci la sută –, ar fi o îmbunătăţire faţă de situaţia prezentă. Există însă speranţa unei tehnici mai subtile şi mult mai eficiente... iar aici interveniţi *dumneavoastră.*

— Eu? Holbă ochii americanul. Nu mă pricep deloc la toate asteal De ce m-aţi ales tocmai pe mine pentru a vă salva? La fel de bine puteaţfl apela la un preşcolar.

— Nu-i chiar aşa. Ştim foarte bine ce facem. Haideţi, dr. Morrisor* să mergem în biroul meu, în vreme ce Sofia şi Arkadii încep procedura de mărire a Katinkăi. Vă voi arăta că ştiţi suficient de multe lucruri pentru a ne ajuta să facem miniaturizarea eficientă şi, prin urmare, practică dinj punct de vedere comercial. De fapt, veţi înţelege de ce sunteţi *singura* persoană care ne poate ajuta.

5. COMA

Viaţa este plăcută. Moartea este liniştită. Singurele necazuri le aduce tranziţia.
Tata Dejnev

19

— Aceasta, se aşeză Boranova într-un fotoliu destul de uzat, este porţiunea mea de Grotă.

Bărbatul luă loc pe alt scaun, mai mic şi mai auster, tapiţat cu mătase, dar mai puţin confortabil decât părea. Privi în jur şi se simţi cuprins de dorul de casă. Din anumite puncte de vedere, îi reamintea de propriul său birou. Consola calculatorului, de pildă, sau displayul cel mare...

Exista, de asemenea, aceeaşi tendinţă spre dezordine, vizibilă în teancurile de imprimate şi cărţile anacronice, rătăcite printre discurile optice. Morrison încercă să descifreze titlul uneia care se găsea prea departe şi avea coperta prea uzată ca să fie limpede. Dintotdeauna, cărţile deţinuseră un aspect de vechime, chiar dacă erau noi-nouţe.

— Locul este destul de intim, vorbi femeia. Nu ne aude nimeni şi nu vom fi deranjaţi. Ceva mai târziu, voi cere să ni se aducă prânzul.

— Sunteţi amabilă, zise Morrison străduindu-se să nu sune caustic. Boranova păru că nu-i interpretează spusele cu suspiciune.

— Câtuşi de puţin, făcu ea.'Ei bine, dr. Morrison, mi-a fost imposibil să nu remarc că vă tutuiţi cu Arkadii. Desigur, el este, într-o anumită măsură, un individ lipsit de cultură şi capabil de apelative directe. V-aş putea ruga din nou că, în

ciuda circumstanţelor ce v-au adus aici, să ne purtăm neoficial şi relaxat între noi?

Americanul şovăi.

— Ei bine, atunci spune-mi Albert. Va fi însă doar o înţelegere de convenienţă, nu un semn de prietenie. Nu voi uita atât de uşor faptul că am fost răpit.

— Am încercat să te conving să vii de bunăvoie. Dacă nu ne-ar fi mânat necesitatea, n-am fi împins lucrurile atât de departe.

— Dacă sunteţi stingheriţi de ceea ce aţi făcut, trimiteţi-mă înapoi în Statele Unite. Trimiteţi-mă acum şi voi fi de acord să uit episodul şi nu mă voi plânge guvernului meu.

— Ştii că asta nu se poate, clătină Boranova încet din cap. Suntem mânaţi de necesitate. În scurt timp, vei înţelege la ce anume mă refer. Până atunci aş dori să discutăm deschis, ca făcând parte din familia mondială a savanţilor, care se consideră mai presus de problemele naţionalităţii sau ale altor distincţii artificiale între oameni. Cu siguranţă, ai acceptat deja realitatea miniaturizării.

— Trebuie s-o accept, strânse Morrison din umeri aproape cu regret.

— Şi ne-ai înţeles problema?

— Da. Este mult prea costisitoare din punct de vedere energetic.

— Imaginează-ţi, însă, ce s-ar întâmpla dacă am reduce spectaculos costul energiei. Imaginează-ţi că am aduce miniaturizarea la stadiul în care s-ar putea alimenta de la o priză obişnuită de curent electric.

— Se pare că-i imposibil. Oricum, savanţii voştri n-o pot face. I Atunci, de ce atâtea secrete? De ce nu publicaţi stadiul cercetărilor la care aţi ajuns, acceptând contribuţii din partea restului „familiei mondiale a savanţilor"? Tăinuirea pare să implice posibilitatea că Rusia să intenţioneze să folosească miniaturizarea ca pe un soi de armă – una îndeajuns de puternică pentru a considera că

merită riscul de a încălca acordul mutual care, de două generaţii, a dus la pace şi cooperare mondială.

— Nu-i adevărat. Rusia nu încearcă să stabilească o hegemonie planetară!

— Sper din toată inima. Cu toate acestea, dacă continuă tăinuirea, pare firesc ca alte componente ale alianţei mondiale să înceapă să-şi pună întrebări.

— Şi Statele Unite au secretele lor, nu?

— Nu ştiu. Nu sunt un intim al guvernului american. Dacă au secrete – şi, să fiu sincer, bănuiesc că au – nu sunt de acord nici cu ele. Spune-mi, însă, care-i necesitatea secretelor? Ce contează dacă voi, sau noi, sau ambele noastre ţări împreună sau, la urma urmelor, chiar africanii, perfecţionează miniaturizarea? Americanii au inventat avionul şi telefonul, dar voi le deţineţi pe ambele. Am ajuns primii pe Lună, totuşi vă bucuraţi de drepturi egale în privinţa coloniilor selenare. Pe de altă parte, voi aţi rezolvat primii problema obţinerii energiei prin fuziune, aţi construit primii o staţie solară spaţială – iar noi participăm la ambele proiecte.

— Adevărat, încuviinţă Boranova, totuşi de peste un secol, lumea consideră de la sine înţeles că tehnologia americană este superioară celei ruseşti. Lucrul acesta este pentru noi un motiv de permanentă iritare şi ne-am dori foarte mult ca, prin ceva revoluţionar şi fundamental, cum e miniaturizarea, să putem dovedi fără urmă de îndoială că Rusia se află în fruntea progresului ştiinţific.

— Dar familia mondială a savanţilor la care te refereai? Eşti un membru al ei, sau rămâi doar un savant rus?

— Fac parte din ambele, replică femeia uşor iritată. Dacă ar fi fost după mine, aş fi anunţat lumii întregi descoperirile noastre. Dar nu eu sunt factorul de decizie. Guvernul meu ia hotărârile, iar eu le respect cu loialitate. Nici voi, americanii, nu faceţi nimic pentru a ne uşura situaţia. Permanentă şi zgomotoasă voastră afirmare a superiorităţii

ne împinge într-o postură defensivă.

— Ruşii nu se vor simţi însă frustraţi că sunt nevoiţi să apeleze la un american ca mine pentru a-i ajuta?

— Ba da, desigur, gustul victoriei nu mai este la fel de dulce, dar, pe de altă parte, Statele Unite vor căpăta un rol în reuşita noastră – un rol pe care-l vom recunoaşte ca atare. Ajutându-ne, te vei demonstra un adevărat patriot american şi, în acelaşi timp, îţi vei spori reputaţia.

— Mă mituiţi? Surâse amar Morrison.

— Dacă aşa interpretezi lucrurile, nu te pot împiedica. Haide însă să discutăm amical şi să vedem la ce putem ajunge în felul ăsta.

— Începe prin a-mi oferi nişte informaţii. Acum, când sunt silit să cred că miniaturizarea este posibilă, îmi poţi spune care-i sunt fundamentele fizice? Sunt foarte curios.

— Albert, ştii bine că-i periculos să afli prea multe. Cum mai putem, după aceea, să te lăsăm să te întorci în ţara ta? În plus, deşi pot opera sistemul de miniaturizare, habar n-am de fundamentele lui. Dacă le-aş fi cunoscut, guvernul n-ar fi riscat să mă trimită în Statele Unite.

— Şi cine sunt cei care le cunosc?

— Nici subiectul acesta nu face parte dintre cele pe care ar fi sigur să le afli. Pot trage totuşi puţin cortina. Unul dintre ei este Piotr Şapirov.

— Peter Nebunu', zâmbi Morrison. Nu mă surprinde deloc.

— Nici n-ai avea motive. El a transpus primul în practică ipotezele miniaturizării. Evident, s-ar putea ca asta să necesite o anumită nebunie... sau, oricum, o anumită idiosincrazie de gândire. Tot Şapirov a sugerat primul o metodă de obţinere a miniaturizării cu un consum minim de energie.

— Cum anume? Prin convertirea deminiaturizării într-un câmp e-lectromagnetic?

— Ţi-am dat doar un exemplu. Metoda lui Şapirov este

mult mai subtilă.

— Poate fi explicată?

— Doar cu aproximaţie. Şapirov afirmă că cele două aspecte principale ale teoriei unificate a Universului – cel cuantic şi cel relativist – depind de o constantă care impune nişte limite. În teoria cuantică, este vorba despre constanta lui Planck, care are o valoare foarte mică, dar nu zero. În cazul relativităţii, este viteza luminii, care-i foarte mare, dar nu infinită. Constanta lui Planck stabileşte limita inferioară a transferului de energie, în vreme ce viteza luminii stabileşte limita superioară a vitezei transmiterii informaţiei. În plus, Şapirov susţine că cele două sunt asociate. Aşadar, reducând constanta lui Planck, viteza luminii creşte. Dacă constanta lui Planck ar atinge valoarea zero, viteza luminii ar fi infinită.

— În care caz, proprietăţile Universului ar fi newtoniene.

— Exact. Prin urmare, conform teoriei lui Şapirov, motivul pentru care miniaturizarea consumă o cantitate uriaşa de energie este faptul că cele două limite nu sunt asociate – constanta lui Planck scade fără ca viteza luminii să crească. Dacă limitele ar fi asociate, în timpul miniaturizării, energia ar trece de la limita vitezei luminii la limita constantei lui Planck, iar în timpul deminiaturizării, lucrurile s-ar desfăşura invers, astfel că viteza luminii ar creşte în timpul miniaturizării şi ar scădea la deminiaturizare. Eficienţa ar trebui să fie de aproape sută la sută. Prin urmare, miniaturizarea ar necesita foarte puţină energie şi deminiaturizarea s-ar putea desfăşura foarte rapid.

— Şapirov ştie cum se pot desfăşura miniaturizarea şi deminiaturizarea cu cele două limite asociate?

— Spunea că ştie.

— „Spunea"? La trecut? Adică, acum are altă opinie?

— Nu tocmai.

— Atunci ce a făcut? Boranova şovăi.

— Albert, să nu ne grăbim. Ştii că miniaturizarea există.

Ştii că-i posibilă, dar nu şi practică. Ştii că ar însemna un salt important pentru omenire şi te-am asigurat că nu-i destinată utilizării distructive sau militare. O dată ce ştim că s-a recunoscut avansul nostru, recunoaştere dorită din motivele psihologice pe care ţi le-am expus în mod sincer, sunt convinsă că vom împărţi miniaturizarea cu toate ţările Pământului.

— Chiar aşa, Natalia? Tu şi guvernul rus v-aţi încrede în Statele Unite, dacă situaţia ar fi inversată?

— Încredere! Repetă femeia şi oftă adânc. Încrederea nu constituie o reacţie naturală. Slăbiciunea oamenilor este de a citi în permanenţă răul din ceilalţi. Totuşi, încrederea trebuie să pornească de undeva, altfel fragila cooperare de care ne-am bucurat atâta vreme se va nărui şi vom reveni la starea din secolul XX, cu toate ororile lui. Întrucât Statele Unite consideră cu atâta hotărâre că sunt ţara cea mai puternică şi mai avansată, n-ar trebui să rişte cel dintâi actul încrederii?

— Nu pot să-ţi răspund la aşa ceva. Sunt un simplu cetăţean şi nu reprezint naţiunea mea.

— Ca simplu cetăţean ne poţi ajuta, ştiind că nu vei face nici un rău tării tale.

— Realmente nu pot şti asta, fiindcă mă bizui doar pe cuvântul tău şi nu cred că-ţi reprezinţi ţara, tot aşa cum nici eu n-o reprezint pe a mea. Oricum, toate astea sunt irelevante, Natalia. Chiar dacă aş fi dorit-o, cum să vă ajut să faceţi miniaturizarea practică, când habar n-am de subiectul ăsta?

— Ai răbdare. În scurt timp, vom prânzi. Până atunci, Dejnev şi Kaliinin vor termina deminiaturizarea Katinkăi şi ni se vor alătura, plus o altă persoană pe care trebuie s-o cunoşti. Apoi, după masă, te voi duce la Şapirov.

— Nu cu mult timp în urmă, mi-ai spus că ar fi periculos pentru mine să mă întâlnesc cu cei care înţeleg realmente miniaturizarea. Aş putea afla prea multe, ceea ce ar pune

sub semnul întrebării întoarcerea în Statele Unite. Te întreb, de ce să risc şi să mă întâlnesc cu Şapirov?

— Şapirov constituie o excepţie, vorbi Boranova pe un ton trist. Îţi promit că vei înţelege situaţia când îl vei vedea... şi că, de asemenea, vei înţelege de ce am fost nevoiţi să ne adresăm ţie.

— Asta nu cred că voi înţelege niciodată, replică neurofizicianul cu toată convingerea cu care, mai devreme, proclamase imposibilitatea miniaturizării.

20

După cum spusese Boranova, la prânz li se alătură încă o persoană care fu prezentată drept Iuri Konev.

— Neurofizician ca tine, Albert, precizase femeia.

Brunet şi arătos, Konev părea în jur de treizeci şi cinci de ani şi avea un aer de stângăcie tinerească. Îi strânse mâna lui Morrison şi vorbi într-o engleză acceptabilă, cu un evident accent american.

— Încântat de cunoştinţă.

— Bănuiesc că aţi fost în Statele Unite, comentă Morrison de asemenea în engleză.

— Am avut o bursă de doi ani la Universitatea Harvard, care mi-a oferit splendida ocazie de a exersa limba engleză.

— Iuri, zise Boranova în ruseşte, dr. Albert Morrison se descurcă excelent în rusă şi trebuie să-i oferim posibilitatea s-o practice aici, în ţara noastră.

— Evident, încuviinţă Konev.

Prânzul n-a fost unul animat. Dejnev mânca tăcut şi preocupat, iar Kaliinin părea absentă. Ocazional, privea spre american, dar îl ignora complet pe Konev. Boranova nu-l scăpă pe nici unul din ochi, însă vorbi foarte puţin. Părea mulţumită să lase conversaţia în seama lui Konev.

— Dr. Morrison, începu acesta, trebuie să vă spun că v-

am urmărit cu atenţie cercetările.

Morrison, care sorbea încântat din ciorba de varză, ridică ochii şi zâmbi. De când sosise în Rusia, fusese prima referire la cercetările *lui,* nu la ale *lor.*

— Îţi mulţumesc pentru interesul dovedit, dar Natalia şi Arkadii îmi spun Albert şi-mi va fi greu să răspund la alte nume. Haideţi să ne tutuim, pentru scurtă perioadă de timp înainte de a pleca în ţara mea.

— Ajută-ne, rosti Boranova, şi va fi într-adevăr o perioadă foarte scurtă.

— Fără condiţii, replică Morrison. Vreau să plec.

Konev ridică vocea, parcă pentru a sili conversaţia să revină în direcţia pe care o propusese iniţial:

— Trebuie totuşi să recunosc că n-am fost capabil să-ţi reproduc experimentele.

— Este o plângere pe care am auzit-o şi din partea neurofizicienilor americani.

— Dar care poate fi motivul? Academicianul Şapirov este extrem de intrigat de teoriile tale şi susţine că probabil ai dreptate, cel puţin parţial.

— Aha... dar Şapirov nu-i neurofizician, nu?

— Nu, totuşi are un simţ extraordinar a ceea ce-i corect. Nu l-am auzit niciodată declarând „Presimt că asta trebuie să fie corect", fără ca lucrul respectiv să nu se dovedească după aceea corect – cel puţin parţial. El afirmă că te afli probabil pe cale de a stabili o staţie releu.

— O „staţie releu"? Nu ştiu ce vrea să spună prin asta.

— Aşa a afirmat odată, în prezenţa mea.

Konev privi scrutător spre Morrison, parcă aşteptând o explicaţie.

— Eu am stabilit, începu americanul ridicând din umeri, o nouă modalitate de analiză a undelor cerebrale şi am îngustat căutarea unei reţele specifice, din interiorul creierului, dedicată gândirii creative.

— Aici poate că eşti puţin prea optimist. Nu sunt convins

că această reţea există cu adevărat.

— Rezultatele mele o dovedesc destul de limpede.

— Experimente efectuate cu câini şi maimuţe... Nu-i clar cât de mult putem extrapola astfel de informaţii în structura mult mai complexă a creierului omenesc.

— Recunosc că n-am lucrat cu creierul omenesc, anatomic vorbind, dar am analizat cu atenţie undele cerebrale, şi rezultatele obţinute sunt compatibile cu ipoteza mea despre structura creativă.

— Asta n-am putut reproduce nici eu şi nici cercetătorii americani. Morrison ridică iarăşi din umeri.

— În cel mai fericit caz, o analiză adecvată a undelor cerebrale este un lucru incredibil de dificil la nivel infrastructural şi nimeni n-a dedicat problemei atâţia ani ca mine.

— Nici n-a deţinut echipamentele speciale... Ţi-ai conceput singur programul de analiză a undelor cerebrale, nu?

— Aşa-i.

— Şi l-ai descris în articolele publicate?

— Evident. Dacă aş fi obţinut rezultatele cu un program misterios, ele n-ar fi avut nici o valoare. Cine le-ar putea confirma, în absenţa unui program de calculator echivalent?

— Cu toate acestea, la Conferinţa Internaţională de Neurofizică ţinută anul trecut la Bruxelles, am aflat că-ţi modifici întruna programul şi te plângi că lipsa confirmărilor altor cercetători e cauzată de întrebuinţarea unei programări insuficient de complexe, incapabilă de analize Fourier la gradul de sensibilitate necesar.

— Nu, Iuri, asta-i o afirmaţie falsă. Complet falsă. Ocazional, mi-am modificat programul, dar am descris absolut toate modificările în revista *Computer Technology.* Am încercat să public datele şi în *The American Journal of Neurophysics,* dar, în ultimii ani, ei nu-mi mai acceptă

articole. Dacă alţii îşi limitează lecturile la *AJNş*nu urmăresc publicaţiile relevante din exteriorul domeniului, asta nu-i vina mea.

— Totuşi... Konev se opri şi se încruntă nesigur. Nu ştiu dacă ar trebui să ţi-o spun, pentru că s-ar putea să te irite.

— Dă-i drumul. În ultimii ani am învăţat să accept tot felul de remarci: ostile, ironice şi – cele mai dureroase dintre toate – compătimitoare. Mi s-a tăbăcit pielea...

— Ei bine, este sau nu adevărat că i-ai împrumutat programul unui coleg, care nu ţi-a putut duplica rezultatele?

— Aşa-i, aprobă Morrison. Cel puţin, colegul respectiv, un individ destul de capabil, *a afirmat că* nu le-a putut duplica.

— Îl bănuieşti că ar fi minţit?

— Nu, nu. Pur şi simplu, observaţiile sunt *atât de* delicate încât a încerca să le faci în timp ce eşti convins de eşec poate duce foarte bine la... eşec.

— Nu s-ar putea, însă, susţine şi reversul – că siguranţa ta privind succesul te duce la a-ţi imagina că ai înregistrat un succes?

— Este posibil. Mi s-a atras atenţia de câteva ori asupra acestui aspect, totuşi nu cred că-i cazul.

— Încă un zvon, continuă Konev. Pe acesta nu-mi face câtuşi de puţin plăcere să ţi-l repet, însă mi se pare important. Este adevărat că, în analiza pe care ai făcut-o undelor cerebrale, ai pretins că, uneori, ai sesizat gânduri reale?

Americanul scutură cu vigoare din cap.

— N-am publicat niciodată o asemenea afirmaţie. O dată sau de două ori le-am spus unor colegi că, uneori, concentrându-mă asupra analizei undelor cerebrale, apar momente când am senzaţia că mintea îmi este invadată de gânduri. Nu pot spune dacă ele îmi aparţin în totalitate, sau dacă propriile mele unde cerebrale rezonează cu aie subiectului.

— Este posibilă o astfel de rezonanţă?

— Cred că da. Undele cerebrale produc mici câmpuri electromagnetice fluctuante.

— Aha! Presupun că acesta-i motivul pentru care Şapirov a făcut remarca despre staţia releu. Undele cerebrale produc în permanenţă câmpuri electromagnetice fluctuante, chiar dacă nu le analizează nimeni. Nu rezonezi cu gândurile altcuiva aflat în prezenţa ta, indiferent cât de concentrat s-ar gândi respectivul. Rezonanţa are loc doar atunci când studiezi undele cerebrale prin intermediul programului de calculator. Probabil că el joacă rolul unei staţii releu, amplificând sau intensificând undele cerebrale ale subiectului şi proiectându-le în mintea ta.

— N-am nici o dovadă în această privinţă, doar impresii ocazionale şi fugitive. Insuficient!

— Posibil. Creierul omenesc este mult mai complex decât orice alt echivalent de materie pe care-l cunoaştem.

— Dar delfinii? Se interesă Dejnev cu gura plină.

— O teorie depăşită, replică imediat Konev. Sunt fiinţe inteligente, însă creierele lor sunt concentrate exclusiv asupra detaliilor înotului şi nu lasă loc gândirii abstracte la scară umană.

— N-am studiat niciodată delfinii, făcu Morrison indiferent.

— Să-i lăsăm pe delfini, pufni nerăbdător tânărul. Concentrează-te asupra posibilităţii ca, în mod corespunzător programat, calculatorul tău să poată acţiona ca staţie releu, trecând gândurile din mintea subiectului pe care-l studiezi în mintea ta. Dacă-i adevărat, Albert, atunci de *tine* avem nevoie şi de nimeni altul din lume.

Încruntându-se, Morrison se îndepărtă cu scaunul de masă.

— Chiar dacă aş putea auzi gândurile cuiva prin intermediul calculatorului meu – o afirmaţie pe care n-am făcut-o niciodată şi pe care, de fapt, o neg – ce legătură ar putea avea ea cu miniaturizarea?

Boranova se sculă şi-şi privi ceasul.

— Este momentul, spuse ea. Să mergem acum la Şapirov.

— Indiferent ce ar spune el, îi atrase atenţia americanul, părerile mele rămân aceleaşi.

— Vei vedea, zise Boranova, şi în glas îi vibră o coardă de oţel, că el n-o să spună nimic... dar în acelaşi timp va fi extrem de convingător.

21

Până atunci, Morrison nu-şi ieşise din sărite. La urma urmelor, ruşii îl tratau ca pe un oaspete şi, dacă putea ignora răpirea, nu avea de ce să se plângă.

Unde voiau însă să ajungă? Boranova îl prezentase pe rând celorlalţi – Dejnev, Kaliinin, Konev – din motive pe care nu le putea desluşi. Făcuse aluzie în mod repetat la utilitatea lui, fără să spună despre ce era vorba în realitate. Şi Konev se referise la acelaşi lucru, dar în termeni tot atât de misterioşi.

Plecaseră acum să se întâlnească cu Şapirov. În mod limpede, episodul respectiv avea să fie momentul de vârf al şederii lui în Rusia. Din clipa când Boranova amintise întâia dată de el, cu două zile în urmă, la conferinţă, Şapirov păruse să acopere întreaga problemă aidoma unei pâcle tot mai dese. El pusese la punct miniaturizarea, el detectase legătură dintre constanta lui Planck şi viteza luminii, el apreciase ipotezele neurofizice ale lui Morrison, şi tot el făcuse comparaţia între calculator şi staţia releu, care, aparent, îl convinsese pe Konev că Morrison – şi numai Morrison – îi putea ajuta.

Acum, neurofizicianul trebuia să reziste oricăror convingeri sau argumente pe care le putea susţine Şapirov. Dacă avea să insiste că nu-i va ajuta, ce-i puteau face ruşii?

Să-i ameninţe direct cu forţa brută... ori să-l tortureze?

Să-i spele creierul?

Morrison se înfiora. Nu îndrăznea să-şi fundamenteze refuzul pe faptul că *nu voia.* Trebuia să-i convingă că *nu putea.* Aceea era poziţia pe care s-o adopte. Ce legătură avea neurofizica – mai ales o ipoteză dubioasă şi neacceptată – cu miniaturizarea?

Pe de altă parte, de ce nu înţelegeau ei înşişi asta? De ce se comportau cu toţii de parcă ar fi fost clar că un individ ca el, care nici măcar nu se gândise la miniaturizare până acum patruzeci şi opt de ore, putea face pentru ei – unicii experţi în domeniu – ceva ce n-ar fi reuşit singuri?

Intraseră într-un ascensor şi acum se găseau la alt nivel. Morrison privi în jur şi recunoscu caracteristici ce păreau că transcend diferenţele naţionale.

— Suntem în infirmierie? Se interesă el.

— În spital, îi răspunse Boranova. Grota este un complex ştiinţific autonom.

— Şi de ce m-ai adus aici? O să...

Se opri brusc, năucit de groaza gândului. Avea să fie drogat sau, prin alte mijloace medicale, urmau să-l facă mai cooperant?

Apoi cotiră şi femeia îi făcu semn să se apropie de o fereastră.

I se alătură şi privi. Zări interiorul unei camere în care se aflau mai multe persoane. Existau patru paturi, însă numai unul ocupat, care era înconjurat de echipamente necunoscute. Spre pat se întindeau tuburi şi ţevi, iar Morrison numără o duzină de indivizi care puteau fi medici, asistente medicale sau tehnicieni.

— Acolo este academicianul Şapirov, spuse Boranova.

— Care dintre ei? întrebă Morrison, sărind cu ochii de la o persoană la alta fără să găsească vreuna care să semene cu savantul despre care-şi amintea că-l întâlnise o singură dată.

— În pat.

— În pat? Este bolnav?

— Mai rău. Este în comă. Se află în comă de peste o lună şi bănuim tot mai mult că-i o stare ireversibilă.

— Îmi pare foarte rău... Presupun că de aceea, înainte de prânz, ai vorbit despre el la timpul trecut.

— Aşa-i, Şapirov pe care-l ştim noi aparţine trecutului, doar dacă...

— Doar dacă nu-şi revine? Parcă spuneai că starea este ireversibilă.

— Adevărat, totuşi creierul lui nu şi-a încetat activitatea. Este lezat în mod sigur, altfel n-ar fi în comă, dar funcţionează, iar Konev, care ţi-a urmărit cu multă atenţie cercetările, apreciază că o parte a reţelei lui de gândire continuă să fie intactă.

— Aha, exclamă Morrison luminându-se la faţă, încep să înţeleg. De ce nu mi-ai explicat din capul locului? Dacă doreaţi să mă consultaţi într-o asemenea privinţă şi mi-ai fi explicat, poate că aş fi fost de acord să te însoţesc voluntar. Pe de altă parte, dacă i-aş studia funcţionarea cerebrală şi v-aş spune: „Da, Iuri Konev are dreptate", la ce v-ar folosi asta?

— Nu ne-ar folosi absolut deloc. Văd că tot n-ai priceput despre ce-i vorba, dar nu-ţi pot explica exact ce anume doresc până nu cunoşti toate detaliile. Iţi dai seama ce se află îngropat acolo, în porţiunile încă vii din creierul lui Şapirov?

— Gândurile lui, bănuiesc.

— Mai precis, ideile sale despre legătura dintre constanta lui Planck şi viteza luminii. Ideile sale despre o metodă de a face procesele de miniaturizare şi de deminiaturizare rapide, practice şi cu consum redus de energie. Cu acele idei, am putea oferi omenirii o tehnică ce va revoluţiona ştiinţa şi tehnologia, întreaga societate, mai mult decât a făcut-6 orice altceva de la inventarea microcipurilor. Poate

chiar mai mult decât orice altceva de la descoperirea focului. Cine poate şti? Îţi dai seama că dacă miniaturizarea poate fi asociată cu accelerarea vitezei luminii, atunci o navă spaţială suficient de miniaturizată poate fi trimisă oriunde în univers cu o viteză de câteva ori *mai mare* decât a luminii? Nu vom mai avea nevoie de propulsii superluminice. Nu va mai necesita antigravitaţie, fiindcă o navă miniaturizată va avea o masă apropiată de valoarea zero.

— Nu pot crede toate astea.

— La fel, n-ai crezut nici în miniaturizare.

— Nu, nu vreau să spun că nu pot crede în rezultatele miniaturizării. Vreau să spun că nu pot crede că soluţia problemei este permanent zăvorâtă în creierul unui singur om. În cele din urmă şi alţii vor ajunge la aceleaşi idei. Dacă nu acum, la anul, sau peste un deceniu.

— Este uşor să aştepţi când nu eşti implicat, Albert. Problema noastră e că nu mai avem la dispoziţie un deceniu, nici chiar un singur an. Grotă pe care o vezi în jurul tău a costat Rusia la fel de mult ca un război de amploare redusă. De fiecare dată când miniaturizăm ceva – fie numai pe Katinka –, consumăm energia zilnică necesară unui oraş. Conducătorii noştri au început deja să ceară explicaţii despre aceste cheltuieli, iar mulţi savanţi, care nu înţeleg importanţa miniaturizării sau care sunt pur şi simplu egoişti, se plâng că ştiinţa rusă stagnează din pricina Grotei. Dacă nu punem la punct o modalitate de economisire a energiei – una care să aducă economii importante! – Proiectul va fi stopat.

— Bine, încuviinţă Morrison. Înţeleg. Nu sunt de acord, dar înţeleg. Acum – şi te rog să mă asculţi cu atenţie –, acum când am înţeles, ce vreţi de la *mine.*

— Vrem să ne ajuţi să aflăm gândurile lui Şapirov, gândurile lui care n-au murit, care continuă să existe.

— Cum s-o fac? Nimic din teoria mea nu face posibilă o

asemenea acţiune. Chiar dacă reţelele gândirii ar exista cu adevărat şi chiar dacă undele cerebrale ar putea fi analizate în detaliu, ba chiar dacă, ocazional, obţin o imagine mentală – poate imaginată, poate reală –, nu există nici o modalitate prin care undele cerebrale să poată fi studiate şi interpretate în termenii gândurilor actuale.

— Nici chiar dacă ai putea analiza, în amănunt, undele cerebrale ale unei singure celule nervoase ce face parte dintr-o reţea de gândire?

— Asupra celulei nervoase nu pot întreprinde cercetări în detaliile necesare analizei.

— Uiţi un lucru... Poţi fi miniaturizat şi introdus în respectiva celulă. Morrison amuţi, privind-o îngrozit pe Boranova. La prima lor întâlnire,

Femeia menţionase ceva în direcţia respectivă, însă el o ignorase ca fiind un nonsens – terifiant, totuşi un nonsens, datorită, fusese sigur, imposibilităţii miniaturizării. Dar miniaturizarea nu era imposibilă şi acum groaza devenise paralizantă.

22

Nici atunci şi nici ulterior, Morrison nu-şi aminti evenimentele imediat următoare. Nu i se şterseseră din memorie, ci mai degrabă se înceţoşaseră complet.

Prima lui amintire limpede era faptul că se afla întins pe o canapea, cu Boranova privindu-l şi cu ceilalţi trei – Dejnev, Kaliinin şi Konev – focalizându-se lent îndărătul ei. Căută să se ridice în capul oaselor, dar Konev înainta şi-l prinse de umeri.

— Te rog, Albert, odihneşte-te. Adună-ţi forţele.

Morrison se uită de la unul la altul, buimăcit. Fusese tulburat, însă nu-şi mai amintea prea bine ce anume îl tulburase.

— Ce s-a-ntâmplat? Cum... cum am ajuns aici?

Privi mai atent prin încăpere. Nu, nu fusese aici. Privise pe o fereastră, la un bărbat aflat pe un pat de spital...

— Am leşinat? întrebă ei nedumerit.

— Nu tocmai, îi răspunse Boranova, dar o vreme n-ai mai fost tu însuţi. Probabil că ai suferit un şoc.

— Mi-am adus aminte. Voiai să mă miniaturizezi. Ce mi s-a întâmplat după ce mi-ai spus-o?

— Pur şi simplu te-ai clătinat şi... te-ai năruit. Te-am adus aici. Toţi au fost de părere că nu ai nevoie de medicaţie, doar de odihnă şi refacere fizică.

— Fără medicaţie?

Bărbatul îşi privi în treacăt braţele, parcă aşteptându-se să vadă înţepături de ac în mânecile bluzei.

— Nimic. Te asigur.

— Am zis ceva înainte de a leşina?

— Nici un cuvânt.

— Atunci să-ţi răspund acum. Nu mă voi miniaturiza. Este clar? Dejnev se aşeză pe canapea lângă american. Într-o mână ţinea o sticlă plină, iar în cealaltă mână avea un pahar.

— Ai nevoie de aşa ceva, spuse el şi umplu paharul pe jumătate.

— Ce-i? întrebă Morrison, ridicând braţul în semn de refuz.

— Votcă. Nu-i medicament, ci aliment.

— Nu beau.

— Toate la timpul lor, dragă Albert. Acum este timpul să ne încălzim cu puţină votcă... chiar şi cei care nu beau.

— Nu te refuz pentru că te-aş dezaproba, dar nu por bea. Nu rezist la alcool, asta-i tot. Dacă iau două înghiţituri din chestia aia, voi fi beat în mai puţin de cinci minute. Beat mort!

— Şi care-i problema? Ce alt scop are băutura? Haide, dacă eşti atât de norocos să-ţi atingi obiectivul din numai

câteva sorbituri, mulţumeşte... cui crezi tu că trebuie să mulţumeşti. Puţină votcă te va încălzi, îţi va stimula circulaţia periferică, îţi va limpezi mintea şi-ţi va focaliza gândurile. Ba chiar îţi va da curaj.

— Nu m-am considerat niciodată un individ curajos, rosti Morrison. Nu m-am prezentat niciodată ca deţinând vreo calitate care să vă fie de folos. Am susţinut din capul locului că nu pot face nimic pentru voi. După cum ştiţi cu toţii, mă aflu aici împotriva voinţei mele. De ce v-aş datora ceva? De ce i-aş datora ceva oricăruia dintre voi?

— Albert, vorbi Boranova, ia un gât de votcă. O înghiţitură nu te va îmbăta şi n-o să te obligăm să bei mai mult.

Mai mult pentru a-şi dovedi curajul într-un mod neînsemnat, după o clipă de şovăire, Morrison luă paharul şi sorbi puţin, cu nepăsare. Simţi o arsură în gâtlej, care se stinse repede. Gustul votcii era mai degrabă dulceag. Luă o înghiţitură mai mare şi le întinse paharul. Dejnev îl luă şi-l puse, împreună cu sticla, pe noptieră.

Americanul încercă să vorbească, dar începu să tuşească. Aşteptă să-i treacă accesul, îşi drese vocea şi gâfâi:

— De fapt, nu-i chiar rea. Dacă nu te superi, Arkadii...

Dejnev se întinse spre pahar, însă Boranova îl opri cu un gest hotărât:

— Nu. Ajunge! Nu vrem să te îmbeţi, Albert. Doar să te încălzeşti puţin şi să fii dispus să ne asculţi.

Morrison putea simţi cum căldura i se ridică prin corp, aşa cum se întâmplase întotdeauna când, în rare ocazii de bonomie socială, băuse puţin sherry sau, odată, martini sec. Decise că putea contracara orice argumente pe care le-ar fi putut oferi femeia.

— Perfect, încuviinţă el, dă-i drumul!

— Albert, începu Boranova, nu spun că tu ne-ai *datora* ceva şi regret nespus că situaţia te-a şocat în asemenea

măsură. Suntem conştienţi de faptul că nu eşti un individ care să acţioneze impulsiv şi am căutat să-ţi prezentăm lucrurile cât mai blând cu putinţă. De fapt, speraserăm că vei înţelege singur ce anume era esenţial, fără necesitatea unor explicaţii.

— Ai greşit, comentă Morrison. Niciodată nu mi-ar fi putut trece prin minte o asemenea nebunie.

— Înţelegi problema noastră, nu?

— Înţeleg problema *voastră.* Nu o consider *a mea.*

— Ai putea considera că-i o datorie a ta faţă de cauza ştiinţei mondiale.

— Ştiinţa mondială este un concept abstract pe care-l admir, însă nu intenţionez să-mi sacrific corpul real pentru o abstracţiune ce nu pare să existe. De fapt, esenţa problemei voastre este poziţia ştiinţei ruseşti, nu cauza ştiinţei mondiale.

— Atunci gândeşte-te la ştiinţa americană, spuse Boranova. Dacă ne ajuţi, ea va deveni o parte eternă a victoriei. Va deveni o victorie comună: ruso-americană.

— Partea mea va fi făcută publică? întrebă Morrison. Sau se va anunţa că o reuşită pur rusească?

— Îţi dau cuvântul meu, zise Boranova.

— Dar nu poţi vorbi în numele guvernului rus.

— Albert, interveni Konev, apelez la interesul tău faţă de propria-ţi muncă. Deocamdată, rezultatele au întârziat să apară. N-ai convins pe nimeni din ţara ta şi nici n-ai vreo şansă s-o faci, atâta vreme cât n-ai alte instrumente la dispoziţie. Noi îţi oferim un instrument superior, unul la care nici nu visai acum trei zile şi pe care nu-l vei avea niciodată dacă ne întorci spatele. Ai ocazia să treci de la speculaţii romantice la dovezi convingătoare. Ajută-ne şi vei deveni, dintr-o dată, cel mai celebru neurofizician din lume.

— Îmi cereţi să-mi risc viaţa, folosind o metodă neverificată!

— Nu-i ceva fără precedent. De-a lungul istoriei, savanţii

şi-au riscat viaţa pentru a-şi continua cercetările. Au suit în baloane şi au coborât în adâncurile oceanelor, în batiscafuri primitive, pentru a întreprinde observaţii şi a face măsurători. Chimiştii şi-au asumat riscul manipulării otrăvurilor şi explozibilelor, biologii au experimentat cu tot soiul de agenţi patogeni. Medicii s-au injectat cu seruri experimentale, iar fizicienii, căutând să stabilească o reacţie nucleară autonomă, ştiau foarte bine că o posibilă explozie i-ar fi putut distruge... pe ei, ba poate chiar întreaga planetă.

— Mă ameţiţi cu vise, interveni Morrison. Nu veţi recunoaşte niciodată rolul jucat de un american. Cu atât mai mult cu cât recunoaşteţi că nu veţi admite ca ştiinţa rusă să piardă prioritatea.

— Hai să vorbim deschis, spuse Konev. Chiar dacă am dori s-o facem, n-am putea ascunde rolul tău. Guvernul american ştie foarte bine că te-am adus aici. Noi ştim că el ştie. N-a încercat să ne oprească, deoarece doreşte să fii aici. Ei bine, imediat ce ne vom anunţa succesul, se va şti pentru ce anume te-am dorit aici şi ce anume ai făcut pentru noi. Şi se va avea grijă ca ştiinţa americană, prin persoana ta, să primească recunoaşterea cuvenită.

Morrison rămase tăcut o vreme, cu capul plecat. Fără să se uite, ştia că patru perechi de ochi erau ferm aţintiţi asupra lui şi bănuia că patru respiraţii se opriseră în aşteptare. Ridică privirea şi rosti:

— Vreau să vă pun o întrebare. De ce este Şapirov în comă?

Se lăsă din nou tăcere, iar trei dintre perechilede ochi care-l fixaseră se întoarseră către Boranova.

Morrison le observă şi o privi şi el pe femeie.

— Deci...?

— Albert, începu Boranova, îţi voi spune adevărul, chiar dacă-i împotriva intereselor noastre. Dacă am încerca să te minţim, ai avea tot dreptul să nu mai crezi nimic din ceea

ce-ţi spunem. Dacă vei vedea că suntem cinstiţi, ne vei putea crede pe viitor. Şapirov este în comă, deoarece a fost miniaturizat, aşa cum sperăm că vei fi şi tu. În decursul deminiaturizării s-a petrecut un accident care i-a distrus o parte a creierului. Asemenea accidente se pot întâmpla şi, după câte vezi, nu-ţi ascundem posibilitatea. Admite că suntem compiet deschişi faţă de tine şi spune-ne că ne vei ajuta.

6. HOTĂRÂREA

Întotdeauna suntem siguri că hotărârea pe care tocmai am luat-o este greşită.
Tata Dejnev

23

Morrison se ridică în sfârşit, simţindu-se puţin nesigur pe picioare. Nu ştia, şi nici nu-i păsa, dacă ameţeala se datora votcii, tensiunii, generale de peste zi ori ultimei revelaţii! Schiţă câţiva paşi pe loc, pentru a-şi încerca gleznele, apoi, fără grabă, merse până la peretele opus al camerei şi înapoi. Se întoarse spre Boranova şi vorbi:

— Puteţi miniaturiza un iepure şi, aparent, nu păţeşte nimic. V-aţi gândit că creierul uman este structură cea mai complexă de materie pe care o cunoaştem şi că, indiferent ce altceva poate supravieţui, e posibil ca el să moară?

— Ne-am gândit, însă toate investigaţiile făcute ne-au arătat că miniaturizarea nu afectează câtuşi de puţin interrelaţiile din interiorul obiectului supus miniaturizării. Teoretic, nici creierul uman n-ar trebui să fie afectat.

— Teoretic! Pufni dispreţuitor Morrison. Cum puteţi ca, bazându-vă exclusiv pe teorie, să experimentaţi cu Şapirov, a cărui inteligenţă o apreciaţi în mod deosebit? Şi dacă aţi eşuat cu el, cum puteţi fi atât de inconştienţi să-mi propuneţi acelaşi experiment în scopul recuperării pierderii suferite? Pur şi simplu veţi da greş şi în cazul meu, iar eu nu pot accepta asta.

— Nu vorbi prostii, zise Dejnev. Nu suntem nebuni. Nimic din ceea ce am făcut n-a fost tratat cu superficialiate. Vina a fost exclusiv a lui Şapirov.

— Într-un fel, îl corectă Boranova. Şapirov avea ciudăţeniile lui. Mi se pare că voi îi spuneaţi „Peter Nebunu'” şi poate că nu eraţi departe de adevăr. Experimentul de miniaturizare îl obseda. Spunea că era bătrân şi nu voia ca, aidoma lui Moise, să ajungă la pământul făgăduinţelor şi să nu mai apuce să calce pe el.

— Poate că trebuia să i se interzică s-o facă.

— Şapirov a ameninţat că va abandona complet proiectul, dacă nu se desfăşura aşa cum voia el, şi nu puteam risca una ca asta. În acelaşi timp, guvernul nostru nu-i chiar atât de autoritar pe cât fusese cândva în a-şi impune punctul de vedere asupra savanţilor nedisciplinaţi. Acum trebuie luată în considerare şi opinia mondială, aşa cum procedează şi guvernul american. Acesta-i preţul cooperării. Nu ştiu dacă-i mai bine sau mai rău... Oricum, în cele din urmă, Şapirov a fost miniaturizat.

— Complet nebun, mormăi Morrison.

— Nu, urmă Boranova, fiindcă n-am acţionat fără să ne luăm măsuri de prevedere. În ciuda faptului că fiecare miniaturizare este costisitoare şi îngrozeşte Comitetul Coordonator, am insistat pentru o abordare precaută. În două rânduri, am miniaturizat cimpanzei, după care i-am readus la starea normală fără să detectăm vreo modificare a lor, atât în urma studierii minuţioase a comportamentului, cât şi prin cercetarea cu rezonanţă magnetică a creierului.

— Un cimpanzeu nu-i totuna cu un om!

— Aspect pe care nu l-am uitat nici o clipă. De aceea, am miniaturizat un om, un voluntar. Mai precis pe Iuri Konev.

— *Trebuia* să fiu eu, încuviinţă Konev. Eu susţineam cu cea mai mare tărie că creierul uman n-avea să fie afectat. Sunt neurofizicianul proiectului. N-aş fi cerut altuia să-şi rişte sănătatea mentală pe baza calculelor şi credinţelor mele. Una este viaţa – mai devreme sau mai târziu ne-o pierdem cu toţii – şi cu totul alta sănătatea mentală.

— Cât curaj, şopti Kaliinin examinându-şi vârfurile

degetelor, fapta unui adevărat erou rus.

Buza inferioară îi tremura, gata parcă să izbucnească într-un râs caustic. Fără să-şi ia ochii de la american, Konev continuă:

— Sunt un cetăţan rus loial, însă n-am făcut-o din considerente naţionaliste, care ar fi fost cu totul lipsite de relevanţă. Am făcut-o din decenţă şi din etică ştiinţifică. Am avut încredere în analizele mele şi la ce-mi mai era bună încrederea, dacă nu-mi asumam riscurile pe baza ei? Plus încă ceva. Când se va scrie istoria miniaturizării, voi fi consemnat drept primul om care a întreprins experimentul. Asta va eclipsa faptele unui stră-stră-unchi al meu, care a fost general şi s-a luptat cu naziştii în Marele Război de Apărare a Patriei. Iar eu voi fi încântat, nu din mândrie deşartă, ci din credinţa că izbânzile păcii ar trebui întotdeauna să fie considerate superioare victoriilor din războaie.

— Ei bine, rosti Boranova, lăsând idealurile deoparte şi trecând la fapte, Iuri a fost miniaturizat de două ori. Mai întâi a fost redus la aproximativ jumătate din înălţimea lui şi a fost readus la statura iniţială, după care a fost micşorat la dimensiunile unui şoarece. Ambele miniaturizări s-au desfăşurat fără probleme.

— Apoi a venit rândul lui Şapirov? întrebă Morrison.

— Da. Nici până atunci nu fusese uşor de stăpânit. Argumentă vociferând că el trebuia să fie miniaturizat primul. După prima miniaturizare a lui Konev, de-abia l-am putut convinge să aştepte al doilea experiment, mai detaliat. Apoi n-a mai fost chip. Nu numai că am fost siliţi să-l miniaturizăm, dar s-a jurat că va abandona proiectul şi va fugi din ţară ca să reia experimentele în străinătate, dacă nu-l miniaturizam mai mult decât pe Konev. N-am avut alternativă. Dacă „Peter Nebunu'", cum îi zici tu, era chiar atât de nebun ca să vorbească despre emigrare, asta depăşea cu mult ceea ce ar fi acceptat guvernul, chiar în

ziua de azi. Nu-l doream în închisoare, de aceea l-am miniaturizat la dimensiunile unei celule.

— Iar asta a depăşit limitele de siguranţă, nu?

— Nu. Avem toate motivele să credem că s-a aflat în perfectă stare, chiar atât de miniaturizat. Accidentul s-a petrecut la deminiaturizare. Ea s-a desfăşurat prea rapid şi temperatura corpului i-a crescut, având efectul unei febre puternice, nu îndeajuns ca să-l omoare, dar suficient ca să-i determine leziuni cerebrale permanente. Poate că am fi reuşit să stopăm procesul, dacă i-am fi acordat imediat asistenţă medicală, dar deminiaturizarea trebuia încheiată şi a durat... A fost o catastrofă teribilă şi tot ce mai putem spera este posibilitatea de a salva ceea ce i-a mai rămas din creier.

— Un alt „accident" se poate petrece şi în timpul miniaturizării mele. Aşa-i?

— Da, încuviinţă Boranova, aşa-i. Nu ţi-o ascund. Accidente şi întâmplări neprevăzute au existat dintotdeauna în istoria ştiinţei. Nu cred că trebuie să-ţi reamintesc despre cosmonauţii care au murit în spaţiul cosmic – atât ruşi, cât şi americani. Decesele lor n-au împiedicat colonizarea Lunii şi a spaţiului.

— Posibil, însă toate progresele în domeniul cuceririi cosmosului au fost realizate de voluntari. Nimeni n-a fost lansat în spaţiu împotriva voinţei lui. Iar eu nu mă ofer voluntar.

— Nu trebuie să-ţi fie frică. Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă ca să fii cât mai ferit de riscuri şi nu vei merge singur. Konev şi Şapirov au fost singuri şi goi-goluţi, ca iepuroaica, întrucât, tot ca iepuroaica, se aflau într-un câmp de miniaturizare inclus în aer. Tu, pe de altă parte, vei fi într-un vehicul, un submarin modificat care a fost deja miniaturizat şi deminiaturizat fără să păţească nimic. Procesul este mai puţin costisitor dacă se aplică unui obiect, întrucât acesta poate suporta mai uşor creşterea

temperaturii. Mai mult chiar, creşterea respectivă slujeşte ca test pentru fiabilitatea şi stabilitatea componentelor sale.

— Natalia, nu merg-nici singur, nici însoţit de întreaga Armată Roşie. Femeia îi ignoră remarca şi vorbi mai departe.

— Cu tine în navă vom fi noi patru. Eu, Sofia, Iuri şi Arkadii. De aceea ţi i-am prezentat. Cu toţii vom fi parteneri în cea mai măreaţă expediţie de explorare. Vom intra într-un ocean microscopic şi vom pătrunde în creierul omenesc. Poţi fi savant şi să dai cu piciorul ocaziei?

— Da, *pot.* Şi încă foarte uşor. Nu voi merge.

— Avem software-ul, programul tău. Îl porţi mereu cu tine şi-l aveai asupra ta când ai fost adus aici. La bordul navei va exista un calculator, exact acelaşi model pe care-l utilizezi în laborator. Nu va fi o călătorie lungă. Vom fi miniaturizaţi cu toţii, vom risca alături de tine. Tu vei opera calculatorul şi vei înregistra senzaţiile receptate, apoi vom fi deminia-turizaţi şi rolul tău va înceta. Spune că ni te alături. Spune c-o vei face.

Morrison încleşta pumnii şi rosti încăpăţânat:

— N-o să mă alătur vouă. N-o voi face.

— Îmi pare foarte rău, Albert, zise Boranova, dar răspunsul acesta nu-l putem accepta.

24

Morrison simţi din nou cum i se iuţesc bătăile inimii. Dacă se ajungea la o înfruntare între voinţe, nu era sigur că-i putea face faţă femeii aceleia care, în ciuda aparenţei moliciuni, părea făcută din oţel.

— Sper că-ţi dai seama, începu el cu desperare, că toată chestia asta nu-i decât produsul unei imaginaţii romantice. De unde ştii că există cu adevărat vreo legătură între

constanta lui Planck şi viteza luminii? Nu deţineţi decât afirmaţia lui Şapirov. V-a oferit şi alte detalii? O dovadă? O explicaţie? Vreo analiză matematică? Nimic altceva decât o afirmaţie, o speculaţie fantezistă, nu-i aşa?

Se străduia să pară cât mai încrezător în vorbele sale. La urma urmelor, dacă Şapirov le-ar fi lăsat ceva material, n-ar fi încercat acum operaţiunea desperată de a-i scotoci creierul în căutare de ceva util.

Boranova privi spre Konev, după care răspunse, ezitând:

— Vom continua să-ţi spunem adevărul, aşa cum este, fără să-l modificăm. După cum ai ghicit, nu deţinem absolut nimic de la Şapirov, doar cele câteva remarci ale sale. Îi plăcea să-şi păstreze ideile secrete, până când le putea expune într-o formă definitivă. În privinţa asta, era teribil de copilăros. Poate că era un aspect al excentricităţii lui... al geniului, sau al ambelor.

— În asemenea circumstanţe, cum puteţi susţine că speculaţiile acelea lipsite de orice fundament ar fi valide?

— Ori de câte ori Şapirov a spus: „Presimt că va fi aşa-şi-aşa", exact aşa s-a dovedit în cele din urmă.

— Haide, haide... Chiar întotdeauna?

— Aproape întotdeauna.

— *Aproape* întotdeauna. Poate că de data asta a greşit.

— Recunosc, este posibil să fi greşit.

— Sau, chiar dacă ar fi avut vreo idee într-adevăr utilă, ea putea fi localizată în porţiunea creierului care a fost vătămată.

— Perfect posibil.

— Sau, chiar dacă ideea e utilă şi se află în porţiunea intactă a creierului, este posibil ca eu să nu pot interpreta corect undele cerebrale.

— Se poate şi asta.

— Sintetizând: ipoteza lui Şapirov poate fi eronată şi, chiar dacă n-ar fi, poate fi imposibil de accesat sau, chiar dacă n-ar fi, eu n-aş şti s-o interpretez corect. Atunci care

sunt şansele de succes? Chiar nu vă daţi seama că ne vom risca vieţile pentru ceva ce, mai mult ca sigur, nu vom reuşi să obţinem?

— Privind obiectiv situaţia, spuse Boranova, s-ar părea că şansele sunt foarte reduse. Dacă însă nu riscăm, şansele de a obţine ceva sunt zero... zero absolut. *Dacă* riscăm, şansele de succes sunt foarte mici, de acord, dar nu sunt zero. În aceste circumstanţe, trebuie să riscăm.

— Pentru mine, clătină Morrison din cap, riscul este prea mare iar şansele de succes prea mici.

— Nu pot crede că aceasta este hotărârea ta finală.

— Ba da.

— Mai gândeşte-te. Gândeşte-te la importanţa pe care o are pentru Rusia. Gândeşte-te la avantajele de care va beneficia ţara ta, dacă vei participa la expediţie, la necesităţile ştiinţei mondiale, la gloria şi la reputaţia ta. Toate sunt argumente în favoarea participării. Argumentele împotrivă sunt temerile tale. Ele sunt reale şi lesne de înţeles, însă orice reuşită în viaţă implică depăşirea temerilor.

— Faptul că m-aş gândi la tot ceea ce-mi spui n-o să-mi schimbe decizia.

— Oricum, gândeşte-te până mâine dimineaţă. Asta înseamnă cincisprezece ore – este tot ce-ţi putem oferi. La urma urmelor, încercarea de a echilibra temerile şi speranţele te poate menţine nehotărât toată viaţa, iar noi nu avem la dispoziţie atâta vreme. Este posibil ca sărmanul Şapirov să rămână în comă un deceniu, însă noi nu ştim câtă vreme ceea ce i-a rămas din creier îi va menţine ideile şi nici nu îndrăznim să aşteptăm prea mult.

— Nu pot fi preocupat de problemele voastre şi nici nu voi fi. Boranova părea să nu audă nici unul dintre refuzurile şi negaţiile americanului. Cu vocea ei mereu blândă, rosti:

— Deocamdată nu vom mai încerca să te convingem. Vrem să ai parte de o cină tihnită. Dacă doreşti, poţi urmări

programele noastre de holoviziune, să citeşti, să te gândeşti, să dormi... Arkadii te va însoţi înapoi la hotel, iar pentru orice nelămuriri, ajunge să-l întrebi pe el. Şi nu uita, mâine dimineaţă trebuie să ne anunţi ce ai hotărât.

— Vă pot anunţa şi acum. N-o să mă răzgândesc.

— Nu. Trebuie să decizi că te vei alătura nouă şi ne vei ajuta. Ai grijă să ajungi la această decizie – pentru că trebuie să ajungi la ea – şi ne va fi şi nouă mai uşor dacă o vei face voluntar şi cu plăcere.

25

Morrison avu parte de o cină tăcută şi meditativă, ba nici foarte săţioasă, deoarece constată că de-abia putea ciuguli mâncarea. Dejnev părea prea puţin afectat de lipsa de apetit şi de comunicare a comeseanului său. Mânca cu poftă şi vorbea neîncetat, apelând la o rezervă imensă de istorisiri amuzante pe care era în mod vădit încântat să le prezinte unuia care nu le cunoştea.

Paleron, ospătăriţa care le servise micul dejun, se afla tot în sala de mese. Îl fulgeră din priviri pe Dejnev de fiecare dată când se apropia de masa lor, poate (se gândi absent Morrison) fiindcă îi dezaproba anecdotele, prea puţin respectuoase faţă de regimul rus.

Pe Morrison nu-l încântau nici propriile sale gânduri. Acum, când a-naliza posibilitatea îndepărtată a plecării din Grotă... din Malenkigrad... din Rusia... începea să simtă o dezamăgire perversă legată de ceea ce poate că pierdea. Se trezi visând cu ochii deschişi la problema miniaturizării, la modul cum ar fi utilizat-o pentru a-şi dovedi teoriile, la triumful asupra proştilor îngâmfaţi care-l priviseră din capul locului cu superioritate.

Recunoştea că, dintre toate argumentele prezentate de Boranova, doar cel personal îl afectase. Orice referire la

progresul general al ştiinţei sau al omenirii, sau la cel al unei naţiuni ori alta nu era decât o retorică inutilă. Propriul său loc în istoria ştiinţei însemna mult mai mult. *Asta* îi punea sângele în mişcare.

Când ospătăriţa trecu pe lângă masă, se sili s-o întrebe:

— Cât mai eşti de serviciu? Ea îl privi deloc încântată.

— Până ce voi doi, marii boieri, o să vă clintiţi de aici.

— Nu-i grabă, comentă Dejnev şi-si deşertă paharul. Vorbea deja uşor împleticit şi se înroşise la faţă. Îmi place atât de mult t'ar'şa ospătăriţă, c-aş putea rămâne cât va curge Volga, ca să-i privesc chipu'.

— Atâta vreme cât eu nu trebuie să-l privesc pe-al dumitale, murmură Paleron.

Morrison umplu paharul lui Dejnev şi întrebă:

— Ce părere ai de doamna Boranova?

Dejnev examina solemn paharul, dar nu-l ridică imediat. Vorbi, străduindu-se să fie grav:

— Se zice că n-ar fi un savant de clasă, da' un excelent adi... administrator. Inteligentă, rapidă-n decizii şi absolut incro... incoruptibilă. Exasperantă, aş zice. Dac-un administrator este incro... prea al naibii de cinstit, viaţa se-nrăutăţeşte în aspectele mai mărunte. Îl adulează pe Şapirov şi-l consideră incor... nu, incomp... nu, de necontestat. Asta-i!

— Vrei să spui că ea crede că Şapirov are întotdeauna dreptate?

— Exact. Dacă el zice că ştie cum să facă miniaturizarea ieftină, ea-i sigură c-o poate face. Şi Iuri Konev e sigur d-asta. Însă Bora... Boranova e cea care-o să te trimită-n creieru' lu' Şapirov. Într-un fel sau altu', o să te trimită. Are ea metodele ei... Cât despre Iuri, pustiu' i-adevăratu' savant al grupului. Sclipitor!

Dejnev încuviinţă solemn şi sorbi încetişor din pahar.

— Mă interesează Konev, zise Morrison, şi tânăra aceea, Kaliinin.

— Bună bucăţică, rânji Dejnev apoi scutură trist din cap. Da' n-are deloc simţu' umorului.

— Mi s-a părut că-i interesată de Konev.

— Ţi-ai dat seama, este! Nici nu-i greu de văzut. Mi se pare amuzant c-a rămas să lucreze alături de ea. Amândoi sunt esenţiali pentru proiect şi el nu poate decât să pretindă că Sofia nu există.

— Am observat că n-o priveşte deloc, totuşi cândva trebuie să fi fost prieteni.

— Foarte prieteni... dacă ne luăm după ea. Dacă-i adevărat, au fost tare discreţi. Da' ce contează? Pentru ea-i mai mult o chestie sentimentală.

— De ce oare s-au despărţit?

— Cine ştie? Amanţii îşi iau certurile-n serios. Eu unu' nu mi-am permis să mă-ndrăgostesc niciodată, la modu' poetic al dragostei. Dacă-mi place o fată, mă joc cu ea. Dacă mă plictisesc, trec mai departe. Norocu' meu e că femeile cu care mă combin sunt la fel de prag... pragmatice – nu-i aşa că-i un cuvânt a-ntâia? – Ca mine şi nu fac gălăgie. După cum zicea tata: „O femeie care nu face gălăgie, n-are defecte." Să fiu sincer, uneori ele se plictisesc înaintea mea, da' şi-atunci, ce contează? O fată care s-a plictisit de mine nu mai are acelaşi haz, şi-apoi mai sunt atâtea altele.

— Probabil că şi Iuri gândeşte la fel, nu?

Dejnev îşi golise paharul şi-l acoperi cu palma când Morrison schiţă gestul de a-l umple.

— Gata! Suficient!

— Niciodată nu-i suficient, replică Morrison calm. Ce ziceai despre Iuri?

— Ce să zic? Nu-i genu' care să treacă de la o femeie la alta, deşi am auzit... îl privi cu ochi înceţoşaţi: Ştii cum umblă vorba... unu-i zice altuia care-i zice altuia şi cine mai ştie dacă ce iese pe la un capăt e la fel cu ce-a intrat? Am auzit c-atunci când Iuri a fost în Statele Unite – c-a primit educaţie occidentală, ştiai? –, a cunoscut o americană. Se

zice că, pac!, i-a căzut cu tronc şi biata Sofia, rusoaica, i-a zburat de la inimă. Poate că-i adevărat. Poate că s-a-ntors schimbat şi poate că-ncă visează la iubirea lui pierdută de peste mări şi ţări.

— De aceea nu-i înghite Sofia pe americani? Dejnev privi paharul de votcă şi sorbi puţin.

— Sofia noastră nu i-a-nghiţit niciodată p-americani. Asta nu-i deloc surprinzător. Se apleacă spre Morrison şi în respiraţie se simţi puternic izul băuturii: Americanii nu-s simpatici... dacă nu te superi că ţi-o spun.

— Nu mă supăr, răspunse calm Morrison privind capul lui Dejnev care coborî lent şi poposi pe braţul său drept de pe masă. Respiraţia îi deveni grea.

Neurofizicianul rămase privindu-l aproape un minut, după care ridică mâna, chemând ospătăriţa. Aceasta veni imediat, legănându-şi şoldurile ample. Îl privi aproape cu dispreţ pe Dejnev.

— Ce vrei, să iau un vătrai şi să-l port pe prinţişor în pătucul lui?

— Nu încă, domnişoară Paleron. După cum ştii, sunt american.

— Toată lumea o ştie. Ajunge să rosteşti trei cuvinte şi până şi mobilele de-aici vor spune: „Un american!"

Morrison se strâmbă fără să vrea. Dintotdeauna fusese mândru de puritatea rusei lui, iar acum femeia i-o ironiza pentru a doua oară.

— Cu toate acestea, zise el, am fost adus aici cu forţa, împotriva voinţei mele. Cred că s-a făcut fără ştirea guvernului rus, care ar fi dezaprobat acţiunea şi ar fi interzis-o. Cei de aici au acţionat din proprie iniţiativă.. Guvernul rus ar trebui înştiinţat în această privinţă şi va interveni imediat pentru ca să fiu trimis înapoi în Statele Unite şi să se prevină un incident internaţional nedorit de nimeni. Nu eşti de acord?

Ospătăriţa îşi puse mâinile în şolduri.

— Ce contează pentru oricine, fie de-aici, fie din Statele Unite, dacă t*eu* sunt ori nu de acord? Ce crezi că-s diplomat? Reîncarnarea ţarului Petru, Marele Pilangiu?

— Ai putea, zise Morrison brusc nesigur, să anunţi guvernul. Cât mai repede.

— Ce crezi dumneata, americanule? C-ajunge să-i zic amantului meu, care-i membru în Comitetul Coordonator, şi ţi se vor rezolva problemele? Ce legătură am eu cu guvernul? În plus, şi sunt foarte serioasă, tovarăşe străin, nu vreau să-mi mai vorbeşti în felul ăsta. Mulţi cetăţeni loiali şi corecţi au fost compromişi pe veci de pălăvrăgelile unor străini. Evident că voi raporta imediat discuţia aceasta tovarăşei Boranova şi ea va lua măsurile necesare pentru a nu mă mai insulta din nou în felul ăsta.

Se răsuci brusc şi plecă, cu o strâmbătură întipărită pe chip. Morrison privi după ea surprins, apoi se întoarse de-a dreptul uluit când îl auzi pe Dejnev:

— Eşti satisfăcut, dragul meu Albert?

Capul rusului se ridicase de pe braţul ce-i slujise drept pernă şi, cu toate că ochii îi erau încă puţin injectaţi, vocea nu mai părea împleticită.

— M-am întrebat de ce erai atât de nerăbdător să-mi umpli paharul, aşa că m-am bâlbâit puţintel şi m-am lăsat să mă prăbuşesc. A fost foarte interesant.

— Nu eşti beat? Se holbă Morrison.

— Desigur, am fost şi mai treaz în viaţa mea, dar nu mi-am pierdut cunoştinţa. Voi, non-băutorii, aveţi o idee greşită asupra vitezei cu care un adevărat cetăţean rus va adormi din cauza consumului de alcool – ceea ce demonstrează pericolul de a fi non-băutor.

Morrison continua să se simtă debusolat în urma refuzului ospătăriţei de a coopera.

— Ai spus că este agent de informaţii.

— Am zis eu aşa ceva? Cred că am spus că bănuiesc acest lucru, dar adesea bănuielile se dovedesc greşite. În

plus, dragă Albert, ea mă cunoaşte mai bine decât tine şi probabil că nu s-a amăgit cu gândul că aş fi beat. Sunt în stare să pariez că ştia că ascultam cu ambele urechi. Ce ai fi vrut să spună în asemenea circumstanţe?

— Oricum, îşi regăsi aplombul Morrison, a auzit cuvintele mele şi va informa guvernul rus despre ce se petrece aici. Pentru a evita un conflict internaţional, guvernul va ordona să mă eliberaţi, probabil cerându-mi scuze, iar voi veţi avea de dat nişte explicaţii. Ar fi mai bine să mă eliberaţi şi să mă trimiteţi în Statele Unite, fără să mai aşteptaţi repercusiunile.

— Îţi pierzi timpul, abilul meu intrigant, chicoti Dejnev. Părerea ta despre guvernul rus este prea romantică. Este foarte probabil ca el să fie de acord să-ţi dea drumul să pleci dar, indiferent de posibilele probleme diplomatice, nu înainte de a fi miniaturizat şi...

— Nu cred că persoanele investite cu autoritate ştiu că m-aţi răpit. Este imposibil să fie de acord cu o asemenea acţiune.

— Poate că nu ştiu şi poate că vor scrâşni din dinţi când vor afla... dar ce pot ele să facă? Guvernul a investit prea mult îh acest proiect ca să-ţi dea drumul înainte de a fi avut ocazia să-l transformi în ceva practic, aşa încât să recupereze toţi banii cheltuiţi... plus un beneficiu. Ce zici? Nu ţi se pare logic?

— Nu, pentru că n-o să vă ajut. Nu mă voi lăsa miniaturizat.

— Asta va decide Nataşa. Să ştii că se va înfuria pe tine şi va fi nemiloasă. Îţi dai seama că ai încercat să-i compromiţi în ochii guvernului pe toţi cei implicaţi în acest proiect, astfel ca unii dintre noi să fie pensionaţi... sau chiar mai rău? Asta după ce te-am tratat cu atâta blândeţe şi consideraţie.

— M-aţi răpit.

— Până şi răpirea s-a desfăşurat cu blândeţe şi

consideraţie. Ai fost rănit în vreun fel? Tratat necorespunzător? Totuşi ai încercat să ne faci rău. Nataşa ţi-o va plăti pentru asta.

— Cum?'Prin forţă? Tortură? Droguri? Dejnev ridică exasperat privirea spre tavan.

— Cât de puţin o cunoşti pe Nataşa noastră! Ea nu procedează aşa. Poate că eu aş fi în stare s-o fac, dar ea nu. Are sufletul la fel de blând ca tine, vicleanul meu Albert, în felul ei, desigur. Te va sili, însă, să ni te alături.

— Cum?

— Nu ştiu. Niciodată nu pricep cum o face, dar izbuteşte. O să vezi! Surâsul lui căpătă ceva din rânjetul unui lup. Iar când Morrison zări rânjetul acela, înţelese în cele din urmă că nu avea scăpare.

26

A doua zi dimineaţă, Morrison şi Dejnev reveniră în Grotă. Intrară într-o cameră mare, fără ferestre, iluminată de plafoniere. Boranova se afla înapoia unui birou masiv, iar de pe peretele din spatele ei portretul preşedintelui rus îi privea cu gravitate. În colţul din stânga exista un frigider, iar în cel din dreaptă un fişet. Singurul obiect de pe birou era un calculator.

— L-am adus, vorbi Dejnev. Afurisitul a încercat s-o vrăjească pe Paleron să-l ajute să scape, ridicându-ne guvernul în cap.

— Am primit raportul tău, încuviinţă femeia. Te rog să ne laşi, Arkadii. Doresc să rămân singură cu profesorul Albert Morrison.

— Nu-i periculos, Nataşa?

— Nu cred. În opinia mea, Albert nu-i un individ violent.

— Vă propun să încetăm cu jocurile astea, rosti Morrison. Ce doreşti, Natalia?

Boranova făcu un gest de concediere din mână şi Dejnev ieşi. Când uşa se închise înapoia lui, ea spuse:

— De ce ai procedat aşa? De ce ai căutat să complotezi cu cineva despre care credeai că-i un agent de informaţii pus să ne supravegheze? Chiar atât de rău te-am tratat?

— Da, replică Morrison furios, chiar atât de rău! De ce nu vă poate intra în minte că-mi este imposibil să apreciez faptul că m-aţi răpit şi m-aţi adus în Rusia? De ce aşteptaţi recunoştinţă din partea mea? Pentru că nu mi-aţi spart capul în timpul răpirii? Probabil că aţi fi făcut-o... dacă n-aţi fi avut nevoie de el intact.

— Dacă n-am fi avut nevoie de el, intact, te-am fi lăsat în pace. Ştii asta, ca şi motivul care ne-a împins să acţionăm aşa cum am făcut-o. L-am explicat în detaliu. Dacă ai fi încercat pur şi simplu să evadezi, te-aş fi înţeles, dar metoda pe care ai utilizat-o ne-ar fi putut distruge proiectul şi chiar pe noi înşine... dacă ar fi reuşit. Ai sperat ca guvernul nostru să fie îngrozit de acţiunea noastră şi s-o condamne. Dacă s-ar fi întâmplat aşa, ce soartă crezi că am fi avut noi?

— Nu m-am putut gândi la altă modalitate de evadare. Te referi la motivul care v-a împins. Şi eu am un motiv personal.

— Albert, am încercat toate modalităţile rezonabile de a te convinge să ne ajuţi. N-am folosit forţa, nici ameninţarea cu forţa... nici un fel de acte neplăcute, după sosirea ta aici. Este adevărat?

— Cred că da.

— „Crezi"? *Este* adevărat. Totuşi, n-am avut succes. Bănuiesc că refuzi în continuare să ne ajuţi.

— Refuz şi voi continua să refuz.

— Atunci sunt silită, împotriva dorinţei mele, să trec la etapa următoare.

Un fior de spaimă îl străbătu pe neurofizician, care simţi că inima i se opreşte pentru o clipă, totuşi se strădui cu

desperare să pară sfidător:

— Care anume?

— Vrei să pleci acasă, să te întorci în America. Dacă nu te putem convinge, te vei întoarce.

— Vorbeşti serios?

— Te surprinde?

— Mă surprinde, însă accept. Te cred pe cuvânt. Când voi pleca?

— În clipa când vom cădea de acord asupra poveştii pe care o vom spune.

— Care-i problema? Vom spune adevărul.

— Asta va fi niţel cam greu. Ar pune în dificultate guvernul meu, care ar trebui să nege că mi-a acordat permisiunea pentru această acţiune. Aş intra într-un bucluc serios. N-ar fi rezonabil din partea ta să te aştepţi să procedez aşa.

— Şi ce altceva aş putea spune?

— Că ai venit aici din proprie iniţiativă, pentru a ne ajuta la proiectele noastre.

Morrison clătină vehement din cap.

— Asta ar fi cel puţin la fel de dificil pentru mine, pe cât este recunoaşterea răpirii pentru tine. Poate că trăim într-o epocă nouă, dar deprinderile vechi mor greu şi americanii vor fi mai mult decât suspicioşi în privinţa unui savant american care a plecat la ruşi ca să-i ajute. Vechile concurenţe rămân, iar eu am de apărat o reputaţie.

— Adevărat, admise Boranova, există aspectul acesta, totuşi, din punctul meu de vedere, decât să am eu dificultăţi, mai bine să ai tu.

— Nu voi permite aşa ceva! Crezi că voi ezita să spun adevărul, totul aşa cum s-a petrecut?

— Albert, întrebă încetişor femeia, bănuieşti că te va crede cineva?

— Bineînţeles! Guvernul american ştie că m-aţi solicitat să vin în Rusia şi că am refuzat. Aşadar, ca să ajung aici,

trebuia să fiu răpit.

— Mă tem că guvernul american nu va dori să recunoască asta. Ar dori, oare, să recunoască faptul că agenţii ruşi au ridicat un american din camera lui de hotel şi l-au transportat pe uscat, pe ocean şi prin văzduh fără ca legea americană să aibă habar? Ţinând seama de nivelul tehnologic al societăţii voastre de care sunteţi atât de mândri, asta ar însemna fie incompetenţă, fie acceptul tacit al serviciilor de informaţii. Bănuiesc că guvernul tău ar prefera ca lumea să creadă că ai plecat voluntar în Rusia. În plus, chiar a *dorit* s-o faci, nu?

Morrison tăcu.

— Aşa este, urmă femeia. S-a dorit să afli cât mai multe despre miniaturizare. Acum le vei spune că ai refuzat să te laşi miniaturizat. Vei raporta doar că ai asistat la miniaturizarea unei iepuroaice, acţiune despre care se va crede că a fost o scamatorie din partea noastră. Se va aprecia că te-am păcălit cu abilitate şi că n-ai fost în stare să le oferi nici un indiciu. Se vor considera îndreptăţiţi să nu-ţi mai acorde nici un sprijin.

— Intenţionaţi realmente să mă aduceţi în poziţia de a fi considerat spion şi trădător de compatrioţii mei? Asta încercaţi?

— Nu, Albert. Vom spune tot adevărul posibil. De fapt, am dori să te *protejăm,* deşi tu n-ai demonstrat că doreşti să ne protejezi pe noi. Am explica faptul că marele nostru savant, academicianul Piotr Şapirov este în comă şi că el se referise extrem de elogios la teoriile tale neurofizice cu puţin înaintea tragediei care l-a lovit. De aceea, am apelat la tine şi te-am rugat să-ţi foloseşti teoriile şi experienţa pentru a vedea dacă nu-l poţi scoate din comă. Nu poţi obiecta faţă de aşa ceva. Întreaga lume te va considera un umanitarist. Este posibil ca până şi guvernul american să sprijine această imagine. În mod sigur, ar fi protejat de orice posibilă situaţie neplăcută – ca şi guvernul rus, de

altfel. Şi, la urma urmelor, este aproape adevărat.

— Dar despre miniaturizare?

— Acela este singurul punct în care va trebui să evităm adevărul. Nu putem aminti de miniaturizare.

— Ce anume crezi că m-ar opri *pe mine* să amintesc de ea?

— Însuşi faptul că nu te-ar crede nimeni. Tu ai acceptat existenţa miniaturizării înainte de a o vedea cu proprii tăi ochi? În acelaşi timp, nici guvernul tău nu doreşte să răspândească vestea că Rusia a obţinut miniaturizarea. Nu se doreşte înspăimântarea omului de rând până nu va fi absolut sigur că ruşii deţin procesul şi, mai bine chiar, că-l cunosc şi americanii. Dar... asta-i situaţia, Albert. Te vom trimite acasă, cu o poveste inofensivă ce nu menţionează miniaturizarea, nu pune într-o situaţie stânjenitoare Rusia sau Statele Unite şi te absolvă de orice suspiciuni de a fi un trădător. Eşti mulţumit?

Morrison o privi nesigur pe femeie şi-şi trecu mâinile prin părul rar şi nisipiu.

— Dar *pentru ce motiv* veţi spune că mă trimiteţi înapoi? Trebuie să explicaţi şi asta. Nu puteţi declara pur şi simplu că Şapirov şi-a revenit cu ajutorul meu, dacă el nu-şi revine cu adevărat, astfel încât să-l puteţi arăta în public. În acelaşi timp, nu puteţi spune c-a murit înainte ca eu să fi ajuns la el, decât dacă realmente moare în curând, deoarece în caz contrar va trebui să explicaţi de ce continuă să se afle în comă sau de ce, poate, a revenit la viaţă. Nu puteţi ascunde situaţia pe vecie.

— Asta *este* o problemă care ne îngrijorează şi ai intuit-o cu inteligenţă. La urma urmelor, te expediem înapoi la numai câteva zile după ce ai sosit – de ce? Mă tem că singurul motiv raţional va fi că am descoperit că eşti un impostor. Te-am adus aici, având mari speranţe pentru sărmanul Şapirov, dar foarte repede s-a dovedit că teoriile tale erau lipsite de sens şi, dezamăgiţi şi amărâţi, te-am

expediat înapoi. Asta nu te va afecta deloc. Un impostor nu-i acelaşi lucru cu un spion.

— Termină cu falsa inocenţă, Natalia. Nu puteţi face asta.

— Dar pare logic, nu? Propriii tăi colegi nu te iau în serios. Ei râd pe seama ipotezelor tale. Vor fi de acord cu noi că sugestiile tale sunt incoerente. Ne vom simţi oarecum stânjeniţi pentru c-am fost atât de creduli ca să te credem, dar Şapirov fusese cel care te apreciase şi, fără ca noi s-ofi ştiut, el se găsea în pragul unui accident cerebral şi a totalei prăbuşiri mentale, astfel că n-ar putea fi acuzat pentru admiraţia absurdă cu care ţi-a privit cercetările.

— Dar nu mă puteţi transforma într-un clovn! Nu-mi puteţi ruina în felul ăsta reputaţia!

— La ce reputaţie te referi, Albert? Nevasta te-a părăsit, iar unii cred că tocmai ideile tale nebune au fost picătura ce a umplut paharul. Am aflat că nici contractul tău nu va fi reînnoit şi că n-ai reuşit să-ţi găseşti alt angajament. Oricum, eşti terminat ca savant, iar povestea noastră va confirma ceea ce se ştia deja. Poate că vei găsi altă modalitate de a-ţi câştiga existenţa... în afara domeniului ştiinţei. Poate că ai fi fost nevoit să procedezi aşa chiar dacă nu ne-am fi atins de tine. Asta ar fi o consolare.

— Natalia, dar astea sunt nişte minciuni şi tu ştii bine lucrul ăsta. N-ai un cod etic? Oare un savant respectabil poate să-i facă aşa ceva unui confrate?

— Ieri nu păreai impresionat de noţiunile abstracte şi, de aceea, azi nici eu nu sunt impresionat de ele.

— Într-o bună zi, savanţii vor descoperi că am avut dreptate. Cum vă va privi lumea atunci?

— Este posibil ca până atunci să fim morţi cu toţii. În plus, ştii bine că nu aşa se petrec lucrurile. Deşi a descoperit hipnotismul, Franz Anton Mesmer a fost considerat un şarlatan şi un impostor. Când James Braid a redescoperit hipnotismul, el a căpătat întregul credit, iar Mesmer a *continuat* să fie considerat şarlatan şi impostor.

În plus, oare chiar minţim, numindu-te şarlatan?

— Bineînţeles!

— Să analizăm puţin. De ce refuzi să încerci un experiment de miniaturizare care ţi-ar permite să-ţi dovedeşti teoriile şi care ţi-ar putea amplifica de multe ori cunoaşterea creierului? Un astfel de refuz poate fi determinat doar de faptul că tu ştii că teoriile îţi sunt false, că eşti fie incompetent, fie impostor, sau ambele, şi că nu doreşti să se afle acest lucru, aşa cum s-ar petrece dacă te-ai supune miniaturizării.

— Nu-i adevărat!

— Te aştepţi să te credem că refuzi miniaturizarea pur şi simplu pentru că ţi-e teamă? Că renunţi la posibilitatea cunoaşterii, gloriei, renumelui, victoriei, răzbunării după ani de dispreţ, fiindcă eşti speriat? Fii serios, nu putem crede asta. E mult mai raţional să credem că eşti un impostor şi de aceea nu vom ezita s-o declarăm public.

— Americanii nu vor crede o acuzaţie adusă unui savant american.;

— Ba da, Albert, o vor crede cu multă uşurinţă. Când te vom elibera, explicaţia noastră va apărea imediat în toată mass-media americană. Va fi preluată cu braţele deschise. Este cea mai „liberă", aşa cum vă place vouă să spuneţi, altfel spus ea face legea. Se făleşte cu acest lucru şi nu oboseşte niciodată s-o agite în ochii mass-media noastre, care este mai rezervată. Pentru ea va fi o poveste minunată. Parcă văd titlurile: „Un escroc american îi păcăleşte pe rusnacii cei proşti". De fapt, Albert, ai putea câştiga bani frumoşi ţinând un turneu de conferinţe pe tema asta. Ştii tu, de felul: „Cum mi-am bătut joc de urşii siberieni". După aceea, le poţi spune toate chestiile ridicole pe care ne-ai convins să le credem înainte de a ne fi dat seama de adevăr, iar spectatorii se vor tăvăli pe jos de râs.

— Natalia, şopti Morrison, de ce-mi faci asta?

— *Eu?* Eu nu fac nimic. Ti faci. Tu vrei să mergi acasă şi,

deoarece n-am izbutit să te convingem să accepţi miniaturizarea, nu avem alternativă decât să fim de acord. Dar, o dată ce am căzut de acord să te trimitem acasă, totul trebuie să urmeze în mod logic, pas cu pas.

— În cazul acesta, nu pot merge acasă. Nu pot accepta ca viaţa să-mi fie distrusă în mod iremediabil.

— Cui îi pasă, Albert? Soţiei tale, care te-a părăsit? Fiicelor tale, care nu te mai cunosc şi care oricum îşi pot schimba numele oricând o doresc? Universităţii care te concediază? Colegilor care râd de tine? Guvernului care te-a abandonat? Fii serios! Nu-i va păsa nimănui. Iniţial, va fi un hohot general de râs prin toată ţara, apoi vei fi uitat pe vecie.

Morrison clătină desperat din cap.

— Nu pot merge acasă.

— Dar trebuie s-o faci. Dacă nu doreşti să ne ajuţi – şi nu doreşti – nu poţi rămâne aici.

— Nu pot merge acasă în termenii pe care i-ai prezentat.

— Şi care ar fi alternativa?

— Accept alternativa.

Boranova rămase tăcută aproape un minut, după care spuse:

— Albert, nu vreau să fi înţeles greşit. Te rog, formulează-ţi acceptul în mod limpede.

— Ori accept să fiu miniaturizat, ori accept să fiu distrus. Nu-i vorba despre asta?

— Este un mod cam dur de a formula situaţia, se strâmbă Boranova. Prefer să priveşti astfel lucrurile: Ori eşti de acord să ne ajuţi, ori vei fi în avion spre Statele Unite la amiază. Ce spui? Acum este aproape unsprezece dimineaţa. Ai ceva mai mult de o oră ca să decizi.

— Ce rost are? O oră nu va schimba nimic. Voi fi miniaturizat.

— *Noi* vom fi miniaturizaţi. Nu vei fi singur. Femeia apăsă un buton de pe birou.

— Albert! Exclamă Dejnev intrând. Pari atât de trist... atât de distrus... încât am senzaţia că ai decis să ne ajuţi.

— Nu sunt necesare ironii, îl admonestă Boranova. Albert ne va ajuta şi noi îi vom fi recunoscători. Decizia lui a fost voluntară.

— Sunt convins. Nu ştiu cum ai făcut-o de data asta, Nataşa, dar am ştiut c-o vei face. Trebuie să te felicit şi pe tine, Albert. A avut nevoie de mai mult timp decât crezusem.

Morrison putea doar să privească în gol. Simţea ca şi cum ar fi înghiţit un ţurţure întreg – unul care nu se topea, ci care îi coborâse temperatura întregului abdomen la zero grade.

În mod sigur, dârdâia.

7. NAVA

Nici o expediţie nu este periculoasă pentru cel care-şi ia rămas bun de pe ţărm.
Tata Dejnev

27

Deşi Morrison se simţi ca amorţit pe toată durata prânzului, presunea de până atunci dispăruse cumva. Nu mai existau glasuri hotărât care să-l apese, nu mai exista intensitatea explicaţiilor şi a persuasiunilor, surâsuri care să ascundă planuri sau capete care să se aplec unele spre altele, şuşotind.

Desigur, fusese anunţat, pe un ton sec, specific mai degrabă lur... afacerilor, că n-avea să mai părăsească Grota până nu se întreprinde acţiunea şi că din Grotă nu exista, bineînţeles, cale de evadare.

La răstimpuri, un gând invadă mintea neurofizicianului...

Fusese de acord să fie miniaturizat!

Îi dăduseră o cameră personală, unde, pentru a-şi petrece următoarele ore, putea viziona microfilme printr-un lector video. Staţi acolo, cu o carte-film derulându-se prin lectorul fixat pe ochi, fără însă ca mintea lui să fie atentă la imaginile proiectate pe retină.

Fusese de acord să fie miniaturizat!

I se spusese că putea face orice dorea, până va fi chemat. Mai exact, putea face orice dorea, cu condiţia să nu dorească să plece. Paznicii existau la tot pasul.

Morrison era conştient că sentimentul de teroare dispăruse. De aceea saluta amorţeala, căreia i se adăuga, desigur, faptul că, cu cât repeţi mai des o propoziţie în

minte, cu atât aceasta îşi pierde mai mult din înţeles. *Fusese de acord să fie miniaturizat.* Cu cât îi răsuna mai mult în minte, precum dangătul unui clopot, iarăşi şi iarăşi, cu atât oroarea ei se destrăma, lăsând în urmă doar un neant lipsit de senzaţii.

Ca prin vis, îşi dădu seama că uşa camerei sale se deschisese. Probabil, bănui Morrison într-o doară, că trimiseseră pe cineva să-l cheme. Îşi scoase lectorul, ridică ochii fără grabă şi, pentru o secundă, simţi o scânteie de interes.

În faţa lui se afla Sofia Kaliinin, părând superbă chiar şi pentru simţurile sale înceţoşate. Femeia rosti în engleză:

— Bună după-amiază, stimate domn.

Bărbatul se strâmbă. Prefera să audă rusă, decât o engleză atât de formală şi vorbită cu un accent evident.

— Te rog, vorbeşte în graiul tău, spuse el în ruseşte. Kaliinin ridică uşor din umeri şi replică:

— Desigur... dacă asta doreşti.

Rămase apoi, privindu-l gânditor. Morrison îi întoarse căutătura cu destulă uşurinţă deoarece, pentru moment, nu-i prea păsa ce anume făcea şi-i era indiferent dacă se uita la femeie, la altă persoană... sau chiar la nimeni. Dispăruse impresia de moment a frumuseţii ei, pe care o avusese când o zărise în prag.

— Am înţeles, spuse Kaliinin în cele din urmă, că ai acceptat să ni te alături în încercarea noastră.

— Da, aşa-i.

— Este frumos din partea ta. Îţi suntem cu toţii recunoscători. Îţi mărturisesc sincer că n-am crezut c-o vei face, pentru că eşti american, îmi cer scuze.

— Decizia de a vă ajuta n-a fost voluntară, zise Morrison cu o undă îndepărtată de regret şi de mânie. Am fost convins... de o expertă.

— De Natalia Boranova? Neurofizicianul încuviinţă fără un cuvânt.

— Este foarte pricepută în a convinge, aprobă Kaliinin. De obicei nu-i foarte blândă, însă se pricepe fără doar şi poate. Şi eu a trebuit să fiu convinsă.

— De ce?

— Aveam alte motive... personale. Se lăsă o tăcere stânjenitoare.

— Vino, urmă Kaliinin, mi s-a dat sarcina să-ţi arăt nava.

— Nava? De cât timp plănuiţi voi expediţia? Aţi avut vreme să construiţi o navă?

— Exclusiv în scopul de a testa creierul lui Şapirov? Bineînţeles că nu! Nava fusese concepută în alte scopuri, mai simple, dar a fost singurul vehicul disponibil pe care să-l putem folosi. Haide, Albert! Natalia consideră că ar fi bine să te obişnuieşti cu ea, s-o vezi, s-o pipăi chiar. Este posibil ca în urma contactului cu o tehnologie cât se poate de normală să accepţi misiunea cu mai multă uşurinţă.

— De ce trebuie s-o văd chiar acum? întrebă Morrison. Nu pot fi lăsat în pace, să mă acomodez cu problema miniaturizării personale?

— Asta-i o prostie! Cu cât stai mai mult singur şi cloceşti gânduri, cu atât îţi întreţii... nesiguranţa. În plus, suntem în criză de timp. Câtă vreme crezi că-l putem lăsa pe Şapirov să se deterioreze, cu gândurile pierzându-i-se clipă după clipă? Nava porneşte mâine dimineaţă.

În mod reflex, Morrison îşi privi ceasul de la mână.

— N-a mai rămas mult, dar în privinţa timpului te vom anunţa noi, nu-i nevoie să-ţi consulţi ceasul. Mâine dimineaţă, nava pătrunde într-un corp omenesc, iar tu te vei găsi la bordul ei. Urmează-mă!

28

Reveniră în zona dedicată miniaturizării, unde oameni preocupaţi forfoteau de coio-colo fără să acorde cea mai

mică atenţie celor din jur. Kaliinin trecu printre ei cu ţinuta dreaptă şi menţinând un aer aristocratic ce apare automat când toţi ţi se supun.

Avea în mod sigur o funcţie de conducere, chiar dacă nu una de vârf; Morrison văzu că cei care se intersectau cu ei, sau prin preajma cărora treceau înclinau capetele într-un simulacru de plecăciune şi se retrăgeau puţin, parcă pentru a se asigura că nu-i stăteau în cale. Absolut nici unul nu dădea vreun semn că ar fi remarcat prezenţa americanului.

Merseră mai departe, trecând dintr-un laborator în altul; peste tot se simţea o acumulare de energie abia ţinută sub control.

Deşi probabil familiarizată cu ea, Kaliinin o resimţea de asemenea, deoarece i se adresă lui Morrison cu o evidentă mândrie:

— Am plasat în spaţiu o heliocentrală şi majoritatea energiei furnizate de ea este transmisă direct în Malenkigrad.

Ajunseră la navă înainte ca Morrison să fi avut ocazia reală să-şi dea seama la ce anume se uita. Hangarul nu era foarte mare, iar obiectul dinăuntrul lui nu părea câtuşi de puţin masiv. Era un aparat aerodinamic, cu puţin mai mare decât un automobil, şi în tot cazul mai scurt decât o limuzină de lux, deşi mai înalt. În plus, era transparent!

În mod reflex, neurofizicianul întinse mâna să-l pipăie.

Suprafaţa nu se simţi rece, ci doar netedă şi oarecum umedă, deşi, când retrase degetele, acestea îi erau perfect uscate. Repetă gestul şi, trecând vârfurile degetelor peste fuzelaj, avu senzaţia că i se lipesc, totuşi nu lăsară nici urmă de transpiraţie. Îşi apropie gura de suprafaţă şi exhală spre ea. Pe materialul transparent apăru umbra vaporilor condensându-se, care dispăru însă rapid.

— Este un material plastic, explică Kaliinin, dar nu-i cunosc compoziţia. Oricum, dacă aş fi ştiut-o ar fi făcut parte dintre informaţiile strict secrete. Indiferent ce ar fi,

este mai tare decât oţelul la aceeaşi greutate – mai dur şi mai rezistent la şocuri.

— Este imposibil, comentă Morrison, ca la grosimea asta plasticul să fie la fel de rezistent ca oţelul. Nu se poate ca două volume egale, unul de plastic şi celălalt de oţel, să fie la fel de rezistente.

— De acord, dar nu uita unde vom merge noi. Între exteriorul şi interiorul navei nu vor exista diferenţe de presiune, nu vor exista meteoriţi şi nici măcar praf cosmic de impactul căruia să ne protejăm. În jurul nostru nu va fi decât structură celulară moale. Plasticul vă reprezenta o protecţie suficientă şi el este uşor. Ăsta-i aspectul cel mai important. După cum bine poţi înţelege, trebuie să fim cât mai chibzuiţi în privinţa masei. Fiecare kilogram suplimentar consumă o cantitate apreciabilă de energie în timpul miniaturizării, iar la deminiaturizare degajă o căldură importantă.

— Dar echipajul va avea loc înăuntru?

— Da. Spaţiul e limitat, totuşi pot încăpea şase persoane, iar noi nu vom fi decât cinci. În plus, există o mulţime de instrumente mai puţin obişnuite. Desigur, nu atâtea pe cât am fi dorit. Dar ce putem face? În lumea asta nedreaptă există permanent presiuni în vederea economiilor, chiar dacă nu întotdeauna ele se justifică.

— Ce fel de presiuni, întrebă Morrison brusc neliniştit, şi pentru ce fel de economii? Totul funcţionează normal?

— Te asigur că da.

Chipul femeii se luminase. Acum, când melancolia dispăruse, Kaliinin se dovedea cu adevărat o femeie frumoasă.

— Absolut totul a fost testat amănunţit, explică ea, atât independent cât şi în ansamblu. Este imposibilă eliminarea riscurilor în proporţie de sută la sută, dar în cazul de faţă noi ne-am apropiat foarte mult de acest ideal. Practic nu există nimic metalic. Cu microcipuri, fibre optice şi cuple

Manuilsky, am redus greutatea totală a aparaturii la mai puţin de cinci kilograme. De aceea, nava poate să fie atât de mică. La urma urmelor, nu se aşteaptă ca expediţiile în microcosmos să dureze mai mult de câteva ore, aşadar nu sunt necesare facilităţi pentru somn, echipamente de reciclare sau rezerve complicate de aer şi alimente, doar nişte aparate destul de simple pentru nevoile fiziologice şi altele similare.

— Cine o va pilota?

— Arkadii. Este un geniu al ingineriei, atât în proiectare cât şi în practică. Nu s-ar zice după cum vorbeşte... Crezi că vreunul dintre noi i-ar putea suporta glumele proaste şi mofturile, dacă n-ar fi un geniu într-o direcţie? El a proiectat nava – fiecare părticică a ei – şi toate echipamentele interioare. A inventat o duzină de modalităţi complet noi de reducere a masei şi dimensiunilor. În ciuda faptului că-i place să se comporte necioplit, este o persoană cu totul aparte, urmaşul lui Semion Ivanovici Dejnev. Ai auzit de el, cred.

Morrison clătină din cap.

— Chiar aşa? Glasul lui Kaliinin deveni brusc îngheţat. Nu-i decât faimosul explorator care, pe timpul lui Petru cel Mare, a explorat Siberia până în capătul cel mai estic şi a afirmat că între Siberia şi America de Nord există o întindere de apă, cu decenii înainte ca Vitus Bering, danezul aflat în serviciul Rusiei, să fi descoperit Strâmtoarea Bering. Şi n-ai auzit de Dejnev... Tipic american! Dacă n-a fost un occidental, habar n-aveţi de el!

— Sofia, nu căuta insulte la tot pasul. N-am studiat geografia şi nici marile explorări geografice. La urma urmelor, există mulţi exploratori americani despre care n-am habar... şi despre care nici tu n-ai habar. Tu găseşti lucruri care să-ţi alimenteze ura, lucruri lipsite de importanţă, şi ar trebui să-ţi fie ruşine că apelezi la ele.

— Semion Ivanovici Dejnev a fost un mare explorator,

nicidecum lipsit de importanţă.

— Sunt gata să-ţi dau dreptate. Mă bucur că am aflat despre el şi-i apreciez realizările. Totuşi faptul că nu ştiusem de el nu constituie un motiv pentru renaşterea rivalităţii ruso-americane. Să-ţi fie ruşine!

Femeia coborî ochii, apoi vorbi:

— Lartă-mă şi acum haide să vezi interiorul navei.

Morrison reuşi să zâmbească. Cumva, se simţea mai bine alături de Kaliinin, decât în prezenţa lui Dejnev sau Konev... sau chiar a Boranovei. O femeie drăguţă, încă tânără, reuşeşte să distragă mintea unui bărbat, mai eficient decât majoritatea altor lucruri.

— Nu-ţi este teamă că aş putea încerca s-o sabotez? întrebă el.

— Nu tocmai, zise Kaliinin. Bănuiesc că ai suficient respect pentru un vehicul destinat explorării ştiinţifice ca să eviţi să-l avariezi în vreun fel. În plus, în Rusia, legile ce pedepsesc sabotajul sunt extrem de severe şi cea mai măruntă tentativă de acest fel va declanşa alarme ce vor aduce gărzile în numai câteva secunde. Legea le interzice paznicilor să-i agreseze fizic pe sabotori dar, copleşiţi de indignare, uneori ei tind să uite acest lucru. Te rog, nici măcar nu te gândi să întreprinzi ceva.

În timp ce vorbea, puse mâna pe fuzelaj şi probabil că atinse un contact, deşi Morrison nu zărise nimic. O uşă – un dreptunghi cu colţurile rotunjite – se deschise. Uşa părea dublă. Să fi jucat, oare, şi rolul de ecluză?

Deschiderea era micuţă. Intrând prima, Kaliinin fu nevoită să aplece capul.

— Ai grijă, Albert, spuse ea şi-i întinse mâna.

Bărbatul se aplecă la rândul lui şi trebui să intre cu un umăr înainte. Ajuns în interiorul navei, descoperi că nu putea sta în poziţie perfect verticală. Când se izbi cu capul de ceva, ridică ochii şi văzu plafonul.

— Majoritatea activităţii o vom desfăşura din fotolii, îl

linişti Kaliinin, aşa că nu-ţi face griji despre tavan.

— Nu cred că unui claustrofob i-ar plăcea aici.

— Eşti claustrofob?

— Nu.

— Asta-i bine, oftă uşurată femeia. Ştii, am fost nevoiţi să reducem cât mai mult spaţiul.

Morrison privi în jur şi zări şase fotolii, dispuse în perechi. Se aşeză în cel mai apropiat de uşă şi observă:

— Nici ele nu-s prea spaţioase. Mi se pare evident că nava a fost construită cu mult înainte ca Şapirov să intre în comă.

— Aşa-i. De multă vreme intenţionam să trimitem exploratori miniaturizaţi în ţesuturile organice vii. Era absolut necesar, dacă doream să facem descoperiri biologice cu adevărat importante. Desigur, ne aşteptam ca la început să lucrăm cu animale de laborator şi să studiem în amănunt sistemul circulator. În acest scop a fost construită nava. Nimeni n-ar fi putut ghici că prima microexplorare avea să fie a unui corp omenesc, iar corpul îi va aparţine chiar lui Şapirov.

Neurofizicianul continua să studieze interiorul navei. Practic acesta părea gol. Detaliile se distingeau cu greu în condiţiile în care totul era transparent, iar componentele erau microscopice.

— Aşadar, spuse el, înăuntru vom fi cinci: noi doi, Boranova, Konev şi Dejnev.

— Exact.

— Cu ce ne vom ocupa fiecare?

— Arkadii va pilota nava. Este copilul minţii şi mâinilor lui. Va sta pe locul din faţă, în stânga. Alături, în dreapta, va sta celălalt, cel cu hartă completă a configuraţiei neurocirculatorii a creierului lui Şapirov. El va fi navigatorul. Eu voi sta înapoia lui Arkadii şi voi controla tiparul electromagnetic al suprafeţei navei.

— Tiparul electromagnetic? La ce slujeşte?

— Oamenii recunosc obiectele pe baza luminii reflectate de ele, câinii le recunosc pe baza mirosurilor emise, iar moleculele le identifică pe baza tiparului electromagnetic al suprafeţei. Dacă va trebui să ne croim drum printre molecule, va trebui să-l deţinem pe cel cuvenit pentru a fi trataţi ca prieteni, nu ca duşmani.

— Pare destul de complicat.

— Este... dar în acelaşi timp reprezintă subiectul cercetărilor mele. Natalia va sta înapoia mea. Ea va fi căpitanul expediţiei şi va lua deciziile. Iar tu vei sta în dreapta mea.

Morrison se sculă şi reuşi să se strecoare prin culoarul îngust dintre fotolii şi peretele în care exista uşa, aşezându-se în fotoliul din spate. Anterior stătuse pe locul lui Konev, iar acum se afla pe locul care va fi al său. Simţi inima cum începe să-i bubuie, imaginându-se în acelaşi fotoliu a doua zi, cu procesul miniaturizării declanşat. Cu glas înăbuşit, vorbi:

— Aşadar, există o singură persoană, Konev, miniaturizată şi de-miniaturizată, care n-a fost afectată de procesul respectiv.

— Exact.

— Iar el n-a amintit de nici un disconfort... de nici o senzaţie neplăcută... nici o tulburare mentală?

— N-a raportat absolut nimic de felul ăsta.

— Să fi fost oare din cauză că-i un stoic? Ar fi considerat că nu-i de demnitatea unui erou al ştiinţei ruseşti să se plângă?

— Termină cu prostiile! Nu suntem eroi ai ştiinţei ruseşti... în tot cazul, nu cel la care te referi. Suntem fiinţe omeneşti şi savanţi şi, de fapt, dacă am fi simţit vreun disconfort, l-am fi descris în detaliu, fiindcă numai aşa i-am putea descoperi cauza şi am putea îmbunătăţi viitoarele miniaturizări. Ascunderea oricărui amănunt ar fi neştiinţific, imoral şi periculos. Chiar nu-nţelegi asta, nu eşti şi tu om de

ştiinţă?

— Pot exista diferenţe individuale. Konev a supravieţuit nevătămat, nu însă şi Şapirov.

— Asta n-are nici o legătură cu diferenţele individuale.

— Poţi fi sigură?

— Gândeşte-te, Albert! Crezi că am miniaturiza nava fără o ultimă testare, cu şi fără oameni la bord? Nava a fost miniaturizată, fără echipaj, azi-noapte – nu complet, dar suficient ca să ştim că totul decurge bine.

Imediat, Morrison se ridică.

— În cazul acesta, dacă nu te superi, Sofia, vreau să ies înainte ca să fie miniaturizată cu oameni la bord.

— Este prea târziu.

— Cum?!

— Priveşte în exterior, uită-te la hangar. N-ai făcut-o de când ai intrat, ceea ce, bănuiesc, a fost un lucru bun. Dar acum, uită-te. Haide! Pereţii sunt transparenţi şi procesul s-a încheiat. Te rog! Uită-te!

Surprins, bărbatul privi, apoi, foarte lent, genunchii îi cedară şi se aşeză înapoi.

— Pereţii, întrebă el, şi chiar în timp ce o făcea ştiu cât de prosteşte suna, au un efect amplificator?

— Nu, bineînţeles. Tot ceea ce se vede în exterior a rămas ca înainte. Nava, eu şi *tu* am fost miniaturizaţi cam la jumătate din dimensiunile noastre liniare.

29

Morrison se simţi copleşit de ameţeală şi-şi lăsă capul între genunchi, răsuflând rar şi adânc. Când ridică din nou ochii, o văzu pe Kaliinin examinându-l gânditor. Se afla pe culoarul cel îngust, uşor rezemată de braţul unui fotoliu, astfel ca să nu atingă plafonul cu capul.

— Ai fi putut să leşini, zise femeia. Nu m-ar fi deranjat.

Acum au început să ne deminiaturizeze, ceea ce durează mai mult decât miniaturizarea, care n-a ţinut decât trei-patru minute. Pentru a reveni la starea iniţială, va fi nevoie de aproape o oră, de aceea ai fi avut timp destul să-ţi revii.

— N-a fost cinstit să procedezi aşa fără să mă avertizezi în prealabil.

— Dimpotrivă. A fost o măsură caritabilă. Dacă ai fi bănuit că vom fi miniaturizaţi, ai fi intrat degajat şi nepăsător în navă? Dacă ai fi ştiut, ai fi inspectat interiorul cu atâta atenţie? Iar dacă ai fi anticipat miniaturizarea, nu crezi că ai fi dovedit tot soiul de simptome de psihopat?

Morrison rămase tăcut.

— Ai simţit ceva? întrebă Kaliinin. Ai fost măcar conştient de faptul că erai miniaturizat?

— Nu, scutură el din cap apoi, îmboldit de un sentiment de ruşine, continuă: Nici tu n-ai mai fost miniaturizată înainte, aşa-i?

— Nu. Până azi, singurii oameni miniaturizaţi au fost Şapirov şi Konev.

— Şi ţie nu ţi-a fost deloc teamă?

— Nu pot spune una ca asta. Am fost tulburată. Din experienţa dobândită din zborurile spaţiale ştim, aşa cum ai spus chiar tu ceva mai devreme, că există diferenţe individuale în privinţa reacţiilor faţă de medii necunoscute. De pildă, în condiţii de imponderabilitate, unii astronauţi încearcă senzaţii de greaţă, dar nu toţi. Nu puteam fi sigură de felul cum voi reacţiona. Ai simţit vreo greaţă?

— Nu, decât după ce am aflat că am fost miniaturizaţi, dar bănuiesc că ameţeala pe care o simt acum nu se pune la socoteală… Cine a avut ideea asta?

— Natalia.

— Bineînţeles! Pufni el. Nici nu mai trebuia să întreb.

— Să ştii că au existat motive întemeiate. Ea a considerat că era posibil să cedezi psihic după începerea călătoriei.

— Bănuiesc că merit lipsa asta de încredere, mormăi

americanul stânjenit, ferindu-şi ochii. Mai bănuiesc că te-a desemnat să mă însoţeşti, tocmai în scopul precis de a-mi distrage atenţia de la cele ce se petreceau.

— Nu. Asta a fost ideea mea. Natalia ar fi dorit să te însoţească, dar am considerat că de acum eşti mult mai vigilent faţă de ea.

— Pe când în prezenţa ta, era posibil să fiu mai relaxat.

— Cel puţin, aşa cum ai spus-o – distras. Sunt încă îndeajuns de tânără ca să-i distrag pe bărbaţi.

— Dar de ce n-aş fi vigilent faţă de tine? În clipa de faţă, văd doar că obiectele din interiorul navei par mai mari. În ce fel mă pot asigura că nu-i o iluzie, o scamatorie concepută în scopul de a mă face să cred că am fost miniaturizat şi că procedeul este inofensiv – astfel ca mâine să intru în navă fără să protestez?

— Nu fi ridicol, Albert! Ne-am pierdut jumătate din dimensiunile liniare în toate direcţiile. Forţa muşchilor noştri variază invers proporţional cu secţiunea lor transversală. Actualmente, ei au jumătate din lăţimea normală şi jumătate din grosimea normală, prin urmare au – jumătate înmulţit cu jumătate – un sfert din secţiunea transversală şi, aşadar, un sfert din forţa lor normală. Pricepi ce vreau să spun?

— Bineînţeles, pufni iritat Morrison. Este elementar!

— N-am terminat. Corpurile noastre au jumătate din înălţimea normală, jumătate din lăţime şi jumătate din grosime, astfel că volumul total este o optime din cel iniţial. Evident, *presupunând* că sunte miniaturizaţi.

— Da, ştiu, este legea corespondenţei dintre pătrate şi cuburi cunoscută de pe vremea lui Galileo.

— Foarte adevărat, dar tu nu te-ai gândit la ea. Dacă acum aş încerca să te ridic, aş ridica doar o optime din greutatea ta normală şi aş face-o folosindu-mă de muşchii mei care au un sfert din forţa lor normală. Prin comparaţie cu greutatea ta, muşchii mei ar fi de două ori mai puternici

decât dacă n-ar fi miniaturizaţi.

Imediat ce termină de vorbit, Kaliinin îşi strecură mâinile la sub-suorile bărbatului şi, icnind, îl ridică din fotoliu. Îl menţinu o vreme în aer, gâfâind de două ori, apoi îl coborî.

— Nu-i uşor, încuviinţă ea trăgându-şi răsuflarea, dar am putut s-o fac. Şi, fiindcă poate gândeşti „Ha, dar Sofia este probabil o halterofilă rusoaică", încearcă acelaşi lucru cu mine.

Se aşeză pe fotoliul din faţa lui, întinse braţele în lateral şi-l îndemnă:

— Haide, scoală-te şi-ncearcă să mă ridici.

Morrison se sculă şi trecu pe culoar. Înainta, se întoarse şi ajunse cu faţa la femeie. Din cauza plafonului scund, trebui să stea aplecat într-o poziţie deloc confortabilă, în care nu-şi putu folosi întreaga putere, dar aplică în mod automat forţa pe care o aprecie, bazându-se pe ani de experienţă, că ar fi fost adecvată pentru dimensiunile femeii. Ea pluti însă în sus, ca şi cum ar fi fost lipsită de greutate. În ciuda faptului că fusese, oarecum, pregătit pentru această posibilitate, Morrison fu cât pe-aici s-o scape.

— Crezi că şi asta-i o scamatorie? întrebă Kaliinin. Sau că ne-am miniaturizat?

— Ne-am miniaturizat, încuviinţă neurofizicianul. Dar cum ai procedat? Nu te-am văzut schiţând nici un gest care să pară că ai fi declanşat procesul...

— Nu l-am declanşat eu, ci a fost comandat din exterior. Nava este echipată cu propria ei aparatură de miniaturizare, însă n-aş fi cutezat s-o întrebuinţez. Aceea va fi responsabilitatea Nataliei.

— Iar acum deminiaturizarea este controlată tot din exterior, nu?

— Exact.

— Şi dacă procesul scapă, cumva de sub control, creierele noastre ar fi vătămate la fel cu al lui Şapirov sau...

mai rău.

— Puţin probabil, replică femeia întinzându-şi picioarele pe culoar, şi nici nu te ajută cu nimic să te gândeşti la asta. De ce nu-nchizi ochii să te relaxezi?

— Totuşi, insistă Morrison, vătămarea *este* posibilă.

— Bineînţeles că-i posibilă. Aproape orice este posibil. Este posibil ca un meteorit cu diametrul de trei metri să ne lovească peste două minute, să pătrundă prin stratul de rocă de la suprafaţă, să distrugă nava, pe noi şi poate chiar întregul proiect în câteva secunde arzătoare. Dar nu-i probabil!

Morrison îşi lăsă capul pe braţe şi se întrebă dacă – în ipoteza că nava ar fi început să se încălzească – el ar fi putut simţi căldura înainte ca proteinele din creier să i se denatureze.

30

Trecuse mai bine de o jumătate de oră înainte că bărbatul să se simtă convins că obiectele pe care le putea zări în exteriorul navei se micşorau şi se reduceau perceptibil spre dimensiunea lor normală.

— Mă gândesc la un paradox, spuse el.

— Ce anume? Căscă femeia.

— Pe măsură ce noi ne micşorăm, obiectele din exterior par să crească. N-ar trebui ca, pe măsură ce ne micşorăm, lungimile de undă ale luminii din exteriorul navei să crească şi ele? N-ar trebui, aşadar, să văd că tot ceea ce se află în exterior tinde spre roşu, fiindcă în exterior nu există destule ultraviolete pentru a creşte şi a înlocui lumină vizibilă cu lungime mai scurtă?

— Într-adevăr, aşa ar fi, răspunse Kaliinin, dacă ai putea vedea undele de lumină din exterior. Dar nu poţi. Le vezi abia după ce au intrat în navă şi au acţionat asupra retinei

tale. Pătrunzând în navă, ele sunt influenţate de câmpul de miniaturizare şi, automat, îşi micşorează lungimea de undă, astfel că în interiorul navei vezi respectivele lungimi de undă la fel cum le-ai vedea şi în exterior.

— Dar dacă-şi micşorează lungimea de undă, înseamnă că vor căpăta mai multă energie.

— Aşa-i, *dacă* constanta lui Planck ar fi aceeaşi în interiorul şi în exteriorul câmpului de miniaturizare. Însă ea scade în interiorul acestuia-asta-i chiar esenţa miniaturizării. Micşorându-se, lungimile de undă îşi menţin relaţia cu constanţa lui Planck micşorată şi nu capătă mai multă energie. Analog pentru atomi. Şi ei se micşorează, totuşi inter-relaţiile dintre atomi şi particulele subatomice ce-i alcătuiesc rămân pentru noi, în interiorul navei, la fel cum ni s-ar părea în exterior.

— Totuşi forţa gravitaţională se modifică. În interior este mai mică.

— Interacţiunea nucleară tare şi interacţiunea nucleară slabă se găsesc sub aceeaşi pălărie, a teoriei cuantice, nu? Ele depind de constanta lui Planck. Cât despre forţa gravitaţională, ce să-ţi spun? N-a fost cuantificată în ciuda a două secole de strădanii. Sinceră să fiu, cred că modificarea gravitaţională care însoţeşte miniaturizarea constituie dovadă suficientă a faptului că forţa gravitaţională nu poate fi cuantificată, că este prin natură non-cuantică.

— Nu pot crede asta, protestă bărbatul. Două secole de eşecuri pot însemna doar că deocamdată n-am izbutit să pătrundem suficient de profund în problemă. Teoria supercorzilor aproape că ne oferise, în sfârşit, câmpul unificat.

— „Aproape" nu ne interesează, zise Kaliinin. Deşi, cred că Sapirov era de acord cu tine. El considera că, o dată ce asociam constanta lui Planck cu viteza luminii, nu numai că am fi beneficiat de efectul miniaturizării şi al deminiaturizării într-o manieră practic lipsită de consum

energetic, ci am fi obţinut şi o bună teorie a câmpului unificat. Ba chiar, probabil una mai simplă decât ne-am fi putut imagina că este!

— Poate...

— Şapirov ar fi spus, continuă Kaliinin, că în cazul unei ultra-miniaturizări, efectul gravitaţional ar fi îndeajuns de apropiat de zero ca să fie complet ignorat şi că viteza luminii ar fi fost atât de mare încât putea fi considerată infinită. La o masă de valoare nulă, inerţia ar fi zero şi orice obiect, de pildă chiar nava asta, ar putea fi accelerat la orice viteză fără consum de energie. Altfel spus, am putea deţine anti-gravitaţia şi propulsia superluminică. Şapirov mai spunea că propulsia chimică ne-a oferit cucerirea Sistemului Solar, propulsia ionică ne va deschide drumul spre stelele cele mai apropiate, dar miniaturizarea relativistă ne va pune pe tavă întregul Univers.

— Este o viziune superbă, şopti Morrison emoţionat.

— Atunci ai înţeles ce căutăm? Neurofizicianul încuviinţă din cap.

— Toate astea dacă... dacă putem citi mintea lui Şapirov. Şi dacă el are cu adevărat ceva acolo, dacă nu sunt simple vise.

— Nu merită riscul?

— Încep să cred că da, rosti încet Morrison. Eşti extrem de convingătoare. De ce n-a putut Natalia să folosească asemenea argumente, în locul celor pe care le-a întrebuinţat?

— Natalia este... Natalia. O persoană foarte pragmatică, nu o visătoare. Ea transpune lucrurile în practică.

Morrison o studie pe femeie, aşa cum stătea în scaunul din stânga lui, privind drept înainte cu o căutătură meditativă care-i conferea profilului expresia unei visătoare idealiste.

— Sofia, începu el, după cum ai spus, nefericirea ta este de natură personală... dar mi s-a povestit despre Iuri.

— Arkadii ţi-a spus! Şuieră ea şi ochii ii scânteiară. Ştiu că el a făcut-o. Este un... un... Clătină din cap. Cu toată educaţia şi cu tot geniul lui, rămâne un ţăran. Întotdeauna mi-l închipui că pe un mujic bărbos cu o sticlă de votcă.

— Eu cred că, chiar dacă nu se exprimă tocmai poetic, este îngrijorat în legătură cu tine. Cred că toţi sunt îngrijoraţi.

Kaliinin îl străpunse cu privirea şi păru că se abţine de la o replică.

— De *ce* nu vrei să-mi zici despre ce-i vorba? O întrebă el cu blândeţe. Îţi poate fi de folos să te descarci, iar eu par singura opţiune logică, dat fiind că sunt o persoană din exterior. Te asigur că ştiu să fiu discret.

Femeia îl privi din nou, de data aceasta aproape recunoscătoare.

— Iuri! Scuipă ea. Or fi îngrijoraţi cu toţii, dar nu şi Iuri*!* El n-are sentimente.

— Totuşi, cândva trebuie să te fi iubit.

— Oare? Nu cred. El are o... o... – Ridică ochii şi deschise braţele care-i tremurau, ca şi cum ar fi căutat un cuvânt anume, trebuind să se mulţumească cu ceva nu tocmai satisfăcător – o viziune!

— Nu întotdeauna suntem stăpâni pe propriile noastre sentimente, Sofia. Dacă a găsit o altă femeie şi o visează...

— Nu există nici o altă femeie, se încruntă Kaliinin. Nici una! Asta-i explicaţia înapoia căreia se ascunde el! Pe mine m-a iubit – dacă m-a iubit-în mod oarecum absent, fiindcă mă aflam convenabil de aproape, fiindcă i-am satisfăcut o necesitate fizică şi fiindcă eram de asemenea implicată în proiect, aşa că nu trebuia să-şi piardă timp făcându-mi curte. Atâta vreme cât era cufundat în proiectul ăsta, nu-l deranja să mă aibă – în linişte, fără bătăi de cap – la răstimpuri.

— Munca unui bărbat...

— Nu trebuie să-i răpească tot timpul. Ţi-am spus că are

o viziune. Intenţionează să fie noul Newton, noul Einstein. Doreşte să facă descoperiri atât de fundamentale, atât de măreţe, încât să nu mai lase viitorului nimic de făcut. Va lua speculaţiile lui Şapirov şi le va preschimba în ştiinţă practică, Iuri Konev va deveni însăşi totalitatea legilor naturii, iar toţi ceilalţi vor fi simple note de subsol!

— Mi se pare o ambiţie demnă de respect.

— Nu atunci când pentru ea sacrifică totul şi pe toţi.

— Totuşi am senzaţia că încă-l iubeşti.

— Dacă-l iubesc, ăsta mi-e blestemul, rosti cu amărăciune femeia.

— De asta a trebuit să fii convinsă să participi la miniaturizare?

— Da, din cauză că trebuia să lucrez alături de el. Mi s-a explicat, însă, că nu pot fi înlocuită, că ceea ce facem pentru ştiinţă depăşeşte cu mult orice sentimente personale, orice ură sau ostilitate. În plus...

— În plus?

— În plus, dacă abandonez proiectul, îmi pierd statutul de cercetător. Pierd o mulţime de privilegii şi avantaje...

— Şi Iuri a trebuit să fie convins să lucreze alături de tine?

— El? Bineînţeles că nu! Proiectul este tot ce ştie şi tot ce vede. Nici nu se uită la mine. Nu mă zăreşte. Iar dac-o să moară în timpul încercării... Kaliinin ridică imediat palma într-un gest de liniştire. Te rog să-nţelegi că nici măcar pentru o clipă nu cred că se va-ntâmpla aşa ceva. Nu-i decât o prostească imaginaţie romantică cu care-mi place să mă autoflagelez. Dacă va muri, nici măcar nu va fi conştient că şi eu voi muri alături de el.

— Termină cu vorbele astea! Protestă Morrison cuprins de un fior. Kaliinin tăcu şi privi în jur.

— Mi se pare că afară lucrurile încep să pară destul de normale. În scurt timp, vom putea ieşi din navă.

Bărbatul ridică din umeri.

— Aproape tot restul zilei, continuă ea, vei fi testat medical şi psihologic. La fel se va întâmpla şi cu mine. Va fi destul de plictisitor, dar trebuie făcut. Cum te simţi?

— M-aş fi simţit mai bine, răspunse el într-un acces de sinceritate, dacă n-ai fi vorbit despre moarte. Spune-mi ceva... Mâine, când vom întreprinde călătoria în corpul lui Şapirov, cât de mult vom fi miniaturizaţi?

— Asta va fi decizia Nataliei. Evident, cel puţin la dimensiuni celulare. Poate chiar la dimensiuni moleculare.

— A mai fost cineva atât de miniaturizat?

— Nu, după ştiinţa mea.

— Iepuri? Obiecte?

— Nu, după ştiinţa mea, repetă femeia.

— Atunci cum ştiţi că-i posibilă miniaturizarea într-un asemenea grad? Sau, mai exact, că putem supravieţui unei asemenea miniaturizări?

— Teoria afirmă că-i posibil şi că putem supravieţui. Până acum, fiecare detaliu al experimentelor a respectat întru totul previziunile teoretice.

— Da, însă întotdeauna există limite. N-ar fi mai bine dacă ultra-rniniaturizarea s-ar testa mai întâi pe un obiect, apoi pe un iepure, apoi...

— Sigur că ar fi mai bine. Însă ar fi aproape imposibil să convingem Comitetul Coordonator să aprobe un asemenea consum de energie, iar experimentele s-ar întinde pe luni şi ani de zile. N-avem la dispoziţie atâta timp. Trebuie să intrăm imediat în Şapirov.

— Dar vom face ceva fără precedent', vom pătrunde într-un domeniu netestat, având doar previziunile teoretice care să...

— Exact, exact! Haide, s-a aprins becul de ieşire. Ne aşteaptă medicii.

Pentru Morrison însă, euforia marginală a deminiaturizării lipsită de probleme se destrămase rapid. Ceea ce întreprinsese azi nu-i indica în nici un fel ceea ce avea să-l

aştepte mâine.

Teroarea revenea.

8. PRELIMINARIILE

Dificultatea cea mai mare apare la început. Ea se numeşte „pregătirea".
Tata Dejnev

31

Seara, după multe – şi minuţioase – examinări medicale, Morrison se alătură celorlalţi patru savanţi ruşi la cină. Imediat după ce luă loc, izbucni:

— Nimeni nu mi-a spus care-au fost rezultatele analizelor mele! Se întoarse către Kaliinin: Pe tine nu te-au examinat?

— Ba da, Albert.

— Şi ţi-au comunicat rezultatele?

— Mă tem că nu. Medicii nu sunt angajaţii noştri şi bănuiesc că ei nu consideră că rezultatele ne interesează.

— Este lipsit de importanţă, interveni Dejnev jovial. După cum zicea tata: „Veştile rele au aripi de vultur, veştile bune se târăsc ca melcii." Dacă n-au spus nimic, asta-i fiindcă n-au nimic rău de anunţat.

— Veştile rele, completă Boranova, mi-ar fi fost aduse mie la cunoştinţă. Eu trebuie să decid cine va pleca.

— Ce ţi-au spus despre mine? întrebă Morrison.

— Că nu prezinţi nimic cu adevărat important care să fie în neregulă. Vom pleca împreună şi operaţiunea va începe peste douăsprezece ore.

— Dar există ceva mai puţin important care să fie în neregulă?

— Absolut nimic care să merite a fi amintit, doar că dai dovadă, după cum s-a exprimat un medic, de „o iritabilitate tipic americană".

— Ha! Pufni Morrison. Una dintre libertăţile noastre americane este aceea de a fi iritaţi de medicii care demonstrează o indiferenţă tipic rusească faţă de pacienţii lor.

Cu toate acestea, îngrijorarea faţă de sănătatea lui mentală se destramă şi, simultan şi inevitabil, îngrijorarea faţă de apropiata miniaturizare crescu.

Amuţi şi mancă încet, fără poftă.

32

Konev se ridică primul. Pentru o clipă, rămase în picioare, uşor aplecat deasupra mesei, cu o expresie încruntată pe chipul preocupat.

— Natalia, vorbi el, îl iau pe Albert în biroul meu. Vreau să discutăm ce va fi mâine şi să începem pregătirile.

— Ţine minte, îi atrase atenţia Boranova, că trebuie să ne odihnim cu toţii peste noapte. Nu vreau să pierzi noţiunea timpului. Să vă însoţească şi Arkadii?

— N-am nevoie de el, răspunse repede Konev.

— Uşa biroului tău va fi păzită de doi soldaţi la care poţi apela dacă-i cazul.

Konev îi întoarse spatele, replicând:

— Sunt sigur că nu va fi cazul. Haidem, Albert.

Morrison, care-i privise pe sub sprâncene încruntate, se sculă şi întrebă:

— Este departe? M-am plictisit să tot merg de colo-colo prin Grotă. Ştia foarte bine că fusese nepoliticos, însă Konev nu păru deloc stingherit, ci îi răspunse în acelaşi fel:

— Crezusem că un cadru universitar este obişnuit să meargă de colo-colo prin campus.

Americanul îl urmă afară din încăpere şi porniră în tăcere pe coridor. Morrison îşi dădu seama că, la un moment dat, doi soldaţi apărură înapoia lor, deoarece le auzi paşii.

Întoarse capul, dar Konev n-o făcu.
În cele din urmă, ajunseră la biroul lui Konev. Cel puţin, aşa presupuse americanul, deoarece tânărul latră „Deschis!" şi uşa glisă, răspunzând la amprenta vocală a comenzii. Konev intră primul.
— Dacă îţi imită cineva vocea? Se interesă Morrison. N-ai un glas cu un timbru aparte.
— Există şi o scanare a feţei, explică rusul. Mecanismul răspunde numai la ambele identificări.
— Şi dacă ai guturai şi vorbeşti pe nas?
— Este adevărat, odată am fost răcit şi n-am putut intra vreme de trei zile în birou. În cele din urmă, a trebuit să solicit deschiderea mecanică a uşii. De asemenea, pot avea probleme dacă aş avea vânătăi pe faţă sau cicatrice cauzate de vreun accident. Ce să-i facem – ăsta-i preţul pe care trebuie să-l plătim protecţiei.
— Adică vrei să spui că pe aici există indivizi atât de... curioşi, încât să-ţi încalce intimitatea?
— Oamenii rămân oameni şi nu-i înţelept să-i ispiteşti nici pe cei mai cinstiţi dintre ei. Am aici lucruri pe care le cunosc numai eu şi care vor fi văzute atunci când voi decide. Asta, de pildă...
Mâna lui subţire poposise pe o carte neaşteptat de mare şi de groasă, care, la rândul ei, se găsea pe un stativ conceput în mod evident pentru ea.
— Ce este?
— Aici, răspunse Konev, se găseşte Şapirov – sau, cel puţin, esenţa lui.
Deschise cartea şi o răsfoi. Toate paginile erau acoperite de simboluri însoţite de diagrame.
— Desigur, urmă rusul, am totul şi pe suport magnetic, însă există anumite avantaje în existenţa unui volum tipărit.
Mângâie foile aproape cu dragoste.
— Tot nu înţeleg, zise Morrison.
— Aceasta este structură fundamentală a creierului lui

Şapirov, transpusă într-un limbaj conceput de mine. Prin intermediul unui software corespunzător, se poate reconstitui o hartă tridimensională a creierului, în toate detaliile.

— Uluitor, dacă ceea ce-mi spui este adevărat...

— Cât se poate de adevărat. Mi-am dedicat întreaga carieră acestui scop: transpunerea structurii cerebrale în simboluri şi a simbolurilor în structură cerebrală. Eu am inventat şi am dezvoltat această ştiinţă a cerebrografiei.

— Şi l-ai folosit pe Şapirov ca subiect.

— Da, printr-un noroc incredibil. Sau poate că n-a fost noroc, ci un fapt inevitabil. Cu toţii avem micile noastre vanităţi, iar Şapirov considera că propriul său creier merita păstrat. O dată ce am început să activez în acest domeniu sub conducerea lui, a insistat pentru analiza cerebro-grafică a creierului său.

— Nu i-ai putea extrage teoriile din structura cerebrală înregistrată a creierului? întrebă Morrison brusc surescitat.

— Nu. Simbolurile astea reprezintă o scanare cerebrală de acum trei ani, înainte ca el să-şi fi dezvoltat actualele ipoteze. Oricum, ceea ce am păstrat aici este, din nefericire, numai structura fizică, nu şi gândurile. Totuşi, cerebrograful ne va fi de nepreţuit în călătoria de mâine.

— Cred că da... deşi n-am auzit niciodată de chestia asta.

— Nu mă miră. Am publicat lucrări, dar numai de uz intern, pentru Grotă. Nu le cunoaşte nimeni din exterior, fie din Rusia, fie din altă ţară.

— Nu mi se pare o politică înţeleaptă. Vei fi depăşit de alţii care vor publica şi care vor căpăta recunoaşterea priorităţii respective.

Konev clătină din cap.

— La primul semn că în direcţia aceasta s-au reuşit progrese semnificative altundeva, lucrările mele anterioare vor fi publicate pentru a stabili prioritatea. Pot, de exemplu, să public cerebrografii ale creierelor canine. Dar asta-i mai

puţin important. Principalul este că deţinem o hartă a creierului lui Şapirov după care să ne călăuzim, ceea ce reprezintă un noroc extraordinar. A fost realizată fără ştiinţa că am putea avea nevoie de ea cândva, ca să ne îndrume prin jungla cerebrală.

Rusul se întoarse către un calculator şi cuplă cinci unităţi de bandă suplimentare.

— Toate astea, explică el, conţin creierul lui Şapirov.

— Vrei să-mi spui, se încruntă Morrison indignat, că poţi transfera toate informaţiile acelea, tot creierul lui Şapirov, în cartea asta?

— Nu tocmai... Prin comparaţie cu totalul informaţiilor, cartea nu-i decât o broşurică. Conţine însă scheletul, ca să zic aşa, structurii neuronale a lui Şapirov şi am putut s-o utilizez ca pe un ghid cu ajutorul căruia să direcţionez programul de calculator care a cartografiat creierul în detaliu. Am avut nevoie de câteva luni şi de cele mai bune calculatoare ca să rezolvăm totul. Cu toate astea, n-am ajuns încă decât la nivel celular. Dacă am cartografia creierul până la nivel molecular şi am încerca să înregistrăm toate permutările şi combinaţiile, toate gândurile posibile ce ar putea rezulta dintr-un creier omenesc anume, toată creativitatea şi potenţialul, cred că ar fi necesar un calculator de dimensiunile Universului, care să lucreze un timp mai îndelungat decât durata de până acum a Universului. Totuşi, ceea ce deţinem poate fi suficient pentru sarcina noastră.

— Îmi poţi arăta cum se lucrează?

Konev studie calculatorul – aflat în funcţiune, după cum o dovedea bâzâitul molcom al ventilatorului de răcire –, apoi apăsă câteva taste. Pe ecran apăru vederea laterală a unui creier.

— Se poate urmări orice secţiune transversală. Apăsă altă tastă şi creierul începu să fie secţionat ca de un scalpel ultrasubţire, afişând mii de imagini pe secundă. La viteza

asta, avem nevoie de o oră şi cincisprezece minute pentru a ajunge la sfârşit, dar pot opri acţiunea în orice punct său moment. De asemenea, pot tăia eşantioane mai subţiri, ori mai groase, care să mă aducă direct la locaţia dorită.

În timp ce vorbea, îşi demonstra spusele.

— Pot să le orientez în orice altă direcţie, sau să le rotesc în jurul oricărei axe. La fel de bine, pot să le măresc la orice dimensiuni până la nivel celular, lent sau rapid.

Imaginea de pe ecran se lăţi brusc, ameţitor, în toate direcţiile dintr-un punct central, astfel că Morrison fu silit să clipească şi apoi să-şi ferească privirea.

— Acum este la nivel celular, preciza Konev. Formele mici sunt neuronii individuali şi dacă aş mări şi mai mult imaginea, ai vedea axonii şi dendritele. Dacă dorim, putem urma un singur axon prin celulă într-o dendrită şi printr-o sinapsă în alt neuron, şi tot aşa, mai departe, călătorind cu ajutorul calculatorului prin creierul tridimensional. Să ştii că problema celor trei dimensiuni nu-i numai o figură de stil. Calculatorul poate realiza imagini holografice, prezentând realmente imagini tridimensionale.

— Atunci de ce mai aveţi nevoie de miniaturizare? De ce trebuie să trimiteţi nave în creier?

— Asta-i o întrebare prostească, Albert, şi bănuiesc că a inspirat-o doar teama ta de miniaturizare. Cauţi o scuză ca să nu pleci. Ceea ce vezi aici, pe ecran, este o cartare tridimensională a creierului, dar *numai* tridimensională. Am surprins-o, în esenţă, într-o fracţiune de secundă. Practic, noi vedem un material nemodificat, mort, însă dorim să fim capabili să detectăm activitatea neuronilor, acea activitate care se schimbă în timp. Dorim o imagine în patru dimensiuni a potenţialelor electrice oscilatorii, a microcurenţilor ce călătoresc prin celule şi prin fibrele celulare, pe care apoi să le interpretăm sub forma gândurilor. Asta va fi sarcina ta, Albert. Arkadii va pilota nava pe traseul ales de mine, iar tu ne vei oferi gândurile.

— Pe ce bază ai ales traseul?

— Pe baza lucrărilor tale. Am ales regiunile despre care ai decis că trebuie să reprezinte reţeaua neuronală a gândirii creative şi, folosind ca ghid reprezentarea codificată a creierului lui Şapirov, am calculat centrii unde pot fi găsite căi spre unele porţiuni ale reţelei. După aceea, le-am localizat mai precis pe calculator şi mâine vom pătrunde într-unui dintre centrii aceia.

— Mă tem, spuse Morrison, că nu pot garanta că vom fi capabili să determinăm gânduri reale, chiar dacă găsim centrii în care se desfăşoară gândirea. Este ca şi cum am putea ajunge într-un loc unde putem auzi glasurile altor persoane dar, dacă nu ştim limba, continuăm să n-avem habar de ceea ce spun ele.

— Nu putem şti asta dinainte. Potenţialele electrice variabile din mintea lui Şapirov trebuie să semene cu cele din minţile noastre şi este posibil să fim conştienţi de gândurile lui fără să ştim cum anume. Oricum, trebuie să intrăm şi să încercăm.

— Atunci va trebui să vă pregătiţi pentru o posibilă dezamăgire.

— Câtuşi de puţin. Intenţionez să fiu persoana care va dezlega în sfârşit secretele creierului uman. Voi soluţiona ultima taină fiziologică a omenirii, poate chiar a Universului: Reprezintă oamenii cea mai avansată formă de gândire existentă? Aşadar, mâine, noi doi vom lucra împreună. Vreau să fii pregătit pentru asta, să mă ajuţi în navigare, studiind cu atenţie undele cerebrale pe care le întâlnim. Doresc ca tu să interpretezi gândurile lui Şapirov şi îndeosebi cele despre asocierea teoriei cuantice cu relativitatea, astfel ca expediţii precum cea de mâine să poată deveni rutine şi să putem începe cu adevărat studiul creierului.

Se opri şi-l fixă pe american cu privirea, apoi întrebă:

— Ce spui?

— Ce să spun?

— Nu eşti impresionat?

— Ba da, bineînţeles că sunt impresionat, dar... am o întrebare. Ieri, când am asistat la miniaturizarea iepuroaicei, am auzit un ţiuit evident în decursul procesului, iar la deminiaturizare s-a auzit un soi de vuiet. Când am fost eu însumi miniaturizat, zgomotul nu s-a repetat... altfel aş fi ştiut ce se întâmpla.

— Aha! Zgomotul este perceptibil când te afli în spaţiul real, dar nu şi în cel miniaturizat. Eu mi-am dat primul seama de acest Jucru atunci când am fost miniaturizat şi, desigur, l-am făcut cunoscut. Încă nu ştim motivul pentru care câmpul de miniaturizare pare să oprească undele acustice, deşi nu le opreşte pe cele luminoase, dar ne aşteptăm să aflăm noi aspecte ale procesului pe măsură ce înaintăm.

— Atâta vreme cât nu descoperim aspecte fatale, murmură celălalt. Chiar nu ţi-este teamă de nimic, Iuri?

— Mă tem doar că nu voi izbuti să-mi termin cercetările. Asta ar fi valabil dacă aş muri mâine, sau dacă aş refuza să fiu miniaturizat. Moartea, însă, constituie un fenomen cu o posibilitate foarte redusă, dar dacă refuz să fiu supus miniaturizării, atunci voi fi stopat cu siguranţă. De aceea prefer să-mi asum oricând riscul morţii.

— Te deranjează faptul că şi Sofia va fi miniaturizată o dată cu tine?

— Cum? Se încruntă rusul.

— Dacă nu-ţi reaminteşti prenumele ei, te pot ajuta spunându-ţi că mă refer la Kaliinin.

— Da, face parte din grup şi va fi de asemenea pe navă.

— Şi nu te deranjează asta?

— De ce m-ar deranja?

— La urma urmelor, ea consideră că ai abandonat-o. Konev se încruntă şi un purpuriu intens îi întunecă faţa.

— Nebunia ei a progresat în aşa măsură încât s-o

împingă să-şi destăinuie incoerenţele unui străin? Dacă n-ar fi nevoie de ea în acest proiect...

— Scuză-mă, dar nu mi s-a părut deloc incoerentă.

Morrison nu ştia ce anume îl făcea să insiste în direcţia respectivă. Poate că se simţea umilit fiindcă se temea de călătoria pe care celălalt o aştepta cu atâta nerăbdare şi, de aceea, dorea să umilească la rândul lui.

— N-ai fost niciodată... prietenul ei?

— Prieten? Chipul lui Konev îi oglindi dispreţul. Ce-nseamnă prietenie? Când m-am alăturat proiectului, am găsit-o aici – sosise cu o lună înaintea mea. Am lucrat împreună, am fost amândoi nou-veniţi. Bineînţeles c-a existat ceea ce s-ar putea numi prietenie, o nevoie fizică de intimitate. Care-i problema? Eram tineri şi aveam nevoie de confortul oferit de altul. Faza respectivă a trecut.

— Atât de insensibil poţi să fii?

— Insensibil?! Dar ce crezi c-am făcut, c-am corupt o fecioară inocentă? Ea a avut iniţiativa în toate aspectele. În trista poveste pe care bănuiesc că ţi-a relatat-o, a menţionat cumva că fusese însărcinată anterior, că făcuse un avort cu nişte ani înainte s-o cunosc eu?

— Eşti crud cu ea.

— *Nu.* Ea este crudă cu propria-i persoană. Eu *am* o amantă. Eu *am* o iubită. Este munca mea, proiectul acesta. Este creierul uman, studiul lui, analiza lui şi tot ceea ce ar putea rezulta de aici. Femeia a însemnat, în cel mai bun caz, o distragere, şi în cel mai rău caz, o distrugere. Discuţia asta, pe care n-am început-o eu ci, fără îndoială, ea te-a îmboldit s-o abordezi...

— Nu-i adevărat, protestă Morrison.

— Nu întotdeauna îmboldirile sunt vizibile. Discuţia asta mă poate costa odihna de peste noapte, diminuându-mi acuitatea mâine, când voi avea nevoie de toată atenţia. Asta intenţionai?

— Nu, bineînţeles că nu.

— Atunci a fost cu siguranţă intenţia ei. N-ai idee în câte moduri diferite a încercat să intervină şi cât de des a reuşit. N-o privesc, nu-i vorbesc, totuşi nu vrea să mă lase-n pace. Fanteziile ei i-au rămas la fel de proaspete în minte ca şi atunci când m-am despărţit de ea. Da, *mă deranjează* că va fi pe navă alături de mine şi i-am spus-o şi Boranovei, dar mi-a răspuns că este nevoie de amândoi. Eşti mulţumit?

— Scuză-mă... Nu avusesem intenţia să te tulbur într-atât.

— Şi ce *intenţie* avuseseşi? Să discutăm relaxaţi? „Auzi, care-i povestea cu toate trădările şi porcăriile pe care le-ai comis?" Aşa, să flecărim ca-ntre amici?

Morrison rămase tăcut, plecând uşor capul înaintea exploziei celuilalt. Din echipajul de cinci persoane al navei, trei – el şi cei doi foşti amanţi – aveau să-şi desfăşoare activitatea apăsaţi de sentimentul unor nedreptăţi ireparabile. Se întrebă dacă nu cumva, descusuţi cu inteligenţă, Dejnev şi Boranova s-ar fi dovedit la fel de vulnerabili.

— Arfi mai bine să pleci, vorbi sec Konev. Te adusesem aici ca să-ţi alung teama de ziua de mâine, oferindu-ţi motive de entuziasm. În mod vădit, am dat greş. Eşti mult mai interesat de bârfele intime. Du-te, soldaţii de afară te vor însoţi la apartamentul tău. Trebuie să dormi.

Morrison oftă. *Să doarmă?*

33

Cu toate acestea, în a treia noapte petrecută în Rusia, Morrison dormi.

Dejnev îl aşteptase în faţa biroului lui Konev, alături de soldaţi, cu un zâmbet larg pe chipul său lătăreţ şi parcă gata să fâlfâie de încântare din urechile clăpăuge. După intensitatea sobră a lui Konev, americanul primise cu

braţele deschise pălăvrăgelile lui Dejnev despre toate subiectele posibile, cu excepţia miniaturizării de a doua zi.

Pilotul îl îmboldise să bea ceva.

— Nu-i votcă, nici alcool, ci lapte îndulcit. L-am şterpelit din bucătărie, unde cred că se foloseşte pentru animale, fiindcă toţi şefii ăştia consideră că oamenii sunt mai lesne de înlocuit decât animalele. Ăsta-i blestemul exploziei demografice. După cum zicea tata: „Ca să capeţi o fiinţă omenească îţi trebuie câteva clipe de plăcere, dar ca să capeţi un cal iţi trebuie o grămadă de bani." Ia şi bea! O să te calmeze, îţi promit.

Laptele se găsea într-o cutie de carton pe care Morrison o găurise. Îl turnase apoi într-un pahar oferit de Dejnev; i se păruse destul de gustos. Îi mulţumise rusului aproape cu încântare.

Când ajunseseră în camera lui Morrison, Dejnev îi spusese:

— Acum este important să dormi. Să te odihneşti bine. Lasă-mă să-ţi arăt unde sunt toate.

În timp ce-i pregătise patul, semănase mai mult ca niciodată cu o cloşcă mare şi puţin dezordonată. Părăsise odaia, urându-i din inimă:

— Noapte bună! Să dormi cât poţi de mult.

Iar Morrison dormise. Aproape imediat ce-şi adoptase poziţia favorită, se simţise somnoros. Evident, nu prea dormise în ultimele două nopţi, dar brusc ghicise că în ceaşca în care turnase laptele existase un sedativ slab. După aceea se gândise că poate şi Konev ar fi trebuit să fi luat un asemenea sedativ. Apoi... nimic.

Când se trezi, nici măcar nu-şi reamintea dacă visase.

De fapt, nici nu se trezise singur. Dejnev îl zgâlţâia, la fel de voios cum fusese cu o seară în urmă, vioi şi alert, ba chiar şi pieptănat.

— Trezirea, tovarăşe american, chicoti el, a sosit timpul! Trebuie să te bărbiereşti şi să te speli. În baie o să găseşti

prosoape curate, pieptene, deodorante şi săpun. Ştiu toate astea fiindcă le-am adus eu însumi. De asemenea, un aparat electric de ras, nou-nouţ. Plus o salopetă nouă şi curată, dublată în zona pubiană, ca să nu te simţi vulnerabil şi expus. Le dau nemernicii ăştia de birocraţi, dacă ştii cum să le ceri!

Ridică pumnul şi pe chip i se întipări o expresie de furie nestăpânită.

Morrison se foi, apoi se sculă în capul oaselor. Avu nevoie de câteva clipe ca să se orienteze şi ca să absoarbă şocul conştientizării că era joi dimineaţă şi că îl mai despărţea puţin timp de miniaturizare.

După vreo jumătate de oră, când ieşi din baie – spălat, uscat, parfumat, ras, pieptănat – şi se întinse către salopetă şi sandale, Dejnev întrebă:

— Scaunul a fost satisfăcător? N-ai probleme cu constipaţia?

— Destul de satisfăcător...

— Perfect! Sper că-nţelegi că nu te-am întrebat din curiozitate personală, dar nava nu-i ideal echipată în această privinţă. Este preferabil să pornim complet goliţi. Eu unul nici nu mă încred în mama natură. Am luat un laxativ.

— Cât timp vom rămâne miniaturizaţi? Se interesă neurofizicianul.

— O oră, dacă suntem foarte norocoşi... vreo douăsprezece, dacă nu suntem.

— Oricum, mă pot baza pe un intestin civilizat, dar nu pot rezista douăsprezece ore fără să urinez.

— Cunoşti pe cineva care poate? Chicoti rusul. Toate fotoliile din navă sunt echipate pentru eventualitatea asta. Există un capac detaşabil şi o cavitate, ca să zic aşa, o toaletă încorporată. Eu însumi am conceput-o. Nu va fi, însă, tocmai uşor şi, dacă eşti mai sensibil, poate fi chiar stânjenitor. Într-o bună zi, totuşi, când procesul de

miniaturizare fără consum de energie va fi o realitate, vom putea construi vehicule de lux, în care să locuim ca ţarii de pe timpuri.

Lui Morrison i se păru straniu că, pentru moment, neliniştea lui trecuse de la teama de moarte ori de tulburări mentale la detaliile legate de manipularea unui capac de toaletă, ori de modul în care să procedeze cât mai ferit cu putinţă. Se gândi că în marile expediţii geografice din trecut trebuie să fi existat multe detalii sordide sau vulgare care trecuseră neconsemnate şi, de aceea, necunoscute.

Se îmbrăcase deja şi-şi încălţa sandalele, când Dejnev, purtând acelaşi tip de salopetă, vorbi din nou:

— Acum vom merge la micul dejun. O să mâncăm alimente bogate în calorii, dar de volum redus, fiindcă la bordul navei nu există provizii de hrană, doar apă şi sucuri de fructe, nici o băutură adevărată. Drăguţa de Nataşa a căscat ochii mari, când i-am sugerat că-i posibil să avem nevoie şi de-o picătură de votcă. Au urmat nişte comentarii inutile despre beţivi şi alcoolici. Albert, Albert, cât sunt de persecutat... şi cu totul pe nedrept!

Micul dejun fu într-adevăr abundent, totuşi nu tocmai săţios. Pe masă exista piftie, plăcintă, sandvişuri cu unt şi marmeladă, sucuri de fructe şi câteva tipuri de tablete.

Discuţiile de la masă avură ca subiect, în majoritate, turneul local de şah. Nu se pomeni deloc de navă ori de miniaturizare. Oare menţionarea proiectului purta ghinion?

Morrison nu obiectă faţă de direcţia conversaţiei, ba chiar făcu câteva referiri la propriile lui aventuri în calitate de jucător de şah de celebră lipsă de renume.

Apoi, prea repede, masa se goli şi veni vremea...

Porniră spre navă.

34

Mergeau în şir indian – Dejnev, apoi Kaliinin, Boranova, Morrison şi, în cele din urmă, Konev.

Aproape imediat, Morrison înţelese scopul acelei formaţii. În lungul coridorului se aliniaseră bărbaţi şi femei – evident, cercetători din cadrul proiectului –, care-i priveau cu atenţie. Cel puţin ei trebuiau să ştie ce se întâmpla, chiar dacă restul Rusiei, de fapt al lumii, habar n-avea.

În faţă, Dejnev flutura fericit mâinile în stânga şi-n dreapta, aidoma unui monarh popular şi iubit, iar mulţimea striga, agita braţele şi-i rostea numele.

De fapt, numele ruşilor din echipaj fuseseră pronunţate pe rând, deoarece, în mod evident, toţi îi cunoaşteau. Cele două femei răspunseră prin gesturi discrete la auzul lor, în vreme ce Konev (Morrison întorsese capul şi-l privise) era, deloc surprinzător, indiferent, mergând cu privirea aţintită înainte şi preocupat.

Apoi Morrison fu surprins să audă un strigăt în engleză:

— Trăiască americanul!

Privi în direcţia respectivă şi, automat, ridică mâna, gest la care, la fel de automat, strigătul fu repetat entuziast şi mai puternic, iar cuvintele fură preluate şi de alţii, până ce „Trăiască americanul!" acoperi tot restul aclamaţiilor.

Neurofizicianul constată că nu-şi mai putea păstra anterioara resemnare morocănoasă. Nu fusese niciodată obiectul ovaţiilor unei mulţimi şi le acceptă imediat şi fără şovăială, fluturând mâinile şi rânjind ca un nebun. Întrezări expresia uşor amuzată a Boranovei şi-l văzu pe Dejnev indicându-l cu degetul într-un gest ostentativ, de tip „ăştia-s americanii", dar nu permise nici uneia dintre reacţii să-l afecteze.

Apoi depăşiră spectatorii şi pătrunseră în sala unde Şapirov zăcea în comă. Nava se afla de asemenea aici.

Morrison privi în jur surprins şi rosti:

— Aceea este o echipă de filmare.

— Ah, da, încuviinţă Kaliinin care se afla lângă el, vom fi

filmaţi. Toate experimentele sunt înregistrate, ba chiar comentate de reporteri profesionişti. Am fost filmaţi şi ieri, când am fost miniaturizaţi amândoi, dar atunci am ascuns camera video, întrucât nu trebuia să ştii ce se întâmplă.

— Păi... parcă era un proiect strict secret...

— Nu va rămâne secret pe vecie. Într-o bună zi, când vom atinge succesul dorit, detaliile progresului nostru vor fi difuzate în ţară şi-n întreaga lume. Chiar şi mai curând, dacă se pare că alte naţiuni avansează decisiv în aceeaşi direcţie.

Morrison scutură din cap.

— Mie nu-mi place deloc această obsesie a priorităţii. Progresul arfi mult mai rapid, dacă asupra problemei s-ar concentra şi alte creiere şi resurse.

— Tu ai renunţa de bunăvoie la prioritatea în propriul tău domeniu de cercetare?

Bărbatul rămase tăcut. Fusese cea mai nimerită replică. Kaliinin îl privi puţin, apoi clătină din cap.

— Mă gândisem eu... Este uşor să fii generos cu banii altuia.

Între timp, Boranova vorbea cu cineva despre care Morrison bănui că putea fi un reporter; acesta o asculta, încuviinţând grăbit.

— Dânsul, spunea femeia, este savantul american Albert Jonas Morrison, profesor de neurofizică, aflat aici în calitate de observator american şi ca asistent al academicianului Konev.

— Aşadar, echipajul navei va fi format din cinci persoane?

— Exact. Niciodată nu vor exista cinci exploratori mai celebri sau un eveniment mai celebru, nici chiar peste un milion de ani. Academicianul: Konev este primul om care a fost miniaturizat vreodată. Dr. Sofia Kaliinin este prima femeie cu aceeaşi calitate, iar profesorul Albert Morrison este primul american care a fost miniaturizat vreodată.

Kaliinin şi Morrison reprezintă prima miniaturizare multiplă şi, în acelaşi timp, primii care au fost miniaturizaţi în navă. Cât despre expediţia de azi, ea va fi prima miniaturizare a cinci oameni simultan şi prima ocazie în care o navă miniaturizată şi echipajul ei vor fi introduşi într-un om viu. Acesta este academicianul Piotr Şapirov, al doilea om miniaturizat vreodată şi prima persoană afectată de proces.

Dejnev, care i se alăturase pe nesimţite lui Morrison, îi şopti răguşit în ureche:

— Gata, Albert! De acum eşti o notă de subsol a istoriei. Poate că până acum ţi-ai imaginat că ai fi un ratat, dar nu-i adevărat. Nimeni nu-ţi va putea răpi calitatea de prim american miniaturizat. Chiar dacă concetăţenii tăi ar pune la punct pe cont propriu procesul şi vor miniaturiza un american, el va fi doar al doilea.

— Nu-i lucrul pentru care doresc să fiu ţinut minte.

— Fă treabă bună în expediţia asta şi vei fi ţinut minte pentru altele mult mai importante. În plus, după cum zicea tata: „E plăcut să stai în capul mesei, chiar dacă mai este un singur mesean şi n-aveţi decât un castron cu ciorbă pentru amândoi."

Dejnev se îndepărtă şi Kaliinin reveni lângă american. Îl trase uşor de mânecă.

— Ce-i, Sofia?

— Aseară, după cină, ai fost la *el,* nu?

— Mi-a arătat o hartă a creierului lui Şapirov. Ceva extraordinar!

— Ţi-a spus ceva despre mine? Morrison şovăi.

— De ce să-mi fi spus?

— Pentru că tu eşti un individ mânat de curiozitate, care încearcă să-şi alunge demonii personali. Probabil că l-ai întrebat.

Strâmbându-se înaintea caracterizării, Morrison răspunse:

— S-a apărat.

— În ce fel?

— A amintit de o sarcină anterioară... şi... şi de un avort. Desigur, nu-i ceva ce să cred, decât dacă ai recunoaşte şi tu.

Ochii femeii scânteiară de lacrimi.

— Ţi-a... ţi-a descris circumstanţele?

— Nu şi nici eu nu i-am cerut s-o facă.

— Ar fi putut s-o facă. Am fost violată la vârsta de şaptesprezece ani. Părinţii mei au apelat la măsurile legale.

— Înţeleg. Poate că Iuri preferă să nu te creadă în privinţa asta.

— Poate că preferă să creadă că n-a fost vorba despre un viol, dar totul există la dosar şi violatorul încă n-a ieşit din închisoare. Legile ruseşti sunt foarte dure în astfel de cazuri, însă numai dacă situaţia poate fi dovedită fără umbră de îndoială. Sunt de acord cu faptul că femeile pot acuza bărbaţii pe nedrept de viol, dar n-a fost una dintre situaţiile acelea, şi Iuri o ştie. Ce laşitate din partea lui să prezinte adevărul trunchiat!

— Totuşi, spuse Morrison, nu-i acum momentul sa te preocupe asta, deşi înţeleg cât de profund te poate afecta. Vom avea de îndeplinit o misiune destul de complicată în navă şi va necesita toată concentrarea şi abilitatea personală. Te asigurînsă că sunt de partea ta, nu de a lui.

— Îţi mulţumesc pentru bunătate şi înţelegere, dar nu te teme pentru mine. Îmi voi îndeplini sarcinile.

Pe neaşteptate, glasul Boranovei spori în intensitate:

— Vom intra acum în navă în ordinea în care vă voi anunţa: Dejnev... Konev... Kaliinin... Morrison... şi eu.

Se apropie apoi de american şi întrebă:

— Cum te simţi, Albert?

— Groaznic. Te aşteptai la altceva?

— Nu, făcu Boranova. Mă aştept totuşi din partea ta să-ţi faci treaba ca şi cum *nu* te-ai simţi groaznic. Ai înţeles?

— O să încerc, şopti Morrison printre buzele inerte şi,

urmând-o pe Kaliinin, pătrunse pentru a doua oară în navă.

35

Unul câte unul, se instalară în fotolii în ordinea descrisă de Kaliinin cu o zi în urmă. Dejnev în faţă, pe locul din stânga, la comenzi, Konev alături de el, în dreapta, Kaliinin înapoia lui Dejnev, Morrison în dreapta ei şi Boranova înapoia lui Kaliinin.

Morrison clipi de câteva ori şi-şi suflă nasul într-o batistă de hârtie pe care o găsise într-un buzunar. Dacă avea nevoie de mai multe batiste decât fuseseră prevăzute? Un amănunt prostesc despre care să-şi facă griji, totuşi era o grijă pe care o prefera altora posibile. Îşi simţea fruntea umedă. Să fi fost oare din cauza spaţiului restrâns? Oare cinci persoane respirând – poate chiar hiperventilând – într-un volum mic ridicau umiditatea la maximum? Sau ventilaţia avea să fie suficientă?

Aşezându-se în fotoliu, simţi totuşi că ascuţişul terorii se tocise. La urma urmelor, mai fusese în navă. Fusese chiar miniaturizat şi de-miniaturizat fără să se întâmple nimic rău. Nu-l duruse.

Se uită în jur, ca să vadă cum se comportau ceilalţi. În stânga lui, Kaliinin părea inexpresivă. O frumuseţe destul de îngheţată. Poate că era impresionant faptul că nu trăda nici o temere, nici o anxietate, dar, la fel cum spusese femeia despre el, probabil că în timpul acela se lupta cu demonii ei personali.

Dejnev privea peste umăr, poate încercând să cântărească reacţiile celorlalţi, la fel ca Morrison, însă din motive cu totul diferite. Neuro-fizicianul se străduia să-şi sporească puţinul curaj interior, împrumutând de la alţii, pe când Dejnev, aşa credea Morrison, le evalua reacţiile pentru a aprecia posibilul succes al misiunii.

Konev privea drept înainte şi americanul nu-i putea zări decât ceafa. Boranova de abia se instalase şi-şi netezea cutele salopetei din bumbac subţire.

— Prieteni, rosti Dejnev. Colegi de expediţie! Înainte de a porni, trebuie să ne inspectăm echipamentul. După ce vom începe, nu voi aprecia că pe o glumă bună anunţul cuiva că ceva nu funcţionează. După cum zicea tata: „Un săritor de la trapez nu-şi inspectează unghiile în timpul saltului." Misiunea mea va fi să mă asigur de starea comenzilor navei, despre care sunt aproape sigur că funcţionează perfect, fiindcă eu le-am proiectat şi le-am supravegheat personal construcţia. Amice Iuri, cerebro-aia-cum-îi-zice – harta creierului, aşa cum ar trebui să-i spună orice om normal – a fost transferată în software-ul calculatorului tău. Te rog, controlează dacă harta este funcţională din toate punctele de vedere. Sofia, porumbiţa mea, habar n-am cu ce te ocupi tu, decât că produci electricitate, de aceea asigură-te c-o poţi face aşa cum ştii. Natalia – şi glasul îi crescu puţin în intensitate – totul e-n regulă la tine?

— Sunt perfect în regulă. Te rog, ocupă-te de Albert. El are mai multă nevoie de ajutorul tău.

— Evident, de aceea l-am şi lăsat la sfârşit, ca să n-am alte griji. Albert, în faţa fotoliului tău se află o placă cu un contact pentru deschidere şi altul pentru închidere. Apasă-l pe cel pentru deschidere!

Aha – vezi? – Lunecă fără zgomot. Acum, apasă-l pe cel pentru închidere. Perfect! Deci, ştii s-o manevrezi. Mai departe, ce ai văzut sub placă?

— Un calculator.

— Fă-mi o favoare şi vezi dacă-i echivalent cu calculatorul *tău.* Software-ul se află în nişa din lateral. Te rog, scoate-l, verifică dacă-i compatibil cu calculatorul şi dacă funcţionează aşa cum trebuie. Mă bizui pe tine să-mi spui dacă funcţionează corespunzător. Te rog! Dacă ai cea mai mică îndoială sau suspiciune, cel mai mărunt indiciu că

ceva ar fi în neregulă, vom amâna operaţiunea până ce totul va merge aşa cum doreşti.

— Te rog, Arkadii, interveni Boranova, termină cu teatrul, n-avem timp.

— Dar, continuă Dejnev ignorând-o, dacă mă vei minţi că ceva e-n neregulă, Iuri îşi va da seama imediat şi te asigur că nici el, nici eu şi nimeni altul nu va fi încântat. De aceea, dacă-ţi trece cumva prin minte să inventezi o defecţiune în ideea să întârzii sau chiar să anulezi expediţia, ideea respectivă să-ţi dispară instantaneu.

Morrison se simţi îmbujorându-se şi speră că roşeaţa feţei avea să fie interpretată ca rezultatul iritării faţă de gândul că el ar fi putut să fie necinstit în felul acela, nu ca vinovăţia faţă de un complot eşuat.

De fapt, privind calculatorul, se gândi din nou la ce obţinuse prin repetatele rescrieri ale programului conceput chiar de el. Din când în când, recentele rescrieri îi aduseseră... sentimente. Nimic identificabil, dar simţise ca şi cum proprii săi centri ai gândirii erau stimulaţi în mod direct de undele cerebrale pe care le analiza. Nu publicase nimic în această privinţă, totuşi, la răstimpuri, vorbise despre senzaţiile respective şi zvonurile se răspândiseră. Dacă era să-l creadă pe Iuri, tocmai acela fusese motivul pentru care Şapirov îi numise programul „staţie releu". Ei bine, cum ar fi putut el verifica, dacă *această* caracteristică funcţiona corespunzător, când, în cel mai bun caz, încercase senzaţia cu pricina doar de câteva ori, în ocazii cu totul imprevizibile?

Îşi dădu seama că nici măcar nu-i trecuse prin minte să saboteze expediţia, pretextând că programul nu funcţiona. Oricât ar fi dorit să evite riscurile, n-o putea face în schimbul ponegririi concepţiei lui.

Apoi, se simţi cuprins de o panică neaşteptată. Dacă, cine ştie cum, programul avusese de suferit pe parcursul acestor zile? Cum i-ar fi putut convinge pe ruşi că

realmente se petrecuse un accident, că nu era vorba despre un pretext?

Programul rulă însă perfect, cel puţin atât cât îşi putea da seama fără să fie în contact real cu un craniu înapoia căruia să existe un creier activ.

— Totul funcţionează corespunzător, anunţă Morrison, din câte-mi pot da seama.

— Perfect. Toată lumea e satisfăcută de echipamente. Acum, ri-dicaţi-vă funduleţele de pe fotolii şi verificaţi capacele de sub voi. Glisează fără probleme? Credeţi-mă, cu toţii vom avea de suferit dacă se blochează.

Morrison o privi pe Kaliinin deschizând şi închizând capacul acoperit cu un strat subţire de tapiţerie pe care stătea. Al lui funcţiona similar, atunci când imită gesturile femeii.

— În anumite limite, explică Dejnev, poate rezolva şi problema fecalelor, deşi să sperăm că nu vom avea ocazia să testăm asta. În cazul cel mai rău, imediat sub marginea laterală a capacului, într-un loc uşor accesibil, există un mic sul de hârtie igienică. Miniaturizându-ne, totul îşi reduce masa, de aceea excreţiile vor pluti. Pentru a împiedica fenomenul, a fost prevăzut un curent descendent de aer – să nu vă surprindă atingerea lui. În cealaltă parte a fotoliului se află un mini-refrigerator ce conţine un litru de apă potabilă, destinată exclusiv consumului. Dacă vă murdăriţi, dacă transpiraţi sau chiar dacă încercaţi senzaţia că degajaţi efluvii mirositoare, convingeţi-vă să rămâneţi aşa. Nu ne putem spăla până la întoarcere. De asemenea, nu putem mânca. Este chiar mai bine, dacă slăbim unu-două kilograme.

— Pentru tine, Arkadii, ar fi bine să slăbeşti vreo şapte, comentă sec Boranova. Am consuma şi mai puţină energie în miniaturizare.

— Uneori m-am gândit şi eu la asta, Nataşa, replică pilotul. Acum voi testa comenzile navei şi dacă totul

decurge corespunzător, aşa cum sunt sigur că se va întâmpla, putem să-i dăm drumul.

Urmă o perioadă care lui Morrison i se păru o aşteptare încordată, în cea mai deplină tăcere, întreruptă la răstimpuri de câte un fluierat printre dinţi din partea lui Dejnev, care era complet absorbit de verificarea comenzilor.

Apoi, pilotul se îndreptă, îşi şterse fruntea cu mâneca şi rosti:

— Totu-i perfect. Tovarăşe doamne, tovarăşe domn şi tovarăşe american, călătoria fantastică poate începe! Îşi fixă o cască minusculă în ureche, regla un microfon în dreptul gurii şi continuă: în navă totul este operaţional. Care-i situaţia afară?... Perfect, atunci uraţi-ne succes, tovarăşi!

Nu păru să se întâmple nimic şi Morrison trase cu ochiul spre Kaliinin. Femeia rămăsese nemişcată, dar pesemne simţi privirea americanului, deoarece spuse:

— Da, ne miniaturizăm.

Sângele vui în urechile lui Morrison. Era prima lui miniaturizare *conştientă.*

9. ARTERA

Atunci când curentul te duce acolo unde doreşti să ajungi, nu comenta.
Tata Dejnev

Ochii lui Morrison rămaseră, în general, aţintiţi asupra nişei dinaintea lui, asupra calculatorului şi a software-ului.

Software-ul... singurul obiect material din trecut.

Din *trecut.* Se scurseseră mai puţin de o sută de ore de când moţăise prin plictiseala ultimei zile de conferinţă, întrebându-se dacă exista vreo posibilitate prin care să-şi păstreze postul la Universitate. Acum, în acele o sută de ore obiective încăpuseră o sută de ani subiectivi, iar el nu mai putea vizualiza clar nici Universitatea, nici viaţa de frustrări triste pe care o dusese acolo în ultima vreme.

Cu o sută de ore în urmă, ar fi dat oricât pentru a scăpa din ciclul monoton al unei munci inutile. Acum, însă, ar fi dat oricât pentru a reveni acolo, pentru a se trezi şi a constata că evenimentele din ultima sută de ore nu se petrecuseră, de fapt, niciodată.

Privi prin peretele transparent al navei, la nivelul cotului său drept, cu ochii pe jumătate închişi, ca şi cum, de fapt, n-ar fi dorit să vadă ce se petrecea afară. *Nu* dorea. Nu dorea să vadă nimic care să fi fost mai mare decât ar fi trebuit. Imaginile respective ar fi interferat cu speranţa lui nebunească potrivit căreia procesul de miniaturizare se întrerupsese, ori că totul nu fusese – cumva – decât o iluzie.

Tocmai atunci, un bărbat se ivi în raza lui vizuală – un individ înalt de peste doi metri. Deşi, la urma urmelor, poate că aceea era chiar statura lui normală.

Apărură şi alţii. Nu se putea ca *toţi să* fie atât de înalţi.

Mdnisdh se ghemui în fotoliu şi nu mai privi în exterior, li

ajunsese. Ştia că procesul de miniaturizare pornise pe drumul inexorabil.

Tăcerea din navă era apăsătoare, insuportabilă. Morrison simţi că trebuia să audă un glas, chiar dacă ar fi fost al său.

În stânga lui, Kaliinin era persoana cu care putea discuta cel mai uşor şi poate că femeia reprezenta şi cea mai bună alegere. Nedorind glumele deplasate ale lui Dejnev, nici concentrarea unilaterală a Boranovei, dar nici intensitatea sumbră a lui Konev, Morrison se întoarse către tristeţea îngheţată a Sofiei.

— Cum vom pătrunde în corpul lui Şapirov? O întrebă.

Se păru că ea nu-l auzi imediat. Apoi, buzele i se mişcară puţin şi murmurară:

— Injecţie.

Parcă printr-un efort suprem, Kaliinin decise că trebuia să fie sociabilă, fiindcă se răsuci spre american şi zise:

— După ce vom fi îndeajuns de mici, vom fi plasaţi într-o seringă, care ne va injecta în artera carotidă stângă a lui Şapirov.

— Vom fi zgâlţâiţi mai rău ca o pereche de zaruri, se încruntă Morrison îngrozit.

— Câtuşi de puţin. Operaţiunea este într-adevăr complexă, dar problemele au fost deja analizate.

— De unde ştiţi? Aşa ceva nu s-a mai încercat niciodată. Niciodată într-o navă... Niciodată într-un ac de seringă... Niciodată în corpul unui om!

— Foarte adevărat, totuşi asemenea probleme – evident, mai simple – au fost plănuite de mult timp şi în ultimele zile am avut şedinţe lungi legate de *această* misiune. Crezi că anunţurile lui Arkadii înainte de miniaturizare – cele despre hârtia igienică şi celelalte – erau noutăţi pentru noi? Au fost făcute în beneficiul tău, deoarece n-ai participat la nici o şedinţă, şi în beneficiul lui Arkadii, fiindcă îi place să fie în centrul atenţiei.

— Povesteşte-mi atunci, ce se va întâmpla?

— Îţi voi explica evenimentele pe măsură ce se desfăşoară. Deocamdată, cât timp rămânem în domeniul centimetrilor, nu facem nimic. Va mai dura încă douăzeci de minute, însă nu totul va fi atât de încet. Cu cât vom deveni mai mici, cu atât ne putem miniaturiza mai rapid. Deocamdată ai simţit vreun efect negativ?

Morrison îndepărtă mental bătăile rapide ale inimii şi gâfâielile plămânilor şi răspunse:

— Nici unul. Apoi, apreciind că remarcă era excesiv de optimistă, adăugă: Cel puţin deocamdată.

— Este bine, atunci, zise Kaliinin şi închise ochii, parcă voind să indice că nu mai dorea să vorbească.

Bărbatul se gândi că nu era o idee tocmai rea, şi-i închise de asemenea.

Poate că adormise, ori poate că intrase pur şi simplu într-o stare protectoare de semiconştienţă, retrăgându-se din realitate, deoarece i se păru că nu se scursese nici măcar un minut, când simţi o uşoară scutură tură.

Deschise ochii larg şi se trezi plutind cam la un centimetru deasupra fotoliului. Avea senzaţia stranie că se deplasa la fiecare curent de aer.

Boranova trecuse pe locul dinapoia sa şi-şi puse mâinile pe umerii lui. Apăsându-I uşor, îi spuse:

— Pune-ţi centura, Albert. Sofia, arată-i cum s-o facă. Iartă-mă, Albert... trebuia să fi repetat astea înainte de a porni, dar n-am mai avut timp, iar tu erai şi aşa extrem de susceptibil. N-am dorit să te asaltăm cu informaţii, astfel încât să te simţi complet neajutorat.

Spre propria-i surpriză, Morrison nu se simţise neajutorat. Ba chiar îl încântase senzaţia plutirii.

Kaliinin îşi atinse fotoliul într-un punct situat între genunchi şi o centură din jurul mijlocului femeii se retrase fulgerător. Morrison era sigur că centură nu fusese acolo când el închisese ochii şi acum dispăruse cu un pocnet slab într-o fantă din partea stângă a fotoliului, întorcându-se

către el, Kaliinin spuse:
— Aici, în stânga, se găseşte mecanismul de autofixare a centurii. Morrison observă că acum, nereţinută de centură, femeia se ridică uşor deasupra fotoliului, apropiindu-se de el.
Kaliinin apăsă butonul de acţionare – un cerc mai întunecat pe fundalul deschis la culoare – şi o reţea flexibilă din plastic transparent ţâşni cu un şuierat slab, învăluind bărbatul şi afundându-şi vârful triplu în locaşul corespunzător din fotoliu. Morrison era acum ţinut, elastic, de un fel de plasă.
— Dacă vrei să te eliberezi, butonul de decuplare a centurii se află între genunchii tăi.
Morrison privi iute în jur, apoi se împinse în sus şi înainte pe cât i-o permitea centura, ca să se uite, cu dificultate, peste umărul lui Konev. Toţi cinci purtau centuri.
— Ne-am miniaturizat în aşa măsură încât greutatea ne este foarte mică, nu? întrebă el.
— Acum cântăreşti doar vreo douăzeci şi cinci de miligrame, spuse Boranova, aşa că te poţi considera practic imponderabil. În plus, şi nava este ridicată.
Morrison privi acuzator spre Kaliinin, care strânse uşor din umeri şi-i spuse:
— Ţi-am spus că-ţi voi descrie evenimentele pe măsură ce se petrec, dar păreai adormit şi mi-am spus că-i mai înţelept să te las să te odihneşti. Zguduitura menghinei te-a deşteptat şi te-a ridicat din fotoliu.
— Menghină?
Privi în lateral. Fusese conştient de existenţa unor umbre în ambele părţi, dar ignorase senzaţia. Acum îşi aminti brusc că pereţii navei erau transparenţi şi-şi dădu seama că lumina era blocată din ambele părţi.
— Suntem ţinuţi într-o menghină, continuă Kaliinin cu explicaţiil care ne ajută să rămânem locului şi să nu fim zgâlţâiţi. Pare enormă, da este foarte mică şi delicată, cu

fălci capitonate. Actualmente sunte introduşi într-un mic rezervor de soluţie salină. În acelaşi timp, sunte menţinuţi în poziţie verticală de către un curent de aer care este absorbit în sus, într-un ajutaj. Forţa curentului ne ţine lipiţi de ajutaj, aşa că, ţinând seama şi de menghină, avem blocate trei grade de libertate.

Bărbatul privi din nou spre exterior. Nu zărea totuşi obiectele din afara navei ce ar fi putut să fie vizibile prin porţiuni ale pereţilor ce nu erau blocate de menghină sau de ajutajul de deasupra capetelor. Ocazional se întrezăreau alternanţe de lumini şi umbre şi Morrison înţelese că cele aflate dincolo de pereţi erau mult prea mari ca să fie distinse clar cu ochii săi minusculi. Dacă fotonii ce se apropiau de navă n-ar fi fost ei înşişi miniaturizaţi când pătrundeau în câmp, ei s-ar fi comportat ca nişte unde radio lungi iar neurofizicianul n-ar fi văzut absolut nimic.

Pe neaşteptate, nava se zgâlţâi din nou, când fălcile menghinei se retraseră, deşi el nu putu să le observe mişcarea. Pur şi simplu, dispăruseră. La dimensiunile lui, mişcarea fusese prea rapidă pentru a fi sesizată.

După aceea, se simţi ridicându-se şi apăsând uşor în centura care-l reţinea în fotoliu şi interpretă senzaţia că o deplasare în jos a navei. Urmă apoi o lentă balansare pe verticală.

Dejnev indică linia orizontală întunecată care se mişca în sus şi în jos pe peretele navei şi comentă mulţumit:

— Aceea-i suprafaţa apei. Crezusem că mişcările vor fi mai neplăcute. Se pare că aici există ingineri aproape la fel de buni ca mine.

— De fapt, interveni Boranova, ingineria n-are aproape nici o legătură cu asta. Suntem ţinuţi pe loc de tensiunea superficială a suprafeţei apei. Fenomenul este aşadar valabil numai atâta vreme cât rămânem la suprafaţa unui fluid şi nu ne va afecta după pătrunderea în corpul lui Şapirov.

— Dar efectul sinusoidal, Nataşa? Mă refer la mişcarea noastră în sus şi-n jos… N-o afectează?

Boranova studia un ecran mic pe care o linie orizontală părea să rămână neclintită în centrul imaginii. Răsucindu-se şi ridicându-se până simţea că-l doare spatele, Morrison de-abia o putea distinge.

— Este la fel de neclintită ca mâna ta când eşti treaz, Arkadii, spuse femeia.

— Doar atât? hohoti Dejnev.

„Pare uşurat", gândi Morrison neliniştit şi se întrebă la cine se referise pilotul, întrebând dacă „o" afectează.

— Ce se-ntâmplă acum? Se interesă el.

Konev vorbi pentru prima dată de când începuse miniaturizarea:

— Chiar trebuie să ţi se explice totul?

— Da! Replică prompt americanul. Vouă vi s-a explicat totul. De ce să nu-mi fie explicat şi mie?

— Albert are perfectă dreptate, încuviinţă Boranova. Iuri, te rog să-ţi controlezi nervii şi să fii rezonabil. În scurt timp, vei avea nevoie de ajutorul lui şi sper că nu va fi atât de nepoliticos încât să se răstească la tine.

Umerii lui Konev tresăriră, totuşi se abţinu de la orice răspuns.

— Vom fi preluaţi în cilindrul unei seringi hipodermice, urmă Boranova. Operaţiunea se va efectua prin telecomandă.

De parcă cilindrul de abia o aşteptase să pronunţe cuvintele acelea, o umbră îi învălui dinspre pupa, înghiţindu-i instantaneu. Doarîn faţă se mai văzu un cerculeţ luminos, care dispăru după câteva secunde.

— A fost montat acul, zise Boranova. Acum va trebui să aşteptăm o vreme.

Interiorul navei, care se întunecase, fu brusc scăldat într-o lumină albă, blândă, mai odihnitoare decât anterior, şi femeia explică:

— Din clipa aceasta şi până la sfârşitul expediţiei, nu vom mai beneficia de lumină din exterior. Va trebui să ne bizuim exclusiv pe sursele noastre interne.

Nedumerit, Morrison privi în jur, căutând sursa de iluminare. Părea că se află în chiar pereţii transparenţi.

— Electroluminiscentă, rosti Kaliinin ghicindu-i gândurile.

— Dar care-i sursă energetică?

— Avem trei motoare cu microfuziune.

Lăsându-se pe spate în fotoliu şi încrucişând braţele înapoia cefei, Dejnev rosti, aparent către peretele blând iluminat de dinaintea lui:

— Într-o bună zi, vom mări o seringă, o vom pune în jurul unei nave de mărime normală şi vom miniaturiza apoi întregul ansamblu. Atunci nu va mai trebui să facem toate aceste manevre la scară redusă.

— Puteţi proceda şi invers? întrebă Morrison. Cum numiţi operaţiunea? Maximizare? Gigantizare?

— Nu-i spunem în nici un fel, replică sec Konev, fiindcă-i imposibilă.

— Totuşi... poate-ntr-o bună zi...

— Nu. Niciodată. Este imposibil din punct de vedere fizic. Miniaturizarea necesită o mulţime de energie, dar maximizarea necesită practic o cantitate infinită.

— Chiar dacă aţi cupla-o cu relativitatea?

— Chiar şi aşa.

Dejnev scoase din buze un sunet vulgar.

— Imposibil pentru fizică ta! Ai s-o vezi, într-o bună zi... Konev se cufundă într-o tăcere indignată.

— Ce anume aşteptăm? Se interesă americanul.

— Ultimele pregătiri care i se fac lui Şapirov, explică Boranova, apoi ridicarea seringii şi introducerea acului în carotidă.

În timp ce vorbea, nava se zgudui spre înainte:

— Asta a fost?

— Nu încă. Deocamdată scot bulele de aer din seringă.

Nu-ţi face griji, Albert. O să ne dăm seama.

— Cum?

— Ne vor anunţa. Arkadii este în contact cu Grota. Nu-i ceva dificil. Fotonii din undele radio se miniaturizează, traversând graniţa dintre Grotă şi noi, şi se deminiaturizează în sens invers. Consumul de energie implicat este foarte mic, chiar mai puţin decât în cazul luminii.

— Este momentul să începem urcarea spre baza acului, anunţă Dejnev.

— Dă-i drumul, încuviinţă Boranova. Putem testa şi puterea motrice în condiţii de miniaturizare.

Începu un uruit ce se preschimbă treptat într-un murmur. Morrison întoarse capul pentru a privi îndărăt în măsură în care-i permitea centura de siguranţă.

Înapoia lor, apa bolborosea de parcă ar fi existat o elice propulsoare, în absenţa oricărui punct de referinţă real în exterior, era imposibil de apreciat cât de rapid se deplasau, totuşi neurofizicianului i se părea că de abia înaintau.

— Ne mişcăm mult? întrebă el.

— Nu, răspunse Boranova, dar nici n-avem nevoie. N-are rost să irosim energie, încercând să ne deplasăm mai rapid. La urma urmelor, pentru a avansa, ne împingem în molecule de mărime normală, ceea ce înseamnă o vâscozitate mare la scara noastră.

— Nici motoarele cu microfuziune...?

— Propulsia nu-i decât unul dintre mulţii consumatori de energie.

— Mă întrebam pur şi simplu cât va dura până vom ajunge în punctele-cheie din creier.

— Crede-mă, îi răspunse femeia încruntându-se, şi eu îmi pun aceeaşi întrebare, însă un curent arterial ne va apropia cât mai mult de ele.

— Am ajuns! Strigă Dejnev. Vedeţi?

Chiar în faţa lor, în raza proiectorului prova al navei se

putea zări un cerc. Morrison pricepu imediat că era baza acului.

De cealaltă parte a acestuia aveau să dea peste fluxul sanguin al lui Piotr Şapirov şi atunci vor fi cu adevărat în interiorul unui corp omenesc.

37

— Suntem prea mari ca să trecem prin ac, Natalia, şopti Morrison. Gândul îi conferea un amalgam de emoţii. Dintre ele se distingea în mod deosebit speranţa că poate întregul experiment eşuase. Poate că mai mult nu se puteau miniaturiza, iar atât nu era suficient. Urmau să fie siliţi să se deminiaturizeze şi totul se va termina.

Bine tăinuit înapoia acelui gând se afla un mic oftat de dezamăgire. Dacă tot ajunseseră aşa departe, n-ar fi fost oare la fel de bine să pătrundă în corp şi să exploreze interiorul unei celule nervoase? Nefiind un curajos gata să sfideze primejdiile, Morrison ar fi fost oripilat de idee – o *făcuse* în câteva rânduri –, dar dacă se miniaturizase, dacă ajunsese în acest punct, dacă supravieţuise până acum groazei, era oare posibil să dorească să meargă mai departe?

Peste toate acele imbolduri contradictorii dăinuia totuşi un rest de realism. Cu siguranţă, ruşii nu erau chiar incompetenţi, ca să fie puşi în situaţia ca nava să nu poată trece prin ac. La persoanele acestea extrem de inteligente, nici un fel de apreciere greşită a realităţii nu putea atinge asemenea piscuri de mărginire.

Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, Boranova vorbi pe un ton aproape indiferent:

— Da, acum suntem prea mari, însă nu vom rămâne aşa. Asta-i sarcina mea aici.

— A ta? Făcu Morrison neînţelegător.

— Bineînţeles. Până aici am fost micşoraţi de către echipamentele centrale de miniaturizare. Acum vor intra în acţiune reglajele fine efectuate de mine.

— Acesta-i unul dintre momentele pentru care trebuie să ne cruţăm cât mai mult posibil motoarele, murmură Kaliinin.

Americanul privi de la una la cealaltă.

— La bordul navei există suficientă energie pentru continuarea miniaturizării? Avusesem impresia că-i necesară o cantitate imensă...

— Albert, îl întrerupse Boranova, dacă gravitaţia ar fi cuantificată, atunci ar fi necesară aceeaşi cantitate imensă de energie pentru a reduce o masă la jumătate, indiferent care ar fi fost valoarea iniţială a masei. Pentru a reduce la jumătate masa unui şoarece, va fi necesară aceeaşi energie ca pentru reducerea la jumătate a masei unui elefant, însă interacţiunea gravitaţională nu-i cuantificată, prin urmare nici reducerea masei. Asta înseamnă că energia solicitată pentru reducerea masei scade cu reducerea respectivă – nu chiar direct proporţional, dar într-o anumită relaţie. Actualmente, masa noastră este atât de mică încât avem nevoie de foarte puţină energie pentru a ne miniaturiza în continuare.

— Dar n-aţi miniaturizat niciodată ceva de dimensiunile acestei nave prin atâtea ordine de magnitudine, observă Morrison, şi de aceea vă bizuiţi doar pe extrapolarea datelor obţinute pentru un domeniu de mărimi mult diferit.

— Exact, încuviinţă femeia. Mizăm pe faptul că extrapolarea aceea va fi *corectă,* că *nu* ne va surprinde ceva nou şi neaşteptat. Totuşi trăim într-un univers care, la răstimpuri, ne confruntă cu nesiguranţe. Este inevitabil.

— Dar dacă se întâmplă un accident, vom muri cu toţii.

— Şi n-o ştiai? întrebă calm Boranova. Această călătorie fantastică a noastră te-a neliniştit numai din plăcerea de a fi neliniştit? Nu suntem totuşi singurii în situaţia asta. Dacă

se întâmplă un accident şi energia stocată pentru miniaturizare este eliberată, ea nu ne va distruge doar pe noi, ci poate afecta într-o anumită măsură şi Grota. Sunt convins că multe persoane neminiaturizate de acolo îşi ţin răsuflarea şi se întreabă dacă vor fi capabile să supravieţuiască unei explozii.

Dejnev se întoarse şi rânji larg.

— Prietene, spuse pilotul, concentrează-te asupra gândului că dacă se va întâmpla un accident, n-o să ştii niciodată. După cum zicea tata: „Dacă tot trebuie să murim, ce poate fi mai bine decât o moarte rapidă şi bruscă?"

— Iulius Cezar a zis acelaşi lucru, observă Morrison.

— Da, însă noi nu vom mai avea timp să spunem „Şi tu, Brutus?".

— Nu va fi nici un accident, interveni Konev tăios, şi-i o prostie să vorbim despre aşa ceva. Ecuaţiile sunt corecte.

— Ah, da, chicoti Dejnev. A existat o epocă a superstiţiei, când oamenii se bizuiau pe protecţia Domnului. Slavă Ecuaţiilor că acum avem Ecuaţiile pe care să ne bizuim.

— Nu mi se pare deloc amuzant, observă Konev.

— Nici n-am intenţionat să fiu amuzant. Nataşa, Grota ne aşteaptă să-ncepem.

— Nu va mai fi nevoie să speculăm, vorbi Boranova. L-am dat drumul!

Morrison se prinse strâns cu ambele mâini de marginile fotoliului, pregătindu-se, dar nu simţi nimic. În faţă, cercul crescu şi deveni tot mai vag, mai şters, în vreme ce se depărta lent, până ce nu mai putu să-l distingă.

— Ne mişcăm? întrebă el în mod reflex.

Era genul de întrebări la care nu te poţi abţine, deşi răspunsul este cât se poate de evident.

— Da, răspunse Kaliinin, şi nu cheltuim deloc energie pentru asta. Nu ne luptăm cu moleculele de apă. Suntem purtaţi de curentul de fluid pe măsură ce pistonul seringii

apasă lent.

Morrison începuse să numere în gând. În felul acesta, mintea lui era ocupată în mod mult mai eficient decât ar fi fost privindu-şi secundarul ceasului. Când ajunse la o sută, întrebă:

— Cât va dura?

— Ce anume? Se încruntă Kaliinin.

— Până ajungem în fluxul sanguin.

— Câteva minute, răspunse Dejnev. Cei din Grotă lucrează cât mai încet cu putinţă, ca să evite microturbulenţele. După cum zicea tata: „Este mai încet, dar preferabil, să te târăşti pe potecă în jos, decât să sari de pe stâncă."

Morrison pufni, după care continuă cu întrebările:

— Tot ne mai miniaturizăm?

— Nu, se auzi glasul Boranovei. Am ajuns la domeniul celular şi-i suficient pentru ceea ce avem nevoie.

Americanul constată cu surpriză că tremura. La urma urmelor, se petreceau atât de multe şi apăruseră atâtea lucruri noi la care să reflecteze, încât, cumva, nu mai avea loc de spaimă. *Nu* era îngrozit, cel puţin nu într-o măsură acută, totuşi, din cine ştie ce motiv, continua să tremure.

Încercă să se silească să se relaxeze. Încercă să-şi permită să se destindă, dar aceasta necesita mai mult decât un simplu efort de voinţă. Avea nevoie de forţa de atracţie gravitaţională, care practic dispăruse, închise ochii şi-şi rări respiraţiile. Ba chiar, căută să fredoneze în barbă partea corală din Simfonia a IX-a a lui Beethoven.

În cele din urmă, se simţi silit să comenteze asupra situaţiei.

— Îmi pare rău, spuse el, dar mi se pare că tremur.

— Aha! Pufni Dejnev. Chiar mă întrebam cine o va menţiona primul.

— Nu-i vorba numai despre tine, Albert, zise Boranova.

Cu toti suntem supuşi vibraţiei navei.

Imediat, Morrison simţi colţii fricii.

— S-a-ntâmplat ceva?

— Nu, este pur şi simplu o chestiune de mărime. Actualmente suntem destul de mici ca să simţim efectele mişcării browniene. Ştii despre ce-i vorba, nu?

Întrebarea fusese pur retorică. Cu siguranţă, femeia s-ar fi aşteptat şi din partea unui elev de liceu să ştie ce era mişcarea browniană, cu atât mai mult din partea americanului; totuşi acesta se trezi recapitulând-o în minte-nu prin cuvinte, ci sub forma unui fulger conceptual.

Orice obiect suspendat într-un fluid este bombardat din toate părţile de atomii sau de moleculele fluidului. Ele îl lovesc aleatoriu şi ca atare neuniform, dar această neuniformitate este atât de mică prin comparaţie cu totalul încât nu poate fi remarcată şi nu are efecte măsurabile. Pe măsură ce un obiect devine mai mic, neuniformitatea creşte printre numărul tot mai mic de particule ce lovesc obiectul într-un interval dat. Nava era acum îndeajuns de mică încât să răspundă aleatoriu celor mai mărunte coliziuni – mai întâi într-o direcţie, apoi în alta. De aceea, se mişca în consecinţă, sub forma unei vibraţii.

— Da, încuviinţă Morrison, ar fi trebuit să mă gândesc la asta. Situaţia se va înrăutăţi cu cât ne vom micşora mai mult.

— Nu chiar, fiindcă vor apărea efecte compensatorii.

— Eu nu cunosc nici unul, se încruntă Morrison.

— Cu toate acestea, se vor manifesta.

— Lăsaţi totul în seama Ecuaţiilor, interveni Dejnev pe un ton pios. Ecuaţiile ştiu.

— Este posibil să suferim de ceva similar răului de mare, observă americanul.

— Foarte adevărat, zise Boranova, dar există medicamente împotriva răului de mare. Noi am fost trataţi cu acelaşi medicament pe care-l primesc cosmonauţii

împotriva răului de spaţiu.

— Nu şi eu! Se revoltă Morrison. Eu n-am fost nici tratat şi nici măcar prevenit.

— Pentru binele tău, Albert, ţi-am amintit cât mai puţine despre disconforturile şi primejdiile expediţiei. Iar în privinţa medicamentului respectiv, l-ai înghiţit o dată cu micul dejun. Cum te simţi?

Morrison, care începuse să fie oarecum iritat de discuţia aceea legată de simptome şi medicamente, aprecie că se simţea perfect.

— Tolerabil, răspunse pe un ton coborât.

— Perfect, comentă Boranova, deoarece acum am ajuns în fluxul sanguin al lui Şapirov.

38

Morrison privi prin peretele transparent al navei.

Sânge?

Primul său impuls fusese să se aştepte la culoarea roşie. La ce altceva?

Se uită în exterior, mijind ochii, dar nu putu distinge nimic, nici chiar în lumina strălucitoare a proiectorului. La fel de bine s-ar fi putut afla într-o luntre, plutind pe suprafaţa calmă a unui iaz, într-o noapte întunecată şi noroasă.

Brusc, gândurile lui căpătară altă direcţie. Lumina din interiorul navei avea lungimea de undă a razelor gama – a unor radiaţii gamă foarte dure. Cu toate acestea, lungimile de undă erau rezultatul miniaturizării luminii vizibile obişnuite, iar pentru retinele şi lobii optici de asemenea miniaturizate ale celor din navă ele continuau să fie raze de lumină şi să aibă proprietăţile acestora.

În exterior, imediat dincolo de învelişul navei, unde lua sfârşit câmpul de miniaturizare, fotonii miniaturizaţi se

măreau la dimensiunile fotonilor undelor luminoase obişnuite, iar cei reflectaţi înapoi la navă se miniaturizau din nou când traversau limitele câmpului. Ceilalţi membri ai echipajului poate că erau obişnuiţi cu această situaţie paradoxală, dar pe Morrison îl ameţea încercarea de a pricepe efectul unei bule miniaturizate în interiorul unui ocean de normalitate. Oare limitele erau vizibile, separând miniaturizarea de normal? Oare exista o discontinuitate pe undeva?

Urmându-şi raţionamentele, şopti spre Kaliinin, care era aplecată peste instrumentele ei:

— Sofia, când lumina noastră iese din câmpul de miniaturizare şi se măreşte, trebuie să degaje energie termică, iar când este reflectată înapoi în navă trebuie să absoarbă energie pentru a fi miniaturizată, şi energia aceea trebuie să provină de la noi. Am dreptate?

— Ai perfectă dreptate, răspunse femeia fără să înalţe privirea. Faptul că noi folosim lumină duce la un consum redus dar constant de energie, însă generatoarele noastre îl pot suplini. Nu ne secătuieşte.

— Şi chiar ne aflăm în fluxul sanguin?

— Sigur că da. În scurt timp probabil că Natalia va reduce iluminatul interior şi atunci vom vedea mai clar în exterior.

Parcă răspunzând unui semnal, Boranova rosti:

— Aşa! Acum ne putem relaxa câteva momente.

Luminile păliră.

Imediat, obiectele din exteriorul navei începură să se desluşească vag. Morrison nu putea deocamdată să le distingă clar, dar erau imersate în ceva eterogen, ceva în care pluteau corpuri, aşa cum ar fi fost, desigur, sângele.

Americanul se foi, stingherit, trăgând de centura de siguranţă.

— Dar dacă ne aflăm în fluxul sanguin, spuse el, care are temperatură de treizeci şi şapte de grade Celsius, o să...

— Interiorul navei este climatizat, îl linişti Kaliinin. O să

ne simţim foarte bine. Realmente, Albert, am ţinut seama de toate aspectele astea.

— Poate că aţi ţinut, replică Morrison uşor iritat, dar eu nu mi-am ascuns gândurile. Cum puteţi climatiza interiorul, când nu aveţi o sursă rece?

— N-avem una aici, dar există spaţiul exterior, nu? Motoarele cu microfuziune degajă un jet subţire de particule subatomice, care, în condiţii de miniaturizare, au masa apropiată de zero. Ca atare, se mişcă practic cu viteza luminii, străbătând materia la fel de uşor precum neutrino şi purtând energia. În mai puţin de o secundă, ele ies în spaţiul exterior, astfel că efectul e de transfer al căldurii din navă în exterior şi rămânem la o temperatură confortabilă. Înţelegi?

— Mda, murmură Morrison.

Neurofizicianul observă că acele comenzi aflate imediat sub mâinile lui Dejnev erau luminoase, la fel că instrumentele lui Kaliinin. Se strădui să se înalţe mai mult în fotoliu şi izbuti să zărească un colţ al monitorului dinaintea lui Konev. Pe acesta era afişat ceva ce părea a fi o hartă a sistemului circulator al gâtului. Pentru' o clipă, înainte ca trupul să-şi înceteze lupta împotriva centurii, şi să se afunde înapoi în fotoliu, văzu pe ecran un punctuleţ roşu despre care bănui că era un marcaj, reprezentând poziţia navei în artera carotidă stângă.

Gâfâia puţin în urma efortului şi trebui să aştepte câteva momente ca să-şi regăsească suflul. Nişa în care se afla propriul lui calculator era iluminată şi ridică mâna stângă pentru a se feri de lumina respectivă. După aceea, privi afară.

I se păru că distinge, foarte departe, ceva asemănător unui perete, un soi de barieră. Se îndepărta, apoi se apropia şi se îndepărta iarăşi, din nou şi din nou, ritmic. În mod reflex, Morrison îşi privi ceasul pentru câteva secunde. Era, evident, pulsaţia peretelui arterial.

— Trecerea timpului nu-i afectată de miniaturizare, şopti el spre Kaliinin. Cel puţin pulsaţiile inimii sunt aşa cum ar trebui să fie, deşi eu le privesc cu ochi miniaturizaţi şi le cronometrez cu un ceas miniaturizat.

De data aceasta, îi răspunse Konev.

— Aparent, timpul nu-i cuantificat, sau cel puţin nu-i afectat de câmpul de miniaturizare, ceea ce poate fi unul şi acelaşi lucru. Este extrem de convenabil. Dacă ar fi trebuit să ţinem seama şi de fluctuaţiile curgerii timpului, situaţia s-ar fi complicat în mod neplăcut.

Morrison încuviinţă tăcut din cap şi-şi întoarse gândurile în alte direcţii.

Dacă se găseau în interiorul unei artere şi dacă nava era purtată de curent, înaintarea n-ar fi trebuit să fie continuă, ci în impulsuri, câte unul pentru fiecare contracţie a inimii. Iar într-un *astfel 6e* caz, ar fi trebuit să simtă şocurile impulsurilor.

Închise ochii şi căută să rămână cât mai nemişcat cu putinţă, să nu se clintească deloc, exceptând vibraţiile datorate mişcării browniene, pe care oricum nu le putea controla.

Aha, le putea simţi! O împingere uşoară, dar distinctă, spre înapoi la începutul impulsului, şi una uşoară spre înainte la sfârşitul lui.

De ce însă impulsul nu era mai energic? De ce nu-i zgâlţâia înainte şi înapoi, ameţindu-i?

Îşi aminti după aceea că masa lui era practic nulă. Din acest motiv şi inerţia proprie tindea spre zero. Vâscozitatea fluxului sanguin exercita un imens efect de atenuare, astfel că şocurile impulsurilor se pierdeau în mişcarea browniană.

Morrison simţi că începuse să se destindă. Ceva dinlăuntrul lui se relaxase uşor. Mediul miniaturizat era neaşteptat de paşnic.

Privi din nou prin peretele transparent al navei, cu ochii concen-trându-se asupra spaţiului dintre el şi peretele

arterial. Putea distinge bule, aparent înceţoşate. Ba nu, nu erau bule gazoase, ci corpuri materiale... foarte multe. Unele se roteau lent şi-şi schimbau forma aparentă; nu erau sfere, ci discuri.

Adevărul îl lovi din plin, umilindu-l. De ce-i trebuise aşa mult să le identifice, deşi ştiuse că se afla în fluxul sanguin? Apoi înţelese răspunsul. Realmente nu se putuse închipui în fluxul sanguin; fusese mult mai simplu să presupună că se găsea într-un submarin aflat în ocean. În mod firesc, se aşteptase să zărească imaginile caracteristice unui mediu marin şi ar fi fost în chip prostesc derutat de tot ce nu s-ar fi potrivit presupunerilor sale.

Ar fi zărit globulele roşii din sânge – eritrocitele – şi n-ar fi ştiut ce erau.

Desigur, nu erau roşii, ci gălbui. Pentru a produce culoarea aceea, fiecare dintre ele absorbea lungimile de undă scurte ale luminii. Laolaltă, milioane şi miliarde, aveau să absoarbă suficientă lumină pentru a părea roşii – cel puţin în sângele arterial, iar ei se aflau acum într-o arteră. După ce celulele preluau oxigenul transportat de eritrocite, globulele individuale ar fi părut albăstrui sau, în cantităţi mari, roşu – albastre.

Morrison le privi cu interes şi le distinse destul de clar acum, când le recunoscuse, şi ştia ce sunt.

Aveau forma unor discuri biconcave, centrele fiind adâncite pe ambele feţe. I se păreau imense, ţinând seama de faptul că, în condiţii normale, erau microscopice; cam şapte microni în diametru şi vreo doi microni grosime. Aici aveau mărimea palmelor sale.

Putea zări foarte multe şi manifestau predilecţia de a se aduna în şiruri. Şirurile nu erau deloc statice; unele globule se desprindeau, altele le luau locul şi permanent se puteau vedea globule izolate. Cele vizibile rămâneau ca atare, nu se deplasau faţă de navă.

— Înţeleg, observă Morrison, că ne mişcăm o dată cu

fluxul.
— Exact, încuviinţă Kaliinin. Economisim energie.
Privind mai atent, neurofizicianul înţelese că globulele roşii nu erau chiar staţionare în raport cu nava. Un eritrocit plutea lent spre ei, purtat pesemne de o microturbulenţă, ori de un impuls aleatoriu de mişcare browniană. Globula se turti uşor, pentru o clipită, de peretele navei, şi ricoşa.
— Ai văzut, se întoarse Morrison spre Kaliinin.
— Globula roşie care ne-a atins? Da.
— De ce nu s-a miniaturizat? În mod clar, a pătruns în câmp.
— Nu tocmai. A ricoşat din câmp, care se extinde pe o distanţă foarte mică, în toate direcţiile, în exteriorul oricărui obiect miniaturizat, aşa cum e nava noastră. Între materia normală şi cea miniaturizată există o anumită forţă de respingere, iar cu cât miniaturizarea este mai extinsă, cu atât forţa de respingere este mai mare. De aceea, obiectele foarte mici, atomii sau particulele subatomice miniaturizate, traversează materia fără s-o atingă. Acesta-i şi motivul pentru care starea miniaturizată rămâne metastabilă.
— Cum adică?
— Orice obiect miniaturizat este permanent înconjurat de materie normală, dacă nu cumva se găseşte în spaţiul interstelar. Dacă n-ar exista nimic care să menţină materia normală în afara câmpului, ea ar fi întruna miniaturizată şi, în decursul procesului, ar absorbi energie din partea obiectului miniaturizat. Pierderea de energie ar fi importantă, iar obiectul miniaturizat s-ar deminiaturiza rapid. Mai exact, inducerea miniaturizării ar fi imposibilă, întrucât energia acumulată în obiectul miniaturizat s-ar scurge imediat. Altfel spus, noi am încerca să miniaturizăm întregul Univers. Evident, la dimensiunile noastre, forţa de respingere nu-i foarte însemnată. Dacă o globulă roşie loveşte cu destulă forţă, suprafaţa izbită poate suferi o

anumită miniaturizare.

Morrison reveni cu atenţia asupra exteriorului şi, aproape imediat, zări un eritrocit zdrenţuit.

— Aha, exclamă el, să fie acela un exemplu care ne-a lovit cu viteză prea mare?

— Nu cred, zise Kaliinin. Globulele roşii trăiesc aproximativ o sută douăzeci de zile. După aceea se destramă din cauza uzurii. În volumul de sânge pe care-l putem vedea noi, în fiecare minut se vor descompune câteva zeci de globule, ca atare apariţia unora zdrenţuite nu reprezintă ceva inedit. De fapt asta-i un lucru bun, fiindcă înseamnă că dacă ne-am folosi propulsia şi am accelera prin fluxul sanguin, distrugând nişte eritrocite-poate chiar milioane –, amănuntul ar fi lipsit de importanţă pentru Şapirov. N-am putea distruge globulele roşii în acelaşi ritm cu care ele se descompun în mod natural.

— Dar trombocitele?

— De ce întrebi?

— Cred că acela trebuie să fie un trombocit. Are formă lenticulară şi dimensiunea doar pe jumătate dintr-o globulă roşie.

După o scurtă pauză, Kaliinin încuviinţă din cap.

— Aha, l-am văzut şi eu! Da, este un trombocit. Ele sunt cam de douăzeci de ori mai puţine decât eritrocitele.

— Vreau să spun că trombocitele sunt mai fragile decât eritrocitele şi când se descompun se aglutinează. Dacă lovim şi spargem câteva, vom pricinui formarea unui cheag în arteră. Şapirov va suferi atunci un alt accident cerebral şi va muri cu siguranţă.

În clipa aceea, Boranova, care le ascultase discuţia, interveni:

— În primul rând, trombocitele nu sunt chiar atât de fragile. Ele ne pot lovi uşor şi ricoşează fără să păţească nimic. Pericolul altui accident cerebral se află în peretele arterial. Faţă de peretele intern al arterei carotide,

trombocitele se deplasează mult mai repede decât faţă de navă. Peretele acela poate fi căptuşit cu colesterol sau cu diverse plăci lipidice, motiv pentru care suprafaţa respectivă este mult mai neregulată şi mai rugoasă decât suprafaţa exterioară din plastic neted a navei. Cheagurile se pot forma la nivelul peretelui arterial, nu aici. Chiar şi aşa, pericolul nu-i foarte mare. Un singur trombocit – sau chiar câteva sute – se poate sfărâma, fără să declanşeze procesul de formare a unui cheag. Pentru asta trebuie să se sfărâme cantităţi impresionante de trombocite.

Morrison urmărea un trombocit care dispărea, la răstimpuri, înapoia numeroaselor globule roşii. Dorea să vadă dacă avea să lovească nava şi ce s-ar fi întâmplat atunci.

Îşi dădu atunci seama că trombocitul părea să aibă dimensiunea palmei sale. Cum era posibil, dacă avea jumătate din diametrul globulelor roşii, care, la rândul lor, erau de dimensiunile palmelor sale? Examina un eritrocit şi, într-adevăr, acesta depăşea binişor o palmă omenească.

— Se pare că obiectele din exterior se măresc, rosti el neliniştit.

— Bineînţeles, continuăm miniaturizarea, mormăi Konev aparent iritat de incapacitatea americanului de a deduce concluzia corectă pe baza unei observaţii.

— Aşa-i, Albert, confirmă Boranova. Carotida se îngustează pe măsură ce avansăm şi dorim să păstrăm proporţia relativă faţă de ea.

— Nu vrem să rămânem înţepeniţi în tub, chicoti Dejnev, fiindcă suntem prea graşi. Apoi, încercat pesemne de altă idee, continuă: Ştii, Nataşa, în viaţa mea n-am fost atât de subţirel.

Boranova îi replică fără chef de glumă:

— La scara constantei lui Planck, eşti la fel de gras ca întotdeauna, Arkadii.

Morrison, însă, n-avea chef de flecăreli şi de înţepături

ironice.

— Cât de mult ne vom miniaturiza?

— Până la dimensiuni moleculare.

În clipa aceea, toate neliniştile americanului reînviară.

39

Morrison se simţea stânjenit pentru că nu-şi dăduse seama că miniaturizarea continua, dar în acelaşi timp nemulţumit pe Konev care-i făcuse publică respectiva incapacitate. Toţi ceilalţi membri ai echipajului gândiseră ani de zile la conceptele miniaturizării, pe când el, un nou-venit, se străduia încă să le îndese în creierul său încăpăţânat. Chiar nu-i puteau tolera dificultăţile din perioada de adaptare?

Posac, privi din nou globulele roşii. În mod vădit, erau mult mai mari. Lăţimea lor depăşea pieptul său şi marginile păreau mai puţin distincte. Suprafaţa le vibra, de parcă ar fi fost nişte saci umpluţi cu lichid vâscos.

— Mărime moleculară? Şopti el spre Kaliinin.

— Da.

— Nu ştiu de ce ar trebui să mă tulbure acest lucru, ţinând seama de mărimea la care am fost deja miniaturizaţi, totuşi încerc un fior de spaimă la ideea să ajung mic cât o moleculă. De fapt, există multe tipuri de molecule. Noi cu care ne vom compara?

— Nu ştiu, ridică din umeri Kaliinin. Asta-i treaba Nataliei. Probabil cu moleculă unui virus.

— Dar aşa ceva nu s-a mai încercat niciodată!

— Cartografiem teritorii necunoscute, aprobă ea din cap. După o scurtă tăcere, Morrison reluă tirul întrebărilor.

— Ţie nu-ţi este frică?

— Bineînţeles că mi-este. Nu-i normal să nu-ţi fie frică, atunci când ai motive raţionale pentru asta. Mi-a fost frică

şi când am fost violată. Mi-am petrecut jumătate din viaţă fiind speriată. Asta-i valabil pentru toţi oamenii. De aceea beau ruşii atât de mult, ca să uite de ghearele spaimei. (Practic şuiera printre dinţi.) Vrei să-mi fie milă pentru tine fiindcă iti este frică?

— Nu, făcu neurofizicianul luat prin surprindere.

— Nu-i nimic remarcabil în a fi speriat atâta vreme cât nu te *comporţi* speriat, atâta vreme cât nu accepţi să fii convins să nu faci nimic din cauza fricii, să fii isteric din cauza fricii, să... Se întrerupse, apoi urmă cu amărăciune: La vremea mea, am fost isterică.

Aruncă o privire spre Konev, a cărui spinare rămânea dreaptă, rigidă şi neclintită.

— Dar acum, continuă ea, intenţionez să-mi îndeplinesc sarcina ce-mi revine în misiune, chiar dacă aş fi pe jumătate moartă de frică. Nimeni nu va putea spune că sunt speriată, judecând după acţiunile mele. Şi acelaşi lucru ar fi bine să fie valabil şi în cazul tău, domnule american.

Morrison înghiţi un nod dureros şi aprobă:

— Da, sigur că da, însă glasul sună neconvingător şi pentru sine. Înapoia lui Kaliinin, Boranova era preocupată de controlul instalaţiei de miniaturizare, dar pe chip i se putea citi un surâs. Aprobare? Dispreţ? Morrison nu putea preciza. Dejnev întoarse capul şi strigă:

— Nataşa, continuă să se îngusteze. N-ar trebui să grăbeşti miniaturizarea?

— Voi proceda aşa cum este necesar, Arkadii. Întâlnind privirea lui Morrison, Dejnev îi făcu cu ochiul.

— N-o crede pe Sofica. Ei nu-i este frică. Nu-i este frică nici lată. Pur şi simplu, nu vrea să te lase singur cu grijile tale. Are o inimă foarte miloasă Sofica noastră, miloasă ca şi...

— Gura, Arkadii, interveni Kaliinin. Sunt sigură că tatăl tău ţi-a spus că nu-i înţelept să baţi în samovarul gol căruia îi spui cap, cu linguriţa ruginită căreia îi spui limbă.

— Oho, dădu ochii peste cap bărbatul, asta a fost una usturătoare! De *fapt,* tata a spus că nici un tăiş nu poate fi la fel de ascuţit ca limba unei femei. Acum, vorbind serios, Albert, atingerea dimensiunilor moleculare nu reprezintă mare lucru. Aşteaptă până vom învăţa să asociem relativitatea şi teoria cuantică şi atunci printr-un simplu pâlpâit de energie ne vom reduce la dimensiuni subatomice. *Atunci să* vezi!

— Ce să văd?

— O să vezi acceleraţia instantanee. Pur şi simplu, vom decola... Ridică pentru câteva clipe mâinile de pe comenzi şi brazdă cu ele aerul, emiţând un fluierat ascuţit.

— Mâinile pe comenzi, Arkadii, vorbi calm Boranova.

— Bineînţeles, scumpa mea Nataşa. Ce vrei, o clipă de dramatism scuzabil! Continuă să i se adreseze lui Morrison: Vom atinge instantaneu viteze apropiate de cea a luminii... şi nu uita că în circumstanţele astea vorbim despre o altă viteză a luminii. În zece minute am putea traversa Galaxia, în trei ore am putea fi în Andromeda, în doi ani la cel mai apropiat quasar. Iar dacă asta nu ni se pare destul de rapid, ne putem micşora şi mai mult. Avem zborul cu viteze supraluminice, avem * antigravitaţia, avem totul. Rusia va conduce drumul într-acolo.

— Şi cum vei pilota? întrebă Morrison.

— Poftim?

— Am întrebat cum vei pilota, repetă americanul serios. Imediat ce vehiculul se reduce suficient de mult ca dimensiuni şi că masă, va ţâşni practic spre exterior cu o viteză de sute de ani-lumină pe secundă. Asta înseamnă că, dacă ar exista trilioane de nave, ele ar radia în toate direcţiile, într-o simetrie sferică, aidoma razelor de soare. Deoarece însă nu există decât o singură navă, ea va porni într-o singură direcţie... dar una absolut imprevizibilă.

— Asta-i o problemă pentru teoreticieni inteligenţi – ca Iuri.

— Nu sunt convins, spuse Morrison, că-i înţelept să dezvoltaţi călătoria interstelară, fără să acordaţi atenţie pilotării. N-ar fi spus tatăl tău: „Omul înţelept nu construieşte mai întâi acoperişul casei"?

— Posibil, deşi, odată a spus: „Dacă găseşti o cheie de aur şi nu ştii ce să descui cu ea, n-o arunca. Aurul este suficient."

Boranova se foi îndărătul neurofizicianului şi interveni:

— Ajunge cu zicători şi proverbe. Unde ne aflăm, Iuri? Avansăm?

— După părerea mea, ne aflăm aici, dar aş dori să aflu şi opinia americanului.

— Cum să ţi-o ofer, se răsti Morrison, dacă sunt legat de scaun?

— Desfă-ţi centura, răspunse Konev. Chiar dacă pluteşti puţin, nu te poţi îndepărta prea mult. Ridică-te, ca să vezi peste umărul rrieu.

Morrison îi urmă sfatul şi, inevitabil, apăsă prea puternic pe spătarul fotoliului din faţă. Ca urmare a neglijabilei lui inerţii, se propulsa ameţitor în sus, izbindu-se cu capul de plafon. Dacă ar fi păţit aşa ceva în condiţii similare, dar neminiaturizat, ar fi fost ameţit de şocul impactului, însă tocmai absenţa masei care-l expediase pe direcţie ascendentă îl ricoşa înapoi aproape instantaneu, fără nici o senzaţie de durere şi practic fără vreo senzaţie de lovitură. Se opri cu aceeaşi uşurinţă cu care decolase.

— Uşurel, plescăi din limbă Konev. Uită-te acum la cerebrograf. Vezi unde ne aflăm?

Morrison se trezi privind o reţea tridimensională extrem de complexă, constând din şanţuri sinuoase ce se ramificau spre exterior, formând un arbore extrem de complex. Pe una dintre ramurile mari se zărea un punctuleţ roşu, avansând încet şi constant.

— Poţi să-mi oferi imaginea de ansamblu, întrebă el, ca să pot localiza zona?

Plescăind din nou din limbă, într-un mod ce putea sugera iritarea, Konev lărgi cadrul înconjurător.

— Te ajută cu ceva?

— Da, ne aflăm la marginea creierului. (Putea recunoaşte circumvoluţiile individuale şi scizurile. Unde intenţionezi să mergem?

— Vom coti aici, spuse Konev, în interiorul substanţei cenuşii. Vreau să ajung aici, mergând pe-aici – numi zonele rapid în ruseşte şi Morrison se strădui să le traducă mental în engleză –, în această regiune care, dacă am înţeles exact lucrările tale, este un nod crucial al reţelei neuronice.

— Două creiere nu seamănă între ele. Nu pot băga mâna în foc pentru nimic, cu atât mai puţin dacă n-am studiat niciodată creierul în chestiune. Aş spune totuşi că zona spre care te-ndrepţi pare promiţătoare.

— Bun... în privinţa asta. Dacă vom ajunge la destinaţie, vei putea să-mi spui mai precis dacă suntem la un nod unde se întâlnesc câteva ramificaţii ale reţelei sau, dacă nu, în ce direcţie şi cât de departe se poate afla un asemenea nod?

— Pot încerca, păstră prudenţa Morrison, dar te rog să nu uiţi că n-am absolut nici o garanţie în privinţa capacităţilor mele în această privinţă. Nu ţi-am făcut nici o promisiune. Nu m-am oferit voluntar...

— Oricum, preciza Konev, într-acolo ne îndreptăm ca primă aproximaţie, şi vom ajunge destul de repede, chiar dacă a încetinit curentul! La urma urmelor, ne-am apropiat de mărimea capilarelor. Pune-ţi centura, Albert. Te anunţ dacă mai am nevoie de tine.

„Ne-am apropiat de mărimea capilarelor", gândi americanul şi privi în exteriorul navei.

Peretele arterei se afla deocamată la o distanţă liniştitoare, dar îşi modificase aspectul. Anterior, pereţii ce pulsau regulat fuseseră lipsiţi de trăsături caracteristice. Acum însă pulsaţiile nu se mai distingeau, iar pereţii păreau

formaţi din plăci. Înţelese că acelea erau celulele din componenţa pereţilor tot mai subţiri.

De fapt, nu le putea cerceta prea bine, fiind împiedicat de prezenţi globulelor roşii, care păreau nişte baloane de dimensiunile navei. Ocazional, câte una se apropia foarte mult de ei şi era împinsă elastic spre interior în punctul de contact, fără a suferi o vătămare vizibilă.

Într-una din acele ocazii, în urma contactului, pe fuzelaj rămase o pată micuţă. Poate că impactul fusese prea violent şi o linie de molecule miniaturizate se formase pe învelişul exterior al navei. Pata dispăru repede, dizolvându-se în fluidul înconjurător.

Cu trombocitele situaţia stătea totuşi altfel, întrucât prin însăşi natura lor erau mai fragile decât globulele roşii.

Unul se izbi aproape perpendicular de navă. Botul navei pătrunse adânc şi învelişul trombocitului fu străpuns. Citoplasmă se scurse lent afară, amestecându-se cu plasmă şi formând după aceea două-trei corzi lungi ce se încâlciră între ele. Rămaseră destul de mult timp agăţate de navă, fluturându-i în urmă.

Morrison aşteptă să vadă dacă se formă un cheag, dar nu se întâmplă nimic.

După câteva minute, zări în faţă o pâclă albicioasă care părea să umple vasul sanguin de la un perete la celălalt, pulsând şi unduindu-se. În interiorul ei, granule întunecate se deplasau regulat dintr-o parte în alta. Lui Morrison i se păru un monstru al răului şi, fără să se poată abţine, scoase un strigăt de spaimă.

10. CAPILARUL

Când vrei să ştii dacă apa fierbe, nu bagi mâna ca să încerci.
Tata Dejnev

40

Dejnev întoarse capul surprins şi rosti:

— Este o globulă albă, Albert, o leucocită. Nu trebuie să te îngrijoreze.

Morrison înghiţi un nod şi se simţi cu adevărat stânjenit.

— Ştiu că-i o leucocită, dar m-a luat prin surprindere. Este mai mare decât aş fi crezut.

— Nici vorbă, urmă pilotul, un flecuşteţ. Atât doar că noi ne-am mai micşorat. Şi chiar dacă ar fi mare cât Moscova, ce contează? Pluteşte şi ea prin fluxul sanguin, la fel ca noi.

— De fapt, spuse blând Kaliinin, nici măcar nu ştie că suntem aici, nu ştie că suntem un corp străin. Comportamentul ei faţă de noi este acelaşi pe care l-ar dovedi faţă de o globulă roşie.

Morrison aruncă încă o privire spre celula uriaşă şi unduitoare din faţa lor şi decise că, inofensivă sau nu, aspectul îi era la fel de neplăcut. Se uită cu mai multă apreciere la contrastul pe care-l oferea chipul frumos, cu pomeţi înalţi, al lui Kaliinin.

Momentele de speculaţie neglijentă asupra unui subiect îndepărtat de situaţia prezentă alungară efectiv neliniştea pe care i-o trezise apariţia leucocitei şi Morrison reveni cu gândul la afirmaţia lui Kaliinin.

— Se comportă ca şi cum noi am fi o globulă roşie pentru că avem dimensiunile respective?

— Este un atu în favoarea noastră, încuviinţă Kaliinin, dar nu motivul principal. Considerăm că o hematie este chiar o hematie, fiindcă o vedem. Leucocitele o consideră o hematie, deoarece sesizează tiparul electromagnetic caracteristic de pe suprafaţa ei. Leucocitele sunt adaptate să ignore tiparul respectiv.

— Totuşi nava noastră nu are tiparul electromagnetic al unei hematii... Aha... sau v-aţi ocupat voi de asta?

Kaliinin surâse mulţumită de sine.

— Da, m-am ocupat eu. Este specialitatea mea.

— Asta-i, Albert, completă Dejnev. Sofica noastră ştie, are totul în cap. Tiparul electromagnetic exact al fiecărei celule, bacterii, virus, molecule de proteină, al fiecărei...

— Nici chiar aşa, îl opri femeia, dar cele pe care le uit mi le poate aminti calculatorul. În plus, am un instrument care poate folosi energia motoarelor pentru a plasa pe navă încărcături electrice pozitive şi negative, în orice configuraţie aş alege. Nava are tiparul electromagnetic al unei hematii, în măsura în care-l pot duplica, iar asta-i îndeajuns pentru ca leucocita să reacţioneze... sau mai exact să nu reacţioneze.

— Şi când ai făcut-o? Se interesă Morrison.

— Imediat ce am fost reduşi la o mărime care să ne transforme într-un potenţial obiect de interes pentru o leucocită, ori, în general, pentru sistemul imunitar. Nu dorim să fim invadaţi de anticorpi.

— Dacă tot vorbim despre reducere, zise Morrison, de ce nu s-a înrăutăţit mişcarea browniană? Crezusem că ne va zgâlţâi mai mult pe măsură ce ne micşorăm.

— Aşa s-ar fi întâmplat, interveni Boranova, dacă am fi fost obiecte neminiaturizate de această mărime. Fiind însă miniaturizaţi, există considerente teoretice ce împiedică înrăutăţirea mişcării browriiene. Nu trebuie să-ţi faci griji în privinţa asta.

Neurofizicianul reflectă câteva minute, după care strânse

din umeri. Ruşii nu intenţionau să-i destăinuie nimic din ceea ce considerau că i-ar fi oferit prea multe cunoştinţe despre miniaturizare, dar ce importanţă avea? Într-adevăr, mişcarea browniană *nu* se înrăutăţise. Ba chiar, devenise mai puţin sesizabilă (sau se obişnuise el?), ceea ce nu-l deranja câtuşi de puţin. După cum spusese Boranova, n-avea de ce să-şi facă griji.

Atenţia îi reveni asupra lui Kaliinin.

— De când lucrezi în domeniul ăsta, Sofia? O întrebă.

— De la terminarea facultăţii. Chiar şi fără ca Şapirov să fi intrat în comă, ştiam cu toţii că va veni o zi când o să fie necesară o expediţie prin fluxul sanguin. O plănuiserăm de mult şi ştiam că va fi nevoie de cunoştinţele mele.

— Puteaţi folosi, o navă fără echipaj, o sondă telecomandată.

— Poate că o vom face cândva, răspunse Boranova, dar nu deocamdată, încă nu putem obţine echivalentul electronic al capacităţii şi ingeniozităţii creierului uman.

— Aşa-i, întări Kaliinin. Un creier electronic ne-ar fi conferit tiparul electromagnetic al unei hematii, în scopul urmării traseului de minimă rezistenţă, dar nimic mai mult. La urma urmelor, ar fi fost o cheltuială inutilă şi poate chiar nepractic să încercăm să programăm un calculator astfel încât să aibă capacitatea de autoadaptare la tot felul de condiţii improbabile. Pe de altă parte, eu am capacitatea să fac aproape orice. Pot modifica tiparul electromagnetic ca răspuns la o urgenţă neprevăzută, pentru a testa ceva neanticipat până atunci sau, pur şi simplu, pentru că aşa am chef. Aş putea, de pildă, să modific şablonul navei în cel al unei bacterii *E. coli,* iar leucocita ar ataca imediat.

— Sunt convins de asta, spuse Morrison, dar n-o face, te rog.

— Nu te teme, n-o s-o fac.

Pe neaşteptate însă, vocea Boranovei răsună cu o surescitare deloc caracteristică:

— Dimpotrivă, Sofia, fă-o!

— Dar... Natalia...

— Vorbesc cât se poate de serios. Fă-o! Ştii bine că n-am testat aparatura în condiţii de câmp. S-o încercăm!

— Asta-i pierdere de timp, mormăi Konev. Mai întâi s-ajungem la destinaţia noastră.

— Degeaba o s-ajungem, ripostă Boranova, dacă nu putem pătrunde într-o celulă. Avem acum ocazia să vedem dacă Sofia poate controla comportamentul unei celule.

— Eu sunt de acord, bubui Dejnev. Până acum, călătoria a fost de-a dreptul plictisitoare.

— Mi se pare că astea sunt cele mai bune călătorii, comentă americanul.

Pilotul ridică însă mâna şi făcu un gest de dezaprobare.

— După cum zicea tata: „Să nu-ţi doreşti altceva decât pace şi linişte înseamnă să-ţi doreşti moartea."

— Dă-i drumul, Sofia, rosti ferm Boranova. Pierdem timpul. Kaliinin ezită o fracţiune de secundă – timpul necesar, poate, pentru a-şi aminti că Boranova era comandantul navei –, apoi mâinile îi alergară peste taste, iar configuraţiile de pe display se modificară în chip evident.

Neurofizicianul ridică ochii spre leucocita din faţă şi, pentru moment, nu întrezări nici o schimbare. Apoi i se păru că o vibraţie străbate monstrul şi Dejnev şopti:

— Aha, recunoaşte prezenţa prăzii!

Extremitatea anterioară a leucocitei păru că se dilată spre ei, cu-prinzându-i într-un cerc neregulat. În acelaşi timp, centrul ei se retrase. Morrison îşi închipui fălcile unui monstru pregătindu-se să înghită.

— Merge, Natalia, vorbi Konev. Se pregăteşte să ne ingereze.

— Aşa-i. Perfect! Sofia, restabileşte şablonul hematiei. Degetele lui Kaliinin dansară din nou peste comenzi şi configuraţia displayului reveni la cea anterioară.

Leucocita nu păru însă afectată. Marginile ei exterioare continuau să treacă pe lângă nava care acum se îndrepta spre concavitatea centrală.

41

Morrison fu îngrozit. Întreaga navă era învăluită de ceva ce semăna perfect cu ceaţa, dar o ceaţă granulară, înăuntrul căreia un obiect multilobat, mai dens decât substanţa din jur, se răsucea în jurul lor. Acela trebuia să fie nucleul leucocitei.

— Se pare că o dată ce leucocita începe procesul de ingerare, pufni Konev, restul este automat şi nu mai poate fi oprit. Ce facem acum, Natalia?

— Recunosc că nu mă aşteptasem la aşa ceva, murmură Boranova. Vina îmi aparţine în exclusivitate.

— Ce contează? Se încruntă Dejnev. Oricum nu ne afectează. Ce ne poate face piftia asta? Nu ne poate zdrobi. Nu-i un şarpe boa.

— Poate încerca să ne digere, zise Konev. Ne găsim în clipa de faţă într-o vacuolă şi enzimele digestive curg în jurul nostru.

— Lasă-le să curgă, spuse Dejnev. Să-ncerce sănătoase. Peretele navei nu poate fi digerat de nimic din ceea ce deţine o leucocită. După un timp, ne va elimina ca reziduuri nedigerabile.

— De unde o să ştie că suntem reziduuri nedigerabile? întrebă Kaliinin. Ingerarea a fost activată de modificarea tiparului nostru electromagnetic.

— Pe care l-ai modificat din nou.

— Da, însă o dată stimulată, se pare că leucocita trebuie să deruleze întregul ciclu de activitate. Nu-i un proces de gândire, ci unul complet automat. Kaliinin se încruntă şi-şi privi tovarăşii de drum: Mi se pare că leucocita va continua

să încerce să ne digere până ce capătă stimulul de inversare a mecanismului de ingerare, care-i va permite să ne elimine.

— Totuşi noi ne-am recăpătat tiparul electromagnetic al unei hematii, sublinie Boranova. Nu crezi că asta ar trebui să stimuleze eliminarea? Leucocita nu distruge hematii.

— Cred că-i cam târziu, bolborosi Kaliinin parcă puţin stingherită să o contrazică. Tiparul hematiei opreşte ingerarea ei, dar o dată ce esfe ingerată, dintr-un motiv sau altul, s-ar părea că numai ţiparul e insuficient pentru a declanşa eliminarea. La urma urmelor, este chiar cazul nostru – *nu* suntem eliminaţi. Cred că există un tipar electromagnetic specific reziduurilor nedigerabile lăsate de bacteriile pe care leucocita ştie că trebuie să le ingereze şi că doar el declanşează eliminarea.

— În cazul acesta, puicuţa mea, chicoti Dejnev, dă-i tiparul pe care şi-l doreşte.

— Cu dragă inimă, dacă mi-aţi spune care este, deoarece eu nu ştiu. Nu pot încerca felurite tipare, aleatoriu. Numărul tiparelor posibile este astronomic.

— De fapt, observă Konev, putem fi siguri că leucocita elimină ceva? Poate că reziduurile nedigerabile devin parte din substanţa ei şi rămân acolo până sunt îndepărtate şi descompuse în splină.

Poate apăsată de responsabilitatea pentru situaţia lor prezentă, Boranova vorbi hotărât:

— N-are rost să pierdem vremea cu flecăreli. Există vreo propunere constructivă?

— Aş putea activa motoarele, ca să sfredelim o ieşire din leucocita, spuse Dejnev.

— Nu, îl opri Boranova. Cunoşti direcţia în care ne îndreptăm în clipa de faţă? Poate că ne rotim lent în interiorul vacuolei, sau poate că vacuola însăşi pluteşte prin citoplasmă leucocitei. Dacă-ţi croieşti drum cu forţa în afară, poţi afecta peretele vasului sanguin şi chiar creierul.

— Apropo, interveni Konev, leucocitele pot străbate pereţii capilarelor, strecurându-se printre celulele lor. Deoarece traseul nostru ne-a dus într-o arteriolă care s-a îngustat la dimensiuni capilare, nu putem fi nici măcar siguri că ne mai aflăm în fluxul sanguin.

— Ba putem, rosti deodată Morrison. Leucocita se poate micşora, dar nu ne poate micşora *pe noi.* Prin urmare, dacă ar ieşi din arteriolă, ar trebui să ne abandoneze. Ăsta ar fi un lucru excelent, atât doar că nu l-a făcut.

— Asta-i, zise Dejnev. Trebuia să mă fi gândit mai devreme... Nataşa, măreşte-ne dimensiunile şi, în felul ăsta, sparge leucocita. Provoacă-i indigestia pe care n-a avut-o niciodată.

— Ca să spargem şi arteriolă? Trebuie să fie destul de îngustă acum, cu puţin mai largă decât leucocita.

— Dacă Arkadii ar lua legătura cu Grota, observă Kaliinin, poate că cineva de acolo ar avea o idee.

Câteva clipe se aşternu tăcere, după care Boranova vorbi cu glas pe jumătate sugrumat:

— Nu încă. Am făcut o prostie – *eu* am făcut-o – şi ştiţi la fel de bine ca mine că ar fi preferabil să nu solicităm ajutor.

— Nu putem aştepta la nesfârşit, se foi Konev. Adevărul este că habar n-am unde ne aflăm acum. Nu mă pot baza pe faptul că leucocita este purtată de fluxul sanguin şi nu ştiu nici ce viteză avem. O dată ce ne-am rătăcit, vom avea nevoie de un timp considerabil ca să ne localizăm poziţia şi s-ar putea să apelăm la Grotă. În cazul acesta, cum vom explica faptul că ne-am rătăcit?

— N-am putea folosi instalaţia de climatizare? Propuse Morrison. Toţi tăcură, apoi Boranova întrebă:

— Ce vrei să spui, Albert?

— Păi, noi degajăm în afara navei particule subatomice miniaturizate. Mi s-a spus că ele elimină căldura din navă, pentru ca să rămânem în condiţii confortabile, în ciuda temperaturii corpului în care ne aflăm. Temperatură mai

scăzută trebuie să fie ceva ce leucocita nu poate tolera. Dacă ne reducem şi mai mult temperatura interioară, este posibil ca la un moment dat leucocita să ne elimine.

Boranova căzu pe gânduri.

— Eu ştiu... s-ar putea să meargă.

— Nu te mai gândi atât, zise Dejnev. Am reglat climatizarea la valoare maximă. Să vedem dacă se va întâmpla altceva decât să degerăm cu toţii.

Morrison privi pâcla de afară. Era conştient de încordarea lui şi a celorlalţi. Nu-l irita o decizie neinspirată, un experiment ce se dovedise riscant. Nu-l preocupa în mod deosebit nici soarta lui Şapirov, totuşi...

Examinându-şi propriile sentimente, îşi dădu seama că, ajungând aici, fiind miniaturizat şi trezindu-se într-o arteriolă cerebrală, încerca brusc imboldul de a-şi verifica teoriile. Parcursese tot drumul acesta pentru ca să se întoarcă şi să-şi petreacă restul vieţii apropiind, în minte, degetul mare de cel arătător şi spunându-şi: „Atât de aproape am fost"?

Ei bine, aceasta era realitatea. Trecuse de la încercarea desperată de a evita proiectul la încăpăţânarea clară de a-l abandona.

Glasul lui Dejnev îi întrerupse gândurile:

— Nu cred că animăluţului îi place ce se-ntâmplă.

Morrison simţi de-abia acum frigul tăios şi se înfiora, conştient de faptul că salopeta subţire de bumbac reprezenta o pavăză complet neadecvată împotriva acelei ierni neaşteptate.

Pesemne că şi leucocita considerase la fel, întrucât pâcla se rarefie şi în ea apăru o fisură. Peste una-două secunde, împrejurimile deveniră clare şi leucocita rămase o sferă înceţoşată înapoia lor, îndepărtân-du-se, plutind sau poate târându-se ca o amibă.

— S-a dus, rosti Boranova cu o voce care părea uşor uluită. Dejnev flutură ambele braţe prin aer.

— Un toast – dac-am avea o votculiţă! – Pentru eroul nostru american. A fost o sugestie excelentă.

Kaliinin încuviinţă din cap spre Morrison şi surâse.

— A fost o idee bună.

— Tot aşa cum a mea a fost una proastă, adăugă Boranova, dar cel puţin ştim că tehnica ta poate face ceea ce trebuie, Sofia..., atâta timp cât avem suficiente cunoştinţe. Cât despre tine, Arkadii, modifică climatizarea până nu ne-mbolnăvim toţi de pneumonie. După câte vezi, Albert, am făcut deja foarte bine că te-am luat cu noi.

— Poate, interveni Konev încordat, dar între timp cred că leucocita ne-a dus într-o plimbare. Nu mai suntem în acelaşi loc şi nici nu-mi dau seama unde ne găsim.

42

Buzele Boranovei se strânseră într-o linie subţire.

— Cum nu ştii unde ne găsim? N-am stat mai mult de câteva minute în interiorul leucocitei. Nu ne putea duce până la ficat, nu?

Konev părea la fel de tulburat.

— Nu, nu suntem în ficat. Bănuiesc însă că leucocita ne-a purtat într-un capilar, astfel că acum am ieşit din fluxul principal al arteriolei – care, de fapt, încă nu era un capilar-pe care-l urmaserăm până acum.

— În ce capilar am intrat?

— Exact asta nu ştiu. Există o duzină de capilare în care ar fi putut coti, dar n-am habar pe unde a luat-o.

— Punctuleţul roşu..., începu Morrison.

— Punctuleţul roşu, replică imediat Konev, nu constituie decât o aproximare a locaţiei navei. Dacă ştiu unde ne aflăm şi viteza cu care avansăm, el se va deplasa o dată cu noi, cotind atunci când îi spun să cotească.

— Vrei să spui, repetă Morrison, că doar marchează

poziţia navei, atâta vreme cât i-o transmiţi tu?
— Nu-i un sistem magic de locaţie, replică sec celălalt. Ne marchează poziţia şi-i ţine evidenţa, pentru a nu ne pierde în labirintul complexităţii tridimensionale a fluxului sanguin, dar noi trebuie să introducem datele. În această etapă nu-i suficient de complex ca să se autoghideze. În caz de urgenţă, putem fi localizaţi din exterior, însă este un proces de durată.
— Soluţia-i simplă, spuse americanul. Ne aflăm într-un vas capilar? 1 Perfect! În capilare, fluxul este extrem de lent, atunci de ce n-am utiliza faimoasele motoare cu microfuziune? Le punem în marşarier, ne retragem din acest vas capilar şi în cele din urmă revenim ia punctul de derivaţie şi în arteriolă. Apoi vom putea continua traseul prestabilit. Vom pierde doar puţin timp şi puţină energie, nimic mai mult.
Cuvintele lui fură întâmpinate cu priviri tăcute. Până şi Konev, care în general vorbea cu chipul aţintit înainte, acum se întoarse şi se încruntă spre Morrison.
— De ce vă uitaţi aşa la mine? Se miră acesta. Mi se pare o procedură cât se poate de firească. Dacă mergi cu o maşină şi din greşeală intri pe o fundătură, nu bagi în marşarier?
— Îmi pare rău pentru ideea ta, clătină din cap Boranova. Noi n-avem marşarier.
— Ce?! '
— N-avem marşarier. Avem o singură viteză, spre înainte. Nimic altceva.
— Cum se poate... N-aveţi deloc marşarier?
— Nu.
Morrison se uită pe rând la cele patru chipuri, apoi izbucni:
— Fir-ar a naibii de prostie, incompetentă, şi... şi... Numai în Rusia se poa...
Se opri.

— Termină-ţi ideea, spuse Boranova. Voiai să spui că numai în Rusia se poate întâmpla aşa ceva.

— Da, asta voiam să spun. Poate că-s nişte cuvinte aruncate la mânie, dar am motive să fiu mânios şi de altfel cuvintele mele pot fi adevărate.

— Crezi că noi nu suntem mânioşi? Făcu Boranova fixându-l cu privirea. Ştii de când muncim la o astfel de navă? De ani de zile! Deoarece miniaturizarea a părut de la început un procedeu practic, ne – gândiserăm ca, într-o bună zi, să pătrundem în fluxul sanguin şi să explorăm din interior corpul mamiferelor... nu chiar al omului. Însă cu cât plănuiam şi cu cât concepeam mai multe, cu atât proiectul devenea mai costisitor, iar cei din Moscova deveneau mai încăpăţânaţi în acordarea aprobărilor de buget. Nu-i pot învinui, aveau de finanţat şi alte proiecte ce se confruntau cu mai puţine probleme decât miniaturizarea.; Drept urmare, nava a fost mereu simplificată, deoarece am renunţat] mai întâi la una... apoi la alta... îţi aminteşti primele navete spaţiale pe care le-aţi construit voi, americanii? Ce aţi proiectat şi ce s-a construit? Oricum, ne-am ales cu un vehicul lipsit de propulsie, apt doar de observare. Intenţionam să intrăm în fluxul sanguin şi să ne lăsăm purtaţi de curent. După ce obţineam toate informaţiile dorite, aveam să ne deminiaturizăm lent. Animalul studiat ar fi murit în felul acesta-desigur, ar fi fost un simplu animal de laborator. La atât se limita rolul navei. Nimic mai mult. Habar n-aveam că vom fi confruntaţi pe neaşteptate cu situaţia în care va trebui să pătrundem într-un corp omenesc, din care va trebui să ajungem într-un punct anume din creier, din care va trebui să ieşim fără să ucidem corpul. Iar toate astea trebuiau făcute cu această navă, care nu fusese proiectată pentru aşa ceva.

— Şi ce aţi făcut?

— Am lucrat la viteză maximă. Am îmbunătăţit motoarele cu microfuziune şi alte câteva detalii, îngroziţi că dintr-o

clipă în alta Şapirov putea să moară, şi la fel de îngroziţi că graba noastră ne va împinge să facem o greşeală fatală. Ei bine, nu cred c-am făcut vreo greşeală fatală, totuşi motoarele pot fi întrebuinţate exclusiv pentru accelerare şi numai în condiţii cu totul excepţionale. Iniţial, ele fuseseră concepute doar pentru iluminat, climatizare şi alte utilizări de energie redusă. Evident, n-am avut la dispoziţie timp suficient ca să facem o treabă completă... de aici şi absenţa marşarierului. Ar fi însemnat alţi bani, iar alţi bani nu existau. La urma urmelor, trebuiau bani şi pentru complexele orbitale, care sunt o preocupare majoră, pentru necesităţile reale ale agriculturii, comerţului, industriei, combaterii criminalităţii... şi pentru alte zeci de departamente guvernamentale ce apelează la bugetul naţional. Desigur, n-am căpătat niciodată fonduri suficiente.

— Aşa am ajuns aici, oftă Dejnev. După cum zicea tata: „Doar fraierii merg să-şi ghicească viitorul. Cine alţii s-ar grăbi să afle veşti proaste?"

— Tatăl tău nu-mi spune nimic nou, Arkadii. Cel puţin cu remarca asta. Mi-este şi teamă să întreb... n-am putea pur şi simplu să întoarcem nava? _se interesă Morrison.

— Înţelept din partea ta că te temi, comentă pilotul. În primul rând, capilarul este prea strâmt. Nava n-are loc să se întoarcă.

— Nu trebuie s-o facem la dimensiunea actuală. Micşoraţi puţin nava. Miniaturizaţi-o. Oricum trebuie s-o miniaturizaţi înainte de a pătrunde într-o celulă. Miniaturizaţi-o acum, apoi întoarceţi-o.

— În al doilea rând, continuă netulburat Dejnev, n-o putem întoarce, tot aşa cum nu putem merge cu spatele. Avem doar o treaptă de viteză – înainte – şi nimic mai mult.

— Incredibil, şopti americanul pentru sine după care urmă cu glas tare: Cum aţi fost de acord să începeţi expediţia cu o navă atât de inadecvată?

— N-am avut de ales, zise Konev, şi nu ne gândeam c-o

să ne, jucăm cu leucocitele.

Boranova rosti inexpresiv:

— Dacă proiectul eşuează, îmi voi asuma toată responsabilitatea.!

— Natalia, spuse Kaliinin, atribuirea vinovăţiilor nu ne va ajuta. Îa clipa de faţă n-avem alternativă. Trebuie să continuăm. Să mergem mai departe, să ne miniaturizăm dacă-i necesar şi să găsim o celulă corespunzătoare în care să pătrundem.

— Orice celulă? Icni Konev sufocat de furie. Orice celulă? La ce bun?

— Putem găsi ceva util oriunde am merge, Natalia, spuse Kaliinin. Konev nu comentă şi Boranova vorbi:

— Ai ceva de obiectat, Iuri?

— De obiectat? Bineînţeles că am de obiectat. În creierul nostru există zede miliarde de neuroni şi cineva propune să rătăcim orbeşte printre ei şi să alegem unul aleatoriu. Ar fi mai uşor să mergem cu un automobil pe o şosea şi să alegem aleatoriu o fiinţă omenească de pe drum, cu speranţa că poate fi o rudă. Mult mai uşor! Numărul oamenilor de pe Pământ este puţin mai mare decât jumătate din numărul neu-¦ ronilor din creier.

— Analogia este falsă, zise Kaliinin răsucindu-se spre Boranova. *Noi* nu suntem angajaţi într-o căutare orbească. Noi căutăm gândurile lui Piotr Şapirov. O dată ce le vom detecta, ajunge să ne deplasăm în i direcţia în care ele se intensifică.

— Dacă puteţi, clătină din cap Morrison. Dacă singura voastră treaptă de viteză spre înainte vă poartă în direcţia în care gândurile slăbesc ca intensitate – ce veţi face atunci?

— Exact! Încuviinţă Konev. Eu am stabilit un traseu care ne-ar fi dus direct la un nod important din acea reţea neuronală asociată gândirii abstracte... conform cercetărilor lui Albert. *Fluxul sanguin* ne-ar fi purtat acoloşi, indiferent

cât de întortocheat ar fi fost drumul, nava l-ar fi urmat; fără probleme. Acum însă...

— Cu toate acestea, spuse Boranova cu un glas încordat, nu văd altă opţiune decât propunerea Sofiei. Dacă dăm greş, trebuie să găsim o cale de ieşire din corp şi eventual să încercăm altă dată.

— Stai puţin, Natalia, zise Morrison. S-ar putea să existe şi altă modalitate de remediere a situaţiei. Nu-i posibil ca unul dintre noi să iasă din navă, în fluxul sanguin?

43

Morrison nu se aşteptase la un răspuns afirmativ. Nava, care anterior i se păruse un exemplu strălucit al tehnologiei de vârf, se redusese acum în imaginaţia lui la dimensiunile unei bărcuţe din partea căreia nu te puteai aştepta la nimic bun.

Din punct de vedere practic, sugestia lui Kaliinin i se părea cea mai bună – să încerce orice celulă cerebrală la care puteau ajunge. Însă dacă acţiunea respectivă dădea greş, însemna să părăsească corpul şi să încerce încă o dată, aşa cum spusese Boranova, iar neurofizicianul nu se simţea în stare să repete experienţa aceea. Ar fi fost de acord să încerce orice idee, numai să împiedice acest lucru.

— Se poate ieşi din navă, Natalia? Repetă el. Toţi membrii echipajului îl priveau fix^ parcă anesteziaţi. Nu pricepi? Dacă doreaţi să luaţi eşantioane? Aveţi un braţ mobil, un căuş, o plasă? *Sau* cineva trebuie să-iasă afară şi să înoate prin fluxul sanguin?

Finalmente, Boranova păru că depăşeşte surpriza iniţială în faţa întrebării. Sprâncenele ei groase se arcuiră într-o expresie de mirare.

— Să ştii că avem aşa ceva. Un costum de scafandru pentru recunoaştere, conform planurilor. Sper să fi fost

controlat… măcar pentru neajunsuri majore. N-ar trebui să existe scurgeri, nici posibilitatea de infiltraţii. Nu ştiu dacă a fost testat la efectele câmpului.

— Cum să fi fost? Pufni Morrison. Am înţeles că asta-i prima ocazie când nava, sau orice altceva, pătrunde în fluxul sanguin.

— Bănuiesc că a fost verificat într-un fluid cald de vâscozitate corespunzătoare. Mă simt vinovată că n-am controlat în mod personal, dar nimeni nu se gândea că va fi cazul să ieşim din navă. Eu chiar uitasem de existenţa costumului.

— Ştii cel puţin dacă are o butelie de oxigen?

— Are butelie, plus sursă energetică pentru un proiector, replică Boranova. Nu trebuie să ne consideri nişte incompetenţi absoluţi, Albert. Deşi – strânse ea din umeri – bănuiesc că ţi-am oferit, mai ales tu, motive pentru aşa ceva.

— Există şi labe pentru înot?

— Da, atât pentru mâini cât şi pentru picioare. Costumul a fost conceput pentru manevre în fluide.

— În cazul ăsta, spuse Morrison, poate că există o soluţie…

— La ce te gândeşti? întrebă Kaliinin.

— Să presupunem, începu Morrison, că ne mai miniaturizai! Puţin, astfel ca nava să se poată întoarce fără să atingă pereţii capilarului. Cineva se îmbracă în costum, iese din navă – asta in ipoteza că aveţi ceva de felul unei ecluze – şi, propulsându-se cu ajutorul labelor, răsuceşte nava. După aceea, persoana revine în nava care acum este orientată în direcţia cuvenită. Pornim motorul şi putem învinge curentul capilar slab, ajungând la ramificaţia din arteriolă, deci la traseul iniţial.

— O metodă desperată, comentă Boranova, dar şi starea noastră este desperată. Ai practicat înotul subacvatic, Albert?

— Într-o oarecare măsură. De aceea m-am şi gândit la soluţia asta. 1

— Nici unul dintre noi nu l-a practicat... de aceea *noi* nu ne-am gândit la aşa ceva. Astfel stând lucrurile, Albert, desfă-ţi centura şi te vom ajuta să îmbraci costumul.

— Eu? Se bâlbâi Morrison.

— Bineînţeles. Este ideea ta şi în plus ai experienţa necesară.

— Nu în fluxul sanguin.

— Nimeni n-are o experienţă în fluxul sanguin, însă noi n-o avem nici măcar în apă.

— Nu, se răsti neurofizicianul. Chestia asta-i opera *ta...* de fapt a voastră patru. Eu am avut ideea care ne-a scos din leucocită, eu am avut şi ideea prin care să ieşim din situaţia actuală. Asta-i partea mea. *Voi* ocupaţi-vă cu partea practică. Unul dintre voi.

— Albert, spuse Boranova, în „chestia asta" ne aflăm cu toţii. Aici nu mai suntem ruşi sau americani, ci oameni care încearcă să supravieţuiască şi să reuşească o misiune extraordinară. Care dintre noi face un lucru sau altul depinde exclusiv de aptitudinile personale.

Morrison privi spre Kaliinin. Femeia surâdea şi bărbatului i se păru că distinge admiraţie în surâsul acela.

Gemând uşorînaintea prostiei de afi influenţat într-o modalitate atât de copilăroasă de către setea de admiraţie, Morrison ştiu că avea să fie de acord cu nebunia propriei sale sugestii.

Boranova scosese costumul. Precum nava însăşi, acesta era transparent şi, exceptând casca, zăcea ca un maldăr boţit. Lui Morrison i se părea caricatura neplăcută şi în mărime naturală a unei fiinţe omeneşti, al cărei contur fusese schiţat de un copil.

— Din ce este făcut? Din folie de plastic?

— Nu, răspunse Boranova. Este într-adevăr subţire, însă are o rezistenţă deosebită şi e inert din punct de vedere

chimic. De el nu se va lipi nici un fel de material străin şi ar trebui să fie perfect impenetrabil.

— *Ar trebui?* O îngână ironic Morrison.

— *Este* impenetrabil, interveni Dejnev. Parcă îmi amintesc c-a fost testat cu nişte zile în urmă.

— *Parcă!*

— Îmi recunosc vina să nu-l fi controlat personal, când am verificat nava, dar şi eu uitasem de existenţa lui. Nu m-am gândit...

— Arkadii, rosti cu amărăciune americanul, sunt sigur că tatăl tău trebuie să-ţi fi spus cândva că autoînvinuirea este o pedeapsă ieftină pentru incompetenţă.

— Nu sunt incompetent, şuieră pilotul.

— Albert, n-ai de ce să-ţi faci griji, se grăbi să intervină Boranova. Chiar dacă în costum ar exista o fisură microscopică, moleculele de apă din plasmă de afară sunt prea mari comparativ cu costumul. O fisură într-un costum normal ar putea permite înfiltrarea unor molecule de apă, dar într-un costum miniaturizat ea nu va îngădui pătrunderea aceloraşi molecule de apă, acum gigantice prin comparaţie.

— Mda, pare corect, murmură neurofizicianul căutând încurajare.

— Bineînţeles. Putem cupla aici o butelie de oxigen, un filtru de absorbţie pentru bioxidul de carbon şi o baterie pentru proiector.

— În acelaşi timp, completă Konev întorcându-se cu o privire indiferentă spre Morrison, ar fi bine să nu pierzi vremea pe acolo, pe afară. În exterior este cald – treizeci şi şapte de grade Celsius – şi nu cred că în costum există sistem de climatizare.

— Nu există?

— Nu-i uşor să răceşti un obiect într-un mediu izoterm. Corpul lui Şapirov, care pentru noi este mai mare decât un munte, are peste tot aceeaşi temperatură constantă:

treizeci şi şapte de grade. Nava în sine poate fi răcită cu ajutorul motoarelor. Nu putem construi un aparat similar în costum, dar, aşa cum ţi-am repetat, nu vei sta mult timp afară. Cu toate acestea, eu zic că ar fi bine să-ţi scoţi salopeta.

— Nu-i groasă, obiectă americanul.

— Dacă transpiri în ea, revenind în navă, vei sta în haine ude. Nu avem nimic de schimb.

— Bine, dacă insistaţi...

Îşi scoase sandalele şi încercă să-şi tragă pantalonii, operaţiune ce se dovedi surprinzător de dificilă în starea de semiimponderabilitate. Observându-i chinul, Boranova rosti:

— Arkadii, ajută-l te rog pe Albert.

Dejnev trecu, cu destulă greutate, peste spătarul fotoliului său, ajungând până la Morrison care plutea, într-o poziţie inconfortabilă, lipit de peretele navei.

Il ajută apoi să-şi scoată, pe rând, picioarele din salopetă; dea acţionau împreună, erau aproape la fel de stângaci pe cât fuses<| Morrison de unul singur. „Tot ceea ce ne înconjoară", se gândi neuro^ fizicianul, „este conceput să funcţioneze în prezenţa gravitaţiei."

Dejnev nu înceta să vorbească în tot timpul cât se chinuiau.

— Materialul costumului, explică el, este acelaşi cu al navei. Evident, formula chimică este strict secretă, cu toate că, din câte ştiu, şi voiş aveji ceva similar în Statele Unite – la fel de secret, sunt sigur.

Încheie fraza pe un ton uşor interogativ.

— Habar n-am, bolborosi Morrison.

Piciorul lui gol pătrunse într-o teacă de plastic subţire. Acesta nu se lipea de piele, ci lunecă uşor pe lângă ea, însă dădea impresia că este, rece şi umed, fără ca, în realitate, să aibă vreuna dintre aceste caracteristici. Nu mai întâlnise niciodată o suprafaţă similară şi nu ştia cum 1 să interpreteze senzaţiile.

— După ce se închid „fermoarele", spuse pilotul, el se transformă practic într-o singură bucată de material.

— Şi cum se redeschid?

— Acţionează pe baze electrostatice, ce pot fi neutralizate după ce revii în navă. Deocamdată', majoritatea suprafeţei exterioare a costulmului are o încărcătură negativă slabă, echilibrată de una pozitivă! Distribuită pe suprafaţa interioară. Orice porţiune a costumului se va lipi de orice suprafaţă încărcată pozitiv de pe suprafaţa navei, dar nu atât de puternic încât să nu te poţi desprinde.

— Trebuie să mă feresc de pupă navei, unde se găsesc motoarele?

— Nu, existenţa lor nu trebuie să te preocupe. Ele funcţionează la energie minimă pentru climatizarea şi iluminatul nostru, iar orice particule care vor ieşi din ele vor trece prin tine fără să te bage în seamă. Buteliile de oxigen şi absorbţia reziduurilor funcţionează automat. Nu vei produce bule. Poţi respira absolut normal.

— Cred că trebuie să fiu recunoscător pentru *unele* binecuvântări tehnologice.

— Este bine ştiut că cele mai bune costume spaţiale din lume sunt cele ruseşti, urmate de cele japoneze!

— Dar ăsta nu-i un costum spaţial.

— Este însă conceput pe baza lor.

Pilotul întinse braţele, ca să-i tragă casca pe cap.

— Aşteaptă, îl opri Morrison. Unde-i radioul?

— Ce nevoie ai de radio?

— Să *comunic.*

— Ne vei putea vedea, iar noi te vom putea vedea la rândul nostru. Totul este transparent. Ne poţi face semne.

— Altfel spus, nu există aparat de radio...

— Îmi pare rău, interveni Boranova. Nu-i decât un costum foarte simplu, pentru misiuni simple.

— Totuşi, vorbi americanul posomorât, dacă faci un lucru,

merită să-l faci bine.

— Asta nu-i valabil şi pentru birocraţi, zise Dejnev. Pentru ei, dacă faci un lucru, merită să-l faci ieftin.

— Cum intenţionaţi să mă scoateţi din navă? întrebă Morrison.

— Exact în locul unde te afli tu, spuse Dejnev, peretele este dublu. Neurofizicianul se întoarse brusc că să privească într-acolo şi,

Bineînţeles, se dezechilibră complet. Aparent nu putea ţine minte că practic era lipsit de greutate. Străduindu-se din răsputeri, Dejnev îl ajută să-şi controleze corpul. „Probabil că arătăm ca o pereche de clovni", îşi spuse Morrison.

În cele din urmă, izbuti să se întoarcă spre porţiunea indicată din perete. Acum, când o privea cu atenţie, părea mai puţin transparentă decât restul, deşi asta putea fi numai imaginaţia lui.

— Stai nemişcat, i se adresă Dejnev. După cum zicea tata: „Un copil poate fi considerat o creatură inteligentă doar atunci când a învăţat să stea locului."

— Tatăl tău nu cunoştea condiţiile de imponderabilitate.

— Ecluza, urmă Dejnev ignorându-i comentariul, este de tipul celor din coloniile selenare. Învelişul interior se desface ca o coajă, apoi pătrunzi în spatele lui şi se etanşează la loc. Majoritatea aerului dintre cele două învelişuri va fi extras – nu ne putem permite să-l irosim – ceea ce, fără îndoială, îţi va crea o senzaţie ciudată. Apoi învelişul exterior se va desface la rândul lui şi vei putea ieşi. Simplu! Acum lasă-mă să-ţi închid casca.

— Nu încă! Cum mă întorc?

— În acelaşi fel, dar procedând invers.

Acum Morrison era complet închis înăuntrul costumului şi o clară senzaţie de claustrofobie contribui la neliniştea lui, în vreme ce fiorii spaimei începuseră să anuleze sentimentul salvator al furiei.

Dejnev îl lipi de perete şi Konev, care reuşise să se răsucească în fotoliu, îl ajută. Cele două femei rămaseră calme la locurile lor, privind cu atenţie.

Morrison nu simţi nici măcar o clipă că se holbau la trupul lui; **mai** exact, şi-ar fi dorit să se întâmple aşa. Ar fi fost ceva relativ inofensiv.; Era însă absolut sigur că ele voiau să vadă dacă ecluza avea să funcţioneze, dacă costumul avea să funcţioneze, dacă el însuşi avea să trăiască mai mult de câteva minute în exteriorul navei.

Ar fi dorit să strige şi să anuleze totul, dar impulsul de a proceda în felul acela rămase un simplu impuls.

Fu conştient de o mişcare îndărătul lui, apoi de derularea fulgerătoare a unei folii transparente prin faţa ochilor. Era cumva similară centurii de siguranţă care-i cuprinsese în mod automat talia şi pieptul, însă aici folia îl învăluise complet, din cap până în picioare şi dintr-o parte în cealaltă.

Pe măsură ce aerul era evacuat, folia se lipea tot mai strâns de el. Materialul costumului părea că trage spre exterior, din cauza aerului dinăuntru care se opunea vidului din ecluză.

Apoi, brusc, învelişul exterior dinapoia lui se desfăcu şi Morrison simţi o împingere uşoară, care-l propulsă în plasma sanguină din capilar.

Ieşise din navă şi rămăsese pe cont propriu.

11. DESTINAŢIA

Călătoria în sine poate fi partea cea mai plăcută – însă numai dacă ajungi la destinaţie.
Tata Dejnev

45

Imediat, Morrison simţi căldura din jur şi icni. Aşa cum spusese Konev, erau treizeci şi şapte de grade Celsius. Temperatura unei zile caniculare de vară, din care n-avea însă scăpare. Nu există pic de umbră sau de briză.

Privi în jur, orientându-se. În mod clar, Boranova miniaturizase nava în timp ce el se străduise să îmbrace costumul. Peretele din plăci al capilarului se întrezărea în depărtare. Îl putea distinge doar fragmentar, fiindcă între ei se afla un uriaş obiect înceţoşat. Un eritrocit, evident. Apoi un trombocit trecu foarte lent între eritrocit şi perete.

Toate acestea – eritrocitul, trombocitul, el însuşi, nava – se deplasau o dată cu curentul lent din capilar, dacă ar fi fost să se orienteze după mişcarea înceată a plăcilor peretelui.

Bărbatul se întrebă de ce oare simţea atât de puţin mişcarea browniană. Există într-adevăr o senzaţie de mişcare, iar celelalte obiecte aflate în raza vizuală păreau să tremure. Chiar şi conturul plăcilor de pe pereţii vasului capilar păreau să se modifice cumva, într-un mod straniu.

Nu avea însă vreme să fie prea analitic. Trebuia să termine treburile şi să revină în navă.

Se afla cam la un metru de vehicul. Un metru? O mărime pur subiectivă. Câţi microni îl separau de navă într-o măsurătoare reală? Nu se opri căutând să găsească un

răspuns la întrebare. Bătu încet din labe, ca să se întoarcă spre navă. Plasma era în mod clar mai vâscoasă decât apa din ocean... iar senzaţia atingerii mai neplăcută.

Bineînţeles, căldura nu dispăruse. Avea să rămână atâta vreme cât corpul lui Şapirov era în viaţă. Fruntea lui Morrison se umezise.

Întinse braţul către locul pe unde ieşise din navă, dar nu atinse nimic. Parcă ar fi apăsat într-o pernă de cauciuc moale umplută cu aer, deşi ochii îl anunţau că între porţiunea respectivă a navei şi palma lui înmănuşată nu exista nimic – doar poate, în cel mai bun caz, o peliculă de fluid.

După un moment de gândire, pricepu ce se întâmplase. Suprafaţa exterioară a costumului purta sarcini electrice negative, la fel ca partea] de navă pe care o atingea. Cele două încărcături electrice de acelaşi semn se respingeau.

Existau însă şi alte porţiuni ale învelişului navei. Morrison îşi deplasă palmele în lungul acestuia, până simţi atingerea plasticului. Nu era totuşi îndeajuns, fiindcă mâinile lui treceau peste suprafeţele respective ca şi cum frecarea ar fi fost total inexistentă.

Apoi, aproape cu un clicăit, palma stângă îi încremeni. Trecuse peste o regiune de sarcini pozitive şi rămăsese locului. Bărbatul încercă să se elibereze, mai întâi împingându-se încetişor, apoi tot mai puternic.' Parcă era bătut în cuie. Pipăi mai departe cu palma dreaptă. Dacă o ancora şi pe aceea, poate că ar fi reuşit s-o desprindă pe stânga.

Clid Ancorat acum cu dreapta, trase de stânga. Nu se petrecu nimic. Zăcea crucificat pe fuzelajul navei.

Picături de transpiraţie i se rostogoliră pe frunte şi din subsuori.

Răcni zadarnic, zbătându-şi picioarele într-o risipă de efort.

Cei de dinăuntru îl priveau, dar cum le-ar fi putut face

semne dacă mâinile îi erau imobilizate? Eritrocitul care însoţise nava din clipa când J Morrison ieşise dinăuntru pluti mai aproape şi-l împinse uşor, aţingându-l de fuzelaj. Cu toate acestea, pieptul costumului nu se lipi de el. Din fericire nu se găsea într-o zonă cu încărcătură pozitivă.

Kaliinin privea direct spre el. Buzele femeii se mişcau, însă americanul nu putea citi pe buzele altora şi în nici un caz în rusă. Ea tastă ceva la calculator şi braţul lui stâng se desprinse. Probabil că redusese intensitatea sarcinii electrice.

Morrison încuviinţă din cap, sperând ca gestul să fie interpretat drept unul de mulţumire. Acum trebuia să treacă de la o regiune cu încărcătură pozitivă la alta, până ajungea la pupa.

Porni, dar constată că era fixat nu atât de forţa puternică a interacţiunii electromagnetice cât de apăsarea moale, ca de pernă, a eritrocitului.

Bărbatul îl împinse cu braţele şi chiar cu labele picioarelor. Pelicula exterioară elastică a globulei roşii cedă, curbându-se spre interior, însă rezistă cu încăpăţânare cu cât o împingea mai energic până ce, finalmente, Morrison îşi dădu seama că era zadarnic şi, obosit, fu apăsat înapoi de fuzelaj.

Se opri ca să-şi tragă răsuflarea şi se simţi încins şi scăldat în transpiraţie. Se întrebă dacă avea să-l răpună mai întâi deshidratarea sau febra care va pune neîndoios stăpânire pe el, dacă nu putea elimina căldura produsă de propriul său corp – sporită din cauza eforturilor pe care le făcea pentru a se elibera de eritrocit.

Ridică din nou braţul şi-l coborî, răsucind muchia de plastic a mănuşii în jos. Aceasta spintecă pelicula globulei iar tensiunea superficială a peliculei căsca tot mai mult deschiderea. Citoplasmă porni să iasă dinăuntru – un norişor rarefiat de granule – şi eritrocitul începu să se micşoreze.

Neurofizicianul încercă senzaţia uciderii unei creaturi vii inofensive şi fu cuprins de un fior de vinovăţie, apoi îşi aminti că în sistemul circulator existau trilioane de alte eritrocite care, oricum, aveau o durată a vieţii de numai 120 de zile.

Acum se putea îndrepta spre pupa navei.

Suprafaţa interioară a costumului său nu se aburise. De altfel, nici n-ar fi avut motiv s-o facă. Avea aceeaşi temperatură ca şi corpul omului şi în plus, nimic nu se putea lipi de plastic. Eventualii aburi se adunau probabil sub forma unor mici băltoace de transpiraţie prin colţurile costumului, picături de apă ce se rostogoleau de colo-colo o dată cu el.

Ajunsese în sfârşit la pupa, unde dispăreau liniile aerodinamice ale navei, întrerupte de duzele celor trei motoare cu microfuziune. Aici se afla în punctul cel mai îndepărtat de centrul de greutate al vehiculului. Cu puţin noroc, ceilalţi patru oameni din interior se adunaseră cât mai spre provă. Morrison regretă că nu se gândise să le explice asta înainte de a ieşi. Acum trebuia să caute zone cu sarcini electrice pozitive, care să-i respingă palmele, şi... să împingă!

Se simţea uşor ameţit. O senzaţie de natură fizică? Psihologică? Oricum, efectul era acelaşi.

Inspiră adânc şi clipi des din ochi, când transpiraţia i se scurse în ei; nu şi-o putea şterge şi încercă un nou acces de furie împotriva idioţilor ce proiectaseră costumul.

Găsi zonele căutate şi bătu cu putere din picioare. Avea să reuşească? Masa pe care încerca s-o rotească avea o mărime de numai câteva micrograme, însă el avea la dispoziţie... cât? Câţiva microergi? Ştia că legea corespondenţei dintre pătrate şi cuburi ti conferea un avantaj important, totuşi cât de eficient putea împinge?

Totuşi nava se mişca. Bărbatul sesiza acest lucru, orientându-se după deplasarea plăcilor de pe peretele

capilarului. Acum putea ajunge cu picioarele la peretele acela, aşadar nava se afla de-a curmezişul capilarului. O rotise cu nouăzeci de grade.

Când picioarele îi atinseră peretele capilarului, Morrison izbi, poate cu o furie lipsită de înţelepciune. Dacă ar fi străpuns peretele, rezultatele ar fi fost incalculabil mai neplăcute, dar era conştient că-i mai rămăsese prea puţin timp la dispoziţie şi nu se putea gândi la nimic altceva. Din fericire, picioarele îi ricoşară, ca şi cum ar fi lovit un cauciuc spongios, iar nava se roti parcă mai repede.

Apoi înţepeni...

Morrison ridică o privire împăienjenită, mijind ochii şi străduindu-se din răsputeri să vadă. Aproape că nu mai putea respira în căldura umedă din costum. Alt eritrocit. Bineînţeles, alt eritrocit. Erau la fel de abundente în capilare ca automobilele pe un bulevard foarte circulat.

De data aceasta nu mai pierdu timpul. Mănuşa lui dreaptă coborî fulgerător, făcând o despicătură largă, iar acum nu petrecu nici măcar o microsecundă să-şi facă mustrări pentru uciderea unui nevinovat. Picioarele împinseră iarăşi şi nava se clinti.

Spera că o mişca în aceeaşi direcţie ca înainte. Dacă, în decursul atacului său sălbatic asupra hematiei, se întorsese el însuşi cu capul în jos şi acum împingea nava înapoi, în direcţia greşită? Nici nu-i mai păsa.

Nava ajunsese aproape paralelă cu axa longitudinală a capilarului. Gâfâind, Morrison încercă să privească plăcile de pe pereţi. Dacă ele se mişcau spre prova, atunci nava se deplasa cu pupa înainte, purtată de curent, şi se afla cu prova spre arteriolă.

Decise că era orientată în direcţia corectă. *Nu, de fapt, nici nu-i păsa.* Corectă sau nu, el trebuia să revină în navă.

Nu se considera pregătit să-şi dea viaţa pentru succesul expediţiei.

Unde era ecluza? Unde?

Palmele îi lunecau pe pereţii navei, lipindu-se pe alocuri.

Ca prin ceaţă, întrezări siluetele vagi dinăntru. Îi făceau semne, încercă să le urmeze indicaţiile.

Nu le mai distingea limpede.

În sus? Îi arătaseră în sus? Cum să poată urca? Nu mai avea forţă.

Pentru o vreme, ultimul lui gând cu adevărat raţional a fost că forţa nu-i era necesară. „Sus" nu însemna nimic mai mult decât „jos" pentru un corp lipsit de greutate şi de masă.

Se zbătu în sus, uitând motivul, şi o ceaţă întunecată îl învălui.

46

Frigul a fost prima senzaţie încercată de Morrison.

Un val de frig. Apoi o atingere îngheţată.

După aceea, lumină.

Deschise ochii şi zări un chip. O vreme nu pricepu că era un chip. I se părea o simplă configuraţie de lumini şi de umbre. Apoi... chipul. Chipul Sofiei Kaliinin.

— Mă recunoşti? întrebă ea blând, încet, cu greu, bărbatul încuviinţă din cap.

— Spune cum mă numesc.

— Sofia, croncăni el.

— Cine-i în stânga ta?

Morrison întoarse ochii, avu greutăţi în a-i focaliza, după care răsuci capul cu totul.

— Natalia.

— Cum te simţi?

— Capul...

Propriul său glas i se părea un scâncet îndepărtat.

— Durerile îţi vor trece.

Neurofizicianul închise ochii şi se abandonă păcii

nemişcării. Să nu facă absolut nimic reprezenta satisfacţia cea mai mare. Să nu simtă nimic...

Simţi apoi o atingere rece sub pântece şi redeschise ochii. Constată că-i fusese scos costumul şi era gol-goluţ.

Nişte braţe îl apăsară şi auzi o voce:

— Nu te speria. Nu-ţi putem face duş. Nu avem apă pentru aşa ceva, însă putem întrebuinţa un prosop umed. Trebuie să te răcoreşti... şi să fii curăţat.

— ... jenant, murmură el cu greu.

— Termină cu prostiile. Acum te vom usca... Puţin deodorant, după care înapoi în salopetă.

Morrison încercă să se destindă. Vorbi din nou abia când simţi pe piele atingerea bumbacului. — Am întors bine nava?

— Da, încuviinţă energic Kaliinin din cap, şi te-ai luptat vitejeşte cu două eritrocite. Ai fost un erou.

— Ajută-mă să mă ridic, vorbi răguşit bărbatul.

Se împinse în coate şi, bineînţeles, se înălţă imediat în aer.

Fu tras în jos.

— Am uitat, mormăi el. Legaţi-mă... Lăsaţi-mă să stau şi să-mi revin. Se strădui să-şi învingă ameţeala, apoi spuse: Costumul ăla din plastic nu-i bun de nimic. Un costum ce va fi utilizat în fluxul sanguin al unei fiinţe cu sânge cald trebuie climatizat.

— Ştim, vorbi Dejnev de la locul lui. Următorul aşa va fi.

— Următorul...

— Cel puţin, zise pilotul, ai făcut ceea ce trebuia, iar costumul a făcut posibilă acţiunea.

— Dar a costat, replică neurofizicianul în engleză, căutând să-şi exprime sentimentele cât mai exact.

— Am înţeles ce vrei să spui, vorbi Konev. Şi eu am trăit în Statele Unite. Dacă te poate ajuta cu ceva, o să te-nvăţ cum să spui asta în ruseşte.

— Mulţumesc, răspunse Morrison, dar are o savoare

aparte în engleză. Îşi linse buzele uscate cu o limbă ca raşpelul şi adăugă: Apa ar avea o savoare şi mai bună. Mi-e sete.

— Sigur că da, zise Kaliinin ducându-i o sticlă la buze. Suge încet. Nu va curge, deoarece este practic lipsită de masă. Încetişor, în –, cetişor...

— Avem destulă apă?

— Trebuie să te hidratezi. Vom avea destulă. Morrison mai bău, apoi suspină.

— Aşa-i mult mai bine... Ştiţi, când eram afară, în capilar, am avut o idee. A fost o simplă străfulgerare. Mă găseam într-o situaţie prea dificilă ca să-mi înţeleg propriile gânduri. Coborî capul, acoperindu-şi ochii cu palmele. Nici acum nu sunt tocmai în apele mele ca să-mi amintesc despre ce a fost vorba. Lăsaţi-mă să mă gândesc.

În navă se făcu linişte.

Apoi Morrison oftă adânc şi-şi drese îndelung glasul.

— Da, mi-am amintit.

— Bun, oftă şi Boranova, în cazul ăsta ţi-a revenit şi memoria.

— Sigur că mi-a revenit, se bosumflă americanul. Ce credeaţi?

— O pierdere a memoriei, explică sec Konev, poate fi un simptom al unor leziuni cerebrale.

Dinţii lui Morrison clănţăniră în clipa când gura i se închise brusc. Apoi, simţind un ghem în stomac, întrebă:

— Asta aţi crezut?

— Era foarte posibil, răspunse Konev. La fel s-a întâmplat cu Şapirov.

— Nu contează, interveni Kaliinin. Principalul este că nu s-a întâmplat nimic. Care a fost ideea aceea, Albert? Ţi-ai amintit-o.

Fusese pe jumătate o afirmaţie încrezătoare şi pe jumătate o întrebare plină de speranţe.

— Da, mi-am amintit-o. Acum mergem împotriva

curentului, nu? În amonte, ca să mă exprim aşa.

— Exact, aprobă Dejnev. Folosesc motoarele... cheltuind energie.

— Când vei ajunge la arteriolă, vei continua să fii împotriva curentului şi nu vei putea întoarce nava. Vei parcurge în sens invers drumul pe care am venit. Va trebui să rotim din nou nava, iar eu nu mai pot s-o fac. Înţelegeţi? *Nu mai pot!*

Kaliinin îl cuprinse cu braţul după umeri.

— Ş-ş-ş... E-n regulă! N-o s-o faci tu.

— N-o s-o facă nimeni, Albert, rosti pilotul vesel. Priveşte afară. Ajungem chiar acum la arteriolă.

Morrison înălţă privirea şi simţi un fior de durere. Probabil că se crispase, deoarece Kaliinin îşi puse palma răcoroasă pe fruntea lui şi întrebă:

— Te mai doare capul?

— Mai puţin, răspunse el îndepărtându-i mâna oarecum irascibil. Privi atent în exterior şi se simţi uşurat că vederea îi părea normală.

Tunelul cilindric din faţă se lărgea şi, 'dincolo de o margine elipsoidală, putea zări un perete îndepărtat în care plăcuţele erau mai puţin pronunţate.

— Capilarul, vorbi Dejnev, se ramifică din arteriolă aidoma crengii unui copac, sub un unghi ascuţit. Vom trece prin punctul de confluenţă şi vom fi orientaţi sub acelaşi unghi faţă de axa longitudinală a arteriolei, cu provă în aval. O dată ce vom atinge peretele din partea opusă, vom ricoşa şi ne vom orienta *chiar* pe axa longitudinală. Chicoti: Tata obişnuia să spună „Jumătate de imaginaţie este mai rea decât absenţa imaginaţiei". Fii atent, Albert. Vezi... o să aştept până suntem aproape de confluenţă, iar atunci voi reduce propulsia, astfel ca să intrăm foarte, foarte lent în curentul din arteriolă. Acum nava noastră a scos prova din capilar... încă puţin... acum curentul din arteriolă ne prinde, împinge în Provă şi ne răsuceşte... eu accelerez puţin... ne

răsuceşte şi mai mult... am ieşit complet şi – iată! – Am fost întorşi, mergem din nou în direcţia curentului şi am oprit motoarele.

Rânji triumfător.

— N-a fost o manevră a-ntâia?

— A-ntâia, încuviinţă Boranova, dar imposibilă fără ceea ce Albert a făcut mai devreme.

— Perfect adevărat! Îi acord tot creditul, plus Ordinul Eroului Rus – dacă vrea să-l accepte.

Morrison simţi o uşurare infinită. *Nu* mai era nevoie să iasă din navă.

— Mulţumesc, Arkadii, spuse el şi adăugă oarecum stânjenit: Ştii, Sofia, tot mi-este sete.

Femeia îi întinse imediat sticla, însă neurofizicianul şovăi.

— Eşti sigură că nu beau mai mult decât raţia mea?

— Bineînţeles că o bei, răspunse ea, dar *pentru tine* raţia este mai mare decât pentru noi. Nu-ţi face griji, apa se reciclează foarte uşor. În plus, avem un mic supliment. N-ai intrat tocmai bine în ecluză, un cot ţi-a rămas afară şi a trebuit să desfacem învelişul interior ca să-l tragem înăuntru, ceea ce a însemnat pătrunderea unei cantităţi de plasmă. Nu prea mare, mulţumită vâscozităţii ei. Evident, a fost miniaturizată şi acum este reciclată.

— Dacă o miniaturizaţi, vor mai rămâne doar câteva picături...

— Cât se poate de adevărat, zâmbi Kaliinin, dar chiar şi o singură picătură este un supliment şi, deoarece tu ai adus-o înăuntru, meriţi un supliment. Logica este logică.

Morrison râse şi supse cu lăcomie apa, storcând-o din containerul flexibil de tipul celor întrebuinţate de cosmonauţi. Începea să se simtă oarecum mai normal; simţea genul acela de satisfacţie visătoare ce însoţeşte eliberarea de intolerabil.

Încercă să se concentreze, să capete o orientare asupra realităţii. Se găsea tot în navă. Avea tot mărimea unei

bacterii. Se afla tot în fluxul sanguin al unui om în comă. Şansele lui de a mai trăi câteva ore erau tot problematice. Dar, chiar în vreme ce enumera toate punctele acelea, Morrison nu-şi putea alunga sentimentul că simpla absenţă a căldurii insuportabile, simpla tovărăşie a celorlalţi, simpla existenţă a mâinii grijulii a unei femei, constituiau în sine atingeri divine.

— Îi mulţumesc nu numai lui Arkadii, vorbi el, ci şi vouă, tuturor, pentru că m-aţi adus înăuntru şi că m-aţi îngrijit.

— Nu te obosi cu mulţumirile, replică indiferent Konev. Avem nevoie de tine şi de programul tău de calculator. Dacă te-am fi lăsat afară, întregul proiect ar fi însemnat un eşec, chiar dacă aş fi găsit celula corespunzătoare.

— Poate că aşa-i, interveni Boranova indignată, dar atunci când l-am tras pe Albert înăuntru, eu una nu m-am gândit la asta, ci doar la viaţa lui. Nu pot crede că cineva, chiar şi tu, ar fi atât de insensibil încât să nu simtă nimic faţă de un om care-şi riscă viaţa pentru noi.

— Este evident, murmură Konev, că raţiunea nu interesează pe nimeni.

— Arkadii, spuse Morrison, atunci când motoarele funcţionează, tu transformi hidrogenul miniaturizat în heliu miniaturizat, iar o parte a heliului scapă o dată cu vaporii de apă miniaturizaţi, sau cu celelalte materiale concepute să producă propulsia.

— Şi ce dacă?

— Iar particulele miniaturizate, atomi sau particule subatomice, ies pur şi simplu prin Şapirov, prin Grotă, prin Pământ şi ajung în spatul cosmic – aşa mi-ai spus chiar tu.

— Te întreb din nou: şi ce dacă?

— Este clar, urmă Morrison, că ele nu rămân miniaturizate. Nu cumva noi iniţiem un proces în care Universul se va umple treptat cu particule miniaturizate, pe măsură ce omenirea utilizează tot mai mult miniaturizarea?

— Şi care ar fi problema? Toată activitatea omenirii din

următoarele miliarde de ani n-ar putea adăuga Universului o cantitate semnificativă de particule miniaturizate. Nu-i însă cazul. Miniaturizarea este o stare metastabilă, ceea ce înseamnă că întotdeauna există posibilitatea ca o particulă miniaturizată să revină, spontan, la stabilitatea reală, adică la starea neminiaturizată.

Cu coada ochiului, Morrison o zări pe Boranova ridicând mâna în semn de avertisment, dar Dejnev era greu de oprit când începea să vorbească.

— Evident, continuă el, nu se poate prezice momentul când o anumită particulă miniaturizată va reveni la starea stabilă, dar putem face prinsoare că asta se va întâmpla după ce ea va ajunge hăt dincolo de Lună. Cât despre cele câteva – există întotdeauna câteva – care revin aproape instantaneu la starea stabilă, corpul lui Şapirov le poate absorbi...

Păru să vadă abia atunci gestul Boranovei, care devenise ameninţător, şi încheie:

— Cred însă că te plictisesc. După cum a zis tata pe patul de moarte: „Poate că proverbele mele te-au plictisit, dar acum nu le vei mai auzi, aşa că mă vei jeli mai puţin şi, ca atare, vei suferi mai puţin." Bătrânul ar fi surprins, poate şi dezamăgit, să ştie cât de mult l-am jelit noi, copiii, dar nu vreau să risc asta cu tovarăşii mei din navă...

— Exact, se răsti Konev, aşa că, te rog, încetează, mai ales că ne apropiem de capilarul în care ar trebui să pătrundem. Albert, uită-te la cerebrograf. Eşti de acord cu mine?

Având grijă să se adreseze Boranovei, Kaliinin spuse:

— Cred că starea lui Albert nu-i permite să fie deranjat cu cerebrografe.

— Lăsaţi-mă să încerc, se împotrivi Morrison şi încercă să-şi descheie centura.

— Nu, interveni autoritar Boranova. Iuri poate transforma decizia în propria sa responsabilitate.

— Atunci aşa voi face, încuviinţă Konev morocănos. Arkadii, poţi să te apropii de peretele din dreapta şi să intri în curentul care coteşte în capilar?

— Am urmărit eritrocitele, spuse pilotul, şi am prins unul care pluteşte spre dreapta. El ne va împinge şi pe noi... subcurentul care împinge eritrocitul... Aha, vedeţi, exact ca în toate cazurile anterioare când a trebuit să cotim! De fiecare dată am reuşit să mă folosesc de curenţii naturali. Un surâs larg îi încreţi figură încântată şi adăugă: Aplauze, vă rog! Spuneţi: „Bună treabă, Arkadii!"

— Bună treabă, Arkadii! Repetă ascultător Morrison, şi nava pătrunse pe capilar.

47

Morrison îşi revenise îndeajuns ca să fie plictisit de lipsa de activitate. Dincolo de fuzelajul transparent, peretele capilarului era acoperit cu plăci şi părea apropiat de ei. Semăna foarte mult cu celălalt capilar, cel în care răsucise nava.

— Vreau să văd cerebrograful, anunţă el.

Îşi desfăcu brusc centura, se împinse încet în sus, ridicându-se într-o plutire, şi, prin corecţii repetate pe verticală, găsi poziţia optimă pentru a privi peste umărul lui Konev.

— Iuri, de unde ştii că am intrat în capilarul *corecft*
Celălalt privi scurt înapoi şi-i răspunse:

— Prin numărătoare şi calcul. Priveşte aici! Dacă micşorăm scara cerebrografului, asta e arteriola pe care am ieşit din carotidă. Am mers pe ramificaţia aceasta, apoi pe aceasta... totul se rezumă la număratul capilarelor ce se ramifică spre dreapta. Ne-am întâlnit cu leucocita aici şi, în timpul cât am fost captivi, capilarul ăsta a fost singurul la care ar fi putut ajunge în condiţii normale. După ce ne-am

întors şi am ajuns înapoi la arteriola, i-am urmat parcursul tot mai îngust şi am comparat ceea ce vedeam în exterior cu indicaţiile cerebrografului. Configuraţia ramificaţiilor exterioare se potriveşte aproape exact cu cea descrisă de cerebrograf, ceea ce ar fi suficient ca să ştiu că urmăm traseul corect. Acum am pătruns în acest capilar.

— Unde ne va duce el?

— Direct către unul dintre centrii despre care tu crezi că ar fi un nod al gândirii abstracte. Să mai micşorez o dată scara cerebrografului. Exact aici!

Americanul încuviinţă din cap.

— Te rog, nu uita, că i-am localizat în oameni numai indirect, pornind de la cercetările asupra animalelor. Cu toate acestea, dacă nu greşesc, acela trebuie să fie nodul sceptic superior extern.

— Conform lucrărilor tale, continuă Konev, ar trebui să existe opt astfel de noduri, câte patru în fiecare parte. Acesta e cel mai mare şi mai complex din partea stângă şi, ca atare, ne-ar oferi prima şansă pentru a găsi datele dorite. Am dreptate?

— Cred că da, zise Morrison precaut, totuşi nu uita că raţionamentul meu n-a fost acceptat de comunitatea ştiinţifică.

— Acum te îndoieşti tu însuţi?

— Prudenţa este o atitudine ştiinţifică firească. Teoria mea asupra nodului sceptic este justificată de observaţiile pe care le-am făcut, însă n-am putut niciodată s-o testez direct – asta-i tot – şi nu doresc ca, ulterior, să-mi spui că te-am indus în eroare.

— Nodul sceptic! Pufni Dejnev. Nu-i de mirare că teoria ta este privită cu scepticism, Albert. După cum zicea tata: „Oamenii sunt oricum gata să râdă de tine. Nu te maimuţări, ca să-i încurajezi." De ce nu i-ai spus „nodul gândirii"? Ar fi sunat mult mai bine în ruseşte.

— Poate şi în engleză, răspunse Morrison cu răbdare.

Ştiinţa însă este universală şi, ori de câte ori e posibil, se foloseşte latina sau greacă. Cuvântul grecesc pentru „gândire" este „skeptis". De aici a derivat „sceptic", atât în engleză cât şi în rusă, pentru a indica o atitudine de îndoială. Asta pentru că însuşi actul îndoielii implică gândire. Cu siguranţă, ştiţi cu toţii că modalitatea cea mai eficientă de a accepta dogmele prosteşti pe care ni le impune ortodoxia socială este prohibiţia gândirii.

Urmă o tăcere stânjenitoare, după care Morrison (care se între-rupsese în punctul respectiv, în mod intenţionat – merita să se răzbune pe ei în felul acela) încheie:

— Aşa cum o ştiu oamenii din toate ţările.

Imediat atmosfera se destinse perceptibil, iar Dejnev spuse:

— În cazul ăsta, vom vedea cât de sceptici trebuie să fim în privinţa nodului sceptic, de îndată ce vom ajunge la el.

— Eu sper, făcu o grimasă Konev, că în ciuda clovneriilor tale nu crezi cu adevărat că-i un subiect de glumă. Nodul acela este locul unde putem spera să detectăm gândurile lui Piotr Şapirov. Fără ele, expediţia este zadarnică.

— Fiecare cu meseria lui, replică Dejnev. Eu vă voi duce acolo, graţie dibăciei mele în pilotare. După ce vom ajunge, vei înregistra gândurile, sau o va face Albert, dacă tu nu poţi. Iar dacă te descurci cu gândurile la fel de bine pe cât mă descurc eu cu nava, n-ai de ce să fii nemulţumit. După cum zicea tata...

— Taică-tău o duce mai bine acolo unde este, pufni Konev. Nu-l mai dezgropa...

— Iuri, şuieră Boranova, asta a fost o remarcă grosolană şi inadmisibilă. Ar trebui să-ţi ceri scuze.

— Nu-i nimic, clătină din cap pilotul. După cum zicea tata: „Adevărata jignire este atunci când cineva, după ce s-a răcorit, repetă o insultă pe care ţi-a aruncat-o la mânie." Nu sunt sigur că pot ţine seama întotdeauna de sfatul

acesta, darîn onoarea tatei, voi trece de data asta peste remarca prostească a lui Iuri.

Se aplecă peste comenzi, încruntat.

Morrison ascultase altercaţia doar pe jumătate atent. Mintea îi alunecase în alte direcţii, spre vorbăria neglijentă a lui Dejnev şi braţul avertizator al Boranovei.

Se lăsă în fotoliu, îşi puse centura şi întoarse capul spre conducătoarea expediţiei.

— Natalia, vreau să te-ntreb ceva.

— Spune, Albert.

— Este vorba despre particulele acelea miniaturizate, eliberate în Universul normal, neminiaturizat...

— Ce-i cu ele?

— În cele din urmă se vor deminiaturiza. Boranova şovăi.

— Aşa este, ţi-a spus-o şi Arkadii.

— Când o vor face?

— Nu se poate preciza, ridică ea din umeri. Aşa cum nu se poate preciza nici descompunerea radioactivă a unui singur atom.

— De unde ştii?

— Pentru că aşa este.

— Vreau să spun, ce experimente ai întreprins? Nimic n-a fost miniaturizat la scara la care ne găsim noi acum, prin urmare nu poţi ştii din observare directă ce se întâmplă cu asemenea particule miniaturizate.

— Am observat ce se petrecea la miniaturizările întreprinse şi astfel am determinat care anume par să fie legile de comportament ale obiectelor miniaturizate. Am extrapolat...

— Nu întotdeauna te poţi încrede în extrapolări, când depăşesc cu mult graniţele studierii directe.

— De acord.

— Ai comparat deminiaturizarea spontană cu descompunerea radioactivă. Există un timp de înjumătăţire a deminiaturizării? Chiar dacă nu poţi spune când se va

deminiaturiza o anumită particulă miniaturizată, poţi preciza când o va face jumătate dintr-o cantitate mare de asemenea particule?

— Avem nişte cifre privind înjumătăţirea şi credem că ele sunt expresii ale cineticii de primul ordin, la fel ca timpii de înjumătăţire radioactivă.

— Poţi generaliza de la un tip de particulă la alta?

— S-ar părea că timpul de înjumătăţire al unui obiect miniaturizat variază invers proporţional cu intensitatea miniaturizării şi cu masa normală a obiectului.

— Deci, pe măsură ce vom fi tot mai miniaturizaţi, se reduce tot mai mult probabilitatea de a rămâne miniaturizaţi. Aceeaşi probabilitate se reduce în funcţie de greutatea noastră la începutul procesului.

— Exact, încuviinţă femeia încruntată.

— Îţi admir integritatea, Natalia. Nu doreşti să-mi spui anumite lucruri. Nu oferi informaţii nesolicitate. Totuşi nu mă dezinformezi.

— Sunt om şi ocazional mai spun minciuni, din necesitate, sau din cauza unor lipsuri personale. În acelaşi timp sunt savant şi nu voi deforma faptele decât din motive cu totul excepţionale.

— Atunci, rezultă următorul lucru: Chiar şi această navă, deşi este mult mai masivă decât un nucleu de heliu, are un timp de înjumătăţire.

— Unul foarte lung, specifică Boranova.

— Pe de altă parte, faptul că a fost supusă unei miniaturizări intense i-a scurtat acest timp de înjumătăţire foarte lung.

— Tot lung a rămas...

— Dar componentele individuale ale navei? Moleculele de apă pe care o bem, moleculele de aer pe care-l respirăm, atomii individuali care ne alcătuiesc corpurile? Ele pot avea – trebuie să aibă – o foarte scurtă...

— Nu! Se răsti femeia parcă uşurată de faptul că putea

nega ceva. Câmpul de miniaturizare acoperă totul, atunci când este vorba despre particule suficient de apropiate şi imobile, sau aproape imobile, unele în raport cu celelalte. Un corp mai mare, aşa cum e nava şi tot ceea ce conţine ea, este tratat ca o particulă mare, însă unică, şi are un timp corespunzător de înjumătăţire a deminiaturizării. Aici miniaturizarea diferă de radioactivitate.

— Aha, totuşi când am ieşit din navă şi n-am mai fost în contact cu ea, nu s-ar fi putut ca eu să fi fost o particulă separată, cu o masă mult mai mică decât cea a navei şi a conţinutului ei, şi să fi avut un timp de înjumătăţire a deminiaturizării mult mai mic decât îl avem noi acum?

— Nu sunt sigură dacă distanţa dintre tine şi navă a fost îndeajuns de mare ca să poţi fi considerat un corp separat. S-ar putea să fie adevărat, pentru durata cât n-ai fost în contact.

— Şi atunci am avut un timp de înjumătăţire mai scurt... mult mai scurt? '

— Posibil, dar absenţa contactului a fost de ordinul minutelor.

— Bine, atunci care-i timpul de înjumătăţire al acestei nave, la nivelul actual de miniaturizare?

— Nu se poate vorbi despre timpul de înjumătăţire al unui singur obiect.

— Ba da, deoarece timpii de înjumătăţire sunt statistici. Pentru orice particulă, deminiaturizarea poate avea loc, spontan, în orice clipă, chiar! După un timp foarte scurt, indiferent dacă timpul de înjumătăţire al unui număr mare de particule similare va fi destul de lung.

— Este extrem de improbabil ca deminiaturizarea spontană să se petreacă după un timp foarte scurt, atunci când timpul de înjumătăţire statistic este lung.

— Dar nu-i imposibil.

— Nu, acceptă femeia, nu-i imposibil.

— Aşadar, ne putem deminiaturiza brusc în următoarele

cinci minute, sau chiar peste un minut, sau chiar înainte de a mai respira o dată.

— Teoretic, da.

— Voi ştiaţi lucrul acesta? Privi iute în jur. Bineînţeles că ştiaţi. Mie de ce nu mi s-a spus?

— Noi suntem voluntari, Albert, zise Boranova. Lucrăm pentru ştiinţă şi pentru ţara noastră. Cunoaştem toate pericolele şi le acceptăm. Tu ai fost silit să participi la acest experiment şi nu ai aceleaşi motive care ne îmboldesc pe noi. Era posibil ca, dacă ai fi ştiut toate primejdiile, să refuzi să intri voluntar în navă, indiferent ce argumente am fi întrebuinţat, sau, dacă te-am fi adus cu forţa înăuntru, să nu ne fi de absolut nici un folos, pur şi simplu din cauza...

— Din cauza fricii, voiai să spui, îi încheie fraza Morrison. Cred că am dreptul să-mi fie frică. Frica are motivele ei.

— Natalia, interveni Kaliinin cu un glas mai ascuţit ca de obicei, cred că nu mai trebuie să insişti asupra fricii lui Albert. El a ieşit din navă, purtând un costum inadecvat. El a rotit nava, riscându-şi viaţa. Unde i-a fost frică în clipele acelea? Dacă a simţit-o cu adevărat, şi-a înfrânat-o şi nu i-a îngăduit să-l oprească de a face ceea ce trebuia făcut.

— Cu toate astea, observă Dejnev, chiar tu obişnuiai să spui că americanii sunt laşi.

— În cazul acesta, am greşit. Am făcut o acuzaţie nedreaptă şi-l rog pe Albert să mă ierte.

În clipa aceea, Morrison zări chipul lui Konev. Acesta se întorsese în fotoliu şi-l sfredelea cu privirea. Americanul nu se considera un expert în descifrarea expresiilor faciale, dar simţi că putea citi imediat ce anume îl măcina pe Konev. Tânărul era gelos – furios şi în acelaşi timp teribil de gelos.

48

Nava îşi continuă înaintarea lentă prin capilar spre

destinaţia marcată de Konev: nodul sceptic. Acum nu se mai bizuiau pe curent, care îşi redusese considerabil viteza. Două aspecte îl determinaseră pe Morrison să-şi dea seama că motoarele fuseseră pornite. În primul rând aveau un traseu mai precis, înaintând activ şi nu plutind pasiv în voia curentului, ceea ce înlăturase efectul, deja surprinzător de redus, al mişcării browniene. În al doilea rând, depăşeau hematiile una după alta.

În majoritatea cazurilor, globulele erau împinse în lateral fiind presate apoi între navă şi pereţi. Ocazional, un eritrocit era lovit chiar în centru şi purtat astfel pe o distanţă oarecare înainte de a se sparge. Rămăşiţele lui rămâneau în urmă, fără să păteze învelişul exterior al navei. Deoarece în fiecare milimetru cub de sânge existau cel puţin cinci milioane de hematii, nu conta câte erau distruse şi neurofiziciariul se obişnui cu acest măcel.

În mod deliberat, Morrison se gândea la globulele roşii, nu la deminiaturizarea spontană. Ştia că nu exista o probabilitate prea mare de a exploda spre exteriorîn următoarele câteva clipe şi, chiar dacă s-ar fi întâmplat aşa ceva, n-ar fi simţit-o. Moartea prin arderea creierului s-ar fi petrecut atât de rapid, încât n-ar fi sesizat nimic.

Cu puţin înainte, se încălzise mult mai lent în chiar fluxul sanguin. Atunci *simţise* cum murea. La urma urmelor, moartea instantanee nu 'âsa loc spaimelor.

Prefera totuşi să se gândească la alte lucruri.

Privirea lui Konev! Ce anume clocotea în el şi-l măcina la interior? O abandonase pe Sofia, dând dovadă de o cruzime totală. Îşi amintea de Leontes, în *Poveste de iarnă.* Shakespeare pusese întoteauna degetul pe rană. Konev avea s-o îndepărteze pe femeie şi s-o urască pentru faptul că el o nedreptăţise. Avea s-o împingă în braţele altui bărbat şi s-o urască pentru că fusese împinsă… iar în plus avea să fie gelos.

Dar Kaliinin? Oare ea ştia de gelozie şi o exploata? Nu

cumva s-ar fi, întors în mod deliberat spre Morrison, un american, ca să-l sfâşie în bucăţi pe Konev? L-ar fi şters tandru cu prosopul umed pe american... l-ar fi sărit în apărare la fiecare ocazie... Iar Konev ar fi asistat, desigur, la toate acestea.

Bărbatul strânse buzele. Nu-i plăcea să fie o minge de ping-pong, expediată de la unul la celălalt pentru a produce suferinţă maximă.

La urma urmelor, nu era treaba lui, şi n-ar fi trebuit să ia partea nimănui. Dar cum să procedeze? Kaliinin era o femeie atrăgătoare, care reacţiona prin tristeţi tăcute. Konev era un bărbat răutăcios şi încruntat care reacţiona prin explozii de mânie acumulată. Morrison nu putea să n-o placă pe Sofia şi să-l deteste pe Iuri.

Văzu apoi că Boranova îl privea cu atenţie şi se întrebă dacă nu; cumva ea îi interpretă în mod greşit tăcerea. Oare credea că se gândea la posibilitatea morţii prin miniaturizare – gânduri pe care încerca, plin de curaj, să le evite?

Aşa se părea, întrucât femeia vorbi brusc:

— Albert, nici unul dintre noi nu este nesăbuit. Eu am un soţ şi un fiu. Vreau să trăiesc şi să revin la ei şi intenţionez să ne-ntoarcem cu toţii în viaţă. Vreau să-nţelegi asta.

— Sunt convins că intenţiile tale sunt lăudabile, comentă Morrison, totuşi ce poţi face împotriva unei deminiaturizări spontane, imprevizibilă şi imposibil de oprit?

— Cu „spontană" şi „imprevizibilă" sunt de acord, dar cine a spus ceva despre „imposibil de oprit"?

— Va să zică, o poţi opri?

— Pot încerca. Fiecare avem nişte misiuni în navă. Arkadii o pilotează, Iuri o direcţionează spre destinaţie. Sofia îi asigură tiparele electrice. Tu vei studia undele cerebrale. Cât despre mine, eu stau aici, în spatele tuturor, iau decizii – până acum, principala mea decizie a fost o gravă eroare, recunosc – şi urmăresc variaţia termică.

— Variaţia termică?

— Exact. Înainte de producerea deminiaturizării apare o mică variaţie termică, cu o configuraţie specifică. Tocmai variaţia aceea este destabilizatoare, ea înclină balanţa delicată şi declanşează procesul deminiaturizării. Când observ aşa ceva, dacă acţionez destul de rapid, pot creşte intensitatea câmpului de miniaturizare astfel încât să re-absoarbă căldura şi să restabilească metastabilitatea.

— S-a făcut vreodată aşa ceva, întrebă Morrison pe un ton neîncrezător, în condiţii reale – său nu-i decât o teorie?

— S-a făcut... desigur, la ordine mult mai reduse de miniaturizare. Totuşi, eu am fost antrenată în această direcţie şi reflexele îmi sunt ascuţite. Sper să nu fiu luată prin surprindere.

— Natalia, coma lui Şapirov a fost produsă de o deminiaturizare spontană?

— Nu ştim exact dacă a fost o nefericită întâmplare, o eroare umană... sau ambele. S-ar putea să se fi produs o abatere mai mare decât cea normală de la punctul metastabil de echilibru şi nimic altceva. Nu-ţi pot oferi detalii, fiindcă nu cunoşti necesarul cadru fizic şi matematic al miniaturizării – pe care, de altfel, nu ţi-aş permite să-l afli.

— Nataşa, interveni Dejnev, am ajuns la nodul sceptic... cel puţin aşa spune Iuri.

— Atunci, opreşte, ordonă femeia.

49

Oprirea dură destul de mult.

Surprins, Morrison observă că Dejnev nu părea preocupat de procesul respectiv. Îşi urmărea instrumentele, însă nu întreprindea nimic pentru a controla mişcările navei.

Acum Kaliinin era cea implicată. Privind în stânga,

Morrison o studie aplecându-se deasupra calculatorului, cu ochii atenţi, degetele subţiri mângâind tastele. Desigur, configuraţiile grafice de pe display-ul ei nu-i spuneau nimic neurofizicianului.

— Arkadii, vorbi femeia, înaintează puţin.

Curentul slab din capilar de abia clintea nava. Dejnev cuplă motoarele pentru o rafală scurtă de energie. Morrison simţi cum corpul lui aproape lipsit de masă se deplasă puţin îndărăt, pentru că inerţia nu era suficient de mare ca să-l zguduie. Eritrocitele dintre navă şi peretele mai îndepărtat al capilarului plutiră spre înapoi.

— Stop, stop, strigă Kaliinin. Ajunge!

— Nu pot opri mişcarea navei. Pot doar decupla motoarele...

— Nu-i nimic, zise Kaliinin, l-am prins acum – apoi continuă cu evitabila completare ulterioară –, cred... Da, repetă ea aproape imediat, l-am prins.

Morrison se simţi legănat foarte uşor spre înainte. Observă după aceea hematiile cele mai apropiate, plus un trombocit, depăşindu-i fără grabă.

În plus, deveni conştient de încetarea completă a mişcării browniene, vibraţia slabă cu care se obişnuise în asemenea măsură încât o putuse ignora... până se oprise. Acum absenţa ei era sesizabilă şi-i producea aceeaşi senzaţie ca şi încetarea bruscă a unui permanent zumzet surd. Bărbatul se foi, neliniştit. Încerca impresia că i se oprise inima, deşi ştia că acest lucru era imposibil.

— Ce s-a întâmplat cu mişcarea browniană? întrebă el.

— Ne-am fixat de peretele capilarului, îi răspunse Kaliinin. Morrison încuviinţă din cap. Dacă nava făcea acum corp comun cu peretele capilarului, bombardamentul moleculelor de apă ce producea mişcarea browniană avea să-şi piardă efectul. Impacturile ar fi trebuit să mişte o întreagă secţiune a unui perete relativ inert, nu doar o navă micuţă de mărimea unui trombocit. Evident, trepidaţia ar fi

încetat.

— Cum ai reuşit s-o faci? Se interesă el.

— Folosind aceleaşi forţe electrice. Peretele capilarului este alcătuit din proteine şi din fosfolipide. Ici-colo există grupări de proteine încărcate pozitiv şi negativ. Am detectat un tipar suficient de restrâns, apoi am produs pe navă unul complementar – negativ, acolo unde peretele este pozitiv şi invers. Problema era că nava se deplasa o dată cu curentul, aşa că trebuia să-l detectez din vreme şi să produc tiparul complementar înainte de a-i depăşi „negativul" de pe perete. Am ratat trei asemenea ocazii, dar în cele din urmă am reuşit.

— Dacă nava ar fi avut marşarier, comentă Morrison, n-am fi avui astfel de probleme, nu?

— Foarte adevărat, iar nava viitoare va fi dotată cu unul. Deocamdată însă asta-i tot ce avem la dispoziţie.

— Exact, întări Dejnev. După cum zicea tata: „Cu ospăţul de mâine, ! Putem muri de foame azi."

— Pe de altă parte, urmă Kaliinin, dacă am avea la dispoziţie un motor care să facă tot ce am dori noi, ar exista tendinţa să-l utilizăm în mod excesiv, ceea ce poate că nu-i tocmai recomandabil pentru sărmanul Şapirov. În plus, ar consuma multă energie. Aşa însă, folosim un simplu câmp electric care consumă mai puţin decât un motor, iar diferenţa o constituie faptul că eu trebuie să muncesc ceva mai mult..., 1

— Ajunge cu flecăreala, interveni Boranova. Arkadii, eşti în legături cu Grota. De ce staţionăm?

Pilotul se întoarse în fotoliu şi-şi întinse palma lată spre Boranova!

— Răbdare, căpitane. Vor să rămânem pe loc, din două motive. În primul rând, am emis câte o undă purtătoare în trei direcţii. Grota le localizează pe fiecare şi le foloseşte pentru a ne determina poziţia, ca să vadă dacă se potriveşte cu aprecierile lui Iuri.

— Cât va dura?

— Cine ştie? În mod sigur, câteva minute. Pe de altă parte, undele emise de mine n-au intensitate prea mare – măsurătoarea trebuie repetată de câteva ori şi calculate limitele de eroare ale valorii medii. La urma urmelor, trebuie făcută o determinare corectă. După cum zicea tata: „Aproape corect este totuna cu incorect."

— Bine, bine, Arkadii, dar asta depinde şi de natura problemei. Care-i al doilea motiv pentru care staţionăm?

— Ritmul cardiac al lui Piotr Şapirov a devenit uşor neregulat. Konev înălţă ochii; gura i se întredeschise şi obrajii înguşti părură scofâlciţi sub pometţii înalţi.

— Cum?! Au spus că-i ceva legat de ceea ce facem *noi?*

— Nu, clătină din cap Dejnev. Nu dramatiza. N-au spus nimic de felul ăsta. Ce i-am putea noi face iui Şapirov? Nu suntem decât un alt eritrocit printre eritrocitele fluxului lui sanguin, unul printre trilioane.

— Atunci ce s-a-ntâmplat?

— De unde să ştiu? Se enervă Dejnev. Crezi că mi-au spus? Sunt medic? Eu doar pilotez nava asta şi nu-s băgat în seamă decât ca o pereche de mâini pe comenzi.

— Oricum, rosti Kaliinin cu o undă de tristeţe, Şapirov de abia se mai agaţă de viaţă. Este de mirare că şi-a păstrat atâta vreme condiţia stabilă.

— Dar trebuie să continue să rămână aşa, vorbi agitat Konev. Nu poate ceda acum. În nici un caz *acum.* Încă n-am făcut măsurătorile.

— O să le facem, zise Boranova. O neregularitate cardiacă nu-n-seamnă sfârşitul lumii, nici chiar pentru un om în comă.

Konev izbi cu pumnul în braţul fotoliului.

— Nu mai pierd nici o clipă! Albert, să-ncepem!

— Ce se poate face aici, în fluxul sanguin? întrebă Morrison.

— Un efect neuronal poate fi simţit în exteriorul celulei

nervoase.

— În nici un caz! Atunci de ce ar mai avea neuronii axoni şi dendrite prin care să trimită impulsurile, dacă ele se risipesc, pierzându-se în spaţiul din jur? Locomotivele circulă pe şine, mesajele telefonice prin cabluri, impulsurile neuronale...

— Lasă argumentaţiile, Albert. Să nu acceptăm eşecul în urma unui subtil proces de logică. Să *testăm* problema. Să vedem dacă poţi detecta unde cerebrale şi dacă le poţi analiza corespunzător.

— O să-ncerc, zise Morrison, dar nu-mi place să mi se ordone pe tonul ăsta intimidator.

— Îmi cer scuze, rosti Konev pe un ton care nu sună deloc a scuză. Vreau să văd ce faci.

Îşi descheie centura şi se răsuci în fotoliu, ţinându-se de braţele acestuia.

— În primul rând, explică Morrison, trebuie să aflăm dacă putem detecta ceva. Necazul e că suntem înconjuraţi de câmpuri electromagnetice. Muşchii sunt bogaţi în ele şi aproape fiecare moleculă este punctul de plecare a...

— Se cunosc toate astea.

— Vorbesc doar ca să umplu timpul până execut nişte etape absolut necesare ale programului. Câmpul neuronal are anumite caracteristici şi, reglând calculatorul pentru a elimina câmpurile lipsite de caracteristicile respective, păstrez numai ceea ce produc neuronii. Anulăm astfel toate microcâmpurile şi deviem câmpurile muşchilor... Acum ar fi trebuit să detectăm doar undele neuronale, dacă ele există aici pentru a fi detectate... dar nu există.

Pumnul drept al lui Konev se încleşta.

— Eşti sigur?

— Ecranul arată o linie orizontală. Nimic altceva.

— Vibrează...

— Paraziţi, zgomot de fond... Poate să provină chiar de la

câmpul electric al navei, care este complex şi cu totul diferit de câmpurile naturale ale corpului. Până acum n-am avut ocazia să reglez un calculator ca să filtreze şi să îndepărteze un câmp artificial.

— Ei bine, atunci va trebui să mergem mai departe. Arkadii, spune-le că nu mai putem aştepta.

— Iuri, nu pot face aşa ceva, decât dacă mi-o ordonă Nataşa. Ea este comandantul. Sau ai uitat?

— Mulţumesc, Arkadii, rosti tăios Boranova. O să-i iertăm lapsusul lui Konev şi-l vom pune pe seama zelului de a-şi îndeplini misiunea. Ordinele mele sunt să nu ne clintim până nu ne anunţă Grota. Dacă misiunea va eşua pentru că se va întâmpla ceva nedorit cu Şapirov, nu trebuie să oferim nimănui posibilitatea să spună că de vină am fost noi, pentru că n-am urmat dispoziţiile.

— Dar dacă misiunea va eşua pentru că *am urmat dispoziţiile?* Ştii bine că şi asta se poate întâmpla.

— Atunci, replică Boranova, vina va aparţine celor care au dat dispoziţiile.

— Nu pot găsi satisfacţie în alocarea vinovăţiei. Rezultatele contează!

— Sunt de acord, dacă am avea de-a face cu teorii puse la punct. Dar dacă te aştepţi să continui lucrul la acest proiect şi după momentul unei posibile catastrofe, vei constata că alocarea vinovăţiei este aspectul cel mai important.

— Ei bine, făcu Konev, zoreşte-i să ne lase să pornim cât mai curând cu putinţă şi atunci o să... o să...

— Da?

— Atunci o să pătrundem în celulă. Trebuie!

12. INTERCELULAR

În viaţă, spre deosebire de şah, jocul continuă şi după şah-mat.
Tata Dejnev

50

O tăcere grea se lăsă asupra celor cinci membri ai echipajului. Liniştea lui Konev era cea mai puţin potolită. Tremura de nerăbdare şi mâinile nu-i stăteau locului.

Morrison simţi o vagă simpatie pentru el. Să ajungi la destinaţie, să faci totul aşa cum ai plănuit, în ciuda dificultăţilor, să te imaginezi gata să obţii succesul, pentru ca apoi să te temi că-ţi va dispărea din vârful degetelor ce fremătau, gata să-l apuce...

Cunoştea senzaţia respectivă. Poate nu chiar atât de acut ca pe vremuri, acum fiind tocit de frustrări, totuşi îşi amintea acele ocazii de dinainte. Experimente ce năşteau speranţe, dar, cumva, nu erau tocmai concludente. Colegi care zâmbeau şi încuviinţau din capete, fără să fie vreodată convinşi.

— Iuri, rosti el, fii atent la leucocite. Continuă să se deplaseze, una după cealaltă, fără oprire, iar asta înseamnă că inima bate şi o face destul de normal. Atâta vreme cât leucocitele continuă să se mişte, suntem în siguranţă.

— Nu uitaţi de temperatura sângelui, adăugă Dejnev. Am ţinut-o permanent sub observaţie şi, dacă Şapirov păţeşte ceva, va trebui să înceapă să coboare lent, dar continuu. Ori în momentul de faţă, temperatura se află la limita superioară a normalului.

Konev mârâi, parcă dispreţuind încercările acelea de

consolare şi căutând să le ignore, totuşi lui Morrison i se păru că după aceea fu mult mai tăcut.

Americanul se lăsă pe spate în fotoliu şi lăsă pleoapele să i se închidă. Se întrebă dacă îi era foame şi decise că nu era cazul de aşa ceva. Se întrebă, de asemenea, dacă nu încerca o senzaţie distinctă presiune din partea vezicii urinare. Un alt răspuns negativ, cu toate că asta nu-l uşura câtuşi de puţin. Oamenii puteau rezista fără să mănânce durate considerabile de timp, însă necesitatea urinatului nu se supunea aceleiaşi flexibilităţi de opţiune.

Fu deodată conştient că i se adresase Kaliinin, dar el nu ascultase.

— Scuză-mă! Ce spuneai? Se întoarse el către femeie.

— Eu te rog să mă scuzi. Te-am întrerupt din gânduri.

— Erau nişte gânduri ce meritau să fie întrerupte.

— Ei bine, te-am întrebat ce anume faci tu în analiza undelor cerebrale. Vreau să spun, prin ce diferă ceea ce faci tu de cercetările altora? De ce a fost necesar ca noi...

Morrison îi termină ideea fără dificultate.

— De ce a fost necesar să fiu răpit din ţara mea?

— Te-am supărat?

— Nu. Bănuiesc că nu tu ai organizat acţiunea.

— Bineînţeles că nu. Habar n-aveam de ea. De fapt, de aceea te şi întreb toate astea. Nu cunosc nimic despre domeniul tău decât faptul că există unde electrice cerebrale, că electroencefalografia a devenit obiectul unor studii complexe şi în acelaşi timp un subiect extrem de important.

— Atunci dacă mă întrebi ce anume este special în teoria mea, mă tem că nu-ţi pot spune.

— Este secret? Mă gândisem la asta... '

— Nu, nu-i secret, se încruntă Morrison. În ştiinţă nu există secrete, sau cel puţin n-ar trebui să existe. Există doar întreceri pentru dobândirea priorităţii, astfel că uneori cercetătorii sunt prudenţi atunci când vorbesc – lucru de

care mă fac şi eu vinovat, câteodată. În cazul de faţă, însă, vorbesc de-a dreptul literal. Nu-ţi pot spune, deoarece nu deţii fundamentul pentru a înţelege.

— Mi-ai putea explica măcar în linii mari?

— Pot încerca... Nu pot descrie prea bine întregul domeniu. Ceea ce noi numim unde cerebrale este de fapt un conglomerat de tot soiul de activităţi neuronale: percepţii senzoriale, stimuli ai muşchilor şi glandelor, mecanisme de deşteptare, coordonare şi altele. Pierdute printre toate astea se găsesc undele ce controlează sau rezultă din gândirea constructivă şi creatoare. Izolarea undelor sceptice, cum le numesc eu, este o problemă foarte complexă. Corpul omenesc o poate face fără greutate, dar noi, bieţii savanţi, suntem, în majoritatea cazurilor, de-a dreptul derutaţi.

— Până aici am înţeles fără probleme, surâse Kaliinin părând încântată.

— Încă n-am ajuns la partea dificilă.

— Te rog, fă-o!

— Acum vreo douăzeci de ani, s-a demonstrat că exista un component aleatoriu al undelor pe care nimeni nu-l înregistrase niciodată, întrucât instrumentele utilizate nu sesizau ceea ce acum numim „scăpărarea". Este vorba despre o oscilaţie foarte rapidă, de amplitudine şi intensitate neregulată. Trebuie să înţelegi că descoperirea respectivă nu-mi aparţine.

— Bănuiesc că acum vreo douăzeci de ani ai fi fost prea tânăr ca s-o faci, surâse Kaliinin.

— Mai mulţi cercetători speculaseră că scăpărarea putea reprezenta procesele de gândire, totuşi nimeni nu reuşise s-o izoleze corespunzător. Apărea şi dispărea, uneori era detectabilă alteori nu, şi sentimentul general era că vina o purta sensibilitatea instrumentelor. Fiind prea delicate pentru ceea ce măsurau, ele înregistrau, de obicei, zgomot de fond. Eu n-am fost de aceeaşi părere. Cu timpul, am

conceput un program de calculator care-mi permitea să izolez scăpărarea şi să demonstrez că este permanent prezentă în creierul omenesc. Prioritatea respectivă mi s-a recunoscut, deşi puţini cercetători mi-au putut reproduce experienţele. Am utilizat animale de laborator în experimentele prea periculoase pentru a fi efectuate asupra oamenilor şi am folosit rezultatele ca să-mi îmbunătăţesc programul. Cu toate acestea, cu cât programul era mai precis şi cu cât obţineam rezultate ce mi se păreau mai semnificative, cu atât mai puţini cercetători le puteau reproduce şi cu atât insistau că trăsesem concluzii eronate. Simpla izolare a scăpărarii nu însemna câtuşi de puţin că ea reprezenta gândirea abstractă. Am amplificat-o, am intensificat-o şi mi-am modificat în repetate rânduri programul, autoconvingându-mă că studiez gândirea – undele sceptice însele. Totuşi nimeni nu poate reproduce etapele cruciale ale cercetărilor mele. În câteva rânduri, am permis altora să-mi folosească programul şi calculatorul – aşa cum, într-un fel, procedez şi acum – dar invariabil n-au avut succes.

— Îţi poţi imagina motivul pentru care nimeni nu-ţi poate reproduce cercetările?

— Explicaţia cea mai simplă ar fi că eroarea îmi aparţine, că sunt un escroc, dacă nu un nebun. Bănuiesc că unii dintre colegii mei consideră că acesta este răspunsul.

— Dar tu te crezi un nebun?

— Nu, nu mă cred, deşi uneori şovăi. După ce izolezi undele sceptice şi le amplifici, este firesc să crezi că însuşi creierul omenesc poate deveni un receptor. Undele pot transfera direct la tine gândurile celui pe care-l studiezi. Cu siguranţă, creierul ar fi un receptor extrem de delicat, dar în acelaşi timp foarte individualizat. Dacă eu mi-am îmbunătăţit programul astfel încât pot sesiza gândurile mai bine, asta înseamnă că l-am îmbunătăţit pentru a se potrivi propriului meu creier, cu particularităţile lui individuale.

Poate că alte creiere nu sunt afectate şi, de fapt, pot fi mai puţin afectate cu cât programul este mai adaptat creierului meu. Cumva, seamănă cu un tablou. Cu cât tabloul seamănă mai mult cu mine, cu atât seamănă mai puţin cu alţii. Cu cât eu pot face că programul meu să producă rezultate compatibile între ele, cu atât mai puţin o poate face altul.

— Chiar ai simţit realmente gândurile?

— Nu sunt sigur. Au existat momente când aşa am crezut, dar nu pot fi niciodată convins că n-a fost decât închipuirea mea. În mod clar, nimeni altul – cu programul meu, ori cu alt program – n-a perceput nimic. Am utilizat scăpărarea pentru a descoperi nodurile sceptice din creierele cimpanzeilor şi de aici am dedus unde s-ar putea ele găsi în creierul uman, însă nici asta n-a fost acceptat. S-a considerat că-i vorba despre excesul de entuziasm al unui savant îndrăgostit de propria-i teorie improbabilă. Adevărul este că n-am putut fi sigur nici chiar analizând nodurile sceptice – ale animalelor, bineînţeles.

— La animale ar fi fost dificil. Ai publicat toate aceste rezultate… senzaţionale ale tale?

— N-am îndrăznit, clătină din cap Morrison. Nimeni n-ar fi acceptat nişte rezultate subiective. Le-am amintit în treacăt câtorva indivizi – o greşeală din parte-mi – iar vestea s-a răspândit, convingându-mi şi mai mult colegii că sunt… să zicem instabil. De-abia duminica trecută, Natalia mi-a spus că Şapirov îmi luase cercetările în serios, dar el însuşi este considerat, cel puţin în ţara mea, instabil.

— Nu este, rosti ferm Kaliinin, sau cel puţin n-a fost.

— Evident, ar fi grozav să cred asta.

De pe locul din faţa lui Morrison, Konev vorbi fără să se întoarcă:

— Senzaţiile tale de percepere a gândurilor l-au impresionat pe Şapirov. Ştiu asta cu siguranţă. A discutat cu mine. În mai multe rânduri a spus că programul tău este

o staţie releu şi că i-ar plăcea să-l încerce el însuşi. Dacă ai fi fost *în interiorul* unui neuron, un neuron-cheie al nodului sceptic, lucrurile ar fi stat altfel. Ai fi perceput fără doar şi poate gândurile. Aşa credea Şapirov, iar eu sunt de aceeaşi părere. Şapirov mai credea că era posibil ca tu să fi perceput limpede gândurile, dar să nu fi fost deocamdată pregătit să-ţi anunţi descoperirea. Aşa-i?

„Cât de obsedaţi sunt de păstrarea secretelor", se gândi Morrison, apoi zări expresia de pe faţa lui Kaliinin. Gura femeii era întredeschisă, sprâncenele adunate, iar degetul îi tremura lângă buze. Parcă arfi dorit să-i ceară să tacă, cu un fel de intensitate agonizatoare, fără să îndrăznească totuşi s-o facă în mod deschis.

Apoi însă fu distras de vocea lui Dejnev, bubuind vesel:

— Gata cu flecăreala, copii! Grota ne-a localizat şi, spre uriaşa lor uimire, ne găsim exact acolo unde am spus că vom fi.

Konev ridică brusc ambele braţe, iar glasul îi semăna cu al unui băieţaş fericit:

— Exact acolo unde *eu* am spus că vom fi.

— Aş zice că avem o contribuţie colectivă, spuse Dejnev. Acolo unde am spus *noi* că vom fi.

— Nu, replică Boranova. L-am ordonat lui Konev să-şi asume responsabilitatea deciziei. Ca atare, el trebuie felicitat.

Konev nu se lăsa îmbunat.

— Nu te-ai fi grăbit, zise el, să soliciţi atât de grăbit o contribuţie colectivă, Arkadii Visarionovici – folosise numele tatălui pilotului într-un stil care nu mai era la modă în Rusia, parcă dorind să accentueze faptul că Dejnev era fiu de ţărani, singura categorie socială ce mai folosea genul acela de apelare –, dacă s-ar fi dovedit că ne aflăm în capilarul greşit.

Boranova interveni cu minunatul ei glas contralto, oprind orice posibilă replică a pilotului:

— Dar Şapirov? Ce-i cu el?

— Posibilă criză a trecut, răspunse Dejnev. L-au făcut o injecţie care *i*-a stabilizat ritmul cardiac.

— Atunci putem să-i dăm drumul? întrebă Konev.

— Da, aprobă Boranova.

— În cazul acesta, în sfârşit – afară din fluxul sanguin!

51

Boranova şi Kaliinin erau aplecate peste instrumentele lor. Morrison le privi câteva clipe fără să aibă habar ce se întâmpla. Se întoarse către Dejnev, care stătea într-o poziţie relaxată (spre deosebire de Konev, al cărui trup era încordat, aproape vibrând), şi rosti:

— Ce vom face, Arkadii? Nu putem pur şi simplu perfora un vas sanguin din creier.

— O să ne strecurăm afară după ce vom ajunge suficient de mici. Ne miniaturizăm din nou. Priveşte în jur.

Surprins, Morrison privi. Îşi dădu seama că de fiecare dată când lumea exterioară păruse că se stabilizează, se obişnuise rapid cu ea şi n-o mai băgase în seamă.

Curentul devenise mai puternic. De fapt, nu viteza lui sporise, ci nava se micşorase iarăşi, iar obiectele care treceau pe lângă ei o făceau într-un timp mai scurt. De aceea mintea, insistând să considere că mărimea navei nu se modificase, interpreta ceea ce vedea ca fiind un curent mai rapid.

Un eritrocit trecu pe lângă ei, deplasându-se la fel ca în artera carotidă, dar, în ciuda vitezei, o făcu într-un timp îndelungat, aidoma unei balene care întrece o bărcuţă. Era mai puţin clar acum, devenise aproape transparent, iar marginile îi erau înceţoşate din cauza mişcării browniene. Pe ansamblu avea o culoare cenuşie, care-l făcea să semene cu un nor ameninţător de furtună, lăţindu-se peste

cer. Evident, pierduse deja majoritatea oxigenului, cedându-l avidelor celule cerebrale care, fără a se mişca ori fără semne vizibile de viaţă, consumau un sfert din oxigenul transportat de sânge spre diversele organe. Deşi se părea că creierul nu făcea altceva decât să rămână nemişcat, să simtă percepţiile, răspunsurile şi gândurile, ansamblul său se coordona cu o complexitate pe care un calculator nu putea nici măcar pe departe s-o reproducă, poate chiar niciodată.

Pentru a putea cuprinde răspândirea eritrocitelor, trombocitelor şi leucocitelor, este drept în număr mult mai mic decât celelalte, plasma sângelui devenea un lichid tot mai puţin lipsit de particularităţi.

Începuse să fie alcătuită din corpusculi de dimensiunile unor grăunţe, care se măreau lent pe măsură ce treceau pe lângă ei cu viteze tot mai mari. Morrison ştia că erau molecule de proteine şi, după o vreme, i se păru că prin rotirile şi dansul lor putea distinge, înceţoşat, dispunerile spiralate ale atomilor componenţi. Unele erau parţial încastrate într-o pădure miniaturală de molecule de lipide.

În acelaşi timp, americanul deveni conştient de mişcarea navei; nu macera vibraţia mişcării browniene, ci un legănat tot mai pronunţat.

Întoarse capul şi privi în partea opusă, spre peretele capilarului de care erau ataşaţi.

Plăcuţele ce alcătuiau peretele dispăruseră, sau, cel puţin, o plăcuţă (de fapt, o celulă, aşa cum îi putea spune de acum înainte} crescuse în asemenea măsură încât îi acoperea întregul câmp vizual. Înapoia ei se afla umflătura nucleului, mărindu-se şi lărgindu-se întruna.

Nava se zgudui şi o porţiune a ei se desprinse de perete. Se zgudui din nou, când se lipi înapoi.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Morrison privind spre Kaliinin, care scutură iritată din cap. Era cu totul absorbită de ceea ce făcea.

— Sofia încearcă să neutralizeze sarcina electrică a navei, explică Dejnev. O face pe diverse porţiuni, pentru ca tensiunea să nu vătămeze peretele. În plus, trebuie să găsească noi zone de cuplare, pentru a nu se desprinde cu totul de perete. Nu-i simplu să te miniaturizezi şi în acelaşi timp să rămâi ataşat de perete.

— Cât de mult ne vom miniaturiza? întrebă alarmat Morrison. Cuvintele îi fură acoperite de comandă ascuţită a lui Kaliinin:

— Arkadii, înainte! Uşor! Viteză minimă.

— Am înţeles, dar să-mi spui când să opresc. După cum zicea tata, „între insuficient şi prea mult nu-i decât grosimea unui fir de păr."

— Mai mult, mai mult, vorbi Kaliinin. Gata! Să-ncercăm acum. Nava păru că se încordează, apoi alunecă brusc înainte şi Morrisoit se simţi apăsat lin de spătarul fotoliului.

— Perfect, murmură Kaliinin. Încă un pic!

Ajunseseră la capătul celulei. Dincolo de ea începea altă. Subţiri, ca toate celulele, o simplă peliculă alcătuind un tub minuscul de a cărui suprafaţă interioară se agăţau nava şi echipajul acesteia, prin intermediul unor infime modificări ale sarcinilor electrice.

Spaţiul dintre cele două celule adiacente părea umplut cu funii sau cabluri. Nu toate erau intacte, ci se zăreau cioturi, la fel ca într-o pădure bătrână. Morrison avea senzaţia că în pădurea aceea existau şi interstiţii înguste, dar nu le putea distinge limpede din poziţia lui.

— Cât de mult ne vom miniaturiza? Repetă el.

— Până la dimensiunile unei molecule organice mici, răspunse Arkadii.

— Şi, la dimensiunile respective, care-i probabilitatea unei demi-niaturizări spontane?

— Una apreciabilă. Oricum mult mai mare decât atunci când aveam dimensiunea unui eritrocit, sau chiar al unui trombocit.

— Totuşi nu atât de mare ca să te îngrijoreze, te asigur, interveni Boranova.

— Exact, aprobă Dejnev şi ridică puţin mâna, arătându-şi degetele arătător şi mijlociu unite, astfel ca să poată fi văzute doar de Morrison.

Gestul acela de speranţă devenise Universal, iar americanul simţi cum îl trec din nou fiorii.

Dejnev privea drept înainte, totuşi simţi strâmbătura lui Morrison sau poate îi auzi icnetul slab, deoarece zise:

— Nu-ţi face griji! Cel mai înţelept este să ai doar câte o grijă, pe rând, iar acum ar fi bine să ne preocupe felul cum ne vom strecura afară din vasul sanguin. Sofia, iubita mea!

— Da, Arkadii.

— Slăbeşte câmpul în spate, iar când înaintez caută altul în faţă.

— Arkadii, nu cumva tatăl tău a zis odată: „N-are nici un rost să-l înveţi pe un hoţ să fure"?

— Ba da, mi-a zis. Atunci, fură, mica mea hoaţă, fură! Morrison se întrebă dacă nu cumva Dejnev şi kaliinin glumeau pe seama posibilităţii unei morţi instantanee, încercând să-i ridice lui moralul. Sau îşi arătau dispreţul pentru laşitatea sa? Preferă să accepte prima ipoteză. Cu siguranţă, atunci când o acţiune putea fi egal interpretată ca prietenoasă ori ostilă, era mai bine să optezi pentru varianta prietenoasă. Poate că tatăl lui Dejnev ar fi fost de acord în această privinţă. Cu gândul acela se simţi mai bine dispus.

Pupa părea să atârne liber şi să rămână la câţiva centimetri (câţiva picometri într-o măsurătoare reală?) de peretele capilarului. Morrison îl studie atent şi zări şirurile de proteine şi de lipide ce-l alcătuiau.

„De ce le ignorăm?" se întrebă el. „Ni se oferă ocazia să studiem ţesuturile cu o precizie ce depăşeşte acurateţea celui mai bun microscop electronic şi s-o facem asupra unor ţesuturi vii – să vedem nu numai poziţiile lor, ci şi

modificările şi mişcările. Am trecut prin fluxul sanguin şi ne pregătim să traversăm peretele unui capilar, fără să fi examinat nimic în sensul ştiinţific al cuvântului. Pur şi simplu trecem mai departe, cu acelaşi interes pe care l-am avea faţă de tunelul traversat de un metrou. Toate astea pentru a studia oscilaţiile ce ar putea fi produse de gânduri... sau nu."

Nava înainta încetişor, parcă pipăindu-şi drumul. Poate că exact asta şi făcea, între motoarele lui Dejnev şi câmpurile electrice oscilante ale lui Kaliinin.

— Ne apropiem de margine, Sofica, rosti Dejnev cu glas neaşteptat de tensionat. Asigură-te că în faţă există un contact ferm, cât mai înaintez eu vreun metru.

— După aspect şi comportament electric, vorbi femeia, bănuiesc că acolo există un ciorchine de arginine. Asta înseamnă o regiune de sarcină pozitivă puternică, iar în privinţa asta sunt maestră.

— Sofia, zise Dejnev, fă exact ce-ţi spun eu. Păstrează doar prova lipită de perete, dar cât mai strâns. Eliberează complet restul navei.

— Am făcut-o, şopti Kaliinin.

Morrison constată că-şi ţinea respiraţia. Pupa navei se îndepărtase de perete, dar prova era tot lipită. Curentul lovea în pupă şi împingea nava într-o poziţie perpendiculară pe perete, în vreme ce porţiunea din perete de care continuau să fie agăţaţi se bombă în exterior ca o proeminenţă.

— Atenţie! Exclamă încordat Morrison. O să rupem peretele!

— Toată lumea să tacă din gură! Tună Dejnev, apoi continuă cu un ton firesc: Sofia, o să cresc încetişor viteza. Pregăteşte-te să decuplezi contactul. Nava trebuie să fie complet neutră din punct de vedere electric... însă numai când te anunţ eu.

Morrison îşi închipui că simte nava încordându-se spre

provă. Secţiunea din peretele capilarului de care era ataşată se întinse tot mai mult.

— Arkadii, şuieră Kaliinin, ori câmpul ori peretele vor ceda.

— Încă o clipă, scumpo, încă o clipă... *Acum!*

Peretele se destinse îndărăt, iar nava ţâşni înainte într-un salt care-l împinse uşor în spate pe Morrison. Prova se înfipse în substanţa aidoma cimentului dintre cele două celule ale peretelui vasului capilar.'

52

Americanul fu pentru prima dată conştient de activitatea motoarelor. Se simţea o pulsaţie subliminală, în vreme ce nava îşi croia drum, aparent tot mai greu, printre celule. În faţă nu se zărea nimic. Grosimea peretelui capilar, foarte subţire în condiţii normale, depăşea lungimea navei.

Intraseră complet între celule şi Dejnev, cu fruntea brobonită de transpiraţie, întoarse capul şi se adresă Boranovei:

— Consumăm energia mai repede decât ar fi normai.

— Opreşte şi să vedem despre ce-i vorba.

— Dacă opresc, e posibil ca elasticitatea materialului să ne azvârle afară, înapoi în fluxul sanguin.

— Atunci încetineşte. Alege o viteză de înaintare care să fie suficientă pentru a ne menţine pe loc.

Pulsaţia încetă.

— Spaţiul dintre celule, spuse Dejnev, exercită o presiune considerabilă asupra navei.

— Ne poate strivi?

— Deocamdată nu, dar cine poate şti ce se va întâmpla dacă presiunea continuă?

— Este ridicol! Izbucni Morrison. N-aţi spus că suntem de

dimensiunile unei molecule organice mici?

— Avem dimensiunea unei molecule de glucoză, preciza Boranova care-i alcătuită din douăzeci şi patru de atomi.

— Mulţumesc, replică tăios neurofizicianul, dar ştiam câţi atomi sun într-o moleculă de glucoză. Mai ştiu şi că moleculele mici traverseaz" permanent pereţii capilarelor, prin procesul de difuziune. Difuziune Aşa funcţionează corpul. Noi de ce nu difuzăm?

— Difuziunea este un fenomen statistic, zise Boranova. În orice clipă, în fluxul sanguin există douăzeci şi patru de miliarde de trilioane de molecule de glucoză. Ele se deplasează aleatoriu şi unele reuşesc să se ciocnească în astfel de locuri şi astfel de moduri încât să traverseze spaţiile dintre două celule, sau să pătrundă prin membrana unei celule din peretele capilarului, în celulă, apoi să iasă prin partea opusă. În orice clipă, un procentaj foarte redus din ele reuşeşte acest lucru, totuşi numărul celor care izbutesc este suficient ca să asigure funcţionarea corespunzătoare a ţesuturilor. Totuşi se poate ca o moleculă de glucoză să rămână şi o lună în fluxul sanguin fără să difuzeze. Putem aştepta o lună ca întâmplarea să-şi joace rolul?

— Asta nu-i o argumentaţie, pufni Morrison. De ce nu procedăm deliberat, aşa cum procedează întâmplător moleculă de glucoză reată? Mai ales acum, când am intrat deja între două celule? De ce ne-am înţepenit?

— Eu sunt de partea lui Albert, se făcu auzit Konev. Probabil că difuziunea nu reprezintă o trecere pasivă. Trebuie să existe un tip de interacţiune între un obiect ce difuzează şi bariera prin care are loc difuziunea, atât doar că nimeni nu ştie exact cum poate fi interacţiunea aceea. Mai ales aici, unde avem de a face cu bariera hematoencefalică.

— Perfect, am ajuns la bariera asta, spuse Dejnev. Tu eşti expertul în problemele creierului. Poţi să priveşti în jur şi să

ne spui cum are loc difuziunea?

— Nu, nu pot. Totuşi glucoza este una dintre moleculele ce străbat cu uşurinţă bariera hematoencefalică. Asta se întâmplă probabil fiindcă-i singurul combustibil energetic al creierului. Necazul este că, deşi nava are dimensiunile unei molecule de glucoză, ea nu-i o moleculă de glucoză.

— Ajungi undeva, Iuri, întrebă Boranova, sau ne ţii o conferinţă?

— Ajung imediat. Am înlăturat sarcinile electrice de pe navă pentru a pătrunde între celule, dar de ce nu le restabilim? Nu-i putem conferi tiparul electric al unei molecule de glucoză? În caz afirmativ, corpul lui Şapirov o va *considera* o moleculă de glucoză. Sugerez să dai ordinul acesta, Natal ia.

Kaliinin nu mai aşteptă ordinul respectiv.

— Am şi făcut-o, Natalia, rosti ea.

— Presiunea a scăzut imediat, anunţă Dejnev. Şi-a recunoscut prietenul, îl salută şi se trage îndărăt. Bunică-mea, fie-i amintirea veşnic trează, ar fi strigat: „Vrăjitorie!" şi s-ar fi ascuns sub pat.

— Arkadii, îi spuse Boranova, măreşte viteza. Să trecem, înainte ca spaţiul să-şi dea seama că sub tiparul glucozei se ascunde cu totul altceva.

— Meritul este al tău, Iuri, spuse americanul. Ideea a fost corectă. Privind lucrurile retrospectiv, îmi dau seama că ar fi trebuit să mă gândesc la ea, dar realitatea este că n-am făcut-o.

— N-a fost cine ştie ce, mormăi Konev ca şi cum n-ar fi ştiut cum să se comporte înaintea unor laude. Întrucât creierul se hrăneşte cu glucoză, ne-am redus la dimensiunile glucozei. În cele din urmă ar fi trebuit să avem un tipar similar glucozei, şi imediat ce ai întrebat de ce nu difuzăm, deşi ar fi trebuit s-o facem, mi-am dat seama că tiparul cu pricina era deja necesar.

— Membri ai expediţiei, anunţă Dejnev, am străbătut

spaţiul dintre celule. Am ieşit din fluxul sanguin. Ne aflăm în creier!

53

„În creier", se gândi Morrison, „dar nu într-o celulă a creierului." Deocamdată trecuseră din spaţiul intercelular al peretelui capilarului în spaţiile intercelulare ale creierului, unde se găseau structurile ce menţineau forma şi interrelaţiile neuronilor. Dacă ele ar fi fost înlăturate, celulele s-ar fi strivit în mase amorfe, aglutinate de gravitaţie şi incapabile să menţină o funcţie reală.

Era o junglă, alcătuită din liane groase de colagen, proteina animală de legătură aproape universală care îndeplinea funcţia similară celulozei din plante, cu un consum mai mare de energie – fiind proteină, nu hidrocarbonat – dar cu o flexibilitate superioară. Prin ochii miniaturizării, firele de colagen, altfel vizibile doar la microscopul electronic, păreau trunchiuri de copaci aplecate în toate direcţiile, într-o lume în care forţa gravitaţională avea prea puţină importanţă.

Firele erau de diverse grosimi, din ce în ce mai fine. Morrison ştia că unele dintre ele puteau fi elastină şi că însuşi colagenul putea avea varietăţi subtil diferite. Dacă ar fi putut privi ansamblul general dintr-un punct de vedere mai puţin miniaturizat, ar fi fost capabil să detecteze ordine şi structuri. La acest nivel, însă, era haotic. În nici o direcţie nu se vedea prea departe din cauza firelor întreţesute.

— Cum vă aşteptaţi să vă găsiţi drumul spre un neuron? întrebă Morrison. Are cineva o idee?

— Nava se poate deplasa doar înainte, răspunse Dejnev, aşa că vom înainta până vom întâlni o celulă.

— Şi cum putem merge înainte prin jungla asta? Dacă nu putem cârmi, cum vom ocoli obstacolele?

Pilotul îşi frecă gânditor bărbia.

— Nu le ocolim, ci le împingem. Nava va trece pe lângă una dintre chestiile astea, iar pe partea de contact frecarea

va fi mai mare decât pe partea opusă, ceea ce va duce la curbarea traiectoriei noastre, la fel cum se întâmplă cu cometele ce ocolesc Soarele. Continuă zâmbind: Aşa procedează cosmonauţii, când se folosesc de gravitaţie pentru a accelera ocolind un satelit sau o planetă. Noi vom accelera, trecând pe lângă chestiile astea.

— „Chestiile astea" sunt fibre de colagen, comentă posac Konev.

— Unele dintre ele sunt destul de groase, zise Morrison. Nu vei trece întotdeauna pe lângă ele. Dacă loveşti una frontal, vei rămâne înţepenit acolo, iar dacă singura posibilitate de deplasare este spre înainte, ce vei face atunci? Nava a fost concepută numai pentru fluxul sanguin. În afara lui, suntem neajutoraţi dacă nu există nimic care să ne poarte.

— Arkadii, interveni Boranova, ai la dispoziţie trei motoare, iar jeturile, din câte ştiu eu, sunt dispuse la pupa în vârfurile unui triunghi echilateral. Nu poţi declanşa doar unul dintre ele?

— Nu. Acelaşi contact le declanşează pe toate trei.

— Da, ştiu care-i situaţia actuală. Însă nava a fost proiectată de tine şi tu cunoşti detaliile comenzilor. Nu poţi face nimic ca să le modifici astfel încât să le poţi declanşa succesiv?

— Lasă-mă să mă gândesc. Asta înseamnă improvizaţie. Înseamnă să găsesc ceva din care să fac comutatoare, plus fire – şi cine ştie dacă va funcţiona, sau cât timp va funcţiona dacă va funcţiona, şi dacă n-o să fie mai rău decât este acum. Totuşi, am înţeles ce vrei. Dacă pot acţiona un singur motor, el va determina un impuls dezechilibrat.

— Iar atunci vei fi capabil să coteşti, în funcţie de motorul pe care-l acţionezi.

— Voi încerca, Nataşa.

— De ce nu v-aţi gândit la toate astea, când ne-am aflat

în capilarul greşit? Se enervă Morrison. Poate că aşa m-aţi fi scutit pe mine de măruntul deranj de a fi gata să dau ortu' popii, încercând să rotesc nava cu mâinile!

— Dacă nu te-ai fi grăbit să propui rotirea navei cu mâinile, spuse Dejnev, poate că ne-am fi gândit la această soluţie... deşi n-ar fi fost o idee bună.

— De ce nu?

— Nu ne găseam în fluxul sanguin. Nava este proiectată aşa încât să profite la maximum de profilul ei aerodinamic, iar suprafaţa a fost concepută să permită trecerea fluidelor fără turbulenţe, ceea ce îngreunează şi mai mult cotirea într-un curent. Ar fi durat mai mult decât rotirea navei cu mâinile... şi ar fi consumat foarte multă energie. Nu [tr]ebuie uitate nici dimensiunile reduse ale vasului capilar. Aici nu există curent şi, fiindcă am fost miniaturizaţi, avem spaţiu suficient.

— Ajunge, îl opri Boranova. Treci la treabă, Arkadii.

Dejnev o ascultă, scotocind printr-un soi de dulap, glisându-i capacul în lateral şi examinând comenzile din interior; în tot acest timp, bolborosea cuvinte ininteligibile.

Konev îşi împreună degetele înapoia cefei şi vorbi fără să se întoarcă:

— Albert, povesteşte-ne despre senzaţiile pe care le-ai simţit.

— Senzaţii?

— Ne amintiseşi despre ele înainte ca Grota să ne anunţe că na aflăm în capilarul corect. Mă refer la senzaţiile pe care le-ai simţit când încercai să analizezi undele cerebrale.

— Aha, făcu Morrison şi în acelaşi timp o zări pe pe Kaliinin fo-indu-se.

Femeia clătina foarte lent din cap. încetişor de tot, un deget de avertizare i se ridică în dreptul buzelor.

— Nimic deosebit. Am simţit nişte senzaţii vagi pe care nu le-aş puteadescrie în mod obiectiv.' Este posibil să fi fost doar imaginaţia mea. În mod clar, aşa au crezut cei cărora

am încercat să le relatez senzaţia.

— N-ai publicat niciodată vreun articol despre ea?

— Niciodată. Am menţionat-o doar în treacăt la câteva conferinţe şi a fost îndeajuns de rău. Dacă Şapirov şi voi aţi auzit despre ea, a fost numai ca zvon. Dacă aş fi publicat ceva, ar fi fost aproape o sinucidere ştiinţifică, iar eu nu intenţionam asta.

— Păcat.

Americanul privi iute spre Kaliinin. Aceasta încuviinţă foarte uşor din cap, fără un cuvânt. În mod limpede, femeia nu putea spune nimic fără să nu fie auzită de toţi membrii echipajului.

Morrison se uită în jur, căutând să simuleze indiferenţa. Dejnev era adâncit în munca lui, plescăind din limbă şi vorbind de unul singur. Konev privea drept înainte, pierdut în gânduri. Înapoia lui Kaliinin, Boranova studia concentrată display-ul calculatorului ei.

Doar Kaliinin, în stânga lui, îl privea.

Bărbatul strânse buzele, apoi activă editorul de text al calculatorului său. Acesta nu avea tastatură chirilică, însă scrise cuvintele ruseşti în echivalentul lor fonetic cu caractere latine. CE S-A ÎNTÂMPLAT?

Kaliinin ezită, probabil nu foarte familiarizată cu alfabetul latin.

După aceea, degetele îi fulgerară şi pe propriul ei display apăru scris în chirilică: NU TE-NCREDE ÎN EL. TACI. Şterse imediat mesajul.

DE CE? Scrise Morrison.

NU-I RĂU, scrise Kaliinin, DAR PRIORITATEA ÎNSEAMNĂ TOTUL PENTRU EL. VA FACE ORICE, ORICE, ORICE!

Cuvintele dispărură şi ea privi cu hotărâre în depărtare.

Morrison căzu pe gânduri. Să fi fost vorba oare numai de dorinţa de răzbunare a unei femei trădate? Deocamdată nu prea avea ce face. Sau, poate, exista ceva, un lucru destul de îndepărtat de problema actuală, însă care începuse, de-

abia începuse, să-i preocupe gândurile aproape în totalitate.

Apoi glasul gros al lui Dejnev răsună puternic, foarte puternic în urechile sale.

— S-a terminat deocamdată!

— Ce s-a terminat? întrebă Morrison.

— Declanşarea individuală a motoarelor, zise pilotul indicând cu ambele braţe spre comenzile navei. După dorinţă, pot comuta unul, două, sau pe toate trei. Funcţionează absolut sigur... cred.

— Poţi fi mai precis, Arkadii? Şuieră Boranova. Este absolut sigur, sau e doar o părere personală?

— Ambele, făcu Dejnev. Părerea mea este că sunt absolut sigur. Necazul e că nu întotdeauna părerea mea este corectă. După cum zicea tata...

— Cred că ar trebui să facem un test, interveni Konev anulând maxima părintelui lui Dejnev – poate perfect conştient de acest lucru.

— De la sine înţeles, aprobă pilotul. De la sine înţeles, dar după cum zicea tata – ridică glasul, parcă decis să nu se mai lase între rupt- „Ceea ce-i sigur despre orice lucru de la sine înţeles este că până la urmă cineva tot îl va spune." Şi aţi putea şti la fel de bine...

Se opri pentru o clipă, iar Boranova îl îmboldi:

— Ce am putea şti la fel de bine?

— Două lucruri, Nataşa. În primul rând, cârmirea va consuma foarte multă energie. M-am străduit pe cât am putut, însă nava n-a fost proiectată în acest scop. În al doilea rând... ei bine, de acum nu mai putem comunica cu Grota.

— Nu putem comunica? Repetă Kaliinin.

— Ce vrei să spui prin „nu mai putem comunica"? Se încruntă Boranova.

— Nataşa, nu puteam conecta fiecare motor dacă nu aveam sârme, nu? Nici cel mai bun inginer din lume nu

poate face sârme sau cipuri din nimic. Trebuia să le demontez de undeva, iar singurul sistem pe care-l puteam desface fără să afectez în vreun fel nava era cel de comunicaţii. Am anunţat Grotă şi am auzit o mulţime de ţipete şi de lamentări, dar cum m-ar fi putut opri? Acum putem cârmi... cred, şi nu putem comunica – iar în privinţa asta, sunt sigur.

54

Se lăsă tăcere în vreme ce nava porni să înainteze. Peisajul înconjurător era complet diferit acum. În fluxul sanguin existaseră o mulţime de obiecte diferite, unele depăşind nava, altele rămânând în urmă, probabil în funcţie de curenţi locali, vârtejuri şi aerodinamică. Existase *senzaţiade* mişcare, fie şi numai prin intermediul semnelor de pe pereţi – plăcile de grăsime din artere, căptuşeala capilarelor – ce lunecau permanent îndărăt.

Aici, însă, în spaţiul intracelular, se putea vorbi de stază. Nici o mişcare. Nici o senzaţie de viaţă. Încâlcelile de fibre de colagen păreau o junglă primordială alcătuită exclusiv din trunchiuri, fără frunze, fără culori, fără sunete, fără mişcare.

Cu toate acestea, o dată ce nava porni prin fluidul vâscos intracelular, totul începu să se deplaseze spre înapoi. Vehiculul înainta spre două fibre ce formau un V, trecu printre ele şi Morrison avu impresia unei spirale foarte largi care se înălţa în jurul fiecărei fibre de colagen, fiind mai accentuată pe fibră mai subţire.

În faţa lor se zărea o fibră mult mai groasă, un rege al junglei de colagen.

— Va trebui s-o ocoleşti, Arkadii, spuse Konev. A venit şi clipa testării.

— Perfect, dar va trebui să mă aplec mai mult... N-am

comenzile chiar la vârful degetelor. Improvizaţia are şi ea limite. Se apleacă mult, ajungând cu degetele cam la nivelul gambelor. Nu mă încântă ideea de a trebui să fac asta în mod permanent. Nu-i uşor pentru o persoană cu fizic masiv.

— Vrei să spui pentru o persoană grasă, preciza Konev cu obişnuita lui răutate. N-ai mai făcut deloc sport, Arkadii. Ar trebui să mai slăbeşti.

Dejnev îşi reluă poziţia verticală.

— Perfect. M-am şi oprit, plec spre casă şi încep gimnastică. Iuri, chiar crezi că acum e momentul să-mi ţii predici?

— Nu-i nici momentul de isterii, Arkadii, comentă Boranova. Coteşte!

Pilotul se apleacă din nou, înăbuşindu-şi un geamăt. Nava se întoarse lent spre dreapta, într-un arc larg; mai exact, fibra cea groasă de colagen pluti spre stânga lor în timp ce se apropiau de ea – ca de altfel întregul peisaj.

— O s-o loveşti, rosti Konev. Coteşte mai mult!

— N-o să cotească mai mult. Motoarele au o anumită distanţă faţă de centru, iar eu n-o pot modifica.

— Atunci ne vom izbi, zise Konev cu un ton neliniştit.

— Ne vom izbi şi gata, se răsti Boranova. Iuri nu te panica în legătură cu amănunte lipsite de importanţă. Nava e din plastic superdur, iar fibra este fără îndoială elastică.

Chiar în timp ce vorbea, prora navei începu să treacă foarte aproape de fibră de colagen. Privind la babord, era limpede că aveau s-o atingă. Când fibra ajunse aproape în dreptul locului lui Kaliinin, impactul se petrecu. Nu se auzi nici un hârşâit, doar un şuier slab. Nu doar elasticitatea fibrei, aşa cum spusese Boranova, comprimându-se uşor sub forţa izbiturii şi apoi dilatându-se, împingând nava, ci şi vâscosul fluid intercelular sluji ca amortizor.

Continuară să înainteze şi virară la stânga, în direcţia fibrei.

— Am decuplat motorul imediat ce mi-am dat seama că

ne vom ciocni. Virajul la stânga pe care-l efectuăm acum este cauzat de frecare.

— Bun, zise Konev, dar dacă voiai să coteşti în cealaltă direcţie?

— Atunci aş fi utilizat motorul. Sau, cu mult mai devreme, în decursul înaintării, aş fi virat spre un contact la tribord. El ne-ar fi cotit la dreapta. Oricum, principalul este să întrebuinţez motoarele cât mai puţin posibil şi fibrele cât mai mult posibil. În primul rând, nu dorim să ne consumăm rezerva de energie prea rapid. În al doilea rând, consumul rapid de energie sporeşte posibilitatea unei deminiaturizări spontane.

— Cum?! Strigă Morrison. Se răsuci către Boranova: Aşa este?

— Nu-i un efect important, răspunse femeia, dar este adevărat, probabilitatea creşte uşor. Eu personal aş spune că dintre cele două motive pentru economisirea energiei, mai importantă mi se pare conservarea.

— Nu-nţelegi cât de ridicolă – ba nu, criminală – este întreaga situaţie? Ne aflăm într-o navă complet inadecvată şi tot ceea ce facem înrăutăţeşte lucrurile şi mai mult.

Boranova clătină din cap.

— Albert, te rog, încetează. Ştii bine că n-am avut alternativă.

— În plus, rânji Dejnev, dacă izbutim să rezolvăm treaba în nava aceasta inadecvată, gândeşte-te că vom fi cu atât mai celebri. Vom fi eroi, eroi autentici. Noi vom fi decoraţi cu siguranţă-toţi. Asta nici nu se mai pune la îndoială. Iar dacă vom da greş, este minunat să ştii că vom putea da vina pe navă.

— Da, indiferent ce se va întâmpla, veţi fi eroi ruşi, pufni Morrison. Dar eu ce voi fi?

— Albert, nu trebuie să uiţi, îi atrase atenţia Boranova, că nici tu nu vei fi ignorat dacă avem succes. În trecut, Ordinul Eroului Rus a fost acordat multor străini, inclusiv americani.

Chiar dacă, dintr-un motiv sau altul, ai declina această onoare, se va stabili validitatea teoriilor tale şi este posibil să primeşti un premiu Nobel chiar înaintea noastră.

— Eu zic că nu-i momentul să ne culcăm pe laurii victoriei, spuse neurofizicianul. Îţi mulţumesc foarte mult, totuşi pentru o vreme mă voi abţine din a-mi întocmi discursul de acceptare al Nobelului.

— De fapt, interveni Kaliinin, mă întreb dacă vom putea ajunge la un neuron.

— Care-i greutatea? Se miră pilotul. Putem înainta, putem cârmi şi ne găsim în creier. Pe aici pe undeva trebuie să existe miliarde de neuroni.

— Pe unde anume? Nu văd absolut nici unul. Numai fibre de colagen.

— Tu cât de mare crezi că-i volumul de fluid intercelular?

— Grosimea lui ar fi microscopică, dacă mărimea noastră ar fi cea normală. Acum însă avem dimensiunile unei molecule de glucoză şi, faţă de aceste dimensiuni, este posibil ca până la cel mai apropiat neuron să fie cel puţin un kilometru.

— Ei bine, atunci vom merge un kilometru. Va dura ceva timp, dar se poate face.

— Dacă ar fi vorba de deplasarea în linie dreaptă, da, însă ne găsim în mijlocul unei jungle dese. Va trebui să virăm şi să ocolim o fibră, apoi alta, pentru ca, în cele din urmă, să parcurgem cincizeci de kilometri şi să ne pomenim înapoi în locul de plecare. O să bâjbâim printr-un labirint şi nu vom da peste un neuron decât dintr-o pură întâmplare.

— Iuri are o hartă, aminti Dejnev deşi glasul îi sună puţin nesigur. Cerebro-nu-ştiu-cum a lui...

Konev se încruntă, apoi clătină din cap.

— Cerebrograful meu îmi indică reţeaua circulatorie a creierului şi configuraţia celulelor, dar nu-l pot utiliza pentru a ne indica poziţia în fluidul intercelular. Nu cunoaştem

genul acesta de detalii, iar din ce-rebrografie nu se poate obţine mai mult decât a fost introdus în prealabil.

Morrison privi prin peretele navei. În toate direcţiile se puteau distinge fibre de colagen, suprapunându-se şi blocându-le calea. Ochiul nu putea pătrunde prea departe în nici o direcţie şi în nici o direcţie nu se zăreau altceva decât fibre şi iarăşi fibre.

Nici o celulă nervoasă! Nici un neuron!

13. CELULA

Încă nu s-a construit zidul care să spună: „Bun-venit, străine!"
Tata Dejnev

55

Nările Boranovei se dilatară uşor, iar sprâncenele ei negre se adunară, totuşi glasul îi rămase calm.

— Arkadii, vorbi ea. Vei merge drept înainte, pe cât posibil în linie dreaptă. Coteşte cât mai puţin cu putinţă şi, în măsura posibilităţilor, alternează virajele la stânga'cu cele la dreapta. În plus, alternează şi deplasările pe verticală.

— O să fie destul de derutant, mârâi pilotul.

— Bineînţeles c-o să fie, dar sper să nu devină complet derutant. Poate nu vom izbuti să mergem chiar în linie dreaptă, însă poate că nici în cerc, spirală sau elice. Mai devreme sau mai târziu ar trebui să ajungem la o celulă.

— Poate că dacă mai deminiaturizezi niţel nava..., încercă Dejnev.

— Nu!

— Stai, nu te grăbi. Gândeşte-te! Dacă ne deminiaturizăm niţel, vom avea mai puţin spaţiu de străbătut. Noi creştem, iar spaţiul dintre vasul sanguin şi neuron se micşorează. Înţelegi?

— Înţeleg. Dar cu cât dimensiunile noastre vor creşte, cu atât ne va fi mai greu să ne strecurăm printre fibre. Neuronii creierului sunt bine protejaţi. Creierul este singurul organ complet închis într-o carapace osoasă, iar neuronii în sine, care sunt cei mai neregulaţi din corp, formează o

masă compactă împreună cu materialul intercelular. Priveşte în jur! Doar reduşi la dimensiunile unei molecule de glucoză putem trece prin şi pe'lângă colagen fără, sperăm noi, să lezăm creierul.

— Nu cred, rosti Konev, că va trebui să călătorim complet orbeşte,

Complet aleatoriu.

— Cum altfel, Iuri? întrebă conducătoarea expediţiei.

— În mod sigur, neuronii îşi dezvăluie caracteristicile. Periodic, la intervale foarte scurte, fiecare este străbătut de impulsuri nervoase. Ele ar putea fi detectate.

— Neuronii sunt izolaţi, se încruntă Morrison.

— Axonii sunt izolaţi, nu celulele însele.

— Adevărat, dar impulsurile nervoase sunt mai puternice prin axoni.

— Nu, este posibil ca impulsurile să fie mai puternice prin sinapse, care nu sunt nici ele izolate. Sinapsele ar trebui să „scapere" tot timpul, iar tu ar trebui să le poţi determina scăpărările.

— În capilar n-am reuşit lucrul ăsta, îi reaminti americanul.

— În momentul acela nu ne aflam lângă peretele corespunzător al capilarului. Albert, nu-nţeleg de ce comentezi? Îţi cer să încerci să detectezi unde cerebrale. De asta te afli aici, nu?

— Am fost răpit, izbucni Morrison. *De aceea* mă aflu aici. Boranova se aplecă spre el.

— Albert, indiferent care ar fi motivul, acum te afli aici şi sugestia lui Iuri mi se pare rezonabilă. Pe de altă parte, Iuri, trebuie întotdeauna să adopţi atitudinea aceasta ostilă?

Morrison constată că tremura de furie şi, pentru o clipă, nu înţelese pricina. Propunerea lui Konev fusese, într-adevăr, rezonabilă.

Îşi dădu apoi seama că i se cerea să-şi testeze teoriile în condiţii care nu-i mai permiteau scuze. Se afla la marginea

unei celule cerebrale care, prin comparaţie cu el, avea dimensiunile unui munte. I se putea cere să-şi desfăşoare testările chiar în interiorul unei astfel de celule. Iar dacă o făcea... şi dacă dădea greş, ce scuze şi ce argumente ar mai fi putut ascunde faptul că ipotezele lui erau greşite şi aşa fuseseră din capul locului?

Era furios, desigur, pentru că circumstanţele îl înghesuiseră într-un colţ neplăcut – de fapt, nu era furios pe Konev.

O simţea pe Boranova aşteptându-l să spună ceva şi pe Konev menţinându-şi uitătura incandescentă.

— Dacă detectez semnale, spuse Morrison, le voi detecta din toate părţile. Cu excepţia capilarului din care tocmai am ieşit, suntem înconjuraţi de un număr imens de neuroni.

— Totuşi, observă Konev, unii se află mai aproape decât alţii, iar unul-doi vor fi cei mai apropiaţi dintre toţi. Nu poţi deduce direcţia din care intensitatea semnalelor este maximă? După aceea ne putem orienta în funcţie de semnalul respectiv.

— Receptorul meu nu-i configurat pentru determinarea direcţiei semnalelor.

— Aha! Deci şi americanii folosesc instrumente prevăzute pentru scopuri specifice şi nu se pregătesc pentru situaţii excepţionale. Nu doar ruşii ignoranţi...

— Iuri! Rosti tăios Boranova.

Konev înghiţi un nod, după care urmă:

— Cred că vrei să-mi spui că am din nou o atitudine ostilă. În cazul acesta, Natalia, spune-i *tu* să inventeze o modalitate care să-l anunţe direcţia din care provin semnalele cele mai puternice.

— Albert, zise femeia, te rog: încearcă s-o faci. Dacă eşuezi, va trebui să rătăcim orbeşte prin jungla de colagen cu speranţa că nu va dura o eternitate până să găsim ceva util.

— Rătăcim chiar acum, în timp ce vorbiţi, anunţă

aproape voios Dejnev, dar tot nu întrezăresc nimic.

Încă furios, Morrison îşi activă calculatorul şi-l trecu pe modul de recepţie a undelor cerebrale. Display-ul pâlpâi, dar era numai zgomot de fond... deşi mult mai intens decât fusese în capilar.

Până atunci folosise electrozi ce implicau poziţionarea în interiorul unui nerv. Unde ar fi trebuit să-i pună acum? Se găsea deja în interiorul creierului, ceea ce făcea ca problema poziţionării să fie o anomalie. Totuşi, poate dacă ar fi ridicat electrozii, cât mai rigidizaţi, şi i-ar fi depărtat, aidoma unei perechi de antene, ei şi-ar fi putut îndeplini rolul. La actuala lor mărime, interstiţiul lor ar fi fost infim şi probabil deloc util, totuşi...

Dublă şi redublă electrozii, care se ridicară în aer sub forma unor bucle largi, aducând cu antenele unei insecte. După aceea, focaliză şi intensifică recepţia, iar pâlpâielile de pe ecran se transformară în sinusoide subţiri şi pronunţate, dar numai pentru o clipă. Fără să vrea, îi scăpă un strigăt.

— Ce s-a-ntâmplat? Făcu Boranova alarmată.

— Am recepţionat ceva. Doar o străfulgerare care acum a pierit.

— Mai încearcă o dată. Morrison ridică ochii de pe display.

— Ascultaţi-mă toţi. Doresc linişte. Lucrul cu programul acesta este dificil şi-l reuşesc cel mai bine când mă pot concentra pe deplin. Aţi înţeles? Nici un zgomot – nimic.

— Ce ai recepţionat? întrebă Konev încetişor.

— Poftim?

— O străfulgerare, spuneai că ai recepţionat o străfulgerare. Putem Şti despre ce a fost vorba?

— Nu, pentru că nu ştiu nici eu ce a fost. Vreau să ascult din noul întoarse capul. Natalia, eu nu pot da comenzi, dar tu o poţi face. Nu vreau să fiu deranjat de nimeni, mai ales de Iuri.

— Vom tăcea chitic, încuviinţă femeia. Dă-i drumul, Albert. Iuri, nu vreau s-aud musca!

Americanul privi scurt în stânga, deoarece simţise o atingere uşoara pe mână. Kaliinin îl privea atentă, zâmbind. Deschise gura în mod exagerat, simulând cuvintele, şi Morrison le putu înţelege chiar în rusă: „Nu-I băga-n seamă. Dă-i o lecţie! Dă-i o lecţie!"

Ochii ei păreau că scânteiază. Fără să vrea, neurofizicianul îi surâse drept răspuns. Poate că femeia era pe de-a întregul motivată de dorinţa răzbunării pe un bărbat care o abandonase, totuşi fu satisfăcut de expresia de asigurare şi de încredere din ochii ei.

Înapoi la treabă! Morrison căută să ignore lumea din jur, să ignore starea lui, să se gândească numai la calculator, la minusculele fluctuaţii ale câmpului electromagnetic produse de schimburile de ioni de sodiu şi potasiu prin membrana neuronală.

Ecranul pâlpâi din nou şi focaliză într-o configuraţie de sinusoide de amplitudine redusă. Precaut, abia îndrăznind să atingă tastele, Morrison comandă extinderea imaginii. Crestele şi văile se lăţiră, iar extremităţile laterale dispărură de pe ecran. Pe singura sinusoidă rămasă se zărea o virguliţă înceţoşată.

„Înregistrează undele", se gândi el, temându-se să rostească cu voce tare, temându-se până şi să gândească prea intens în direcţia respectivă, pentru că nu cumva cel mai mărunt efort fizic sau mental s-o anuleze.

Virguliţă – undele sceptice, cum le denumea el – alterna între înceţoşare şi o rezoluţie ceva mai bună, fără să devină vreodată perfect distinctă.

Morrison nu era surprins. Poate că detecta câmpurile mai multor celule care nu se duplicau tocmai exact. La aceasta trebuia adăugat şi efectul izolator al peretelui de plastic al navei. Plus permanenta trepidaţie cauzată de mişcarea browniană. Era de asemenea posibil să fi avut vreun rol

sarcina interferatoare a grupărilor de atomi din exteriorul câmpului de miniaturizare.

Marea surpriză era faptul că detecta totuşi unde.

Foarte, foarte încet, stabili contactul cu antenă: îşi mişcă degetele în sus şi-n jos, întâi o mână, apoi cealaltă, ambele în aceeaşi direcţie şi apoi în direcţii opuse. După aceea, îndoi uşurel antena într-o parte şi în alta. Undele sceptice se focalizau şi se înceţoşau, dar bărbatul nu ştia cu precizie care anume dintre acţiunile lui determinau focalizarea.

Apoi, într-un punct anume, sinusoidele micuţe se focalizară distinct, într-o parte sau alta, ele se înceţoşau, dar într-o direcţie erau perfect clare. Morrison încercă să-şi oprească tremurul mâinilor.

— Arkadii, rosti el.

— Da, magicianul meu american!

— Coteşte la stânga şi puţin în sus. Nu vreau să vorbesc prea mult.

— Va trebui să ocolesc nişte fibre.

— Ocoleşte-le lent. Dac-o faci prea repede, voi pierde focalizarea. Morrison se luptă să-şi oprească ochii din a se îndrepta spre stânga,

Spre Kaliinin. O singură privire spre chipul ei şi un singur gând inevitabil legat de frumuseţea tinerei ar fi reprezentat o distragere suficientă ca să defocalizeze imaginea. Până şi gândul la distragere fu în sine suficient pentru că unda cerebrală să pâlpâie.

Dejnev cotea nava în arcul lin pe care-l putea permite improvizaţia motoarelor şi, lent, Morrison modifică corespunzător poziţia antenelor. Ocazional, murmura câte o indicaţie scurtă: „Sus şi la dreapta", „Jos", „Puţin la stânga". În cele din urmă, şuieră:

— Drept înainte!

„Ar fi trebuit să fie mai uşor", se gândi el pe măsură ce se apropiară, dar nu se putea relaxa până nu zărea cu adevărat un neuron. Prin desişul aproape de nepătruns al

colagenului nici nu-l putea distinge până nu ajungeau chiar lângă el.

Concentrarea era la fel de obositoare ca şi încordarea unui muşchi care rămâne tensionat. Morrison trebuia să introducă şi puţină variaţie. Trebuia să se gândească la altceva, la ceva neutru, ceva care, pentru o vreme, să-i destindă mintea. De aceea se gândi la fosta lui familie, deoarece se gândise atât de des la ea încât imaginea pălise şi-şi pierduse oarecum efectul. Era o fotografie îngălbenită şi îndoită la colţuri, iar bărbatul se putea desprinde rapid din ea pentru a reveni la contemplarea unidirecţionată a undelor sceptice.

Apoi, fără avertisment şi cu totul copleşitor, un alt gând îi cotropi mintea. O imagine mentală perfect definită a Sofiei Kaliinin, arătând mai tânără, mai drăguţă şi mai fericită decât o văzuse vreodată în scurtul timp de când o cunoscuse. Iar o dată cu imaginea aceea năvăli un vălmăşag de iubire, frustrare şi gelozie care-i slăbi toate puterile.

Nu fusese conştient de nici unul dintre aceste sentimente, dar cine Putea şti ce gânduri şi emoţii subconştiente puteau fi ascunse în propriile sale celule cerebrale? Kaliinin? Oare acestea erau sentimentele lui faţă de femeie? Atât de rapid? Sau tocmai tensiunile anormale ale fantasticei călătorii în creier determinaseră asemenea răspunsuri fantastice?

Abia atunci observă că ecranul se înceţoşase complet. Tocmai se pregătea să-i strige lui Dejnev să oprească motoarele, cât timp se concentră şi încerca să regăsească undele, când vocea pilotului bubui:

— Uite-o, Albert! Ne-ai condus spre ea ca un copoi de vânătoarei Felicitări!

— De asemenea, zise Boranova privind chipul plecat al lui Koneva felicitări lui Iuri, care a venit cu ideea şi l-a convins pe Albert să încerce. '

Faţa lui Konev se relaxa şi Dejnev spuse:

— Dar cum intrăm?

56

Morrison privea cu interes peisajul din faţă. Un perete vast şi cutat se întindea în sus şi în jos, la stânga şi la'dreapta, atât cât băteau proiectoarele navei. Cutele erau ele însele formate din domuri mai mici astfel că, la o cercetare mai amănunţită, peretele părea o tablă de şah cu pătratele bombate în exterior. Între proeminenţele acelea se extindeau protuberante neregulate, aidoma unor funii scurte, groase şi multiramificate, ce confereau peretelui un aspect de zdrenţuire.

Cu puţin efort, Morrison ţinu seama de scara miniaturizării şi pricepu că proeminenţele erau capetele moleculelor de fosfolipide ce alcătuiau membrana celulară. Uluit, înţelese abia acum ce însemna că nava să aibă mărimea unei molecule'de glucoză. Celula era un obiect enorm; conform actualelor dimensiuni ale navei, trebuia să aibă o întindere de câţiva kilometri.

Konev studia de asemenea membrana celulară.

— Nu sunt sigur, spuse el, că-i o celulă cerebrală... sau, cel puţin, un neuron.

— Ce altceva poate fi? Pufni Dejnev. Suntem în creier şi asta-i o celulă.

Konev nu se strădui să-şi ascundă dispreţul de pe faţă, când spuse:

— Există mai multe tipuri de celule cerebrale. Neuronul este celula importantă, principalul agent al minţii. În creierul omenesc există zece miliarde de neuroni, dar de zece ori mai multe celule gliale de câteva tipuri, ce au funcţii subsidiare şi de sprijin. Ele sunt considerabil mai mici decât neuronii. Aşadar, probabilistic vorbind, există de zece

ori mai multe şanse ca asta să fie o nevroglie. Undele cerebrale se află în neuroni.

— Nu ne putem conduce pur şi simplu după şansă, observă Boranova. Iuri, nu poţi determina dacă-i vorba despre un neuron sau despre o nevroglie, fără să recurgi la statistici?

— Doar privind celulă, n-o pot face. De la dimensiunea mea actuală, nu văd decât o secţiune redusă din membrana unei celule, iar într-un astfel de caz, celulele seamănă aproape perfect între ele. Ar trebui să creştem în mărime, pentru a căpăta o vedere panoramică. Natalia, cred că acum am putea creşte. La urma urmelor, am ieşit din ceea ce numeai „jungla de colagen".

— Dacă-i necesar, ne putem deminiaturiza, încuviinţă Boranova, totuşi creşterea dimensiunilor durează mai mult şi este mai riscantă decât reducerea lor. Creşterea înseamnă generarea de căldură şi trebuie efectuată lent. Există alternativă?

— Am putea încerca din nou instrumentul lui Albert, propuse Konev. Albert, ne poţi spune dacă undele sceptice pe care le detectezi provin din faţă, ori din altă direcţie?

Morrison ezită. Înainte ca display-ul să se înceţoşeze, imediat înainte de a fi reperată celulă, avusese viziunea cu Kaliinin şi nu dorea revenirea acesteia. Era prea stânjenitoare, prea tulburătoare. Cu siguranţă, dacă mintea lui ascundea şi suprima emoţiile, asta se întâmpla fiindcă era mai bine să fie ascunse şi suprimate.

— Nu-s sigur..., începu el şovăitor.

— Încearcă, rosti Konev.

Ridicând din umeri, americanul porni calculatorul. După câteva clipe spuse:

— Recepţionez undele, dar nu la fel de puternic ca înainte.

— Ţi se par mai puternice în altă direcţie?

— Parcă sunt mai puternice în sus, totuşi trebuie să te

avertizez din nou că posibilităţile de locaţie direcţională aie echipamentului meu sunt primitive.

— Mda, ca şi nava despre care te-ai plâns atâta... Natalia, uite ce cred eu că s-a întâmplat: Venind încoace, am fost capabili să detectăm un neuron aflat exact în spatele unei nevroglii. Când a văzut nevroglia, Arkadii a virat în mod firesc spre ea, dar corpul celulei maschează acum neuronul şi noi recepţionăm mai slab undele cerebrale.

— În cazul acesta, spuse Boranova, trebuie să trecem peste ea şi să continuăm spre neuron.

— Iar în *acest* caz, continuă Konev, repet că trebuie să ne de-miniaturizăm. La mărimea noastră actuală, de moleculă de glucoză, distanţa pe care trebuie s-o străbatem ca să trecem peste nevroglie poate fi de o sută, ori de o sută cincizeci de kilometri. Dacă ne mărim lungimea de zece ori, să zicem la masă şi dimensiunile unei mici molecule de proteină, am reduce distanţa aparentă la doar zece-cincisprezece kilometri.

— Natalia, ca să pătrundem în neuron trebuie să ne păstrăm di-; mensiunile actuale, spuse Kaliinin.

— Bineînţeles, replică Konev. O dată ajunşi la neuron, revenim la dimensiunile necesare.

Boranova suspină şi păru pierdută în propriile-i gânduri.

— Natalia, continuă Konev cu o blândeţe deloc specifică, în cele din urmă va trebui să ne modificăm dimensiunile. Nu putem rămâne pe vecie la mărimea glucozei.

— Detest să ne deminiaturizăm mai des decât trebuie! Exclamă comandanta.

— Dar acum, *trebuie* s-o facem. Nu ne putem permite să navigăm ore întregi peste membrana unei celule. În etapa actuală, o deminiatu-rizare de zece ori implică o modificare energetică scăzută.

— Procesul de deminiaturizare nu poate iniţia o continuare necontrolată şi explozivă? întrebă Morrison.

— Intuiţia ta este perfectă, Albert, surâse strâmb Boranova. Fără să ai habar de teoria miniaturizării, izbuteşti să prinzi esenţialul. O dată începută, este cel mai prudent să continuăm deminiaturizarea. Oprirea ei implică un anume risc.

— Un anume risc implică şi păstrarea dimensiunilor moleculei de glucoză un timp mai îndelungat decât cel necesar, observă Konev.

— Adevărat, aprobă femeia din cap.

— Să supunem la vot şi să recurgem la o decizie democratică? Propuse Dejnev.

Boranova înălţă brusc capul şi ochii ei negri părură că fulgeră. Maxilarele pătrate i se încleştară ferm şi spuse:

— Nu, Ârkadii. Luarea deciziei reprezintă responsabilitatea mea şi voi creşte dimensiunile navei.

Se aplecă deasupra comenzilor ei şi, în scurt timp, Morrison obosi să încerce să privească. Nu putea distinge ce anume făcea femeia, nici chiar dacă ar fi văzut n-ar fi înţeles şi, la toate acestea se adăuga simplul fapt că gâtul începuse să-l doară din cauza efortului de a-l ţine răsucit. Privi înainte şi-l văzu pe Konev care se întorsese la rândul lui spre locul din spate.

— În legătură cu detectarea undelor sceptice..., începu rusul.

— Ce-i cu ea?

— Când am traversat jungla de colagen, îndreptându-ne către a-ceastă celulă...

— Da, ce-i cu ea?

— Ai obţinut... ceva?

Morrison îşi reaminti imaginea pregnantă a Sofiei. Nimic similar nu exista în mintea lui acum. Nici măcar amintindu-şi cum fusese atunci, nu putea apela o senzaţie similară. Ceea ce-i apăruse atunci în minte părea să fi fost obţinut doar în condiţiile stimulării intense a undelor sceptice concentrate şi nu intenţiona să-i descrie senzaţia lui Konev

– de fapt, nimănui altcuiva.

Încercă să tragă de timp.

— De ce ar fi trebuit să obţin ceva?

— Pentru că aşa s-a întâmplat când ai analizat unde sceptice la intensităţi de dimensiuni normale.

— Bănuieşti că analiza la dimensiuni miniaturizate ar produce intensităţi superioare, sau că ar avea puteri mai mari de percepţie?

— Este o ipoteză rezonabilă. Dar ai obţinut sau nu ceva? întrebarea nu implică teoretizarea. Te-am întrebat în legătură cu o observaţie. Ai obţinut ceva?

Suspinând în gând, Morrison răspunse:

— Nu.

Konev continuă să-l privească peste umăr (iar americanul începu să se simtă oarecum stingherit şi destul de iritat, apoi rosti încet:

— *Eu* am obţinut.

— Cum? Ochii lui Morrison se dilatară de surpriză. Apoi, regăsindu-şi precauţia de cercetător, întrebă: Ce anume?

— Nu mare lucru, însă mă gândisem că poate tu ai simţit mai clar. Tu ţineai şi manipulai detectorul, care este mai adaptat la creierul tău decât la al meu.

— Ce anume ai obţinut? Nu-mi poţi descrie chiar nimic?

— Un soi de străfulgerare la nivel conştient. Am avut senzaţia că zăresc trei siluete umane, dintre care una mai mare.

— Despre ce crezi că ar fi putut fi vorba?

— Ei bine, Şapirov avea o fiică pe care o adora. La rândul ei, fiica avea doi copii, la care Şapirov ţinea de asemenea foarte mult. Îmi imaginez că în comă lui, s-a gândit la ei sau şi i-a reamintit, sau i s-a părut că-i zăreşte. Cine poate şti ce se petrece în starea de comă?

— O cunoşti pe fiica şi pe nepoţii lui? L-ai recunoscut?

— Mi-au apărut ca văzuţi printr-un geam în amurg, l-am sesizat doar ca trei siluete... Sperasem că tu i-ai văzut mai

clar.

Morrison căzu pe gânduri, apoi clătină din cap.

— N-am văzut şi nici n-am simţit ceva de felul acesta.

— Desigur, zise Konev, imaginile ar trebui să fie mai distincte o dată ce vom intra în neuron. Oricum, nu imaginile ne interesează – noi dorim să auzim cuvinte.

— N-am auzit niciodată cuvinte.

— Firesc, deoarece ai lucrat cu animale, care nu utilizează cuvinte.

— Aşa-i. Totuşi, o dată, am izbutit să fac teste pe un om, deşi nu le-am comunicat niciodată. N-am simţit însă nici cuvinte, nici imagini.

Konev strânse din umeri.

— Ştii, urmă Morrison, ţinând seama de circumstanţe, ar fi normal ca mintea lui Şapirov să fie obsedată de membrii familiei... dacă acceptăm ca fiind adevărată interpretarea atribuită de tine imaginilor întrezărite. Care ar fi însă probabilitatea ca el să se gândească la nişte formule matematice privind miniaturizarea?

— Era fizician. Până şi propria lui familie trecea pe planul secund. Dacă vom putea desprinde cuvinte din undele sceptice, ele vor fi legate de fizică.

— Aşa crezi, nu?

— Sunt absolut sigur.

Cei doi amuţiră şi, vreme de câteva minute, în navă nu se auzi un sunet. Apoi Boranova spuse:

— Am deminiaturizat nava la mărimea moleculei de proteină şi am oprit procesul.

Zâmbi, dar la rădăcinile firelor de păr i se puteau distinge clar broboanele de transpiraţie.

57

Suprafaţa nevrogliei se întindea cât vedeau cu ochii în penumbra dinapoia razelor proiectorului, dar îşi modificase aspectul. Domurile şi cutele se contopiseră, dispărând într-o textură fină. Funiile dintre domuri deveniseră firişoare aproape imposibil de distins în timpul deplasării navei.

Atenţia lui Morrison era concentrată în majoritate asupra calculatorului său. Căuta să vadă dacă undele sceptice nu-şi reduceau intensitatea, dar, periodic, nu putea să nu-şi ridice ochii ca să privească la peisajul exterior.

Ocazional, din suprafaţa celulei se iveau procesele dendritice tipice ale unei celule nervoase – chiar şi ale unei celule gliale subsidiare. Se ramificau, iarăşi şi iarăşi, precum un copac golaş iarna, crescând din membrana celulei.

La noile dimensiuni sporite ale navei, dendritele continuau să fie mai mari la ieşirea din celulă. Semănau cu trunchiuri de arbori, dar se îngustau rapid şi erau evident flexibile. Deoarece le lipsea rigiditatea fibrelor cartilaginoase, unduiau în vârtejurile create de trecerea navei prin fluidul extracelular. Unduiau de altfel şi la apropierea navei, iar Dejnev rareori trebuia să facă ceva pentru a le evita. Se îndoiau într-o parte şi în cealaltă, şi nava le depăşea fără probleme.

Fibrele de colagen erau mai rare în imediata vecinătate a celulei şi, graţie dimensiunilor mai mari ale navei, erau mai subţiri şi mai fragile. La un moment dat, una se ridică chiar deasupra lor. O atinseră cu peretele dinspre Morrison şi americanul tresări înaintea contactului zgomotos, dar nava nu suferi deloc, ci fibră se îndoi, apoi se rupse şi pluti. Bărbatul răsuci capul şi o urmări câteva clipe, cât fusese în raza vederii sale, înainte de a rămâne în urmă.

— Nu trebuie să-ţi faci griji, spuse Boranova. În creier există trilioane de asemenea fibre, aşa că una în plus sau în minus nu contează. În plus, ele se autorefac, chiar şi într-un

creier atât de lezat ca al bietului Şapirov.

— Aşa trebuie să fie, încuviinţă Morrison, totuşi îmi vine greu să nu mă gândesc că înaintăm, distrugând printr-un mecanism infinit de delicat, care n-a fost destinat unei invazii tehnologice.

— Îţi respect şi-ţi apreciez sentimentele, totuşi nu ştiu ceva din lumea noastră care să fi apărut în urma unor procese geologice şi biologice cu vreo aparentă anticipare a interferării omului. Omenirea provoacă o mulţime de rele Pământului şi vieţii, iar unele dintre ele le face în cunoştinţă de cauză... Apropo, îmi este sete. Nu vrei să bei ceva?

— Cum să nu!

— În locaşul de sub braţul drept al fotoliului, o să găseşti o cană. Dă-mi-o.

Distribui apă tuturor membrilor echipajului, comentând:

— Dacă mai doriţi o porţie, spuneţi. Nu ducem lipsă de apă. Dejnev îşi privi dezgustat cana, rămânând permanent cu o mână pe comenzi. Adulmecând-o, comentă:

— După cum zicea tata: „Cea mai bună băutură este apă pură, asta dacă-ţi dai seama că alcoolul este agentul purificator."

— Da, Arkadii, încuviinţă Boranova. Sunt convinsă că tatăl tău îşi.. purifică" frecvent apa, dar aici, pe navă, cu mâinile pe comenzi, apa ta va fi nepurificată.

— Cu toţii trebuie să trecem prin momente grele la răstimpuri, oftă pilotul, care deşertă cana, strâmbându-se.

— Ca fapt divers, rosti Boranova, cred că-i ora prânzului, dar ne Putem descurca şi fără el. Deşi...

— Deşi ce? întrebă Dejnev. O farfurie plină cu borş fierbinte, dres cu smântână...

— Contrar regulamentului, spuse femeia, am strecurat pe navă nişte ciocolată – bogată în calorii şi fără fibre.

— O să facem carii, zise Kaliinin.

— Nu imediat, chicoti Boranova, iar dacă doreşti să reduci reziduurile de zahăr, îţi poţi clăti gura cu puţină apă.

Cine vrea o bucăţică?

Patru mâini se ridicară, iar a lui Kaliinin nu fu ultima. Morrison era de-a dreptul încântat. Îi plăcea ciocolata şi-şi supse bucăţica, pentru a o face să dureze cât mai mult. Gustul îi deşteptă brusc amintirea copilăriei sale. După ce terminară, Konev i se adresă în şoaptă:

— Ai simţit ceva în timpul trecerii peste nevroglie?

— Nu, clătină din cap Morrison. Dar tu?

— Aşa mi s-a părut. Mi-au trecut prin minte cuvintele „câmpuri verzi". Morrison se abţinu să nu pufnească şi pentru o vreme rămase, ;

Pierdut în gânduri.

— Ce părere ai? Insistă rusul.

— Prin minte ne trec permanent cuvinte, ridică din umeri celălalt. Uneori prinzi ceva din zbor. Alteori îţi pătrunde în conştiinţă, sau unele gânduri subconştiente îţi invadează mintea pentru ca o frază să iasă ia suprafaţă, sau, pur şi simplu, poate să fie vorba despre un soi de halucinaţie auditivă.

— Le-am auzit când ţi-am privit calculatorul şi m-am concentrat asupra lui.

— Bănuiesc că doreai să fii conştient de ceva şi, atunci, ţi-a răspuns, fulgerându-ţi prin minte. Acelaşi efect se obţine în vise.

— Nu, nu! Asta a fost real.

— Cum poţi să-ţi dai seama, Iuri? Eu n-am simţit nimic. Crezi c-a mai simţit cineva?

— Ei n-aveau cum să simtă. Nimeni nu se concentra asupra calculatorului tău. Poate că nimeni din navă n-are un creier suficient de asemănător cu al tău pentru a-ţi simţi lungimile de undă, dacă pot folosi o astfel de expresie.

— Astea sunt simple bănuieli. În plus, ce ar trebui să însemne cuvintele acelea?

— „Câmpuri verzi"? Şapirov avea o casă la ţară. Poate că şi-a reamintit pajiştile.

— Este posibil ca el să fi oferit numai imaginea, iar tu să fi contribuit cu cuvintele.

Konev se încruntă, tăcu câteva clipe, apoi rosti pe un ton evident ostil:

/

— De ce te opui cu atâta îndârjire posibilităţii de a recepta un mesaj? Morrison îşi îngădui să vorbească la fel de neprietenos.

— Pentru că m-am fript, atunci când am menţionat astfel de percepţii senzoriale. Am fost ridiculizat de atâtea ori încât am devenit prudent. Imaginea unei femei cu doi copii nu ne spune nimic, la fel şi cuvinte precum „câmpuri verzi". Dacă ai dori să-ţi publici observaţiile, cum le-ai putea deosebi de o imagine sau de o frază autogenerată? Uite ce-i, Iuri, ca să fie utilă, o aluzie, oricât de vagă şi indirectă, trebuie să fie asociată relaţiei cuantică-relativitate. Aşa ceva putem publica. Orice fenomen care nu se ridică la nivelul acesta minim nu-i convingător, nu va trezi încrederea. Nu vom reuşi decât să ne facem singuri rău. Vorbesc din experienţa personală.

— Dar dacă *tu* reuşeşti să auzi ceva vital, ceva legat de proiectul nostru? întrebă Konev. Dacă nu ne vei spune ce ai auzit?

— De ce să nu vă spun? Dacă aş percepe ceva din fizică, legat de miniaturizare, n-aş deţine aparatul teoretic necesar înţelegerii, iar dacă aş păstra informaţiile pentru mine, n-aş câştiga nimic. Dacă vom împărţi meritul obţinerii unui rezultat util, calculatorul acesta rămâne al meu şi este activat de teoriile mele. Eu voi căpăta principala recunoaştere a meritelor. Nu voi ţine nimic pentru mine, Iuri. Atât interesul meu personal cât şi onoarea de savant mă vor împiedica să acţionez astfel. Dar tu...?

— Bineînţeles că voi anunţa orice simţ. Am făcut-o chiar acum, nu?

— Nu mă refer la „câmpuri verzi". Asta-i o prostie. Să

presupunem că simţi ceva foarte important, dar eu nu simt. Nu te-ai putea gândi că informaţia reprezintă un secret de stat, la fel ca miniaturizarea? Mi-ai spune informaţia, atrăgând asupra ta mânia Comitetului Coordonator?

— Discutaţi politică, domnilor? Se interesă Boranova tăios.

— Vorbeam despre posibilele întrebuinţări ale aparatului lui Albert, răspunse Konev. Dacă aflu ceva important din undele sceptice ale lui Şapirov, ceva ce Albert nu recepţionează, el crede că nu-i voi spune nimic, pretextând că-i vorba despre un secret de stat.

— Este posibil, zise Boranova.

— Avem nevoie de cooperarea lui Albert. Programul şi echipamentul sunt ale lui şi sunt sigur că el ştie în ce fel le-ar putea folosi cu o eficienţă nu tocmai maximă. Dacă nu-i pe deplin convins de cinstea şi de bunele noastre intenţii, ar putea proceda aşa încât noi să nu simţim nimic. Sunt gata să împărtăşesc tot ceea ce simt, dacă şi el va face la fel.

— Comitetul ar putea dezaproba o asemenea acţiune, după cum a sesizat însuşi Albert, îi atrase atenţia Boranova.

— Natalia, interveni Kaliinin, sunt de acord că trebuie să fim corecţi cu Albert, deoarece îi cerem acelaşi lucru în relaţia cu noi. Folosindu-se de programul lui – direcţie în care deţine o experienţă vastă –, el are şanse mai mari decât noi să găsească ceva util. O politică de schimb reciproc este probabil mai avantajoasă pentru noi. Aşa-i, Albert?

Morrison încuviinţă din cap.

— Exact la asta mă gândeam şi aş fi menţionat amănuntul, dacă s-ar fi părut că-mi veţi spune că-i împotriva politicii guvernamentale să fiţi cinstiţi faţă de mine.

— Ei bine, concluziona Boranova, atunci să aşteptăm

evenimentele.

Americanul rămase preocupat de propriile sale gânduri, privindu-şi neatent display-ul.

— O altă celulă în faţă, anunţă Dejnev, la vreo doi kilometri. Se pare însă că-i mai mare decât cea peste care trecem. E un neuron, Iuri?

Konev, care păruse şi el cufundat în gânduri, tresări brusc.

— Albert, ce spune programul tău? Este un neuron?

— Trebuie să fie, zise Morrison care-şi orientase deja antena. N-am mai văzut unde sceptice atât de pronunţate.

— Perfect! Exclamă Dejnev. Şi-acum ce facem?

58

Kaliinin privi gânditor suprafaţa celulei de sub ei şi spuse:

— Natalia, cred că va trebui să ne miniaturizăm din nou la dimensiunea unei celule de glucoză. Arkadii, du-ne printre dendrite, ca să putem coborî pe suprafaţa celulei.

Morrison examina şi el suprafaţa. Dendritele erau mult mai complexe decât cele de pe nevroglie. Cea mai apropiată se ramifica şi se ramifica din nou, până semăna cu o frunză scămoşată, pierzându-se dincolo de raza proiectorului navei. Altele, mai depărtate, erau mici şi neclare.

Bărbatul bănuia că aspectul de scămoşare neclară se datora, cel puţin parţial, mişcării browniene. Cu toate acestea, mişcarea browniană nu putea fi atât de accentuată. Probabil că fiecare ramificaţie finală – fiecare crenguţă – întâlnea o crenguţă similară sau un neuron vecin, formând acea atingere intimă numită sinapsă. Legănatul crenguţei n-ar fi fost îndeajuns de puternic pentru a întrerupe contactul, în caz contrar, creierul n-ar mai fi putut funcţiona.

Dejnev apropiase nava de celulă, lunecând lent pe lângă cea mai apropiată dendrită şi Morrison avu senzaţia că suprafaţa neuronului îşi modifica aspectul.

Evident, aşa trebuia să se întâmple, deoarece se miniaturizau din nou. Cutele de la suprafaţa celulei deveneau mai proeminente şi se separau în domuri. Între domurile de fosfolipide, firişoarele se preschimbau în funii. „Receptorii", gândi Morrison. Fiecare dintre ei avea rolul de a se lega de o anumită celulă care avea să fie utilă neuronului şi, cu siguranţă, glucoza avea să fie cea mai folositoare dintre toate.

Miniaturizarea se desfăşura considerabil mai rapid decât procesul invers. Absorbirea energiei era simplă, în vreme ce eliberarea de energie a deminiaturizării era periculoasă. Morrison înţelegea acum perfect lucrul acesta.

Încruntându-se preocupat, Kaliinin vorbi:

— Nu ştiu care receptori sunt pentru glucoză, deşi mulţi dintre ei ar trebui să fie. Treci lent pe deasupra lor, Arkadii – foarte lent! Dacă suntem prinşi, nu vreau să ne desprindem şi nici să rupem receptorul.

— Nici o problemă, Sofica, încuviinţă pilotul. Dacă decuplez motoarele, nava se opreşte imediat. Nu se poate propulsa printre atomii ce ne înconjoară. Mediul este prea vâscos. De aceea le voi da numai câte un impuls de energie, atât cât să ne strecurăm pe lângă moleculele de apă şi vom trece în vârful picioarelor peste receptori.

Acum se deplasau paralel cu suprafaţa neuronului. Receptorii se clătinau uşurel şi americanul nu-şi putea da seama care erau liberi şi care se ataşaseră de unele molecule ce-i însoţeau prin fluidul extra-celular.

Încercă să se concentreze asupra acelor molecule. În fluid apăreau scânteieri ce puteau proveni de ia proiectorul navei care se reflecta din molecule, totuşi nu se distingea nimic clar. Nici chiar suprafaţa membranei celulei nu era *clară,* dacă o priveai direct. Era mai degrabă impresia

suprarealistă a unei suprafeţe decât una reală – prea puţini fotoni se reflectau şi prea puţini ajungeau la ei, la scara miniaturizată.

Cu toate acestea, la lumina scânteierilor, putea observa o granulaţie a fluidului prin care treceau (cu siguranţă, molecule de apă). La răstimpuri, printre granule apăreau forme similare unor viermi, care se răsuceau, se învârteau, se închideau şi se deschideau. Desigur, vecinătatea imediată a navei se afla sub acţiunea câmpului de miniaturizare, astfel că moleculele şi atomii obişnuiţi se micşorau când pătrundeau în acesta şi se măreau din nou la ieşire. Numărul de atomi care trecea prin aceste transformări trebuia să fie enorm, dar modificarea energetică rezultată, chiar cumulată de la toţi atomii, era îndeajuns de redusă ca să nu secătuiască perceptibil nava, să producă deminiaturizarea spontană, ori să cauzeze vreo vătămare. Cel puţin, *nu părea* să cauzeze vreo vătămare.

— Nu vreau să-ţi pun sub semnul întrebării capacităţile, Sofia, vorbi Boranova, totuşi te rog să verifici dacă nava are tiparul electric al glucozei.

— Te asigur că-l are.

Parcă dorind să-i confirme afirmaţia, nava se răsuci pe neaşteptate, judecând după schimbarea bruscă â imaginilor văzute prin pereţi.

În condiţii normale, o asemenea manevră i-ar fi azvârlit pe toţi pasagerii de pereţi ori i-ar fi apăsat cu putere de braţele fotoliilor. Masa şi inerţia erau însă practic nule şi se simţea doar o legănare slabă, de-abia deosebindu-se de cea pe care o asociau mişcării browniene.

— Ne-am cuplat de un receptor de glucoză, anunţă Kaliinin.

— Perfect, spuse Dejnev. Am oprit motoarele. Acum ce facem?

— Nimic, răspunse Kaliinin. Lăsăm celula să-şi vadă de treabă şi aşteptăm.

În realitate, receptorul nu intrase în contact direct cu nava. Acesta era un lucru bun, deoarece dacă s-ar fi apropiat mai mult ar fi pătruns în câmpul de miniaturizare, iar vârful său ar fi colapsat. Aşa însă avea loc doar o apropiere de câmpuri electrice: pozitiv de negativ şi invers. Atracţiile nu erau de tip ionic, complet, ci de tipul mai slab al legăturilor de hidrogen. Suficient pentru a fi menţinuţi locului, dar în acelaşi timp destul de slabe ca să permită navei să se poată îndepărta în anumite limite, ca şi cum ar fi fost legată prin benzi elastice.

Receptorul se întindea pe lungimea navei şi avea contur neregulat, de parcă urma un şablon de proeminenţe în lungul fuzelajului de plastic. Evident, fuzelajul era neted şi lipsit de asperităţi vizibile, totuşi Morrison era aproape sigur că exista un câmp electric care se bomba în locurile unde grupările hidroxil aveau structură glucopiranozică, proeminenţele având formele din molecula naturală.

Neurofizicianul privi din nou afară. Receptorul acoperea practic peretele navei din partea sa. Dacă privea însă dincolo de el, vedea suprafaţa neuronului, aparent nesfârşită, întrucât dispărea dincolo de bătaia maximă a proiectorului.

Suprafaţa părea că palpită uşor şi bărbatul distinse mai multe detalii. Printre domurile regulate ale moleculelor de fosfolipide, întrezărea imagini ocazionale ale unei mase neregulate, despre care bănuia că era o moleculă de proteină ce traversa grosimea membranei celulei. Receptorii erau ataşaţi de acele molecule, ceea ce nu-l miră pe Morrison. Ştia că receptorii trebuie să fie peptide – lanţuri de aminoacizi.

Ei făceau parte din ţesătura „coloanei vertebrale" a unei proteine, ieşind spre exterior, receptori diferiţi alcătuiţi din aminoacizi diferiţi, într-o ordine specifică, astfel concepută ca să deţină un tipar al câmpului electric corespunzător (ca formă fizică şi atracţii opuse) celui al moleculei pe care

trebuia s-o reţină.

În vreme ce privea, i se păru că receptorii se deplasau spre el. Erau în număr mai mare şi numărul lor sporea permanent. Receptorii şi moleculele de proteină de care erau ataşaţi păreau că înoată printre moleculele de fosfolipide (care aveau dedesubt o peliculă de molecule de colesterol), ce se fereau din faţa lor, închizându-se după aceea în urmă.

— Se-ntâmplă ceva, spuse Morrison şi simţi propria mişcare a navei prin inerţia infimă ce le rămăsese la masa aceea complet neglijabilă.

59

— *Suprafaţa ne înghite, zise Konev.*

— Uite-aşa ne face, ridică Dejnev o palmă lătăreaţă şi bătătorită şi o strânse în pumn.

— Exact, rosti Konev. Creează o învaginare, tot mai adâncă, îngustând canalul de legătură cu suprafaţa şi retezându-l în cele din urmă, iar noi vom fi în interiorul celulei.

Nu părea deloc alarmat.

Nici Morrison nu era alarmat. Doreau să intre în celulă şi acesta era modul în care urmau să se petreacă lucrurile.

Receptorii continuau să se adune, aducând fiecare câte o moleculă – una *reală* – printre care se afla şi molecula falsă a navei. Suprafaţa celulei se închise deasupra lor, precum pumnul lui Dejnev, şi pătrunseră înăuntru.

— Acum ce urmează? Se interesă pilotul.

— Ne găsim într-o veziculă în interiorul celulei, zise Kaliinin. Ea va deveni tot mai acidă şi receptorul se va detaşa de noi. Toţi receptorii vor reveni la membrana celulei.

— Dar noi? Insistă Dejnev.

— Întrucât graţie câmpului nostru electric suntem identificaţi ca o moleculă de glucoză, răspunse Kaliinin, celula va încerca să ne metabolizeze, să ne descompună în fragmente mai mici din care să extragă energie.

În timp ce vorbea, receptorul de peptide se desprinse de navă, descolăcindu-se.

— Este o idee bună s-o lăsăm să ne metabolizeze?

— N-o s-o facă, replică Morrison. Vom fi ataşaţi de o moleculă de enzimă corespunzătoare, care va constata că nu reacţionăm aşa cum era de aşteptat. Nu vom accepta o grupare fosfat, de aceea va fi neajutorată şi probabil ne va elibera. *De fapt,* nu suntem o moleculă de glucoză.

— Dar dacă moleculă de enzimă ne eliberează, nu se va ataşa de noi o altă moleculă de enzimă de acelaşi tip, care va încerca din nou... şi aşa mai departe, la infinit? Se interesă pilotul.

— Acum, când ai pus întrebarea asta, făcu Morrison frecându-şl bărbia şi constatând absent că firele bărbii începuseră să-i crească, mă gândesc că s-ar putea ca primele molecule să nu ne lase, dacă nu ne vom comporta aşa cum e de aşteptat.

— Minunat, se indignă Dejnev vorbind fără să-şi dea seama în dialectul său, aşa cum părea să facă ori de câte ori era surescitat – un dialect pe care Morrison avea întotdeauna greutăţi să-l urmărească. Ne putem aştepta fie ca o moleculă de enzimă să ne ţină ea însăşi la nesfârşit, fie să fim trecuţi, tot la nesfârşit, de la o enzimă la alta. După cum zicea tata: „Să fii salvat din ghearele unui lup de către un urs flămând, nu-i cine ştie ce motiv de recunoştinţă."

— Arfi bine să observi, spuse Kaliinin, că nici o moleculă de enzimă nu s-a ataşat de noi.

— De ce oare? întrebă americanul.

— Datorită unei mărunte modificări a tiparului electric. Pentru a pătrunde în celulă a trebuit să imităm o moleculă de glucoză, dar ajunşi înăuntru nu mai trebuie să păstrăm

acest camuflaj. Ba chiar, *ar trebuisă* imităm altceva.

— Dar nu toate moleculele sunt supuse transformărilor metabolice? Se plecă spre ea Boranova.

— Nu tocmai. Glucoză, sau orice alt zahăr simplu din corp, aparţine unei anumite configuraţii moleculare, de aceea noi îi spunem glu-coză-D. Eu am modificat tiparul electric, transformându-l în copia să în oglindă. Am devenit glucoză-L şi acum nu ne va atinge nici o enzimă, tot aşa cum nici unul dintre noi nu-şi va pune pantoful stâng în piciorul drept. Ne putem deplasa liber.

Vezicula care se formase când fuseseră introduşi în interiorul celulei se destrămase şi Morrison renunţă să mai urmărească ceea ce se petrecea în continuare. Fragmente din jurul lor erau învăluite de molecule de enzime mult mai mari, ce păreau să le strângă şi apoi să le elibereze. Probabil că victima, modificată în urma strângerii enzimatice, era eliberată pentru a fi strânsă de altă enzimă.

Totul se întâmpla fulgerător şi, Morrison ştia, aceea era doar partea anaerobică a procesului, în care nu se utiliza oxigen molecular. Avea să se încheie prin descompunerea moleculei de glucoză, cu cei şase atomi ai ei de carbon, în două fragmente de câte trei atomi.

În felul acela se producea energie, iar fragmentele se trimiteau mitocondriilor pentru încheierea procesului *cu* folosire de oxigen; un proces în care acţiona molecula universală a transferului energetic, adenozintrifosfat (sau, pe scurt, ATP), pentru a declanşa procesul şi, finalmente, ea avea să fie produsă în cantităţi mai mari decât cele iniţiale.

Morrison simţi imboldul de a abandona totul şi de a găsi o modalitate de pătrundere într-o mitocondrie, micuţa uzină energetică a celulei. La urma urmelor, detaliile proceselor mitocondriale *încă* nu fuseseră stabilite... dar apoi se retrase aproape furios înaintea gândului. Undele sceptice se aflau pe planul întâi. Îşi repetă asta cu furie, parcă încercând să silească o înţelegere a priorităţilor într-un

creier excesiv de curios, care ameninţa să-şi risipească preocuparea în prea multe direcţii.

— În sfârşit, am intrat în neuron, Albert, anunţă Konev. Să nu fim doar turişti. Ce descoperi acum în privinţa undelor sceptice?

14. AXONUL

Cei care spun „Dau oricât să ştiu la ce te gândeşti" sunt de obicei' excesiv de generoşi.
Tata Dejnev

60

Morrison se simţi iritat de ordinul lui Konev. Fusese în mod clar un ordin.

Îşi indică resentimentul prin refuzul de a vorbi o vreme. Continuă să privească afară, în interiorul neuronului, fără să poată identifica formele pe care le zărea. Distingea fibre, suprafeţe contorsionate, aglomerări de dimensiuni nesigure şi amorfe. În plus, avea senzaţia apăsătoare că în celulă exista un schelet, care menţinea în loc formele mai mari – organitele –, dar că nava luneca prea repede pe lângă ele, ca şi cum ar fi fost purtată de un fluviu ce se rostogolea năvalnic. Senzaţia de mişcare era mult mai evidentă decât în fluxul sanguin, pentru că deşi existau obiecte mai mici (reziduuri?) ce se deplasau o dată cu ei, altele, mai mari, rămâneau aparent pe loc şi erau depăşite rapid.

— Iuri, spuse el în cele din urmă, ne deplasăm atât de rapid încât mişcarea va influenţa negativ undele sceptice.

— Ai înnebunit? Pufni rusul. Nu ne deplasăm deloc rapid. Pur şi simplu plutim o dată cu fluxul intracelular, care asigură transportul moleculelor mici la structura organită din celulă. Mişcarea este foarte; lentă la scară normală – pare rapidă doar la scara noastră miniaturizata. Trebuie să te învăţ fiziologia celulei?

Morrison îşi muşcă buzele. Uitase din nou felul în care miniaturizarea îi distorsiona percepţiile. Din nou, Konev

avea dreptate.

— Ar fi mai bine, totuşi, zise el căutând să-şi recâştige respectul de sine, dacă ne-am schimba înapoi în glucoză-D, permiţând unei enzime să ne înhaţe. Mărimea combinată ne-ar încetini şi ar fi mai uşor să recepţionez undele.

— Nu-i nevoie să încetinim. Impulsul nervos călătoreşte în mod normal cu doi metri pe secundă. La dimensiunile noastre aparente, asta înseamnă de peste şaptezeci de ori viteza luminii. Prin comparaţie cu aşa ceva, viteza noastră de deplasare, oricât de mare ţi s-ar părea, este cu totul neînsemnată. Chiar dacă am avea viteza aparentă a unei rachete cosmice, faţă de impulsul nervos am părea practic nemişcaţi.

Americanul ridică mâna în semn de predare şi se simţi furios pe Konev. Există şi iritări cauzate de *prea* multă dreptate.

— Haide, Albert, spuse Dejnev, studiază undele sceptice şi dă-ne nişte răspunsuri. După aceea am putea pleca de aici. Este foarte interesant să te afli într-o celulă, pentru cei cărora le place aşa ceva, dar eu sunt deja sigur că am văzut suficient. După cum zicea tata: „Partea cea mai aţâţătoare a unei călătorii este revenirea acasă."

Morrison se simţea puţin derutat. Se găseau în navă de mai puţin de cinci ore, dar simţea că trecuseră cinci zile, sau poate chiar ani. Cu toate acestea, spre deosebire de Arkadii, şi în ciuda temerilor sale anterioare, încă nu era pregătit să părăsească corpul lui Şapirov. Încerca dorinţa puternică de a explora celulă, iar gândurile sale se învârteau numai în jurul acestei posibilităţi.

Probabil că şi Kaliinin judeca la fel, deoarece vorbi cu un ton scăzut, gânditor:

— Ce păcat că suntem primii oameni pătrunşi în cea mai complexă dintre toate celulele vii, dar că nu facem nimic pentru a o investiga aşa cum se cuvine.

— Exact asta..., începu americanul, apoi îşi întrerupse

fraza. Konev flutură din braţ ca şi cum ar fi alungat un roi de insecte.

— Eu nu înţeleg asemenea reacţii. Ne aflăm în celulă şi am venit aici cu un scop precis. Albert, concentrează-te asupra undelor sceptice.

— Asta şi fac, replică Morrison. Mai exact, am făcut. Priveşte! Konev întoarse capul, apoi îşi descheie centura de siguranţă, astfel încât să se poată răsuci şi să privească peste spătarul fotoliului său. Examinând display-ul celuilalt, comentă:

— Undele par mai ascuţite.

— *Sunt* mai ascuţite. Sunt mai intense şi dovedesc oscilaţii mai fine decât am văzut vreodată. Chiar mă întreb cât de fine pot ajunge. Mai devreme sau mai târziu, o oscilaţie, dacă-i suficient de fină, va reprezenta vibraţia unui singur electron, iar atunci va trebui să luăm în considerare principiul incertitudinii.

— Uiţi un lucru. Suntem miniaturizaţi şi constantă lui Planck este cu nouă ordine de mărime mai mică pentru noi decât în condiţiile normale.

— *Tu* uiţi, protestă Morrison încântat să sesizeze eroarea celuilalt] că undele sunt reduse în aceeaşi măsură înainte de a ajunge la noi. Prin urmare, faţă de principiul incertitudinii, undele sunt exact acolo unde trebuie.

— Nu contează. Acum privim ceva şi incertitudinea nu înceţoşează în mod perceptibil contururile. Ce-nseamnă asta?

— Sprijină teoria mea. Exact asta ar trebui să vedem într-o celulă, dacă am interpretat corect activitatea undei cerebrale.

— Nu la asta mă refeream. Am început de la ipoteza că teoria ta este corectă. Acum nu mai este o simplă ipoteză, ci un fapt demonstrat, iar eu te felicit pentru asta. Totuşi, ce-nseamnă? Ce ne spun undele sceptice despre gândurile lui Şapirov?

Morrison clătină din cap.

— Nu deţin absolut nici o dată despre corelarea undelor sceptice cu gândurile specifice. Ar dura ani de zile să adunăm asemenea date.., presupunând că ar fi posibil.

— Însă poate că undele sceptice, atunci când sunt clare şi intense; produc un efect inductiv asupra creierului *tău.* Recepţionezi vreuna dintre faimoasele imagini?

Americanul se gândi o clipă, apoi scutură din cap.

— Nici una.

— Eu recepţionez ceva, Albert, se auzi dinapoia lui.

— Tu, Natalia? Se răsuci Morrison.

— Da... ciudat, dar asta-i.

— Ce recepţionezi? întrebă repede Konev.

— Curiozitate. Mă rog, nu-i tocmai o imagine, cât mai degrabă impresie. Simt curiozitate.

— Este foarte posibil, comentă Morrison. În condiţiile actuale, nu sunt necesare impresii exterioare pentru a produce o astfel de senzaţie.

— Nu, nu! Ştiu cum sunt gândurile şi impresiile mele. Aceasta ar fi provenit din exterior.

— O recepţionezi şi acum?

— Da. Apare şi dispare, dar o simt chiar în clipa asta.

— Perfect! Dar acum?

— S-a oprit brusc, păru surprinsă Boranova. Ţi-ai închis aparatul?

— Am redus amplificarea. Spune-mi când simţi senzaţia şi când n-o simţi.

Se răsuci către Kaliinin, intenţionând s-o avertizeze să nu spună să să facă ceva care ar fi indicat manevrele lui, însă femeia privea afară spre celulă, evident pierdută în contemplarea minunăţiilor din interior neuronului. Americanul se întrebă dacă, în clipa aceea, ea auzea sau îi păsa de cele ce se petreceau în jur. Reveni spre Boranova:

— Natalia, închide ochii şi concentrează-te. Spune „da" când încerci senzaţia şi „nu" când n-o simţi.

Timp de câteva minute, femeia se conformă.

— Aparatul meu face vreun sunet când variez amplificarea? Se adresă Morrison lui Konev. Se poate auzi ori simţi ceva?

— Eu nu simt nimic.

— Atunci nu-i vorba despre nici o eroare. Ea simte senzaţia numai când funcţionează aparatul.

Dejnev, care spre deosebire de Kaliinin urmărise conversaţia, miji ochii:

— Dar care poate fi motivul? Undele cerebrale există indiferent dacă aparatul tău le detectează sau nu. Nataşa ar trebui să simtă permanent senzaţia de curiozitate.

— Nu, nu, scutură din cap neurofizicianul. Aparatul meu filtrează zgomotul de fond, lăsând undele sceptice. În absenţa lui, Natalia ar recepţiona un vălmăşag confuz de senzaţii, răspunsuri, corelaţii şi multe' altele. Când aparatul e cuplat, ea recepţionează exclusiv undele sceptice, ceea ce demonstrează, încă o dată, utilitatea teoriei mele.

— Nu-nţeleg nimic, se încruntă pilotul. Mie mi se pare că asta îţi distruge teoria.

— Creierele sunt mecanisme complicate. Natalia recepţionează senzaţia, dar tu n-o recepţionezi. De fapt, n-o recepţionez nici eu. Poate că această undă sceptică se potriveşte cumva cu creierul Nataliei, nu cu al nostru. Nu pot explica totul deodată. Tu recepţionezi ceva, Konev?

— Nu, răspunse acesta la fel de dezamăgit că Dejnev. Deşi simţisem câte ceva când am fost în exteriorul neuronului. Albert, în ce direcţie ne deplasăm?

— În aval. Este singură direcţie în care ne putem mişca.

— Aşa este. Fluxul curge într-o direcţie în interiorul celulei, dar în direcţia opusă în exteriorul ei. Este o circulaţie. Totuşi impulsul nervos circulă într-un singur sens: de la dendrite la axon. Oare noi ne aflăm de acea parte a celulei care ne poartă în direcţia impulsului nervos, ori în direcţie opusă?

— Crezi că contează?

— Da. Aparatul tău ne poate spune în ce direcţie circulă impulsul?

— Sigur că da. În funcţie de raportul dintre cele două direcţii, ar trebui să apară o uşoară modificare în forma undelor.

— Şi?

— Ne deplasăm în direcţia impulsului.

— Perfect! Norocul nostru. În cazul acesta, ne îndreptăm spre axon.

— Aşa s-ar părea.

— Ce dacă ne îndreptăm spre axon? întrebă Boranova.

— Fii atentă, explică Konev. Undele sceptice călătoresc în lungii suprafeţei celulei, care aici este destul de largă, aşa că ele se răspândesc pe o suprafaţă întinsă şi intensitatea lor slăbeşte. Pe măsură, ce se apropie de axon, celula se îngustează. Axonul însuşi este lung – un tub foarte lung şi foarte îngust, comparativ cu celula. Undele trebuie să fie extrem de concentrate, gonind în tubul acela, şi trebuie să crească în intensitate. În plus, axonul este izolat de către o teacă groasă de mielină, aşa ca energia undei să nu se piardă în exterior, ci să rămână în interiorul lui.

— Crezi aşadar că vom putea recepţiona mai eficient în interiorul axonului? întrebă Boranova.

— Mult mai eficient! Dacă acum poţi detecta curiozitate, ea ar trebui să fie copleşitoare în axon. Şi ai putea detecta motivul curiozităţii luii Şapirov.

— S-ar putea dovedi ceva cu totul lipsit de importanţă, observă Morrison gânditor. De pildă, poate fi curios de ce oare zace întins, fără să se mişte.

— Nu, răspunse imediat Konev, aşa ceva nu l-ar interesa. L-am cunoscut bine pe Şapirov. Tu nu l-ai cunoscut.

— Foarte adevărat, aprobă americanul.

— Era permanent obsedat de miniaturizare. Iar spre sfârşit, în ultimele săptămâni dinainte de accident, muncea,

gândea, visa la legătura dintre cuantică şi relativitate, era precupat întruna cum să stabilizeze miniaturizarea şi deminiaturizarea şi cum să anuleze consumul energetic.

— Totuşi, zise Morrison, dacă aşa au stat lucrurile, trebuie să fi făcut aluzii la unele detalii ale concepţiilor sale.

— Nu... din anumite puncte de vedere se comporta ca un copil. Noi ştiam la *ce* se gândea, însă nu şi dacă progresa, ori în ce direcţie anume. Era foarte încântat să ne prezinte teoriile întregi, complete. Aşa a procedat şi în cazul miniaturizării. Când, în cele din urmă, şi-a scris lucrarea... a fost de-a dreptul o carte...

— Unde a fost publicată? Se intersă Morrison pe un ton cât mai nepăsător.

— Ştii bine că n-a fost publicată, rânji Konev. Circulaţia ei a fost limitată la cei care trebuiau să afle. Nu există nicăieri unde *tu* ai putea s-o vezi vreodată.

— Iuri, interveni Boranova, insultele nu-s necesare. Albert este un membru al echipajului şi musafirul nostru. Nu trebuie tratat ca un spion.

— Cum crezi tu, Natalia... Cu toate acestea, dacă Şapirov manifestă o curiozitate atât de intensă încât Natalia îi poate recepţiona mesajul respectiv, el poate fi legat numai de asocierea dintre cuantică şi relativitate. Dacă am putea obţine detalii în această privinţă – de fapt, în orice privinţă – am avea un punct de plecare de unde să continuăm cercetările.

— Iar tu crezi că detaliile acelea pot fi obţinute în axon?

— Sunt absolut sigur! Konev încleşta pumnii, parcă pregătindu-se să înhaţe faptele.

Morrison îşi feri privirea. El *nu* era sigur. Într-o măsură tot mai mare, începea să i se pară că evenimentele se deplasau în cu totul altă direcţie, iar asta era poate la fel de bine...

Încercă să nu se trădeze, însă se simţea la fel de surescitat ca şi Konev.

61

De ambele părţi, forme neclare se înălţau în faţă, pluteau în lateral, sprestânga ori spre dreapta, şi rămâneau în urmă. Ribozomi? Aparate Golgi? Fibrile de diferite tipuri? Morrison nu putea fi sigur. Din punct de vedere al unei molecule mici, nimic – nici chiar cel mai clar şi familiar organit intracelular – n-ar fi părut familiar, cu atât mai puţin recog-noscibil.

Goneau printr-un tărâm straniu de nedeterminare şi, indiferent cât s-ar fi străduit, Morrison nu putea echivala peisajul din jur cu cel familiar din micrografia electronică.

Se întrebă unde anume, în afara razei de lumină a proiectorului, se găsea nucleul celulei. Să fii la o distanţă submicroscopică de el şi totuşi să nu-l vezi!

Se concentra asupra împrejurimilor imediate. Din nou, i se păru că ar fi trebuit să distingă moleculele de apă ce constituiau 98 la sută din totalul moleculelor celulei, imensul procentaj fiind consecinţa faptului că erau printre cele mai mici molecule dinăuntru.

Nu putea fi sigur în această privinţă. Oricât ar fi mijit ochii, nu distingea decât o licărire slabă, probabil un foton ricoşând dintr-o astfel de moleculă şi revenind spre ochii lui. În cel mai bun caz, ar fi distins doar unul sau doi fotoni din orice moleculă de apă.

Brusc, fu conştient de capul lui Kaliinin aplecându-se către el. Părul femeii îi atinse faţa şi el simţi, aşa cum se mai întâmplase de câteva ori! Înainte, izul proaspăt al şamponului ei.

— E-ngrozitor, Albert, spuse ea.

— Ce anume?

— Cum putem trece prin celula aceasta fără s-o examinăm în detaliu?

— Misiunea noastră este foarte clar definită.

— De acord, totuşi e posibil ca mulţi ani de acum încolo nimeni să nu mai pătrundă într-o celulă din creier. În viitor, când oamenii vor afla că nava şi echipajul ei s-au mulţumit să gonească, fără să privească în dreapta sau în stânga, vor crede c-am fost nişte barbari.

Vorbea în şoaptă şi capetele lor se apropiaseră. Morrison constată că poziţia aceea îi plăcea.

Devenise oare atât de imun la primejdiile situaţiei, la permanentul balans pe muchia prăpastiei deminiaturizării spontane, la posibilitatea morţii instantanee în orice clipă, încât să se poată bucura de banalitatea faptului că buzele sale se găseau atât de aproape de chipul frumos al unei femei? Îşi reaminti imaginea perfectă şi fulgerătoare pe care o avusese mai devreme, a unei fete fericite, zâmbitoare şi fru-moaşe. Nu-şi recunoscuse gândul că aparţinându-i, atât de neaşteptat apăruse de niciunde, fără să mai reapară, nici chiar acum; totuşi şi-l amintea limpede, iar amintirea îi învăluia inima într-o căldură pătrunzătoare.

— Oamenii din viitor, şopti el, vor şti că am avut o misiune. Vor înţelege.

— Eu ştiu? Făcu Kaliinin, apoi tăcu şi privi iute şi aproape temător spre Konev.

Se întoarse spre calculator, îi activă funcţia de editor de text apoi tastă rapid: IURI ESTE UN FANATIC CARE SACRIFICĂ TOTUL PENTRU MANIILE LUI. NU EXISTĂ NICI O POSIBILITATE DE A CITI GÂNDURILE, DAR EL îl CONVINGE PE TOŢI. Şterse textul, apoi adăugă: NOI SUNTEM VICTIMELE LUI, după care şterse imediat.

„În loc de «noi» trebuie citit «eu»", se gândi Morrison cu amărăciune. Privi şovăitor propriul său calculator. Avea impresia că undele cerebrale, pe care le redusese mult, deveneau mai intense. Privi înjur, de parcă ar fi putut spune cât de aproape erau de axon, dar, desigur, nu avea cum să-şi dea seama.

Comută pe editorul de text şi scrise în rusă, dar cu caractere latine: EL ÎNSUŞI ESTE PROPRIA LUI VICTIMĂ.

Kaliinin îi replică imediat: NU. NU CRED CĂ OAMENII SUNT PROPRIILE LOR VICTIME.

Morrison se gândi cu tristeţe la fosta lui soţie, la cele două fiice, la propria lui incapacitate de a-şi prezenta teoria convingător sau, alternativ, de a se îndepărta de ea, şi scrise: CRED CĂ FIECARE DINTRE NOI SUNTEM MAI DEGRABĂ PROPRIILE NOASTRE VICTIME DECÂT ALE ALTORA, apoi reveni la programul de afişare a undelor cerebrale.

Involuntar, trase adânc aer în piept. Undele de pe ecran sporiseră în intensitate, în ciuda faptului că reglajul rămăsese la valoarea minimă.

Deschise gura să comenteze observaţia, dar Dejnev i-o luă înainte.

— Iuri, anunţă el, membrana celulei se curbează spre interior, iar noi cotim o dată cu ea.

„Firesc", gândi americanul. Celula se îngusta în apropierea axonului, iar undele sceptice erau extrem de concentrate. După filtrare, programul lui ar fi amplificat undele sceptice în interiorul navei. Cu ce rezultate?

— Vom vedea ce se-ntâmplă acum, vorbi încântat Konev. Albert, reglează-ţi programul la intensitate maximă.

— Sper că indiferent ce s-ar petrece ne va oferi răspunsul, sau cel puţin direcţia spre răspunsul nostru. Am obosit să mai aştept.

— Nu te învinuiesc, comentă pilotul. După cum zicea tata: „Cu cât durează mai mult să ajungi într-un loc, cu atât acesta se dovedeşte mai plicticos."

Morrison avu impresia că fiecare linie a corpului lui Konev trăda acum surescitarea şi anticiparea triumfului – însă el nu i se alătura în acea anticipare.

62

Morrison privi în exteriorul navei. De acum intraseră binişor în axon şi erau purtaţi de către fluxul citoplasmei din celulă.

În lumea reală, axonul era o fibră extraordinar de subţire, în vreme ce în lumea miniaturizată a navei, putea să aibă echivalentul unei lăţimi de o sută de kilometri. În privinţa lungimii, era de multe ori mai lung decât celula însăşi. Drumul de la un capăt la celălalt al axonului putea reprezenta echivalentul unei călătorii Pământ-Lună dus-întors, repetată de vreo douăzeci de ori. Pe de altă parte, la scara miniaturizată, viteza lor aparentă trebuia să le fi părut o fracţiune respectabilă din cea a luminii.

Nu exista totuşi nici o indicaţie asupra acelei viteze incredibil de rapide. Nava se deplasa o dată cu curentul, iar în axon existau mult mai puţine organite sau macromolecule decât în corpul celulei. Dacă existau fibre structurale ce rezistau curentului, fiind nemişcate faţă de membrana celulei, curentul purtă nava pe lângă ele prea rapid ca să fie vizibile, chiar dacă ele ar fi reflectat un număr considerabil de fotoni – ceea ce, desigur, nu era cazul.

De aceea, neurofizicianul renunţă. Nu avea la ce să se uite în exterior.

Ar fi trebuit, oricum, să-şi privească display-ul calculatorului. Undele sceptice se intensificau. Era tot mai dificil să îndepărteze materialul nonsceptic care copleşea capacitatea de recepţie a calculatorului. În plus, alternanţa complexă, compactă a undelor sceptice se transformase într-o suită de vârfuri neregulate. Chiar la amplitudine maximă, era evident că nu se zăreau toate detaliile existente.

Konev îşi descheie centura de siguranţă şi se ridică peste spătarul fotoliului, ca să-i poată privi ecranul.

— Nu le-am mai văzut sub forma asta, comentă el.

— Nici eu, încuviinţă Morrison, şi le-am studiat de

aproape douăzeci de ani. *Nimic de* forma asta.

— Aşadar am avut dreptate în privinţa axonului?

— Absolut, Iuri. Undele s-au concentrat minunat.

— Atunci care-i înţelesul?

— Aici m-ai prins. Deoarece n-am mai văzut aşa ceva, este evident că nu pot interpreta.

— Ba nu, ba nu, îl întrerupse Konev grăbit. Continuă să te concentrezi asupra ecranului, iar eu voi continua să mă concentrez asupra inducţiei. Propriile noastre minţi sunt adevăraţii receptori, prin intermediul aparatului tău. *Tu ce* receptezi? Imagini? Cuvinte?

— Nimic.

— Nu se poate!

— Tu receptezi ceva?

— Este echipamentul tău, reglat conform parametrilor tăi.

— Tu ai mai perceput imagini şi înainte, Iuri. Glasul lui Dejnev interveni sec:

— După cum zicea tata: „Dacă vrei s-auzi, trebuie să începi prin a asculta."

— Tata Dejnev are dreptate, spuse Boranova. Nu putem recepta nimic, dacă minţile ne sunt pline de dispute şi reproşuri.

Konev inspiră adânc şi vorbi cu o blândeţe deloc caracteristică pentru el:

— Perfect, atunci să ne concentrăm.

O linişte nefirească coborî asupra echipajului. Apoi, kaliinin vorbi cu sfială:

— Nu mai există timp.

— Pentru ce nu mai e timp, Sofia? întrebă Boranova.

— Asta am simţit eu. Fraza „Nu mai există timp".

— Vrei să spui că ai receptat-o dinspre undele sceptice ale lui Sapirov? Făcu Morrison.

— Nu ştiu de unde am receptat-o. Ar fi posibil?

— Cu o clipă în urmă, spuse Boranova, am avut acelaşi

gând. Mi s-a părut că o modalitate mai bună de abordare a problemei ar fi să studiem undele sceptice înregistrate pe ecran şi să aşteptăm modificarea lor. Poate că producerea unei imagini se datorează schimbării configuraţiei, nu configuraţiei în sine. Apoi însă mi-am spus că aşteptarea ar fi un proces extrem de îndelungat şi că n-am mai fi avut timp pentru el.

— Altfel spus, sublinie Morrison, te-ai gândit: „Nu mai există timp."

— Da, încuviinţă femeia, dar a fost gândul meu.

— Pe unde poţi şti asta, Natalia?

— Îmi cunosc propriile gânduri.

— Îţi cunoşti şi propriile vise, dar uneori ele apartin urma unor stimuli externi. Să presupunem că receptezi gândul: „Nu mai există timp." Deoarece nu eşti obişnuită să receptezi gânduri, construieşti rapid un şir de asociaţii libere, care te conving că gândul îţi aparţine cu adevărat.

— Posibil, dar cum poţi să-ţi dai seama, Albert?

— Nu sunt tocmai sigur, dar se pare că Sofia a simţit aceeaşi frază şi ne-am putea întreba dacă nu cumva ea se gândea la ceva, în mod independent, care să determine tocmai fraza cu pricina.

— Nu, zise Kaliinin, nu mă gândeam la aşa ceva. Încercam să-mi menţin mintea goală. Fraza a apărut pe neaşteptate.

— Eu n-am simţit nimic, rosti Morrison. Iiiri?

— Nu, n-am simţit.

— Oricum, reluă americanul gânditor, este posibil să nu fi însemnat nimic. Nataliei i s-a părut că ar fi vorba despre un gând răzleţ, rezultat în mod firesc dintr-un şir de alte gânduri anterioare şi lipsit de înţelesuri ascunse. Chiar dacă gândul ar fi apărut în mintea lui Şapirov, ar fi putut să fie la fel de superficial şi acolo.

— Poate că da, sau poate că nu, se încăpăţâna Konev. Viaţa şi mintea lui au fost mereu legate de problemele

miniaturizării. El nu s-ar fi gândit la altceva.

— Repeţi asta, spuse Morrison, dar, de fapt, este un nonsena romantic. Nimeni nu se gândeşte la nimic altceva. Cel mai îndrăgostit Romeo din istorie nu s-ar fi putut concentra veşnic asupra Julietei. Un spasm de colică, un sunet îndepărtat... şi ar fi fost imediat distras.

— Trebuie însă să acceptăm că orice spune Şapirov poate fi semnificativ.

— *Poate.* Dar dacă el ar fi încercat să deducă extinderea teoriei miniaturizării şi ar fi gemut că nu mai are timp, că timpul rămas pentru încheierea cercetărilor sale este insuficient?

— Ce ziceţi de următoarea ipoteză? întrebă Konev. Dacă lui Şapirov i s-a părut că o miniaturizare care implică o creştere a vitezei luminii proporţional cu reducerea constantei lui Planck va implica o modificare instantanee, care n-ar dura deloc? Desigur, pe măsură ce viteza luminii creşte, acelaşi lucru s-ar petrece cu viteza unui obiect lipsit de masă, sau aproape lipsit de masă. Practic el ar aboli timpul şi ar putea declara cu mândrie: „Nu mai există timp."

— Cam tras de păr, comentă Boranova.

— Bineînţeles, fu de acord Konev, dar este o ipoteză ce merită examinată. Trebuie să înregistrăm toate impresiile pe care le obţinem, oricât de vagi, oricât de aparent lipsite de sens.

— Exact asta intenţionez, Iuri, zise Boranova.

— Atunci să facem din nou linişte, spuse Konev. Să vedem dacă mai putem recepta ceva.

Morrison se concentră din răsputeri, cu ochii pe jumătate îngropaţi sub sprâncenele lui proeminente, dar aceiaşi ochi erau fixaţi asupra lui Konev, care oftă şi murmură:

— Recepţionez mereu acelaşi lucru: „mvori ceste egal cu *m* indice s".

— Am recepţionat şi eu ceva similar, confirmă Morrison,

dar mi s-a părut că este *„m* ori c la pătrat".

— Nu, spuse Konev încordat. Mai încearcă o dată. Morrison se concentra, apoi vizibil stingherit zise:

— Ai dreptate. Am receptat şi eu: *„nu* ori ceste egal cu *m* indice s". Ce înseamnă asta?

— Cine-şi poate da seama la prima vedere? Dar dacă provine din mintea lui Şapirov trebuie să însemne ceva. Putem presupune că *nu* este frecvenţa de radiaţie, c viteza luminii, iar *m* indice s este masa standard, adică masa în repaus în condiţii normale. În lumină...

Braţul Boranovei se ridică cu un deget ameninţător. Konev amuţi şi reluă stânjenit:

— Însă asta nu-nseamnă mare lucru.

— Informaţii secrete, aşa-i, Iuri? Rânji Morrison.

Apoi vocea lui Dejnev se auzi cu un ton neaşteptat de plângăcios:

— Cum se-ntâmplă că voi auziţi tot felul de chestii despre timp, masă standard sau mai ştiu eu ce, fără ca eu să aud nimic? Este din cauză că eu nu-s savant?

— Mă-ndoiesc că are vreo legătură cu asta, răspunse Morrison. Creierele sunt diferite. Poate că diferă în acelaşi mod în care există grupe sanguine diferite. Sângele rămâne sânge, dar nu întotdeauna poţi face transfuzii de la o persoană la alta. Poate creierul tău este diferit de al lui Şapirov, astfel că nu există o comunicare senzorială.

— Numai al meu?

— Nu, nu *numai* al tău. Pot exista miliarde de minţi care nu pot recepta nimic de la Şapirov. Ai văzut că Sofia şi Natalia pot recepta aceleaşi lucruri, pe când eu şi Iuri nu... şi invers.

— Doi bărbaţi şi două femei, mârâi Dejnev, iar eu ce sunt?

— Tu ne pierzi vremea, Arkadii, făcu nemulţumit Konev. Hai să nu mai discutăm la nesfârşit fiecare flecuşteţ pe care-l receptăm. Avem mai multe de auzit şi timpul ne

presează. Dacă te-ai concentra puţin mai intens, Arkadii, şi tu ai putea simţi ceva.

Tăcere, întreruptă la răstimpuri de murmurul cuiva care raporta perceperea unei imagini sau a unorf rânturi de cuvinte. Dejnev contribui cu un singur lucru.

— Simt o senzaţie de foame, dar asta s-ar putea să-mi aparţină.

— Neîndoios, comentă Boranova sec. Arkadii, consolează-te cu gândul că atunci când vom ieşi de aici vei căpăta porţii duble sau triple, şi votcă la discreţie.

— Se pare că nu găsim nimic de natură matematică, observă Morrison, sau nici măcar ceva deosebit. Insist că-i posibil ca până şi Şapirov să aibă majoritatea gândurilor preocupate de fleacuri.

— Cu toate acestea, murmură Konev, vom asculta.

— Cât timp. Iuri?

— Până la capătul axonului. Exact până la capăt.

— După aceea intenţionezi să intrăm în sinapse, ori să ne întoarcem pe acelaşi drum?

— Ne vom apropia cât mai mult de sinapse. Asta ne va aduce în imediata vecinătate a celulei nervoase adiacente şi poate că undele sceptice pot fi mai uşor percepute în acest punct crucial de transfer.

— Da, Iuri, încuviinţă Dejnev, dar nu eşti tu comandantul. Nataşa, floricica mea, asta doreşti şi tu?

— De ce nu? Spuse Boranova. Iuri are dreptate. Sinapsa este o locaţie unică iar noi nu ştim nimic despre ea.

— Am întrebat doar pentru că am consumat deja jumătate din energia disponibilă. Cât îndrăznim să mai rămânem în corp?

— În orice caz suficient ca să ajungem la sinapsă. Tăcerea se pogorî din nou.

63

Nava continua să se deplaseze în lungul enormului axon, iar Konev dicta tot mai mult acţiunile celorlalţi.

— Indiferent ce aţi percepe, raportaţi. Nu contează dacă are sau nu sens, dacă este un cuvânt, ori un paragraf. Dacă-i o imagine, de-scrieţi-o. Chiar dacă apreciaţi că-i gândul vostru personal, raportaţi dacă există cea mai măruntă îndoială.

— O să capeţi o flecăreală lipsită de sens, comentă Dejnev încă nemulţumit de faptul că el nu recepta nimic.

— Bineînţeles, dar două sau trei aluzii semnificative vor compensa efortul. De asemenea, nu vom şti ce anume este semnificativ până nu examinăm totul.

— Dacă eu percep ceva despre care cred că nu-mi aparţine, întrebă Dejnev, îl anunţ?

— Mai ales tu, încuviinţă Konev. Dacă eşti atât de puţin receptiv pe cât se pare, orice simţi poate fi extrem de important. Acum, te rog, încetează cu discuţia. Fiecare secundă de conversaţie poate însemna că am scăpat ceva.

După aceea urmă o perioadă de fraze din care, în opinia lui Morrison, era imposibil să se desprindă ceva. O surpriză apăru atunci când Kaliinin rosti brusc:

— „Premiul Nobel!"

— Ai receptat şi tu asta, Iuri? Se interesă Morrison.

— Aproape în acelaşi moment.

— Asta-i prima confirmare dintre un bărbat şi o femeie, observă americanul. Probabil că Şapirov s-a gândit la asta în legătură cu extinderea teoriei miniaturizării.

— Fără doar şi poate. Totuşi premiul Nobel îi era asigurat pentru ceea ce făcuse deja în domeniul miniaturizării.

— Cercetări ţinute în secret şi, ca atare, necunoscute.

— Da. Însă, o dată ce perfecţionăm procesul, nu va mai rămâne necunoscut.

— Să sperăm, comentă caustic Morrison.

— Nu suntem mai secretoşi decât voi, americanii, izbucni Konev.

— Bine, n-am chef de ceartă, cedă Morrison dar rânji larg spre rusul care se întorsese să-l privească şi lucrul acesta păru să-l irite şi mai tare pe Konev.

La un moment dat, Dejnev spuse:

— „Hawking".

— Ce-i asta, Arkadii? Făcu Boranova cu un ton nemulţumit.

— Am zis „Hawking", se apără pilotul. Nu ştiu de unde mi-a răsărit în minte. Mi-aţi spus să vă zic orice-mi apare.

— Este un cuvânt englezesc, zise Boranova, care înseamnă „a-ţi curăţa gâtul de flegmă".

— Mai poate însemna şi un anumit tip de vânzare, completă Morrison voios.

— Nu ştiu chiar atâta engleză ca să-l cunosc. Am crezut că-i un nume.

— Asta şi este, mormăi Konev. Este vorba despre Stephen Hawking. Cu peste o sută de ani în urmă, a fost un celebru fizician teoretic englez. Şi eu mă gândisem la el, dar crezusem că era propriul meu gând.

— Bravo, Arkadii, făcu Morrison. S-ar putea să ne fie de folos.

— Aşadar, nu-s chiar inutil, rânji Dejnev. După cum zicea tata: „Dacă vorbele unui înţelept sunt puţine, ele merită totuşi să fie ascultate."

După altă interminabilă jumătate de oră, Morrison vorbi cu blândeţe:

— Ajungem undeva? Am impresia că majoritatea frazelor şi imaginilor nu ne ajută cu nimic. „Premiul Nobel" ne spune, în mod destul de rezonabil, că Şapirov s-a gândit la obţinerea lui, însă asta nu era o noutate. „Hawking" ne spune că teoriile fizicianului au fost, poate, importante în legătură cu extinderea miniaturizării, dar nu ne indică de ce anume.

— Albert, replică Boranova, avem aici de-a face cu o imensă criptogramă. Şapirov este un om în comă şi creierul

lui nu gândeşte într-un mod disciplinat, sau ordonat. El scapără, poate aleatoriu, din acele părţi care i-au rămas neafectate. Noi culegem totul, fără selecţie, urmând ca datele să fie studiate de cei care au o înţelegere mai profundă a teoriei miniaturizării. Ei pot deduce înţelesuri acolo unde noi nu zărim nimic. Iar o părticică de înţeles, într-un colţişor al domeniului, poate însemna începutul unei iluminări care se va întinde peste tot. Ceea ce facem este raţional şi adecvat situaţiei.

— În plus, adăugă Konev, mai putem încerca şi altceva. Ne apropiem de o sinapsă. Axonul se va sfârşi în cele din urmă, ramificându-se în fibre care se vor apropia, fără să se atingă, de dendrita neuronului vecin.

— Ştiu asta, ridică din umeri Morrison.

— Impulsul nervos, incluzând undele sceptice, va trebui să traverseze interstiţiul minuscul al sinapsei şi, în decursul procesului, gândurile dominante vor fi mai puţin atenuate decât celelalte. Altfel spus, dacă *noi* sărim de asemenea prin sinapsă, vom ajunge într-o regiune unde am putea, cel puţin pentru o vreme, detecta ceea ce dorim să auzim cu mai puţine interferenţe din partea zgomotelor banale.

— Chiar aşa? Făcu americanul ironic. Noţiunea aceasta de atenuare diferenţială este inedită pentru mine.

— Este rezultatul unor cercetări ruseşti laborioase.

— Aha!

— Ce vrei să spui prin „Aha!"? Sări imediat Konev. Vrei să spui că cercetările sunt lipsite de valoare?

— Nu, nu!

— Ba da. Dacă sunt ruseşti n-au nici o însemnătate!

— Voiam doar să spun că n-am auzit sau citit nimic despre ele, se apără Morrison.

— Cercetările au fost efectuate de doamna Nastiaspenskaia. Cred c-ai auzit de ea!

— Da, am auzit.

— Dar nu i-ai citit lucrările, aşa-i? Ei bine, când vom

termina totul, o să am grijă să primeşti articolele ei, ca să te poţi instrui.

— Mulţumesc, dar aş putea adăuga că descoperirea ei mi se pare extrem de improbabilă. Dacă în anumite sinapse supravieţuiesc anumite tipuri de activitate mentală, atunci, considerând faptul că în creier există sute de miliarde de sinapse, rezultatul final ar fi că numai un procentaj infim de gânduri ar supravieţui în cele din urmă.

— Nu-i chiar atât de simplu, îl contrazise Konev. Gândurile banale nu sunt anulate. Ele continuă la un nivel mai redus de intensitate şi nu se reduc indefinit. Pur şi simplu, în imediata vecinătate a unei sinapse, gândurile importante sunt, pentru o vreme, relativ amplificate.

— Aveţi dovezi pentru aşa ceva? Ori este numai o simplă ipoteză?

— Avem dovezi de o natură subtilă. Prin experimentele de miniaturizare, sunt sigur că ele se vor consolida. Există oameni la care efectul de sinapsă este mai puternic decât cel înregistrat în medie. Tocmai de aceea indivizii creativi se pot concentra atât de total şi pe perioade îndelungate, pentru că nu mai sunt distraşi de banalităţi.

— Perfect. Dacă găsim ceva, nu voi nega evidenţa.

— Dar ce se va întâmpla când vom ajunge la capătul axonului? întrebă Dejnev. Curentul care ne poartă acum va coti cu o sută optzeci de grade şi ne va duce spre partea opusă a axonului. Trebuie să trec prin membrană?

— Nu, clătină din cap Konev, sigur că nu. Am vătăma celula. Va trebui să adoptăm şablonul electric al acetilcolinei. Ea transportă configuraţia impulsului nervos peste sinapsă.

— Sofia, rosti Boranova, poţi face asta, nu?

— Pot, dar nu cumva moleculele de acetilcolină sunt active în exteriorul celulei?

— Este posibil să existe un mecanism de evacuare a lor din celulă. Vom încerca.

Călătoria în lungul axonului aparent interminabil continua.

64

Pe neaşteptate, capătul axonului deveni vizibil. Fără nici un avertisment, fără să fi bănuit ceva.

Konev îl remarcă primul. Fusese cu ochii în patru şi ştiuse la ce să se aştepte, totuşi Morrison îi acordă întregul credit. El însuşi fusese cu ochii în patru şi ştiuse ce trebuia să vadă, însă nu-l zărise când apăruse.

Era adevărat, Konev stătea pe fotoliul din faţa lui, dar asta nu reprezenta o scuză foarte credibilă.

În lumina ineficientă a proiectorului navei, înaintea lor se distingea clar o cavitate, totuşi curentul începuse să cotească.

Axonul se ramifica în dendrite, similare celor din capătul opus al neuronului, acolo unde se găsea nucleul. Dendritele axonului din capătul îndepărtat al celulei erau mai puţine şi mai subţiri, totuşi existau. Neîndoios, o porţiune a fluxului citopiasmatic curgea într-acolo, însă nava se aflaîn curentul principal, care cotea, şi nu puteau risca nimic.

Trebuiau să intre în prima dendrită întâlnită... dacă o puteau face.

— Acolo, Arkadii, acolo, strigă Konev arătând cu degetul, şi abia atunci observară şi ceilalţi că ajunseseră la capătul axonului. Cuplează motoarele!

Morrison simţi pulsaţia slabă a motoarelor ce apropiară nava de partea laterală a curentului. Dendrită spre care ţinteau era un tub gigantic la scara lor de mărime, atât de uriaş încât puteau zări numai un arc micuţ din circumferinţa lui.

Nu era greu să ajungă la tub în sine, ci să traverseze secţiunea turbulentă de fluid, vâltoarea de molecule de apă

ce se potoleau, descriind cercuri largi şi apoi alunecau mai departe în alt curent, care cotea în altă direcţie.

Nava efectua tranziţia şi plonjă brusc în gura tubului.

— Opreşte motoarele, rosti Konev surescitat.

— Nu încă, mârâi Dejnev. S-ar putea să fim prea aproape de contracurente care iese dinăuntru. Mă mai apropii puţin de perete.

Execută manevra, care nu durǎ mult. Acum nu mai înaintau împotriva curentului, ci o dată cu acesta. Iar când, în cele din urmă, opri motorul şi-şi dădu pe spate părul umed de transpiraţie, Dejnev suspină adânc şi spuse:

— Fot ceea ce facem consumă tone de energie. Există o limită, Iuri, există o limită.

— Grija asta o lăsăm pe mai târziu, replică neatent Konev.

— Crezi? După cum zicea tata: „De obicei, mai târziu înseamnă prea târziu." Natalia, nu lăsa totul în seama lui Iuri. Eu n-am încredere în felul cum tratează rezervele noastre energetice.

— Calmează-te, Arkadii. Voi avea grijă să-l ponderez, dacă va fi cazul, Iuri, dendrita nu-i foarte lungă, nu?

— Vom ajunge destul de repede la capătul ei.

— În cazul acesta, Sofia, te rog, asigură-te că suntem gata să adoptăm instantaneu tiparul acetilcolinei.

— Îmi dai tu semnalul?

— Nu va fi nevoie; Sunt sigură că Iuri va chiui ca un cazac atunci când va zări capătul. În clipa aceea, comută-ne pe acetilcolină.

Continuară să lunece prin ultima părticică tubulară a neuronului în care intraseră cu destul timp în urmă. Morrison avu impresia că, pe măsură ce dendrita continua să se îngusteze, putea zări peretele de deasupra lui, însă nu era decât o iluzie. Bunul simţ îi spunea că până şi în secţiunea cea mai îngustă, la prezenţa lor mărime, tubul ar fi părut să aibă câţiva kilometri diametru.

Exact după cum prezisese Boranova, Konev răcni brusc, probabil fără să-şi dea seama că o face:

— Capătul e-n faţă! Repede! Acetilcolină, înainte de a fi întorşi şi purtaţi înapoi!

Degetele lui Kaliinin dansară peste taste. Din interiorul navei nimic nu lăsa a se înţelege că se petrecuse vreo schimbare, dar undeva în faţă există un receptor de acetilcolină – mai exact, câteva sute – iar şabloanele se suprapuseră, astfel că atracţia dintre navă şi receptor fu puternică şi evidentă.

Fură absorbiţi din curent, pătrunseră în peretele dendritei şi-l traversară. Pentru câteva minute continuară să fie traşi prin mediul inter-celular dintre dendrita neuronului pe care tocmai îl părăsiseră şi dendrita celui vecin.

Morrison nu scoase aproape nici un cuvânt. Nava lunecă în lungul unei molecule complexe de proteină, sau prin aceasta, apoi bărbatul zări formarea unei concavităţi, aşa cum se petrecuse când pătrunseseră în primul neuron.

Konev îşi scosese centura, ca să se poată ridica. În mod evident, era prea surescitat ca să-şi dea seama că vedea la fel de bine şi din fotoliu.

— Acum, rosti el aproape bâlbâindu-se, conform ipotezelor lui Nastiaspenskaia, filtrarea gândurilor importante este mai evidentă imediat după sinapsă. Diferenţa se pierde o dată ce ne apropiem de celulă. De aceea, când suntem în dendrita vecină, deschideţi-vă minţile. Fiţi gata pentru orice. Spuneţi cu glas tare orice percepeţi. Descrieţi orice imagini. Eu voi înregistra totul. Şi voi, Arkadii, Albert... Am intrat. Începeţi!

15. SINGUR!

O companie potrivită alungă până şi unele dintre spaimele morţii.
Tata Dejnev

65

Morrison privi cu o anumită detaşare cele ce se petrecură în continuare. Nu intenţiona să participe în mod activ. Dacă ceva îşi croia drum în mintea lui, avea să raporteze. Ar fi fost antiştiinţific să nu procedeze aşa.

În stânga lui, Kaliinin părea încruntată. Degetele i se opriseră. Bărbatul se aplecă spre ea şi şopti:

— Ne-ai readus la moleculă de glucoză-L? Ea încuviinţă din cap.

— Tu cunoşti această ipoteză Nastiaspenskaia? Urmă americanul.

— Nu-i în domeniul meu. N-am auzit niciodată de ea.

— O crezi?

— N-am calificarea necesară ca s-o cred sau nu, dar elo consideră validă. Pentru că aşa vrea...

— Percepi ceva?

— Nimic mai mult decât înainte.

Dejnev tăcea, bineînţeles. Ocazional, Boranova rostea, crispat, cuvinte care, pentru urechile lui Morrison, păreau lipsite de convingere. Numai Konevîşi menţinuse entuziasmul. La un moment dat strigă:

— A simţit-o cineva?' Nimeni? „Ritm circular." „Ritm circular."

Nu se auzi nici o reacţie, de aceea, după câteva clipe, Morrison întrebă:

— Ce înseamnă asta, Iuri?

Konev nu răspunse. Chiar şi el amuţi după un timp şi rămase privind în gol, pe când nava înainta.

— Ei bine, Iuri? întrebă Boranova.

— *Nu* înţeleg, vorbi el cu glas răguşit.

— Iuri, fiul meu, interveni Dejnev, poate că ăsta-i un neuron stricat care nu gândeşte prea mult. Va trebui să încercăm altul, poate încă unul... în cazul celui de dinainte poate c-a fost pur şi simplu bafta începătorului.

— Nu lucrăm cu celule izolate, îl privi furios Konev. Ne aflăm într-un grup de celule – un milion, sau poate mai multe – ce constituie centrul gândirii creative, conform teoriei lui Albert. Ceea ce gândeşte una dintre ele gândesc toate, cu mici variaţii.

— Cred că asta am arătat, încuviinţă Morrison.

— Atunci nu căutăm de la o celulă la alta? întrebă pilotul.

— Ar fi inutil.

— Perfect, pentru că n-avem nici timpul, nici energia necesare. Aşadar, ce facem în continuare?

În tăcerea care urmă, Konev repetă:

— *Nu* înţeleg. Nastiaspenskaia nu se putea înşela.

— Vreau să spun ceva, începu Kaliinin. Natalia, ascultă-mă! Am ajuns suficient de departe. Acesta este un experiment care poate că trebuia întreprins deşi, în opinia mea, era sortit eşecului. Ei bine, a *eşuat.* Pentru o clipă îndreptă un deget subţire spre Konev, fără să-l privească. Unii doresc să modifice Universul după placul lor. Tot ce nu le convine vor *modifica* prin puterea voinţei... atât doar că Universul este dincolo de voinţa oricui, indiferent cât s-ar strădui respectivul. Nu ştiu dacă Nastiaspenskaia are sau nu dreptate. Nu ştiu dacă teoria lui Albert este sau nu corectă. Ştiu însă că ceea ce cred ei, şi ce crede orice neuro-fizician în general despre creier, se referă la un creier aflat în limite rezonabile de normalitate. Ori creierul lui Şapirov nu se află în limite rezonabile de normalitate.

Douăzeci la sută din el nu mai funcţionează – este mort. Prin urmare şi restul trebuie să fie afectat, iar faptul că zace în comă de săptămâni întregi demonstrează acest lucru. Orice om raţional şi-ar da seama că Şapirov nu poate gândi în maniera normală. Creierul lui scânteiază aleatoriu, emiţând gânduri incomplete, fragmente risipite, bucăţele de amintiri. Unii nu vor să admită această realitate, fiindcă ei cred că dacă vor insista suficient de mult şi de zgomotos evidentul se va retrage şi, cumva, se va realiza imposibilul.

Konev îşi descheie centura şi se sculă. Răsucindu-se încet, privi spre femeie, iar pe chipul lui nu se citi nici un semn vizibil de furie, ură sau dispreţ. Doar o expresie înfrântă şi o undă de dispreţ faţă de propria sa persoană.

Cu toate acestea, glasul îi răsună egal şi sonor când îşi desprinse ochii de la Kaliinin, întorcându-se către Boranova.

— Natalia, ipoteza aceasta a fost emisă înainte de pornirea în expediţie?

— Vrei să spui dacă Sofia mi-a mai spus părerea ei înainte? Nu.

— Există vreun motiv pentru care trebuie să fim agasaţi de membri ai echipajului care n-au încredere în munca noastră? De ce a mai acceptat o asemenea persoană să vină în această expediţie?

— Pentru că sunt om de ştiinţă, replică Kaliinin. Pentru că am dorit să testez efectul şabloanelor electrice artificiale asupra interacţiunilor biochimice. Am făcut-o, iar pentru *mine* expediţia a însemnat un succes, ca şi pentru Arkadii, deoarece nava s-a comportat aşa cum ar fi trebuit s-o facă, ca şi pentru Albert, deoarece înţeleg că dovezile de susţinere a teoriei lui sunt mai puternice acum, ca şi pentru tine, Natalia, deoarece ne-ai miniaturizat până la dimensiunile acestea şi, probabil, ne vei aduce înapoi în siguranţă. Dar pentru cineva a însemnat un eşec, iar stabilitatea mentală a celui care a dat greş ar avea numai de câştigat dacă şi-ar recunoaşte deschis acest eşec.

Konev nu se nărui totuşi sub atacul furibund al femeii. Rămase surprinzător de calm şi continuă să se adreseze Boranovei.

— Nu-i adevărat. Este opusul adevărului. Din capul locului a fost clar că nu ne putem aştepta ca Şapirov să gândească aşa cum o făcea când era sănătos. Era extrem de probabil că vom obţine fragmente amestecate cu banalităţi şi lucruri neinteligibile. Asta s-a şi petrecut. Sperasem să capăt un procentaj superior de înţelegere în acest nou neuron, imediat după sinapsă. Aici am eşuat. Asta ne îngreunează misiunea, fără s-o definească drept imposibilă. Deţinem peste o sută de fraze şi de imagini pe care le-am recuperat din gândirea lui Şapirov. Nu uitaţi „nuori ceste egal cu *m* indice s", care trebuie să fie important.

— Iuri, spuse Boranova, te-ai gândit că-i posibil ca acel fragment dintr-o expresie matematică să reprezinte ceva încercat deja fără succes de Şapirov?

— M-am gândit, dar atunci de ce să-l fi obsedat? În tot cazul, merită investigat. Ce procentaj din ceea ce pare banal sau neinteligibil ar deveni semnificativ, dacă am căpăta o aluzie utilă din partea unei singure fraze sau imagini? Cu fiecare pas înainte, alte lucruri pot deveni limpezi. Desigur, *deocamdată* n-avem nici un motiv să declarăm a-ceastă expediţie un eşec, fie şi numai o parte a ei.

Boranova încuviinţă încet din cap.

— Ei bine, să sperăm că ai dreptate dar, după cum a întrebat şi Arkadii, ce facem în continuare? Ce crezi tu că ar trebui să facem?

— A mai rămas un lucru pe care încă nu l-am încercat, zise Konev. Am încercat detecţia în exteriorul şi în interiorul neuronului, în interior dendritelor, în vecinătatea sinapsei, dar, în toate aceste cazuri, am făcut-o din interiorul navei, dinapoia pereţilor ei izolatori.

— Va să zică, îl întrerupse Boranova, propui să încercăm din exteriorul navei, darîn interiorul celulei? Nu uita că un astfel de observator s-ar găsi totuşi într-un costum de plastic.

— Un costum de plastic nu are grosimea pereţilor navei, iar efectul izolator artrebui să fie mult mai mic. În plus, calculatorul nu trebuie să se afle în interiorul costumului.

— La cine te gândeşti pentru misiunea asta? întrebă alarmat Morrison.

— Există o singură posibilitate, Albert. Programul îţi aparţine şi este adaptat creierului tău. Din necesitate, eşti cel mai sensibil faţă de gândurile lui Şapirov. Ar fi cea mai mare prostie să trimitem pe altcineva în exterior. La *tine* m-am gândit pentru misiunea asta.

66

Ghemul din stomacul americanului căpătă proporţii nebănuite. În nici un caz! Nu i se putea cere s-o facă încă o dată!

Încercă să vorbească, să pronunţe cuvintele, dar gura îi părea complet uscată şi nu putu să producă decât un şuierat gâjâit. Prin minte îi fulgeră ideea că începuse să-i placă sentimentul de a nu fi laş, de a călători cu nava, fără teamă prin celula cerebrală... însă, la urma urmelor, era laş.

— În nici un caz! Ţipă el, dar nu era glasul lui; fusese cu o octavă prea sus. Îi aparţinuse lui Kaliinin.

Femeia se răsucise către Boranova, ţinându-se de braţele fotoliului cu degete ale căror încheieturi se albiseră din cauza forţei.

— În nici un caz, Natalia, repetă ea cu emfază. Este propunerea unui laş! Sărmanul Albert a fost deja în exterior. A fost gata să moară şi fără el am fi fost şi acum rătăciţi în alt capilar şi poate că n-am fi ajuns niciodată aici.

De ce s-o facă tot el? În mod clar este rândul altcuiva şi, dacă insistă, atunci s-o facă chiar el. N-ar trebui să apeleze la alţii.

Dinapoia groazei lui, neurofizicianul se întrebă vag dacă reacţia tinerei se datora unei afecţiuni faţă de persoana lui, ori hotărârii de a se opune din răsputeri oricăror sugestii ale lui Konev. Un colţişor din mintea lui Morrison rămăsese suficient de pragmatic ca să fie sigur de a doua variantă.

— Aici nu-i vorba de laşitate, protestă Konev. Eu am prezentat singura posibilitate. Dacă aş ieşi eu, ceea ce sunt gata să fac, trebuie neapărat să iau programul şi dispozitivul lui Albert, care nu vor funcţiona pentru mine la fel cum ar fi funcţionat pentru el. Nu putem alege un membru sau altul al echipajului, după toane. Trebuie să fie unul care să poată obţine cele mai bune rezultate, iar în cazul acesta nu există îndoială asupra identităţii sale.

— Foarte adevărat, îşi regăsi Morrison vocea, dar nu există nici un motiv pentru care să bănuim că recepţia în exterior ar fi superioară celei din interiorul navei.

— În acelaşi timp, nu există nici un motiv pentru care să bănuim contrariul, replică Konev. Aşa cum îţi va spune şi Dejnev, energia noastră şi implicit timpul disponibil scad permanent. Nu-i vreme de pierdut. Va trebui să ieşi din navă aşa cum ai mai făcut-o – imediat.

— Îmi pare rău. Nu voi ieşi din navă. Se părea că Boranova se hotărâse.

— Mă tem că va trebui s-o faci, Albert, murmură ea. Iuri are dreptate. Numai tu şi echipamentul tău ne puteţi aduce informaţiile de care avem nevoie.

— Sunt convins că nu va exista nici o informaţie.

— Poate că nu, dar nu putem lăsa asta la voia soartei. S-o constatăm noi înşine. Îţi promit că dacă faci asta pentru noi, rolul jucat de tine va fi prezentat cu toată obiectivitatea atunci când va veni clipa anunţării publice. Vei fi cunoscut ca omul care a formulat teoria corectă a gândirii, cel care a

construit echipamentele necesare exploatării corespunzătoare a acestei teorii, cel care a salvat nava în capilar şi cel care a detectat gândurile lui Şapirov, aventurându-se cu curaj în neuron, aşa cum anterior se aventurase în fluxul sanguin.

— Sugerezi că dacă refuz, adevărul nu va fi spus? Boranova oftă.

— Aş fi preferat să te mulţumeşti cu sugestia. Da, adevărul poate să nu fie spus. La urma urmelor, este singura armă cu care te pot ameninţa. Nu te putem împinge afară din navă cu forţa, deoarece nu ne avantajează cu nimic simpla ta ieşire în exterior. Trebuie, de asemenea, să percepi gândurile bietului Şapirov, iar în acest scop trebuie să avem întreaga ta cooperare. Pentru asta te vom răsplăti, dar numai pentru asta.

Morrison privi în jur, la chipurile membrilor echipajului, căutând ajutor. Boranova îl studia neclintită. Konev îl privea de sus, dictatorial. Dejnev părea stingherit, nedorind să se pronunţe în nici o direcţie. Iar Kaliinin... unica lui speranţă.

— Tu ce crezi, Sofia?

— Cred că nu-i corect să fii ameninţat în felul acesta. O asemenea misiune trebuie efectuată voluntar, nu silit.

Pilotul, care până atunci fredonase încetişor, numai pentru el, interveni:

— După cum zicea tata: „Nu există ameninţare mai mare decât propria-ţi conştiinţă şi ea îţi face viaţa inutil de amară."

— Conştiinţa mea nu niă tulbură în modul acesta, zise Morrison. Să supunem la vot?

— Nu contează votul, spuse Boranova. Sunt comandant şi într-un astfel de caz eu decid, indiferent de vot.

— Dacă ies şi nu percep nimic, mă veţi crede?

— Eu te voi crede, încuviinţă Boranova. La urma urmelor, ţi-ar fi extrem de simplu să inventezi ceva care să pară util, dacă ai dori să-ţi fim recunoscători. Dacă revii fără nimic,

sau cu banalităţi, te-aş crede mai degrabă decât dacă ai pretinde imediat că ai auzit de ceva de mare importanţă.

— Eu nu pot fi prostit, zise Konev. Dacă vine cu ceva care pare important, voi fi capabil să-mi dau seama de adevăr. De-acum, sunt sigur, am discutat suficient. Să-i dăm drumul!

Iar Morrison, cu inima bubuind şi cu gâtul încordat, reuşi să articuleze:

— Foarte bine, voi ieşi – dar numai pentru scurt timp.

67

Fără alte comentarii, Morrison îşi dezbrăcă salopeta. Prima dată (fusese cu numai două ore înainte si se păruse o siluire a decenţei; acum devenise aproape o rutină.

Îi puseră calculatorul în mâinile înmănuşate şi Boranova îi strigă:

— Poţi lucra?

Morrison o auzi fără dificultate. Ştia că n-avea s-o mai audă după ieşirea din navă. Balansă în palmă calculatorul practic lipsit de greutate şi atinse tastele, cu atenţie şi destul de stângaci. Îi răspunse tot printr-un strigăt:

— Cred că mă pot descurca.

După aceea îi legară calculatorul de ambele încheieturi cu un şnur din acelaşi material din care erau făcute nava şi costumul.

— Ca să nu-l pierzi! Strigă Boranova.

Trecu în ecluză. Simţi strânsoarea acesteia, apoi apăsarea produsă de evacuarea aerului, după care se află în afara navei.

Din nou în exterior. Numai pentru un foarte scurt interval de timp, îi avertizase pe ceilalţi, dar ce rost avusese? Cum putea Morrison să-i silească, dacă cei dinăuntru refuzau să-l mai lase să intre? Deja îi părea rău că se lăsase convins să

iasă în urma unei ameninţări, indiferent de natura acesteia, dar nu îndrăzni să-şi rostească gândul. Nu l-ar fi ajutat cu nimic.

Îşi vârî calculatorul sub braţul stâng, pe de o parte fiindcă nu se încredea cu totul în şnurul care-l fixă şi pe de altă parte ca să-l protejeze pe cât posibil de conţinutul celulei. Pipăi fuzelajul, căutând un punct în care sarcina electrică a costumului avea să se lipească de sarcina opusă de pe învelişul navei.

Găsi unul care nu-l fixa strâns şi-i lăsa spaţiu considerabil de manevră. Cu toate acestea, el avea mărimea unui atom şi putea fi dificil să concentreze sarcina electrică pe o porţiune a sa.

Sau nu era dificil? Oare n-ar fi fost microminiaturizaţi şi electronii ce constituiau sursa sarcinii? Simţi – şi regretă din tot sufletul – ignoranţa lui în teoria miniaturizării.

Nu-şi sesiza mişcarea prin fluxul intercelular, deoarece totul se deplasa o dată cu el. Se pomeni însă în centrul unui peisaj în permanentă schimbare. Cu plasticul mai subţire al costumului între el şi mediu, cu proiectorul întorcându-se în toate direcţiile pe măsură ce-şi rotea capul, putea distinge mai multe amănunte.

Mai întâi, protuberantele moleculelor de apă frecându-se între ele precum nişte baloane. Le zărea trecând lent, într-o direcţie şi alta, în general ignorându-l. Ocazional, câte una se lipea de el, o sarcină electrică găsind pe costumul lui o sarcină opusă, astfel că se prindea şi-i dădea drumul parcă cu părere de rău. Era aproape ca şi cum o moleculă, ocazional, tânjea după el, însă nu-şi putea transforma dorinţa în faptă.

Printre acestea se găseau molecule mai mari, unele de dimensiunile navei, altele depăşind-o. Bărbatul le putea zări numai pentru că lumina scânteia din ele ici-colo, schimbător, ca printr-o prismă. El nu le vedea; mintea lui le construia din ceea ce întrezărea. Faptul în sine rezulta în

primul rând din cunoaşterea lui sporită asupra conţinutului celulei, sau cel puţin aşa i se părea. De asemenea, se gândi, putea fi pur şi simplu rolul imaginaţiei.

Avea impresia că putea distinge scheletul interiorului celulei: structurile mai mari ce rămâneau pe loc, în vreme ce curentul trecea pe lângă ele, conferind astfel celulei forma ei mai mult sau mai puţin fixă. Aceste structuri păreau să treacă atât de rapid, încât de-abia le putea remarca înainte de a dispărea. Ele singure îi dădeau senzaţia mişcării rapide a fluxului care purtă nava, unduind în mişcări largi în jur.

Toate aceste observaţii nu duraseră foarte mult, dar fusese îndeajuns. De acum era vremea să-şi îndrepte atenţia asupra calculatorului.

De ce? N-ar fi detectat nimic. Morrison era sigur de asta, totuşi nu putea acţiona coriform acestei credinţe, oricât de puternic ar fi simţit-o. Poate însă că greşea şi avea datoria faţă de ceilalţi – şi faţă de sine însuşi – să facă efortul.

Încercă cu stângăcie să regleze calculatorul la sensibilitate maximă, de-abia reuşind să manevreze corect tastele, dar uşurat că bateriile aparatului nu se descărcaseră. Se concentră din răsputeri să perceapă şi să colecteze gânduri.

Programul îşi îndeplinea misiunea. Moleculele de apă pluteau pe lângă antena lui improvizată, lin şi nepăsător, iar calculatorul reprezenta undele sceptice, mai precise, mai ascuţite şi mai distincte, în mai mare detaliu decât le văzuse vreodată neurofizicianul. În ciuda acestui fapt, el nu percepea decât o vagă şoaptă şuierată, ce nu producea nici cuvinte, nici imagini, doar tristeţe.

Stop! De unde ştia că şoapta era tristă? În mod clar, nu era vorba decât despre o apreciere subiectivă din partea lui. Său detectă un sentiment? Oare Şapirov aflat în comă, cu creierul parţial distrus, era trist? Şi tristeţea aceea ar fi constituit o surpriză?

Morrison privi peste umăr, înapoi către navă. În mod clar, ceea ce detectase era suficient. Percepuse neant trist... nimic mai mult. Ar fi trebuit să le semnaleze să-l tragă înăuntru, dar dacă ei n-ar fi fost de acord s-o facă? Dacă l-ar fi adus înăuntru şi i-ar fi spus Boranovei că nu simţise nimic, oare Konev nu i-ar fi reproşat că nu stătuse în exterior decât două minute, că nu exploatase ocazia? Nu i-ar fi cerut să mai iasă o dată?

Şi dacă aştepta mai mult?

De fapt, ar fi putut să aştepte. La stadiul acela de miniaturizare (sau din alt motiv), nu simţea nici o încălzire.

Dar dacă ar fi aşteptat mai mult – alte două minute, sau cinci minute, sau chiar o oră – Konev tot i-ar fi spus: „N-a fost destul."

Îl distingea pe rus privindu-l cu o expresie întunecată şi încruntată. Kaliinin se afla imediat înapoia lui, deoarece îşi desfăcuse centura şi trecuse pe fotoliul lui Morrison. Se uita în exterior neliniştită.

Îi prinse căutătura şi femeia păru gata să-i facă un semn, dar Boranova se aplecă în faţă şi o apăsă ferm pe umăr. Imediat, Kaliinin reveni la locul ei. Trebuia s-o facă, se gândi Morrison, întrucât misiunea ei în clipa aceea era să urmărească modificarea şabloanelor electrice ale navei şi ale sale şi, indiferent cât de îngrijorată ar fi fost de soarta lui, nu putea, nu trebuia să-şi abandoneze postul.

Ca să termine trecerea în revistă, încercă să-l vadă şi pe Dejnev, dar unghiul necesar pentru aceasta îi depăşea capacitatea de răsucire. Îl zări, în schimb, pe Konev, care gesticula întrebător.

Morrison întoarse plictisit capul, fără să încerce să ofere vreo informaţie şi atunci distinse în depărtare o formă care se îndrepta către el cu viteză. Nu întrezărea amănunte şi se încorda în mod reflex, aşteptând ca fluxul să-l poarte împreună cu nava în jurul formei necunoscute.

Aceasta venea însă glonţ şi Morrison se ghemui, lipindu-

se cât putea de mult de fuzelaj.

Nava ocoli foarte strâns şi, când formă stranie trecu pe lângă el, bărbatul se simţi aspirat spre exterior.

Prin minte îi fulgeră gândul că Kaliinin îi configurase în mod aleatoriu sarcina electrică de pe costum şi că, prin cea mai mizerabilă dintre coincidenţe, ceea ce trecuse atât de aproape avea o configuraţie complementară.

În condiţii normale, ar fi fost lipsit de importanţă. Nava şi forma trecuseră una pe lângă cealaltă cu o asemenea viteză încât nici o forţă de atracţie n-ar fi fost îndeajuns pentru a-l desprinde pe Morrison, totuşi el era un obiect minuscul lipsit de masă sau de inerţie şi, pentru o clipă, se simţi... supus unei elongaţii, de parcă nava şi forma şi-ar fi disputat proprietatea asupra lui. În faţa ochilor săi înmărmuriţi, nava nu rezistă şi el fu desprins de forţa curentului.

Neurofizicianul fusese atras de obiectul necunoscut, iar nava, purtată în continuare de curent, se deplasa atât de rapid încât dispăru aproape instantaneu. Cu o secundă în urmă fusese lângă el, iar acum nu se mai zărea nicăieri.

Înainte de a-şi da seama ce se petrecuse, Morrison rămase singur şi neajutorat – un obiect de mărime atomică într-o celulă cerebrală. Singura lui vagă legătură cu viaţa şi realitatea – nava – pierise definitiv.

68

Câteva minute fură pierdute pentru Morrison. În acel interval, nu ştiu unde se află sau ce se întâmplase. Simţi doar panică absolută, convingerea că se afla în pragul morţii.

Când viaţa îşi reluă cursul, aproape că-i păru rău. Dacă momentul acela ar fi însemnat moartea, totul s-ar fi terminat. Acum însă trebuia s-o aştepte.

Cât timp îi va dura oxigenul? Căldura şi umiditatea se vor acumula, chiar dacă mai lent decât înainte, inexorabil, şi poate cu acelaşi deznodământ? Acumulatorul proiectorului se va sfârşi înaintea lui, lăsându-l să moară în beznă absolută şi în singurătate absolută? „Cum voi şti când am murit", se gândi el nebuneşte, „dacă va fi beznă şi înainte şi după aceea?" Se gândi la rugăciunea adresată de Ajax către Zeus ca, dacă va fi să moară, să se întâmple la lumina zilei. Lipsit de orice speranţă, Morrison adăugă în gând: „Şi măcar cu cineva care să te ţină de mână."

Ce să facă?

Pur şi simplu să aştepte?

De fapt, ce se petrecuse?

Perfect, nu era încă mort. Teama se îndepărtase îndeajuns ca să lase loc curiozităţii... şi dorinţei de a lupta şi a trăi.

S-ar fi putut, oare, desprinde de suprafaţa pe care se afla? Cumva i se părea odios să moară ca o insectă prinsă în chihlimbar. Iar cu fiecare clipă, nava se îndepărta tot mai mult. Aproape imediat se gândi: „Indiferent ce aş face, este deja prea departe de mine ca să mă prindă."

Gândul îl impulsiona şi Morrison se zbătu din răsputeri, încercând să se desprindă. O făcu zadarnic şi-şi dădu seama că-şi irosea energia şi sporea nivelul căldurii din costum.

Lunecă braţele în sus, pe structura care-l ţinea prizonier, dar palmele îi fură împinse îndărăt. Precum două sarcini electrice de acelaşi semn.

Repetă mişcarea la dreapta, la stânga, în jos... Undfeva pe acolo trebuia să se afle sarcina de semn opus. Atunci ar fi putut s-o prindă şi să încerce să rupă structura. De ce însă îi clănţăneau dinţii? De teamă? De desperare? De ambele?

Mâna dreaptă i se lipi, atrasă de o porţiune a structurii. Strânse din dinţi, străduindu-se să treacă de simpla

încărcătură electrică şi să sfâşie însuşi aranjamentul atomic – dacă exista un aranjament atomic care să aibă înţeles.

Pentru o clipă, bărbatul simţi că structura rezistă la o strânsoare prea puternică, împotrivindu-se cu o elasticitate ca a cauciucului. Iar apoi, fără nici un avertisment, i se sfărâmă în palmă. Morrison îşi privi stupefiat mâna, încercând să priceapă ce se petrecuse. Nu simţise nici o senzaţie de rupere, sfâşiere sau desprindere. Avea impresia că o porţiune a structurii pur şi simplu dispăruse.

Încercă din nou, pipăind în stânga şi în dreapta, până ce altă porţiune dispăru. Ce se-ntâmpla?

Conform afirmaţiei Boranovei, câmpul de miniaturizare se extindea puţin în afara navei. S-ar fi extins şi dincolo de costumul lui. Când strânsese cât putuse de tare, o porţiune a atomului pe care-l atingea se miniaturizase şi, prin urmare, îşi pierduse arhitectura normală, des-prinzându-se de atomii de care fusese legat anterior. Orice atingea Morrison – dacă o putea face destul de tare – se miniaturiza.

Orice atom sau porţiune de atom pe care le-ar fi miniaturizat în modul acesta ar fi devenit o particulă punctiformă, cu masă mult mai mică decât a electronului. Ar fi pornit aproape cu viteza luminii, ar fi trecut prin materie şi ar fi dispărut.

Era posibil ca lucrurile să stea aşa? Trebuia să fie posibil. Nimic altceva din ce-şi putea imagina nu avea atâta logică.

Chiar în timp ce gândea aşa, bărbatul începu să-şi împingă, cu putere, braţele şi picioarele în materia care-l întemniţa... şi se desprinse.

Nu mai era lipit de structură. Era un obiect independent, navigând prin fluxul intercelular.

Nava continua să rămână de-a pururi prea îndepărtată, dar cel puţin acum pornise pe urmele ei. Ce prostie! Ce prostie! Conta că pornise pe urmele ei? La propria lui scară dimensională se găsea la zeci de kilometri de navă.

Un alt gând îi trecu prin minte, iar acesta îl îngrozi de-a dreptul. El miniaturizase atomi pentru a se elibera, însă respectivul proces necesita un aport energetic. Nu foarte mare la dimensiunile acelea, întrucât masă ce trebuia îndepărtată era mică, dar de unde ar fi provenit energia?

Singura sursă o reprezenta câmpul de miniaturizare al costumului. Aşadar, orice atom care se miniaturiza slăbea câmpul. Cât de mult îl slăbise, eliberându-se?

Din acest motiv nu simţea căldura? Oare miniaturizare a mediului său absorbise o parte din căldură, o dată cu energia câmpului de miniaturizare? Nu, asta nu se putea, fiindcă el nu simţise căldură nici înainte de a începe să se desprindă.

Îi veni un alt gând îngrijorător. Dacă se eliberase din structură cheltuind energie din câmpul lui, dacă acest câmp fusese slăbit, atunci el s-ar fi deminiaturizat puţin. Oare acela să fi fost motivul deminia-turizării spontane?

Boranova spusese că posibilitatea deminiaturizării spontane creştea cu cât obiectul miniaturizat era mai mic. Iar acum el era mic...

În navă, făcuse parte din câmpul de miniaturizare general al a-cesteia. Făcuse parte dintr-un obiect de mărimea unei molecule. Cât timp fusese integrat în citoscheletul celulei, făcuse parte dintr-un obiect mai mare. Acum însă era singur, separat, un obiect de dimensiuni atomice.

Era mult mai probabil să se deminiaturizeze spontan, atât doar că n-ar fi fost spontan, ci din cauza reducerii câmpului prin miniaturizarea obiectelor normale înconjurătoare.

Cum ar fi putut spune dacă se deminiaturiza? Procesul s-ar fi desfăşurat cu viteză exponenţială. La început s-ar fi deminiaturizat lent dar, pe măsură ce ar fi crescut, ar fi afectat un volum mai mare de materie înconjurătoare şi ar fi crescut cu o viteză mai mare, şi mai mare, până ar fi

urmat o explozie şi el ar fi murit.

Dar ce mai conta dacă se deminiaturiza? Într-un interval scurt – cel mult, câteva secunde – ar fi murit, şi totul s-ar fi petrecut prea rapid ca să fie conştient. În câteva clipe ar fi trecut de la viaţă la nefiinţă.

Ce moarte mai bună ar fi putut cere? De ce mai dorea să ştie cu o clipă mai devreme ce urma să se întâmple?

Pentru că era viu şi era om... iar dorinţa de cunoaştere îi conferea caracterul de viu şi de uman.

Cum şi-ar fi putut da seama?

Morrison privi scânteierile slabe din jurul lui, învolburările mişcătoare ale moleculelor de apă, rotindu-se şi deplasându-se lent pe lângă el, în vreme ce înaintau, purtaţi de curentul intercelular.

Dacă el şi-ar fi crescut dimensiunile, atunci moleculele ar fi părut că se micşorează, şi invers.

Bărbatul privi atent. Într-adevăr, se micşorau. Asta era oare moartea? Sau doar imaginaţia lui?

Sau... sau moleculele de apă se măreau? Se dilatau? Deveneau mai largi? Se umflau? În cazul acesta, însemna că el se micşora.

Avea să se reducă la mărimea unei particule subatomice? Un subelectron? Avea să gonească cu viteza luminii şi să explodeze la jumătatea drumului spre Lună, murind în vid înainte de a fi avut timpul să-şi dea seama că se afla în vid?

Nu, moleculele se micşorau, nu se măreau...

Morrison închise ochii şi inspiră adânc. Înnebunea. Sau începuse să fie afectat de leziuni cerebrale?

Într-un asemenea caz, ar fi preferat să moară. Mai bine să moară, decât să rămână sub forma unui creier inert într-un corp viu.

Sau moleculele de apă pulsau? Şi de ce ar fi pulsat?

„Gândeşte, Morrison, gândeşte! Eşti om de ştiinţă. Găseşte o explicaţie! De ce pulsează moleculele?"

Cunoştea motivul pentru care câmpul ar fi putut slăbi – tendinţa lui de a-şi miniaturiza regiunea imediat înconjurătoare. De ce însă s-ar fi intensificat?

Pentru intensificare, trebuia să capete energie. De unde o căpăta?

De la moleculele din jur? Ele aveau mai multă energie termică per volum decât Morrison, deoarece se găseau la o temperatură mai ridicată. În mod normal, căldura ar fi trebuit să treacă de la mediul înconjurător la costumul lui, până ce costumul şi ocupantul acestuia ar fi ajuns la temperatura sângelui, iar bărbatul ar fi murit din cauza propriei incapacităţi de a scăpa de căldura acumulată, aşa cum fusese cât pe aici să se întâmple în anterioara ieşire din navă. Nu există însă numai energia termică a corpului său; ei i se adăuga energia câmpului de miniaturizare. Şi, pe măsură ce neurofizicianul era lovit aleatoriu de moleculele de apă, energia nu trebuia să treacă în el sub formă de căldură, ci de activare a miniaturizării. Câmpul şi-ar fi sporit intensitatea, iar el s-ar fi micşorat.

Asta trebuia să se petreacă ori de câte ori un obiect miniaturizat era înconjurat de obiecte normale având temperaturi superioare. Energia putea trece din mediul înconjurător în corpul miniaturizat, fie sub forma căldurii, fie a intensităţii de câmp. Cu cât obiectul respectiv era mai mic, cu atât se miniaturiza mai intens şi cu atât cel care căpăta mai multă energie era câmpul, nu obiectul în sine.

Probabil că şi nava pulsa, dilatându-se şi contractându-se permanent, dar într-o măsură prea mică pentru a fi sesizată. Acesta era şi motivul pentru care mişcarea browniană nu crescuse atât cât ar fi putut şi tot de aceea climatizarea interiorului navei se putea efectua fără probleme. În ambele cazuri, câmpul de miniaturizare forma o pernă protectoare.

Dar el – Morrison, singur în celulă – era mult mai mic, poseda o masă infimă, iar în cazul lui influxul de energie se

transpunea mai mult în miniaturizare decât în căldură.

Pumnii americanului se încleştară neajutoraţi. Calculatorul îi scăpă din mâini, dar asta nu-l mai interesa. Fără îndoială, ceilalţi, Boranova şi Konev cu siguranţă, cunoşteau toate astea şi i le-ar fi putut explica. Il lăsaseră din nou pradă pericolelor, fără să-l avertizeze.

Iar acum, când dedusese singur situaţia, la ce-l ajuta?

Deschise brusc ochii.

Pulsaţiile! Acum, când ştia la ce să se aştepte, le vedea. Moleculele de apă se dilatau şi se contractau în ritm neregulat, pe măsură ce-şi cedau energia câmpului, apoi extrăgeau energia din câmp.

Privind fascinat ritmul, Morrison se trezi murmurând:

— Mare, mic, mare, mic, mare, mic...

Se gândi că mărimea avea o limită. Dilatarea oglindea propria sa micşorare, iar cantitatea de energie pompată în el pentru a-i alimenta micşorarea era limitată. Conţinutul celulei avea o temperatură maximă. Pe de altă parte, conţinutul acela putea prelua de la el cantităţi mari de energie şi, o dată ce lua suficientă, ceea ce ar fi rămas ar fi fost consumat şi mai rapid, iar Morrison ar fi explodat.

Ca atare, se găsea în siguranţă cât timp moleculele de apă se măreau şi el se micşora. Nu putea să se micşoreze foarte mult. Când însă moleculele îşi reduceau mărimea, iar el creştea, apărea pericolul. Dacă moleculele continuau să se contracte până ce deveneau prea mici pentru a fi văzute, însemna că el creştea spre explozia instantanee.

— Mare, mic... mic... nu vă mai micşoraţi!

Morrison dădu drumul respiraţiei pe care şi-o oprise, fiindcă moleculele creşteau din nou.

Din nou şi din nou! De fiecare dată... oare contracţia avea să se oprească?

Păreau că se joacă cu el şi oricum nu conta. Nu conta dacă-l aduceau pe marginea distrugerii, apoi îl îndepărtau de acolo şi n-ar fi contat nici dacă ar fi repetat-o de un

milion de ori. Mai devreme sau mai târziu, oxigenul i se va termina şi va muri lent, sufocându-se.

Cu siguranţă, o moarte rapidă ar fi fost preferabilă.

69

Kaliinin ţipa. Pricepuse prima ce se întâmplase şi se îneca străduindu-se să vorbească.

— A dispărut! A dispărut!

În mod reflex, Boranova puse inevitabila întrebare:

— Cine a dispărut?

— Cine-a dispărut? Cum poţi întreba cine-a dispărut? Albert!

— Ce s-a-ntâmplat?

— Nu sunt sigur, răspunse răguşit Dejnev. Am trecut foarte aproape de ceva. Poate că Albert, ataşat de exteriorul navei, a introdus o asimetrie. Am încercat să virez nava, îndepărtând-o de... de ceea ce a fost, dar comenzile n-au răspuns instantaneu.

— L-a desprins un organit macromolecular fix, rosti Konev care ridică ochii acum, după ce-şi îngropase faţa în palme. Trebuie să ne întoarcem după el. Poate că deţine informaţia de care avem nevoie.

De acum, Boranova înţelesese situaţia. Îşi desprinse cu gesturi iuţi centura de siguranţă şi se sculă.

— Informaţia? Repetă ea cu glas sugrumat. Asta-i pierderea pe care o simţi tu, Iuri? A informaţiei? Ştii ce se va-ntâmpla acum? Câmpul de miniaturizare al lui Albert este izolat şi el are dimensiuni atomice. Probabilitatea ca să sufere o deminiaturizare spontană este de cel puţin cincizeci de ori mai mare decât a noastră. Cu cât trece timpul, cu atât probabilitatea creşte. Cu informaţie ori fără informaţie, trebuie să-l găsim. Dacă se deminiaturizează, îl va ucide pe Şapirov şi ne va ucide pe noi.

— N-are rost să discutăm despre motivele fiecăruia, replică Konev. Amândoi vrem să-l recuperăm. Motivele trec pe plan secundar.

— N-ar fi trebuit să-l trimitem în exterior, zise Kaliinin.

Am ştiut c-a fost o greşeală.

— Acum am făcut-o, mormăi Boranova, şi acesta-i punctul de plecare. Arkadii!

— Încerc, răspunse pilotul. Nu-nvăţa un beţiv să sughiţă!

— Nu-ncerc să te-nvăţ nimic, prostule. Îţi ordon! Întoarce! Pornim înapoi!

— Nu, clătină din cap Dejnev. Lasă-l pe prost să-ţi spună că asta-i o prostie. Ce vrei, să-ntorc cu o sută optzeci de grade şi să mă lupt cu curentul? Vrei să-ncerc să urcăm în amonte?

— Dacă stai pe loc, curentul îl va aduce la noi.

— Americanul este lipit de ceva şi nu va fi adus la noi. Trebuie să întoarcem când ajungem în capătul dendritei şi să ne lăsăm purtaţi înapoi de curent.

— Arkadii, scuză-mă pentru că te-am făcut prost, dar dacă ne întoarcem cu fluxul ce curge în sens invers, n-o să-l vedem!

— N-avem de ales. Energia disponibilă este insuficientă ca să încercăm să ne luptăm cu curentul în care ne aflăm acum.

Pe un ton obosit, dar împăciuitor, Konev spuse:

— Natalia, lasă-l pe Arkadii să procedeze aşa cum vrea. Nu-l vom pierde pe Albert.

— Cum poţi şti asta?

— Pentru că-l pot auzi... Mai exact, îl pot simţi... De fapt, percep gândurile lui Şapirov prin intermediul aparatului lui, care se găseşte neizolat în celulă.

Urmară câteva clipe de tăcere. Vizibil uluită, Boranova întrebă:

— Percepi ceva?

— Evident. În direcţia aceea, arătă el cu braţul.

— Poţi preciza direcţia? Cum?

— Nu ştiu exact cum anume. Pur şi simplu o simt... întracolo!

— Arkadii, vorbi Boranova, fă aşa cum ai gândit.

— O făceam indiferent de ce mi-ai fi spus tu, Nataşa. Oi fi tu comandantul, dar eu sunt pilotul – cel mai apropiat de moarte. Ce am de pierdut? După cum ar fi zis tata: „Dacă te atârni de o frânghie deasupra unei prăpăstii, nu te mai sinchisi să prinzi moneda ce-ţi cade din buzunar." Ar fi fost mai bine dacă aş fi avut o cârmă adevărată, nu sistemul ăsta de trei motoare descentrate.

Boranova nu-l mai asculta. Privi zadarnic în bezna înconjurătoare, apoi întrebă:

— Ce auzi, Iuri? Ce spun gândurile lui Şapirov?

— Deocamdată nimic. Doar zgomot de fond. Desperare.

— Crezi, murmură Kaliinin ca pentru sine, că o parte a minţii lui Şapirov ştie că se află în comă? Că o parte a minţii lui se simte întemniţată şi ţipă să fie eliberată? Că Albert... întemniţat? Ca noi înşine... întemniţaţi?

— Noi nu suntem întemniţaţi, Sofia, vorbi apăsat Boranova. Noi ne putem deplasa. Îl vom găsi pe Albert. Vom ieşi din corpul acesta, înţelegi, Sofia? Se întoarse către Konev. Asta-i tot ce percepi? Desperare?

— Însă foarte puternic. O privi curios pe comandantă. Tu nu simţi nimic?

— Absolut nimic.

— Este foarte puternic. Mai puternic decât orice am simţit când Albert era în navă. Am avut dreptate când i-am cerut să iasă.

— Nu poţi discerne gânduri clare? Cuvinte?

— Poate că mă aflu prea departe. Poate că Albert nu şi-a reglat corespunzător aparatul. Voi chiar nu simţiţi nimic?

Boranova clătină hotărât din cap şi privi scurt spre Kaliinin, care şopti:

— Nici eu nu percep nimic.

— Eu n-am receptat niciodată vreunul dintre aceste mesaje misterioase, se auzi glasul nemulţumit al lui Dejnev.

— Ba da, tu ai perceput „Hawking". Albert a sugerat că pot exista tipuri diferite de creiere, tot aşa cum există tipuri

diferite de sânge, iar eu şi el putem aparţine aceluiaşi tip. Poate c-a avut dreptate, zise Konev.

— Din ce direcţie vine acum senzaţia? întrebă Boranova.

— De acolo, indică Konev spre prova. Coteşti, nu-i aşa, Arkadii?

— Exact, încuviinţă pilotul, şi acum sunt destul de aproape de regiunea stagnantă dintre cei doi curenţi. Intenţionez să mă strecor uşurel în curentul de sens opus, pentru ca să putem porni înapoi, dar nu prea rapid.

— Perfect, făcu Boranova. Nu vrem să-l scăpăm. Iuri, poţi aprecia intensitatea? Creşte?

— Da.

— Crezi că poate fi o simplă imaginaţie?

— Posibil. Practic noi nu ne-am apropiat de el, ci doar facem o întoarcere. Parcă el s-ar apropia.

— Poate că s-a desprins de ceea ce-l capturase. Într-un asemenea caz, curentul l-ar aduce într-adevăr spre noi, dacă încercăm un viraj şi astfel stăm practic pe loc.

— Poate...

— Iuri, vorbi energic Boranova, concentrează-te asupra senzaţiei. Anunţă-l permanent pe Arkadii despre direcţia din care provine. Arkadii, pe măsură ce te vei apropia de Albert, va trebui să revii spre curentul iniţial şi să te apropii cât mai mult de poziţia lui. Apoi, când vom fi purtaţi cu aceeaşi viteză şi în aceeaşi direcţie, ne va fi mai uşor să manevrăm spre el, folosindu-ne de motoare.

Konev rămăsese în picioare, întors în direcţia dinspre care i se părea că provine senzaţia.

— Este limpede mai tare, murmură el la un moment dat, apoi după alte câteva clipe: Mi se pare că aproape pot percepe cuvinte. Dacă s-ar mai apropia...

Expresia feţei lui se contorsiona şi mai mult, de parcă ar fi încercat să silească senzaţia, s-o disece în minte, să filtreze de zgomotele de fond şi să separe cuvintele. Degetul continuă să-i rămână întins rigid şi în cele din urmă

bărbatul rosti:

— Arkadii, începe să întorci şi fii gata să intri în curentul iniţial. Repede! Nu-I lăsa să treacă pe lângă noi.

— Atât de repede cât îmi permit motoarele, replică Dejnev, după care adăugă cu glas scăzut: Dac-aş putea pilota nava asta, folosin-du-mă de magia prin care voi auziţi glasuri...

— Drept către membrană, continuă Konev ignorându-l. Kaliinin zări prima sclipirea.

— Acolo! Strigă ea. Proiectorul căştii lui!

— Nici nu-i nevoie să-l văd, zise Konev către Boranova. Zgomotul este ca al unei erupţii vulcanice în Kamceatka.

— Zgomot simplu, Iuri? Nici un fel de cuvinte?

— Teamă, doar o teamă incoerentă.

— Dacă eu aş fi conştientă, cumva, de faptul că sunt întemniţată într-un corp aflat în comă, zise Boranova, exact aşa aş simţi. Totuşi>

Cum de şi-a dat el seama de acest lucru? Anterior am perceput cuvinte, ba chiar imagini liniştite şi paşnice.

De-abia trăgându-şi răsuflarea din cauza surescitării cu care pilotase în urmărirea lui Morrison, Dejnev rosti:

— *Poate că-iceva în legătură cu nava. Poate că i-am agitat creierul.*

— Suntem prea mici, ricana dispreţuitor Konev. Nu putem agita nici măcar celula asta.

— Ne apropiem de Albert, anunţă pilotul.

— Sofia, zise Boranova, poţi să-i detectezi şablonul electric?

— Foarte slab.

— Ei bine, foloseşte tot ce poţi ca să avem o configuraţie complementară, care să-l atragă.

— Pare niţel cam mare, Natalia.

— Sunt convinsă că oscilează. O dată ce-l ataşăm de navă, va deveni parte din câmpul nostru general de miniaturizare şi dimensiunile i se vor modifica. Repede,

Sofia.

Se simţi o zguduitură uşoară şi Morrison fu lipit electronic de navă.

16. MOARTEA

După ce soarele apune, afară se întunecă; să nu te surprindă asta.
Tata Dejnev

70

Ulterior, Morrison nu-şi putu reaminti nimic din cele ce se petrecuseră – fie înainte de revenirea lui în navă, fie – imediat după aceea. Oricât ar fi încercat, nu-şi reamintea să fi văzut nava venind spre el, nici momentul transferului şi nici când îi fusese scos costumul.

Întorcându-se mult în urmă, îşi amintea desperarea şi singurătatea aşteptării exploziei şi morţii sale. Avansând mult, îşi amintea că ridicase ochii şi o zărise pe Sofia Kaliinin, îngrijorată, aplecându-se deasupra lui. Între cele două imagini nu exista nimic. Deşi separate timp de câteva ore, scenele se contopeau într-una singură.

Cu glas răguşit şi aproape neinteligibil, întrebă:

— Avem direcţia cuvenită? Vorbise în engleză.

Kaliinin şovăi, apoi pronunţă lent, tot în engleză:

— Da, Albert, dar asta se-ntâmpla înainte, când ne aflam în capilar. Te-ai întors şi ai mai ieşit o dată din navă. Acum suntem într-un neuron. Ţii minte?

Morrison se încruntă. Ce însemnau toate astea? Treptat, fragmentar, memoria îi reveni. Închise ochii şi căută să pună totul cap la cap. După aceea întrebă, de data aceasta în rusă:

— Cum m-aţi găsit?

— Am simţit, destul de puternic, răspunse Konev, undele cerebrale ale lui Şapirov amplificate de aparatul tău.

— Calculatorul! A păţit ceva?

— Când te-am recuperat, era prins de tine. Ai perceput vreun gand real?

— Gând real? Îl privi buimăcit americanul. Ce fel de gând real? Despre ce vorbeşti?

— Am putut percepe undele cerebrale ale lui Şapirov ajungând până la mine din partea cealaltă a celulei, graţie aparatului tău, fără însă să receptez cuvinte sau imagini distincte.

— Şi ce-ai simţit atunci?

— Disperare.

— Noi ceilalţi, continuă Boranova, n-am perceput absolut nimic, dar ni s-a părut că ceea ce descria Iuri ar fi desperarea unei minţi care se ştie prizonieră în temniţa unei come. Ai simţit altceva, mai specific?

— Nu.

Morrison coborî privirea şi văzu că era întins pe două fotolii, cu capul pe braţul lui Kaliinin şi că purta salopeta. Se strădui să se scoale în capul oaselor.

— Apă, vă rog. Bău însetat, după care spuse: Nu-mi amintesc să fi auzit sau să fi simţit ceva. În starea mea...

— Ce legătură are starea ta cu asta? Şuieră Konev. Calculatorul tău transmitea informaţiile. Eu le-am perceput de la o distanţă apreciabilă. Cum a fost posibil ca tu să nu simţi nimic?

— Iuri, aveam alte lucruri la care să mă gândesc. Mă pierdusem de voi şi eram sigur că voi muri. În condiţiile respective, nu mai băgăm în seamă nimic altceva.

— Nu pot crede asta, Albert. Nu mă minţi!

— Nu te mint. Doamnă Boranova, rosti Morrison pe un ton despre care spera că suna cât mai oficial. Solicit să fiu tratat într-o manieră politicoasă.

— Iuri, se încruntă femeia, nu face acuzaţii. Dacă ai întrebări, pune-le.

— O s-o fac, încuviinţă Konev. Am simţit un val puternic

de emoţii, deşi eram departe de aparat în termenii stării noastre miniaturizate. Tu, Albert, erai chiar lângă calculatorul reglat conform creierului tău. Este foarte probabil că noi doi să avem creiere de acelaşi tip, însă ele nu sunt identice, iar tu poţi folosi aparatul cu mai multă precizie decât mine. În cazul acesta, cum a fost posibil ca eu să simt atât de multe şi tu să pretinzi că n-ai perceput absolut nimic?

— Crezi că am avut timp sau chef de perceperi? Suspină Morrison. Am fost smuls de lângă navă. Am fost separat, am rămas singur, m-am pierdut...

— Înţeleg toate astea, dar nu trebuia să faci un efort special ca să percepi. Senzaţiile ţi-ar fi copleşit mintea, indiferent ce s-ar fi întâmplat.

— Totuşi n-am receptat absolut nimic. Mintea mea era copleşită de două gânduri: că eram singur şi că voi muri. Nu-nţeleg cum nu poţi pricepe asta? Credeam că voi acumula căldură şi-o să mor, aşa cum a fost cât pe-aici să se întâmple prima dată. Simţi brusc o îndoială şi întoarse capul spre Kaliinin: Am ieşit de două ori din navă, nu?

— Da, Albert, răspunse ea încet.

— După aceea, mi-am dat seama că nu mă încălzeam, ci că mă! Dilatam şi mă contractam, că oscilam dimensional. Eram implicat într-un soi de transfer de miniaturizare, nu într-un transfer de căldură. Este posibil aşa ceva, Natalia?

— Efectul respectiv derivă în mod firesc din ecuaţiile de câmp ale miniaturizării. N-a fost testat niciodată, dar se pare că ai făcut-o tu acum.

— Aveam impresia că şi mediul din jur oscila, că moleculele de apă se dilatau şi se contractau, şi atunci mi s-a părut mai logic ca eu să fiu cel care oscila, nu invers.

— Ai avut dreptate şi observaţiile tale sunt extrem de valoroase. Dintr-un punct mai larg de vedere, s-ar putea susţine că evenimentele acestea neprevăzute au fost în avantajul tău.

— Albert, interveni indignat Konev, ne spui că ai fost perfect capabil să raţionezi logic şi coerent în condiţiile respective, dar pe de altă parte te aştepţi să te credem că n-ai simţit nimic?

— Eşti chiar atât de obsedat de ideea ta că nu poţi pricepe că tocmai aceste gânduri logice şi coerente mi-au umplut mintea, excluzând orice altceva? Eram de-a dreptul terorizat. La fiecare contracţie a moleculelor din jur mă aşteptam să continue la nesfârşit, ceea ce, practic, ar fi însemnat că eu m-aş fi dilatat la nesfârşit. Cu alte cuvinte, aş fi suferit o deminiaturizare spontană, aş fi explodat şi aş fi murit. În clipele acelea nu mă interesa câtuşi de puţin perceperea undelor cerebrale. În starea în care mă aflam, dacă cineva m-ar fi bombardat cu ele, pur şi simplu le-aş fi ignorat. Ăsta-i adevărul.

Konev se strâmbă dispreţuitor.

— Natalia, Albert trebuie să mai iasă o dată.

— Nu, făcu Morrison îngrozit. Niciodată.

Dejnev, care nu-l privea deloc iubitor pe Konev, chicoti:

— Ascultaţi-l pe eroul rus! El trebuie să-şi îndeplinească misiunea, de aceea Albert trebuie să iasă din nou din navă.

— Dejnev are dreptate, încuviinţă Boranova. Iuri, de ce nu ieşi tu?

— Este aparatul lui. Este reglat după creierul lui.

— Am înţeles asta, spuse comandanta, dar tu însuţi ai afirmat că aveţi acelaşi tip de creier. Cel puţin tu ai putut percepe ceea ce a simţit el. În mod clar, ai perceput undele sceptice, când el a rămas singur în curentul intercelular. Şi erai departe! Având calculatorul asupra ta şi ieşind din navă, ai culege direct date, ceea ce oricum ar fi mai valoros pentru noi. Ce rost ar avea să utilizăm percepţia mai ascuţită a lui Albert, dacă insişti să nu crezi nimic din ceea ce spune?

Acum toţi îl priveau pe Konev. Până şi Kaliinin îi arunca uitături furişe pe sub genele ei lungi.

— Bine, rosti apăsat tânărul, voi ieşi în exteriorul navei. Chiar credeţi că-mi este teamă s-o fac? Singurul lucru care m-a oprit până acuma fost ştiinţa că Albert este un receptor mai bun decât mine. Desigur, însă, sunt al doilea în această capacitate, iar dacă el nu vrea, o voi face eu, cu condiţia să fiu ferm lipit de navă. Albert a fost desprins fiindcă a fost o legătură slabă, o treabă de mântuială făcută de persoana care se ocupă de aşa ceva. Nu doresc să se repete asemenea treburi de mântuială.

Kaliinin vorbi fără să se adreseze cuiva anume:

— Albert trebuie să fi întâlnit o structură cu un şablon electric perfect complementar. Probabilitatea unei astfel de întâlniri era extrem de redusă. Cu toate acestea, voi încerca să utilizez un şablon unic pe navă şi pe costum, pentru a reduce cât mai mult probabilităţile.

— Aşa da, vorbi Konev către Boranova, apoi se întoarse spre Morrison. Spuneai că nu există transfer de căldură?

— N-am putut detecta nici unul. Doar oscilaţii dimensionale.

— Atunci n-o să-mi mai scot salopeta.

— Iuri, interveni Boranova, trebuie să-nţelegi că nu poţi rămâne mult în exterior. Nu putem prelungi la nesfârşit riscul deminiaturizării.

— Înţeleg, zise bărbatul după care, cu ajutorul lui Morrison, îmbrăcă costumul.

71

Americanul privi prin peretele navei, urmărindu-l pe Konev.

Cele două situaţii anterioare fuseseră exact invers. El fusese în exterior şi privise spre înăuntru. Iar pentru o vreme, a doua oară, fusese niciunde, privind spre niciunde.

Se simţea puţin umilit văzându-l pe rus atât de stăpân pe

sine. Konev nu răsucise capul ca să se uite în navă. Ţinea în mâini calculatorul lui Morrison, urmând instrucţiunile acestuia legate de aspectele elementare ale extinderii şi concentrării. Părea cu totul absorbit de ceea ce făcea. Să fi fost oare chiar atât de curajos? Avea să fie la fel de concentrat, chiar dacă ar fi fost desprins de navă, aşa cum păţise americanul? Probabil... şi Morrison se simţi copleşit de ruşine.

Dejnev rămăsese atent la comenzi, deoarece trebuia să menţină poziţia lângă membrană. Propusese să treacă în zona liniştită dintre cei doi curenţi; în regiunea aceea aproape nemişcată, eventual rotiţi de un vârtej lent, n-ar fi riscat genul de accident care-l desprinsese pe Morrison. Konev se împotrivise imediat. Undele sceptice se deplasau în lungul membranei şi el dorea să fie lângă aceasta.

Tot pilotul propusese să răstoarne nava cu susul în jos. În celulă, noţiunile de „sus" şi „jos" nu aveau absolut nici un sens, la fel ca în spaţiul cosmic. Prin întoarcerea aceea, ecluza s-ar fi aflat pe peretele navei opus membranei, ferindu-l pe Konev de structurile citoscheietice.

Sugestia îl iritase pe Konev. El afirmase că structuri de tipul acela puteau exista oriunde în celulă şi că, în orice caz, nu dorea ca între el şi membrană să se interpună corpul navei.

Acum se afla în exterior în condiţiile pe care le dorise, iar Dejnev, preocupat de comenzile navei, fluiera încetişor pentru sine.

Boranova îşi supraveghea aparatul, ridicând la răstimpuri ochii ca să privească gânditor afară. Kaliinin era neliniştită. Nici un alt termen n-o putea descrie mai bine. Ochii ei se îndreptau spre Konev de o sută de ori şi tot de atâtea ori se mutau în altă parte.

— Albert, vorbi pe neaşteptate Boranova, este aparatul tău... Crezi că Iuri se poate descurca? Crezi că obţine vreo informaţie?

— L-am reprogramat pentru el, astfel ca să nu fie nevoit să facă multe manevre, şi i-am explicat modalitatea de focalizare. Cu toate astea, ştiu că nu receptează nimic.

— Cum poţi s-o ştii?

— Dacă ar fi receptat, l-aş fi auzit – mai exact, cred că trebuie să spun „l-aş fi perceput" – la fel cum el m-a perceput când am fost afară. Eu însă nu receptez nimic, absolut nimic.

— Cum se poate una ca asta? Dacă el a simţit ceva când aparatul se găsea în mâinile tale, de ce n-ar simţi ceva când ţine el însuşi aparatul?

— Poate că s-au modificat condiţiile. Aminteşte-ţi de desperarea aceea despre care Konev spune că a detectat-o când a urmărit amplificarea gândurilor lui Şapirov făcută de calculatorul meu. Sentimentul respectiv nu semăna cu nimic din ce percepusem anterior.

— Ştiu. Până atunci fuseseră percepţii mai degrabă idilice. Pajişti verzi... Ecuaţii matematice...

— Nu s-ar putea ca partea vie a creierului lui Şapirov, dacă este capabilă de conştientizare, să fi înţeles recent starea de comă în care se află? Să zicem de vreo oră încoace?

— De ce să se fi întâmplat asta în ultima oră? Mi se pare o coincidenţă prea incredibilă că aşa ceva să se întâmple exact când noi suntem în creier.

— Poate că tocmai pătrunderea noastră aici l-a stimulat şi a determinat conştientizarea situaţiei lui. Sau poate că-i într-adevăr o coincidenţă. Interesant la coincidenţe este că ele există. Şi poate că acea conştientizare, care, nu cu mult timp în urmă, i-a determinat desperarea, a declanşat acum afundarea într-o apatie tăcută.

— Greu de acceptat. Crezi cu adevărat că Iuri nu receptează nimic?

— Nimic important. Sunt absolut sigur.

— Poate că ar trebui să-l chem înăuntru.

— Eu aş face-o în locul tău. Stă în exterior de aproape zece minute. Dacă n-a perceput nimic – ajunge!

— Dar dacă receptează?

— Atunci va refuza să intre. Doar îl cunoşti bine...

— Bate în perete, Albert. Eşti cel mai aproape de el.

Morrison bătu în peretele navei şi Konev privi în interior. Faţa nu i se distingea clar prin casca de plastic, totuşi încruntătura lui era limpede. Boranova îi făcu semn să intre în navă.

Bărbatul ezită, apoi încuviinţă din cap.

— Asta-i dovada, rosti americanul.

Când ieşi din ecluză, faţa lui Konev era îmbujorată. Îi scoaseră casca şi el trase adânc aer în piept.

— Pfi-i-iu! Ce bine e! Începusem să mă încălzesc. Fiind ataşat de navă, oscilaţia dimensională era mai mică decât mă aşteptasem şi transferul de căldură era perceptibil. Ajutaţi-mă să-mi scot şi restul armurii ăsteia.

— De aceea ai acceptat să te întorci? întrebă Boranova cu un fior de speranţă neaşteptată. Din cauza căldurii?

— Ea a fost motivul principal.

— Ai perceput ceva, Iuri?

Konev îşi schimonosi chipul şi răspunse:

— Nu. Nimic. Absolut nimic.

Morrison înălţă capul. În obrazul drept, un muşchi i se zbătu o clipă, dar el nu zâmbi.

72

— Ei bine, Nataşa, căpităniţa mea, rosti Dejnev cu un ton de bonomie prefăcută, ce facem în continuare? Ai vreo idee?

Nu căpătă nici un răspuns. De fapt, nimeni nu păru să bage în seamă faptul că vorbise.

Konev continua să se tamponeze pe piept şi pe ceafă cu

un prosop de hârtie. Privirea pe care i-o aruncă lui Morrison nu fu deloc veselă. Ochii săi negri fulgerau.

— Când ai fost tu în exteriorul navei, intensitatea transmisiilor era copleşitoare.

— Nu te contrazic, replică indiferent americanul, dar ţi-am spus că nu-mi reamintesc nimic despre asta.

— Poate că importantă este persoana care ţine aparatul.

— Nu cred.

— Ştiinţa nu se bazează pe credinţe, ci pe dovezi. Să vedem ce se-ntâmplă când ieşi tu şi ţii aparatul la fel cum l-am ţinut eu. O să te legăm strâns, ca să nu te mai desprinzi şi rămâi zece minute – la fel ca mine. Nici un minut în plus.

— Nu ies. Am fost deja şi am încercat.

— Iar eu am perceput gândurile lui Şapirov, deşi tu spui că n-ai simţit nimic.

— Nu i-ai perceput gândurile, doar sentimentele. N-au existat cuvinte.

— Pentru că ai dat drumul calculatorului. Chiar tu ai recunoscut-o. Mai încearcă o dată, fără să-i dai drumul.

— Nu. Este zadarnic.

— Ţi-a fost frică pentru că te-ai desprins de navă. De data asta nu te vei mai desprinde, la fel cum nici eu nu m-am desprins. N-o să-ţi mai fie teamă.

— Subestimezi capacitatea mea pentru teamă, Iuri.

— Ţi se pare momentul potrivit pentru gjume?

— Nu glumesc. Mă sperii foarte uşor. Îmi lipseşte capacitatea ta de...

— Curaj?

— Perfect. Dacă vrei s-o recunosc, o fac. Recunosc că-mi lipseşte curajul.

— Natalia, zise Konev, tu eşti comandantul. Ordonă-i lui Albert să mai încerce o dată.

— Nu cred că-i pot ordona în condiţiile astea, răspunse femeia. După cum a spus chiar el, la ce ar sluji dacă ne-am aduna forţele, l-am îmbrăca în mod silit cu costumul şi l-am

împinge afară? Dacă nu-i capabil să facă ceva, nu vom obţine nimic. Cu toate acestea, îl pot ruga. Albert?

— Nu te obosi, replică fără chef americanul.

— Doar o dată. Nu mai mult de trei minute după ceas... dacă nu receptezi nimic.

— N-o să receptăm. Sunt convins că n-o să receptăm.

— Atunci ieşi numai trei minute, ca s-o dovedeşti.

— În ce scop, Natalia? Dacă nu receptez nimic, Iuri va spune că în mod intenţionat mi-am dereglat calculatorul. Oricum nu vom obţine nimic, dacă între noi nu există încredere. Cum ar fi, de pildă, dacă şi eu aş etala convingerea lui Konev că a avea altă părere înseamnă a minţi? Eu afirm că n-am simţit nimic din gândurile sau din emoţiile lui Şapirov când am rămas singur în curentul intercelular. Konev afirmă că el a simţit o mulţime de lucruri. Cine le-a mai simţit? Tu le-ai simţit, Natalia?

— Nu, n-am simţit nimic.

— Sofia?

Kaliinin clătină din cap.

— Arkadii?

— Se pare că eu nu pot simţi prea multe, rosti Dejnev supărăcios.

— Ei bine, urmă Morrison, în cazul acesta avem doar mărturia lui Iuri. Cum putem şti că el a simţit într-adevăr ceva? Nu voi fi la fel de nepoliticos ca el. Nu-l voi acuza de minciună, dar nu cumva este posibil că dorinţa lui desperată de a simţi ceva să-l fi făcut să-şi imagineze acele percepţii?

Chipul lui Konev se albise de furie, totuşi glasul său, exceptând un tremur uşor, era perfect controlat.

— Să lăsăm toate astea. Îţi solicit o ultimă observaţie, un ultim experiment, care ar putea justifica tot ce s-a petrecut anterior.

— Nu, scutură din cap americanul. Ultimul plăteşte

pentru toate. Am auzit de multe ori vorba asta.
— Albert, zise Boranova, de data aceasta nu vor mai fi greşeli. Un ultim experiment.
— Ar trebui să fie cu adevărat ultimul, observă Dejnev. Energia noastră este mai mică decât mi-ar plăcea. Căutarea ta ne-a costat, Albert.
— Cu toate acestea te-am căutat, zise Konev, fără să ţinem seama de costuri. Eu te-am găsit. Şi nu te-aş fi găsit, dacă n-aş fi detectat transmisiunile aparatului tău. Altfel ar fi fost imposibil. Asta-i dovada că ceea ce am perceput n-a fost o simplă imaginaţie. Iar pentru că te-am găsit, plăteşte-ţi datoria.
Nările lui Morrison se dilatară de iritare.
— M-aţi căutat, pentru că explozia mea v-ar fi ucis pe toţi, poate în câteva minute. Ce datorie am eu faţă de teama voastră de a vă salva propriile vie...
Fără nici un avertisment, nava se legănă violent. Se clătină ca o barcă în furtună şi Konev, care stătuse în picioare, îşi pierdu echilibrul şi fu nevoit să se prindă de spătarul fotoliului.
— Ce-a fost asta? întrebă Boranova, ţinându-se cu o mână de instrumentul ei de observaţie.
Kaliinin se aplecă deasupra calculatorului.
— Am zărit ceva, dar în lumina asta nu pot fi sigură. Este posibil să fi fost un ribozom.
— Un ribozom, repetă Morrison uimit.
— De ce nu? Se găsesc prin toată celula. Ei sunt organitele ce fabrică proteine.
— Ştiu ce sunt!
— Aşadar ne-a lovit. Sau, mai degrabă, în deplasarea noastră, noi l-am lovit. Nu contează din ce unghi priveşti lucrurile, am avut parte de o manifestare de proporţii a mişcării browriiene.
— Mai rău de atât, spuse Dejnev arătând îngrozit spre exterior. Nu mai căpătăm transfer de căldură, ci oscilaţii de

câmp.

Privind desperat, Morrison recunoscu fenomenul pe care-l văzuse când fusese singur în celulă. Moleculele de apă se dilatau şi se contractau vizibil.

— Opreşte! Opreşte! Ţipă Konev.

— Încerc, şuieră Boranova printre buzele strânse. Arkadii, decuplează jeturile şi lasă-mi toată energia. Decuplează climatizarea, luminile, totul!

Femeia se aplecă deasupra luminiţei ce anunţa trecerea calculatorului pe baterii. Morrison nu putea zări nimic cu excepţia acelei licăriri şi, de pe fotoliul de alături, a uneia identice dinspre calculatorul lui Kaliinin. În bezna totală a unei celule aflate în interiorul creierului, nu putea vedea moleculele de apă mărindu-se şi micşorându-se.

Fenomenul era însă cât se putea de real. Simţea zgâlţâiturile în stomac. La urma urmelor, nu moleculele de apă oscilau, ci câmpul de miniaturizare cu tot ceea ce conţinea el – adică şi propria-i persoană.

De fiecare dată când nava se dilată, câmpul convertea o parte a energiei lui în căldură, iar bărbatul simţea cum i se îmbujorează obrajii. Apoi, când Boranova pompa energie în câmp, obligându-l să se contracte, căldura dispărea. După un timp, Morrison simţi că oscilaţiile încetinesc şi pier.

Reîncepură mai violent şi înţelese că Boranova nu mai făcea faţă. Femeia nu mai putea evita deminiaturizarea spontană care se declanşase şi neurofizicianul ştiu că peste zece secunde va fi mort. El, ei toţi, corpul în interiorul căruia se aflau vor fi o explozie de vapori de apă şi de bioxid de carbon.

Se simţi ameţit. Avea să leşine şi, în felul său lipsit de bravură, va anticipa astfel moartea cu o secundă, iar ultimul lui sentiment re-cognoscibil va fi unul de totală ruşine.

73

Secundele trecură şi Morrison nu leşină. Se foi puţin. De acum ar fi trebuit să fie mort, nu? În mod aproape inevitabil, următorul lui gând. Fu: „Există aşadar viaţă după moarte?" Abandonă repede posibilitatea aceea.

I se păru că auzea pe cineva plângând. Nu! Era o răsuflare întretăiată.

Deschise ochii (nu-şi dăduse seama că erau închişi) şi se trezi holbându-se la Kaliinin. Deoarece toată energia disponibilă fusese pompată în efortul de a opri deminiaturizarea navei, o zărea pe femeie doar în lumina slabă dinspre calculatorul ei. Îi putea distinge capul aplecat deasupra aparatului, părul răvăşit, îi putea auzi respiraţia şuierând printre buzele întredeschise.

Privi în jur, cu o bruscă renaştere a speranţei, gândirii şi vieţii. Oscilaţiile navei păreau mai puţin violente. Chiar în timp ce privea, ele se reduseseră aproape complet.

Apoi, precaut, Kaliinin se opri şi-l privi pe sub sprâncene, cu un surâs chinuit.

— Gata, şopti ea răguşit.

Lumina din interiorul navei spori lent, aproape ca o încercare şovăielnică şi Dejnev oftă sonor şi cutremurător.

— Dacă n-am murit acum, spuse el, sper să mai trăiesc niţeluş. După cum zicea tata: „Viaţa ar fi insuportabilă, dacă moartea n-ar fi încă şi mai teribilă." Mulţumesc, Nataşa. Poţi să fii de-a pururi comandanta mea.

— Nu eu, răspunse Boranova al cărei chip părea atât de îmbătrânit încât Morrison n-ar fi fost deloc surprins să vadă şuviţe cărunte în părul ei negru. Eu n-am reuşit să pompez suficientă energie în navă. Ai făcut tu ceva, Sofia?

Kaliinin închisese ochii, dar pieptul ei continuă să se ridice şi să coboare precipitat. Se foi puţin, parcă nedorind să răspundă, nedorind să facă nimic decât să savureze

gustul vieţii. Apoi vorbi:

— Nu ştiu. Poate.

— Ce-ai făcut? întrebă Boranova.

— Nu puteam pur şi simplu aştepta să mor. Am duplicat tiparul electric al unei molecule de glucoză-D şi am sperat că celula va reacţiona în mod firesc şi vom interacţiona cu o moleculă de ATP. În felul acesta, obţineam o grupare fosfat şi energie. Speram că energia avea să consolideze câmpul de miniaturizare. După aceea am neutralizat nava şi gruparea fosfat s-a desprins. Din nou glucoză-D, alt câştig energetic, din nou stare neutră, iarăşi şi iarăşi... Se opri şi-şi trase răsuflarea. Întruna. Degetele îmi alergau atât de repede încât nici nu ştiam dacă loveam tastele corecte, dar pesemne că aşa a fost. Iar nava a câştigat suficientă energie ca să stabilizeze câmpul.

— Cum de ţi-a venit ideea? Exclamă Boranova. Din câte-mi amintesc, nimeni n-a sugerat aşa ceva...

— Nici eu n-am auzit pe nimeni referindu-se la asta. Dar azi-dimineaţă, înainte de îmbarcare, m-am întrebat ce aş fi făcut – ce ar fi făcut oricare altul – dacă s-ar fi declanşat deminiaturizarea spontană? Am fi avut nevoie de energie... dar dacă nava nu putea pompa suficientă? Oare n-ar fi putut celula însăşi să furnizeze această energie? În caz afirmativ, ar fi făcut-o numai prin intermediul ATP-ului, existent în toate celulele. Nu ştiam dacă ipoteza va funcţiona în practică. Trebuia să cheltuiesc energie, alternând tiparele electrice ale navei, şi era posibil să consum mai multă energie decât primeam de la ATP. Sau era posibil ca energia ATP-ului să nu afecteze nava în aşa măsură încât să contracareze deminiaturizarea. A fost un joc al hazardului.

— După cum zicea tata: „Dacă n-ai nimic de pierdut, mizează oricât", murmură Dejnev. Mulţumesc, Sofica. De acum înainte, viaţa mea îţi aparţine. Poţi face cu ea orice ai chef. Mai mult chiar! Dacă o doreşti, sunt gata să mă-nsor

cu tine.

— Propunerea este foarte curtenitoare, surâse slab Kaliinin, dar nu ţi-aş cere să te-nsori cu mine. Este mai mult decât suficient să pot apela ia viaţa ta... la nevoie.

— În raportul final, voi menţiona asta, zise Boranova. Gândirea ta rapidă şi felul în care ai acţionat au salvat totul.

Morrison nu se simţi capabil să deschidă gura pentru a rosti ceva. Nu ştia din ce motiv, se simţea gata să izbucnească în lacrimi. Drept recunoştinţă pentru salvarea de la moarte? În semn de admiraţie pentru Kaliinin? Reuşi doar să ia mâna femeii, s-o ducă la buze şi s-o sărute. Apoi, după ce-şi drese energic vocea, spuse cu o blândeţe extraordinară:

— Mulţumesc, Sofia.

Ea păru stingherită, totuşi nu-şi retrase imediat mâna.

— Era posibil să nu fi reuşit... Nu eram sigură de reuşită.

— Dacă n-ai fi făcut-o, zise Dejnev, n-am mai fi stat de vorbă acum. În tot acest timp, Konev nu scosese un cuvânt şi Morrison se răsuci către el. Stătea ca de obicei, încordat şi cu spatele întors ostentativ către echipaj.

Izbutind să-şi regăsească brusc glasul – şi furia –, Morrison vorbi:

— Ei bine, Konev, tu ce ai de spus? Konev îl privi scurt peste umăr şi replică:

— Nimic.

Pentru o clipă, Konev şi Morrison se priviră cu ostilitate, apoi Dejnev vorbi cu un glas ce părea secătuit:

— După cum zicea bietul tată: „Cuvântul cel mai înspăimântător în limba rusă este «Ciudat»."

Konev se răsuci furios spre el şi-l repezi:

— Mai taci, Arkadii!

— Am menţionat acest aspect, replică pilotul, doar pentru că acum a venit clipă să-l pronunţ şi eu: Ciudat!

74

Boranova îşi înlătură de pe frunte părul negru şi vorbi:

— Ce este ciudat, Arkadii? Hai să terminăm cu şaradele.

— Curentul din celulă încetineşte.

După o tăcere scurtă, tot Boranova întrebă:

— Cum îţi poţi da seama?

— Dragă Nataşa, rosti apăsat pilotul, dacă ai sta în locul meu, ai vedea că toată celula este străbătută de fire care se încrucişează...

— Citoscheletul, completă Morrison.

— Mulţumesc, fiule, flutură imperial din mână Dejnev. După cum zicea tata: „Mai important este să cunoşti lucrul, nu numele lui." Acel aşa-cum-i-ai-zis nu stânjeneşte curentul din celulă şi nici nu opreşte nava, dar îl pot zări cum scânteiază când trecem pe lângă el. Ei bine, acum scânteiază mai rar. Bănuiesc că firele nu se mişcă, de aceea deduc că încetinim. Şi pentru că eu nu fac nimic ca să încetinesc, presupun că, de fapt, 'încetineşte fluxul intracelular.

— Cred că am vătămat celulă, şopti Kaliinin parcă pe un ton de vinovăţie.

— Cu o celulă cerebrală în plus sau în minus, încercă s-o consoleze Morrison, starea lui Şapirov nu se va modifica, mai ales în circumstanţele actuale. Este adevărat, nu m-ar surprinde dacă celula ar fi murit. Bănuiesc că nava m-a urmat într-o cursă desperată – lucru pentru care vă mulţumesc încă o dată –, vibrând probabil şi transmiţând această vibraţie celulei.

— Asta-i o nebunie, se încruntă Konev. Avem dimensiuni moleculare, şi încă ale unei molecule mici. Presupui că putem face ceva, mişcându-ne sau vibrând, care să vatăme o întreagă celulă?

— Nu trebuie să mai despicăm firul în patru, Iuri. Faptul a

fost observat. Curentul intracelular se opreşte şi asta nu-i normal.

— În primul rând, e doar impresia lui Arkadii, care nu-i neurolog...

— Trebuie să fiu neurolog ca să am ochi?

Konev îi aruncă o privire scurtă, însă îi ignoră remarca.

— În plus, continuă el, la acest nivel de observaţie noi nu ştim ce anume este normal într-un creier viu. Poate că în curent există turbulenţe şi zone liniştite, aşa că, chiar dacă observăm o încetinire a fluxului, ea poate fi numai temporară.

— Vorbeşti degeaba, Iuri, spuse Morrison. Realitatea este că nu mai putem utiliza această celulă şi nu ne-a mai rămas nici suficientă energie ca să căutăm altă.

— Trebuie să existe ceva ce putem face, scrâşni celălalt din dinţi. Nu putem renunţa.

— Natalia, vorbi americanul, ia decizia. Are vreun rost să mai investigăm celula asta? Avem capacitatea de a căuta altă?

Boranova înălţă mâna, solicitând tăcere, şi-si plecă fruntea, gândindu-se. Toţi se întoarseră s-o privească şi Boranova vorbi, dar nu pentru a răspunde la întrebările americanului.

— Ce faci, Arkadii? întrebă ea.

Dejnev, care se aplecase deasupra comenzilor, înălţă capul.

— Refac legăturile şi firele aşa cum au fost înainte. Restabiles sistemul de comunicare.

— Ţi-am spus eu s-o faci?

— Necesitatea mi-a spus.

— Îţi dai seama că nu vei mai putea vira? întrebă Konev.

— Dar tu-ţi dai seama că nu va mai exista nici un viraj?

— Şi care-i necesitatea aceea, Arkadii? Continuă Boranova răbdator.

— Nu cred că doar celula aceasta a păţit ceva. În jurul

nostru temperatura scade. Lent...

— Ai măsurat-o tu? Pufni Konev.

— Nu. O măsoară nava. Este vorba despre radiaţia infraroşie de fundal pe care o receptăm.

— Ea nu constituie o dovadă. La dimensiunile noastre, receptăm foarte puţini fotoni infraroşii. Nivelul lor variază.

Dejnev încuviinţă din cap, ridicând şi coborând braţul:

— Cam aşa. Cu toate acestea, se poate legăna ca barca pe furtun şi în acelaşi timp nivelul mediu să coboare întruna.

Braţul îi coborî treptat, în vreme ce-şi continua oscilaţiile.

— De ce ar scădea temperatura? întrebă Boranova.

— Haide, Natalia, rânji Morrison, cred că ştii bine de ce. Eu ştiu că Iuri ştie de ce. Arkadii trebuie să afle cu siguranţă şi din această cauză necesitatea îl sileşte să restabilească legăturile de comunicare.

Se lăsă o tăcere stingherită, presărată doar de mormăiturile pilotului şi de blestemele lui pe când se chinuia cu fire şi cabluri.

Americanul privi afară, la peisajul pe care îl putea examina din nou acum, după ce luminile navei fuseseră repuse în funcţiune. Întrezărea aceleaşi sclipiri vagi ale moleculelor, mari şi mici, care-i însoţeau. După ce Dejnev le atrăsese atenţia, zărea reflexia ocazională de lumină ce le traversa calea pentru ca apoi să treacă peste, sau pe sub ei, cu viteza unui tren expres.

Fără îndoială, erau fibre foarte subţiri din colagen ce păstrau forma neuronului neregulat şi-l opreau să se transforme sub acţiunea propriei tensiuni superficiale într-o sferă. Dacă ar fi ştiut la ce să se aştepte, le-ar fi observat mai devreme. Îşi dădu seama că, în calitate de pilot, Dejnev trebuia să fie atent la tot şi, în situaţia fără precedent în care se găsea nava, el nu beneficiase de nici o călăuză, de nici o instrucţiune, de nici o experienţă care să-l anunţe la ce să se aştepte. Neîndoios, sarcinile pilotului îl supuseseră

unei tensiuni mult superioare celorlalţi membri ai echipajului.

Cel puţin Morrison îl considerase drept cel mai neînsemnat dintre ei cinci. Acum înţelegea cât de mult greşise.

Dejnev revenise la poziţia verticală. Avea o cascå audio într-o ureche şi spuse:

— Ar trebui să pot restabili comunicarea. Grotă... Grotă... Surâse larg: Da. Noi suntem, teferi, cel puţin până acum... îmi pare rău, dar după cum v-am spus, am avut de ales între comunicare şi manevrabilitate... Cum e la voi?... Ce? Repetaţi... Da, mă gândisem eu.

Se întoarse către ceilalţi.

— Tovarăşi, anunţă el, academicianul Piotr Leonovici Şapirov este mort. Cu treisprezece minute în urmă, toate semnele vitale au încetat iar acum misiunea noastră este să-i părăsim corpul.

17. IEŞIREA

Dacă am putea ieşi din necazuri la fel de uşor pe cât intrăm, viaţa ar fi un cântec dulce.
Tata Dejnev

75

Kaliinin îşi îngropa faţa în palme, apoi, după un moment prelung, întrerupse liniştea cu o şoaptă:
— Eşti sigur, Arkadii?
Clipind des pentru a-şi stăvili lacrimile, Dejnev replică:
— Dacă sunt sigur? Omul era de câteva săptămâni pe pragul morţii. Fluxul celular încetineşte, temperatura scade, iar Grota, care l-a monitorizat cu toate instrumentele inventate vreodată, l-a declarat mort. Ce altceva poate fi?
— Bietul Şapirov, oftă Boranova. Merită o moarte mai bună.
— Putea să mai fi rezistat o oră, mormăi Konev.
— N-a ales el momentul, se încruntă comandanta.
Morrison simţi un fior. Până atunci fusese conştient de hematiile din jur, de un anumit sector al regiunii intercelulare, de interiorul unui neuron... Mediul său fusese limitat la cel imediat înconjurător.
Acum privi afară prin pereţii de plastic transparent care, pentru prima dată, îi apăreau sub forma unor straturi succesive de materie. La scara lor actuală, cu nava având dimensiunea unei molecule de glucoză şi cu el cât un atom, corpul lui Şapirov era mai mare decât Pământul.
Aşadar, se afla îngropat într-un obiect planetar din materie organică moartă. Simţi nemulţumire faţă de răgazul jelirii. Pentru aşa ceva era vreme şi mai târziu, dar

deocamdată...

— Cum ieşim? întrebă el cu glas poate mai sonor decât ar fi trebuit. Boranova îl privi surprinsă, cu ochii lărgindu-se. Morrison fu sigur că în durerea ei uitase de plecare. Apoi femeia îşi drese vocea şi făcu un efort vizibil de a reveni la atitudinea ei pragmatică.

— Mai întâi, îi răspunse, trebuie să ne deminiaturizăm într-o anumită măsură.

— De ce „mai întâi"? întrebă neurofizicianul. De ce nu ne deminiaturizăm complet până la normalitate, imediat? Vom afecta corpul lui Şapirov, dar el este mort şi noi suntem vii. Problemele noastre sunt mai' importante.

Kaliinin îl privi cu reproş.

— Chiar şi un trup mort merită să fie respectat, Albert, mai cu seamă corpul unui mare savant ca academicianul Piotr Şapirov.

— Evident, dar nu pe seama riscării a cinci vieţi. Nemulţumirea lui Morrison sporea. Şapirov era o persoană pe care n-o cunoscuse decât periferic şi graţie reputaţiei; pentru american, el nu era un semizeu, aşa cum părea celorlalţi.

— Pe lângă problema respectului, comentă Dejnev, ne aflăm în craniul lui. Dacă ne mărim până umplem tot craniul, apoi încercăm să-l sfărâmăm prin efectul câmpului nostru de miniaturizare, vom pierde prea multă energie şi ne vom deminiaturiza exploziv. Mai întâi, trebuie să încercăm să ieşim din craniu.

— Albert are dreptate, încuviinţă Boranova. Să începem. Voi deminiaturiza până la dimensiuni de celulă. Arkadii, cere-i Grotei să ne determine poziţia exactă. Iuri, localizează poziţia pe cerebrograf.

Morrison privi afară, spre îndepărtata membrană a celulei – o scânteie mai luminoasă şi mai continuă, vizibilă înapoia scăpărărilor ocazionale provenite dinspre molecule.

Primul semn al deminiaturizării era faptul că moleculele

se micşorau. Micile protuberante curbe ce umpleau spaţiul în jurul lor se reduceau. Aduceau cu nişte balonaşe din care aerul ieşea continuu, până ce mediul nu mai părea granulat.

În acelaşi timp, macromoleculele mari din depărtare – proteinele, acizii nucleici, structurile celulare încă vaste – se micşorau şi, în urma procesului, deveneau mai distincte.

Însăşi membrana părea să se apropie şi putea fi zărită mai clar. La urma urmelor, se găseau într-o dendrită îngustă ce ieşea din corpul celulei şi dacă nava avea să crească la dimensiuni celulare trebuia să depăşească locaţia actuală.

Era clar că membrana avea să intre în coliziune cu nava şi, în mod reflex, Morrison strânse din dinţi, încordându-se în vederea impactului.

Nu simţi nimic. Membrana se apropie, apoi pur şi simplu se separă şi dispăru. Era o structură prea subţire şi cu legături prea slabe pentru a rezista la consecinţele de a fi silită să intre în contact cu câmpul de miniaturizare. Deşi nava se deminiaturiza într-o anume măsură, era încă mult, mult mai mică decât lumea normală din jurul ei, iar moleculele membranei, pătrunzând în câmp şi micşorându-se, pierdeau contactul între ele astfel că integritatea ansamblului dispărea.

Mediul părea haotic până când, pe măsură ce obiectele se micşorau întruna, neurofizicianul începu să recunoască jungla intercelulară de colagen pe care o întâlnise înainte de a pătrunde în neuron. Jungla continua să se micşoreze la rândul ei, iar trunchiurile şi cablurile de colagen deveniră simple frânghii.

— Asta-i tot deocamdată, zise Boranova. Trebuie să putem intra într-o venă mică.

— Asta-i tot pentru vecie, mormăi pilotul. Mai avem foarte puţină energie la dispoziţie.

— Sunt sigură că va dura până vom găsi ieşirea din

craniu.

— Să sperăm. Natalia, tu eşti doar comandanta navei, nu comanzi şi legile termodinamicii.

— Arkadii, cere-le să ne stabilească poziţia... şi nu-mi mai face teorie.

— Natalia, interveni Konev, sunt sigur că nu-i foarte important să ne stabilească poziţia. Nu poate diferi mult de cea pe care am avut-o când am părăsit capilarul. De atunci, drumurile noastre ne-au purtat doar de la un neuron la cel vecin. Diferenţa de poziţie, chiar la scara unui microscop optic, este aproape de nemăsurat.

După o aşteptare de câteva minute, poziţia le fu comunicată şi Konev aprobă din cap:

— Exact ce ţi-am spus.

— Oricum, rosti Morrison, ce contează poziţia, Iuri? Nu ştim încotro ne îndreptăm şi putem merge doar spre înainte. Acum, după restabilirea comunicaţiilor, nu mai putem vira.

— Ei bine, întrucât există o singură direcţie spre care putem merge, vom porni într-acolo. Sunt sigur că tatăl lui Arkadii ar fi avut o zicătoare şi în privinţa asta.

— Obişnuia să spună: „Când există o singură posibilitate de acţiune, nu-i greu să decizi ce să faci", replică imediat Dejnev.

— Vezi? Chicoti Konev. Şi vom constata că indiferent în ce direcţie am merge, vom găsi o cale de ieşire. Dă-i drumul, Arkadii!

Nava înainta, trecând prin firele acum fragile de colagen, sfâşiind un neuron şi retezând un axon subţire. Era greu de crezut că, recent, se găsiseră în interiorul unui asemenea axon şi că li se păruse o autostradă lungă de o sută de kilometri.

— Dar dacă Şapirov era viu când trebuia să ieşim? întrebă Morrison după o vreme. Cum am fi procedat?

— Ce vrei să spui? Se încruntă Boranova.

— Care este alternativa la ceea ce facem acum? N-ar fi trebuit să ne determinăm poziţia? Iar pentru asta, n-ar fi trebuit să restabilim comunicaţiile? Şi dacă am fi făcut-o, n-am fi fost limitaţi doar la deplasarea într-o singură direcţie – spre înainte? N-ar fi trebuit să ne deminiaturi-zăm, ca să nu străbatem echivalentul a zeci de mii de kilometri, ci doar a câţiva kilometri? Pe scurt, ca să ieşim, n-ar fi trebuit să ne croim drum prin neuronii vii ai unui Şapirov viu, la fel cum, acum, ne croim drum prin neuroni morţi şi muribunzi?

— Ei bine..., da.

— Atunci care-i respectul faţă de un corp viu? La urma urmelor, am şovăit să violăm integritatea unuia mort.

— Trebuie să înţelegi, Albert, că asta-i o operaţiune excepţională, desfăşurată cu o navă necorespunzătoare. Nu avem alternativă. Şi, oricum, nu seamănă deloc cu sugestia ta să ne deminiaturizăm în creier, sfărâmând ţeasta şi decapitându-l pe Şapirov. Chiar dacă el ar fi fost viu, actualul nostru traseu ar fi distrus o duzină de neuroni, poate chiar o sută, dar asta nu i-ar fi agravat apreciabil starea. În timpul vieţii, neuronii cerebrali mor întruna, la fel ca hematiile.

— Nu tocmai, se strâmbă Morrison. Hematiile sunt permanent înlocuite, pe când neuronii niciodată.

— Arkadii, opreşte! Interveni Konev, parcă dorind să întrerupă pălăvrăgeala celorlalţi! Avem nevoie de altă determinare de poziţie.

Imediat peste navă se aşternu o tăcere de moarte, de parcă orice cuvinte! Ar fi putut influenţa măsurătorile efectuate în Grotă, sau afecta concentrarea celor care măsurau.

În cele din urmă, pilotul îi transmise datele lui Konev, care rosti:

— Cere confirmarea, Arkadii. Asigură-te că le-ai recepţionat corect. Morrison îşi descheie centura de siguranţă. Continua să fie practic lipsit de masă, totuşi

aceasta era evident mai mare decât fusese în timpul manevrelor din celulă. Se trase precaut în sus şi privi cerebro-graful peste umărul lui Konev.

Pe ecran se distingeau două punctuleţe roşii, unite printr-o linie de aceeaşi culoare. Degetele lui Konev dansară iute peste taste şi harta se dublă, devenind incomprehensibilă. Morrison ştia însă că celălalt o putea examina printr-un instrument care i-o prezenta stereoscopic, oferindu-i o a treia dimensiune.

Coborând instrumentul respectiv, Konev spuse:

— Natalia, de data asta, şansa-i de partea noastră. Indiferent unde am fi şi în ce direcţie am călători, mai devreme sau mai târziu vom întâlni o venă. În cazul nostru, va fi mai devreme. Nu suntem departe şi o vom atinge într-o asemenea manieră încât vom putea pătrunde în ea.

Morrison oftă uşurat, totuşi nu se putu abţine să nu comenteze:

— Ce-aţi fi făcut dacă şansa ar fi dus vena foarte departe?

— L-aş fi cerut lui Dejnev să întrerupă din nou comunicaţiile, pentru a vira spre una mai apropiată, replică sec Konev.

Pilotul se răsuci spre Morrison, schiţă o grimasă de dezacord şi mimă cuvintele: „Insuficientă energie."

— Dă-i drumul, Arkadii, ordonă Boranova, şi du-ne la venă! După câteva minute, Dejnev vorbi:

— Harta lui Iuri este corectă – chestie pe care nu m-aş fi repezit să pariez. Priviţi în faţă!

Morrison se trezi uitându-se la un perete curb care se pierdea în sus şi în jos într-o pâclă nedefinită şi care părea acoperit cu un mozaic de plăcuţe. Dacă era o venă, nu se deosebea foarte mult de un capilar. Se întrebă neliniştit dacă nava avea să poată intra acolo.

76

— Sofia, zise Boranova, poţi atribui navei vreun tipar electric care să ne strecoare în venă?

Kaliinin părea nesigură şi Morrison, ridicând un braţ, interveni:

— Nu cred, Natalia. Chiar dacă celulele individuale n-au murit încă, organizarea din interiorul lor a fost distrusă. Nu cred că vreo celulă din corp ne-ar putea ingera prin pinocitoză, ori altfel.

— Atunci ce fac? Se încruntă Dejnev. Intru cu forţa?

— Bineînţeles, aprobă Konev. Împinge-te în peretele venei. O porţiune din el se va miniaturiza, se va dezintegra şi vei putea pătrunde. Nu va trebui să foloseşti prea mult motoarele.

— Oho, vorbesc experţii, comentă pilotul. Vena se va miniaturiza şi se va dezintegra pe cheltuiala câmpului nostru, iar asta va însemna un consum de energie – o cantitate de energie mai mare decât cea necesară pentru intrarea cu forţa.

— Arkadii, îl potoli Boranova, nu te enerva. Nu-i momentul cel mai potrivit pentru asta. Foloseşte motoarele cu măsură şi profită de prima slăbire a peretelui venei prin miniaturizare ca să pătrunzi. Combinarea ambelor tehnici va consuma mai puţin decât fiecare luată separat.

— Noi sperăm asta, dar n-ajunge s-o spunem cu vorbe. Când eram mic, tata mi-a zis: „Fiule, vehemenţa nu garantează adevărul." Mi-a spus-o când m-am jurat plin de elocvenţă că nu eu îi spărsesem pjPª-M-a îhtrebat apoi dacă îhţelesesem maximă. Am recunoscut că n-o pricepusem şi el mi-a explicat-o foarte atent. Dup-aia, m-a bătut de m-a uscat.

— Nu se pune problema inundării creierului cu sânge, preciza Konev. Oricum n-ar fi contat, deoarece Şapirov e mort, dar acum sângele nu mai circulă. Practic, nu va curge nici o picătură.

— Aha, zise pilotul, asta ridică o problemă interesantă. În

mod normal, după ce intrăm într-o venă, fluxul sanguin ne va purta într-o direcţie anume. Fără flux sanguin, trebuie să-mi întrebuinţez motoarele – dar în ce direcţie?

— Intrând prin punctul acesta, răspunse calm Konev, vei fi împins la dreapta. Aşa afirmă cerebrograful meu.

— Dar dacă nu există nici un curent care să mă împingă la dreapta, iar eu intru sub un unghi ce mă va purta spre stânga?

— Arkadii, vei intra sub un unghi ce te va purta spre dreapta. Tot cerebrograful meu mi-o spune. Tu apasă peretele, da?

— Dă-i drumul, Arkadii, repetă Boranova. Nu avem alternativă, decât să ne bizuim pe cerebrograful lui Iuri.

Nava înainta şi, când prora atinse peretele venei, Morrison simţi vibraţia slabă a motoarelor în funcţiune. Apoi peretele cedă pur şi simplu, dispărând în toate direcţiile, iar nava pătrunse în venă.

Dejnev opri imediat motoarele. Nava avansa tot mai lent, ricoşa din peretele opus, apoi se orientă cu axul mare în direcţia enormului tunel al venei. Lărgimea navei depăşea jumătate din lăţimea acestuia.

— Direcţia-i bună? Se interesă pilotul. Dacă nu, nu mai avem ce face. Nu pot da înapoi. Avem dimensiunile prea mari pentru că Albert să iasă şi să ne rotească, iar energia rămasă e prea mică pentru a ne miniaturiza încă o dată ca să încercăm manevra.

— Este bună, îl anunţă Konev imperturbabil. Dă-i drumul şi vei constata în curând. Vena se va mări pe măsură ce avansăm.

— Să sperăm... Şi atunci, cât de mult va trebui să călătorim înainte să putem ieşi din corp?

— Încă n-o pot spune. Trebuie să urmăresc vena pe cerebrograf, să mă consult cu Grotă şi să stabilim inserţia acului cât mai aproape de poziţia în care vom fi la ieşirea din craniu.

— Aş vrea să vă anunţ că nu putem merge o veşnicie, spuse Dejnev. Miniaturizările şi deminiaturizările alea... virajele... capilarele greşite şi urmărirea lui Albert ne-au cheltuit mai multă energie decât ne aşteptaserăm. La plecare avuseserăm mai multă energie decât consideraserăm că va fi necesar, dar şi aşa am cheltuit-o aproape pe toată.

— Vrei să spui că nu mai avem energie? întrebă Boranova.

— Aproape. Nu v-am repetat-o de mai multă vreme? Nu v-am avertizat că suntem pe geantă?

— Cât a mai rămas? Vrei să spui că nu mai avem suficient ca să ieşim din craniu?

— În mod normal, am fi avut suficient. Dacă ne-am fi găsit într-o venă vie, ne puteam bizui pe fluxul dinăuntru care să ne poarte cu el. Dar nu mai există nici un flux. Şapirov a murit şi inima nu-i mai bate. Va trebui să înaintăm cu motoarele, iar sângele va deveni tot mai vâscos cu cât se răceşte, motoarele vor trage mai greu şi energia se va consuma mai repede.

— Trebuie să parcurgem doar câţiva centimetri, spuse Konev.

— Doar câţiva? Repetă furios Dejnev. Adică nici jumătate din palma mea? Chiar aşa? La actuala noastră mărime, asta înseamnă *kilometri.*

— N-ar trebui atunci să ne mai deminiaturizăm puţin? întrebă Morrison.

— Nu putem! Nu avem energie pentru asta. Deminiaturizarea necontrolată nu consumă energie, ci o *eliberează.* Dar deminiaturizarea *controlată...* Fii atent, Albert, dacă sari de pe bloc, vei ajunge fără greutate pe sol. Dar dacă nu vrei să mori şi vrei să fii coborât încet, ţinându-te de o frânghie, asta necesită eforturi mult mai mari. Ai înţeles?

— Da, murmură americanul.

— Arkadii, spuse Boranova, dacă vehemenţa nu garantează adevărul, aşa cum tocmai ne-ai spus, ea nu garantează nici o minte limpede capabilă de soluţii. Mai degrabă, invers. Aşa că, dă-i drumul prin venă şi poate că energia ne va ajunge până la acul seringii.

— Aşa voi face, pufni Dejnev.

Nava porni să se deplaseze. „Orice metru parcurs", se gândi Morrison, „ne mai apropie niţel de seringă."

Nu era un gând teribil de liniştitor, întrucât o distanţă mică rămasă de parcurs până la ac se putea dovedi la fel de fatală că o distanţă prea mare. Îi fu totuşi de folos, reducându-i ritmul bătăilor inimii şi oferindu-i o senzaţie de împlinire, în vreme ce privea peretele lunecând rapid spre înapoi.

Hematiile şi trombocitele păreau acum mai numeroase decât fuseseră când intraseră. Pe atunci sângele curgea, iar în imediata lor vecinătate se găseau relativ puţine obiecte ce fuseseră purtate de curent împreună cu ei. Acum corpurile acelea de diverse forme stăteau în general nemişcate şi nava trecea pe lângă ele, împingându-le în stânga şi în dreapta, şi lăsându-le să se legene în siajul lor.

Ocazional, trecură chiar şi pe lângă câte o leucocită, mare, globulară şi nemişcată. Nici una nu manifesta vreo reacţie faţă de prezenţa unui obiect străin gonind pe lângă ele. Într-un caz, nava trecu pur şi simplu printr-o leucocită, lăsând-o ferfeniţită în urmă.

— Direcţia e corectă, spuse Konev. În mod clar, vena s-a lărgit. Era adevărat. Morrison sesizase şi el acest lucru, fără a reuşi însă să-i înţeleagă semnificaţia. Fusese prea concentrat asupra avansării propriu-zise.

Simţi un mic fior de speranţă. Dacă ar fi pornit în direcţia opusă, ar fi însemnat un dezastru absolut. Vena s-ar fi îngustat şi s-ar fi rupt, lăsându-i să plutească în materia cenuşie, fără suficient combustibil ca să pornească în căutarea alteia.

După ce petrecu câteva minute în faţa cerebrografului şi discută cu Grota, Konev continuă:

— Se ştie acum în ce venă suntem şi vor introduce un ac într-un punct pe care l-am stabilit pe cerebrograf. Vom ajunge acolo în cel mult jumătate de oră. Poţi continua atâta timp, Arkadii?

— Nu cred. Dacă inima ar fi bătut...

— Ştiu asta, dar nu bate! Natalia, poţi să-mi transferi înregistrările taje cu informaţiile receptate din procesele gândirii lui Şapirov? Vreau să le transmit în Grotă.

— În caz că noi nu scăpăm?

— Exact. Am întreprins expediţia exclusiv pentru aceste materiale şi nu văd nici un motiv pentru care să piară o dată cu noi, dacă nu vom putea ieşi.

— Mi se pare corect, aprobă Boranova.

— Sofia, întrebă Morrison în şoaptă, ce se întâmplă dacă ni se termină energia înainte de a ajunge la ac?

Ea ridică pentru o clipă sprâncenele, apoi răspunse:

— Va trebui să rămânem locului, oriunde ne-am afla. Cei din Grotă vor încerca să ajungă la noi.

— Nu ne vom deminiaturiza exploziv în clipa când nu vom mai avea energie?

— Ah, nu! Miniaturizarea este o stare metastabilă. Dacă-ţi aminteşti, ţi-am explicat toate astea. Ne vom păstra dimensiunile o durată nedefinită, în cele din urmă, cândva, această mişcare pseudo-browniană de dilatare şi contractare va declanşa deminiaturizarea spontană, dar asta s-ar putea petrece abia peste... Cine ştie?

— Ani?

— Este posibil.

— Oricum, asta nu ne ajută cu nimic. Vom muri asfixiaţi. Fără energie, nu vom putea recicla aerul.

— Ţi-am spus că Grota va încerca să ajungă la noi. Calculatoarele noastre vor continua să funcţioneze şi ne pot localiza, pentru ca apoi să taie venă şi să ne găsească

electronic... sau chiar vizual.

— Cum pot găsi o celulă printre alte cincizeci de trilioane?

— Traversezi o perioadă de pesimism, îl bătu femeia uşor pe dosul palmei. Noi suntem uşor de recunoscut şi în plus emitem semnale.

— Cred că m-aş simţi mai bine dacă am găsi acul seringii şi n-ar mai fi nevoje să fim căutaţi.

— Îţi împărtăşesc părerea. Subliniez doar faptul că epuizarea e-nergiei şi negăsirea acului nu înseamnă sfârşitul nostru.

— Şi dacă-l găsim?

— Vom fi traşi afară, iar Grota se va ocupa de deminiaturizare.

— N-o poate face şi acum?

— Suntem prea strâns înconjuraţi de material neminiaturizat şi ar fi dificil să focalizeze cu suficientă precizie câmpul de deminiaturizare. O dată ce suntem afară şi vizibili pentru ei, condiţiile vorfi cu totul altele.

— Am transmis totul, Iuri? întrebă Dejnev în clipa aceea.

— Da, totul.

— Atunci este datoria mea să vă informez că mai am energie de înaintare doar pentru cinci minute. Poate chiar mai puţin, dar în nici un caz mai mult.

77

— Unde suntem, Iuri? întrebă Boranova. Putem ajunge la ac?

— Aş zice că da. Încetineşte, Arkadii. Economiseşte energia existentă.

— Nu, nu, clătină din cap pilotul. Graţie profilului aerodinamic şi a caracteristicilor de suprafaţă ale navei, la viteza actuală străbatem sângele fără turbulenţe majore.

Dacă încetinesc, turbulenţa creşte şi vom consuma mai multă energie.

— Nu vrem însă să depăşim marcajul, îi atrase atenţia Konev.

— N-o să-l depăşim. Decuplând motoarele, ne vom opri imediat din cauza vâscozităţii sângelui. Oprind, turbulenţa creşte, ne încetineşte şi mai mult şi în zece secunde suntem nemişcaţi. Dacă am avea masa şi inerţia normale, inerţia ne-ar turti pe toţi de peretele prora al navei.

— Atunci, opreşte când te anunţ.

Morrison se ridicase şi privea din nou peste umărul lui Konev. Liniuţa roşie care marcase traseul estimat al navei era acum groasă şi se apropia de un cerculeţ verde, despre care americanul bănui că reprezenta poziţia acului. Era însă o simplă estimare şi se putea abate puţin de la realitate. Konev îşi muta întruna privirea de la cerebrograf la plafonul navei.

— Ar fi trebuit să fi intrat într-o arteră, spuse Morrison. După moartea corpului, ele rămân goale. N-ar mai fi trebuit să ne risipim energia, învingând vâscozitatea şi turbulenţa.

— Inutil, replică Konev. Nava nu se poate deplasa prin aer. Ar fi continuat pe tema aceea, dar se încorda brusc şi strigă:

— Stop, Arkadii! Stop!

Dejnev lovi cu podul palmei un buton-ciupercă şi Morrison se simţi împins lin înainte, iar nava încetini şi se opri aproape imediat.

Konev indică în sus, unde se zărea un cerc mare sclipind ca o lumină portocalie.

— Folosesc fibre optice pentru a lumina vârful acului, explică el. Au zis că va fi imposibil să-i ratăm.

— Dar l-am *ratat,* şopti Morrison. Îl vedem, dar noi nu suntem acolo. Pentru a fi chiar sub el, ar trebui să ne întoarcem... iar asta înseamnă că Dejnev să deconecteze din nou comunicaţiile.

— Zadarnic, spuse pilotul. Energia existentă ne-ar mai asigura patruzeci şi cinci de secunde de înaintare, dar în nici un caz n-ar putea să ne mişte din poziţia de repaus. Din clipa asta nu ne mai putem clinti.

— Şi-atunci? întrebă neurofizicianul pe un ton jalnic.

— Ei bine, rosti Konev, *este* posibil un alt tip de mişcare. Acul este dotat cu inteligenţă la capătul opus. Arkadii, spune-ie să avanseze foarte încet.

Cercul portocaliu se mări treptat, transformându-se într-o elipsă.

— N-o să ne nimerească, zise Morrison.

Konev nu-i răspunse, ci se aplecă spre Dejnev, ca să vorbească direct în microfon. Pentru o clipă, elipsa portocalie deveni mai eliptică, dar se opri după un ordin răstit din partea lui Konev şi începu să-şi recapete forma circulară. Acum acul ajunsese aproape şi era îndreptat spre ei.

Brusc, totul începu să se mişte. Contururile vagi ale hematiilor şi ocazionalele trombocite se deplasară, convergând spre cerc. Nava înainta de asemenea într-acolo.

Morrison privi în sus şi în jur, pe măsură ce cercul portocaliu trecu pe lângă navă, cuprinzând-o din toate părţile, apoi o depăşi, se micşoră rapid şi dispăru.

— Ne-au aspirat, rânji satisfăcut Konev. De acum încolo, nu mai avem nimic de făcut. Ei se vor ocupa de toate.

78

Morrison se strădui din răsputeri să-şi alunge gândurile, să-şi ferece mintea. Fie va fi readus la lumea obişnuită, la normalitate, fie va muri într-o clipită, iar restul Universului va continua fără el... aşa cum avea, oricum, s-o facă peste douăzeci, treizeci sau patruzeci de ani.

Strânse ochii ferm şi încercă să nu reacţioneze la nimic, nici măcar la bătăile propriei sale inimi. La un moment dat, o auzi pe Boranova:

— Arkadii, anunţă-i să evacueze secţiunea C şi să lase numai telecomenzile. Dacă păţim ceva, n-are rost să-i nenorocim şi pe alţii.

Se întrebă dacă secţiunea C avea să fie cu adevărat evacuată. El ar fi plecat imediat dacă i s-ar fi ordonat s-o facă, ba chiar dacă nu i s-ar fi ordonat, totuşi puteau exista nebuni doritori să asiste la întoarcerea primului echipaj care explorase un corp viu. Ca să le povestească probabil nepoţilor.

Înţelegea că se afunda în mod deliberat în fleacuri. Este imposibil ca un om să nu se gândească realmente la nimic, mai ales dacă toată viaţa lui a fost dedicată gândirii, totuşi se poate gândi la lucruri cu totul lipsite de importanţă. La urma urmelor, gândurile lipsite de importanţă le depăşesc ca număr pe cele importante, banalităţile depăşesc esenţialul, prostiile copleşesc raţionamentele...

Era posibil chiar să fi aţipit. Gândindu-se după aceea, fu convins că aţipise. N-ar fi crezut să aibă atâta sânge rece, însă nu era vorba despre sânge rece; ci oboseală, eliberarea de tensiune, senzaţia că altcineva lua deciziile, că el însuşi putea fi, în sfârşit, relaxat. Sau poate că, deşi asta nu voia s-o recunoască, tensiunea fusese prea mare pentru el şi, pur şi simplu, îşi pierduse cunoştinţa.

Simţi din nou o atingere uşoară pe mâna stângă, care de data aceasta nu mai dispăru. Se foi şi deschise ochii spre ceva care părea lumină obişnuită. Prea obişnuită – îi rănea ochii. Clipi rapid şi ochii i se umplură de lacrimi.

Kaliinin stătea în picioare şi-l privea.

— Scoală-te, Albert!

— Ne-am întors? Privi el în jur.

— Ne-am întors. Totul este bine. Suntem teferi şi te aşteptăm să ieşi. Tu eşti cel mai apropiat de uşă.

Morrison privi uşa deschisă şi se împinse uşor în fotoliu, se înălţă câţiva centimetri şi căzu înapoi.

— Sunt *greu.*

— Ştiu, încuviinţă Kaliinin. Eu însămi m-am simţit ca un elefant. Scoală-te încetişor. O să te ajut.

— Nu, nu, e-n regulă.

Îi împinse mâna în lături. Încăperea din jurul navei era ticsită. Vederea îi revenise atât cât să poată distinge mulţimea, chipuri ce-l priveau surâzătoare. Nu voia ca ruşii aceia să vadă că singurul a-merican era tras în picioare de o rusoaică.

Încetişor, puţin ameţit, se sculă, păşi spre uşă şi, precaut, coborî cele câteva trepte. Şase-şapte perechi de braţe se întinseră să-l sprijine, ignorându-i protestele.

— Sunt teafăr. N-am nevoie de nici un ajutor. Apoi strigă pe neaşteptate: Staţi!

Înainte de â păşi pe sol, se întoarse şi privi pe lângă Kaliinin, care se afla imediat înapoia lui.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă ea.

— Mă uitam pentru ultima dată la navă, fiindcă intenţionez să n-o mai văd *niciodată.* Nici de la distanţă, nici în filme, nici în alte reproduceri.

Apoi ajunse pe solul normal şi ceilalţi îl urmară. Uşurat, Morrison văzu că absolut toţi erau sprijiniţi la coborâre.

Probabil că ar fi urmat o petrecere ad-hoc, dar Boranova ridică braţul şi făcu un pas înainte.

— Dragi colegi, rosti ea, sunt sigură că la momentul cuvenit vor avea loc festivităţile care să marcheze această călătorie fantastică a noastră, dar, vă rog, acum nu suntem în stare să ne alăturăm vouă. Trebuie să ne odihnim şi să ne revenim după nişte momente teribile şi de aceea vă solicităm înţelegere.

Au fost însoţiţi de ovaţii asurzitoare şi de fluturări de braţe şi doar Dejnev a avut prezenţa de spirit să ia un pahar care i-a fost oferit, conţinând ceva ce putea fi apă

sau votcă; Morrison nu avea nici o îndoială asupra conţinutului paharului. Surâsul larg al feţei pilotului în timp ce sorbea îi confirmă bănuiala.

— Cât timp am stat în navă? O întrebă americanul pe Kaliinin.

— Cred că mai bine de unsprezece ore.

— Mie mi s-au părut unsprezece ani.

— Ştiu, surâse ea, dar ceasurile n-au imaginaţie.

— Ceea ce-mi doresc, zise Morrison, este să mă pot duce la toaletă, să fac un duş, să-mi schimb hainele şi să mănânc pe săturate. Apoi să urlu, să zbier şi să dorm neîntors toată noaptea. Cam asta ar fi ordinea, cu accentul pus pe toaletă.

— O să ai parte de ele, îi răspunse Kaliinin, ca noi toţi de altfel.

Aşa se şi întâmplă, iar cina i se păru lui Morrison extrem de satisfăcătoare. Pe durata cât fuseseră în navă, încordarea izbutise să-i anihileze apetitul, dar asemenea senzaţii sunt doar amânate şi, o dată ce Morrison se simţi cu adevărat în siguranţă, cu adevărat confortabil, cu adevărat curat şi cu haine adevărate, foamea începu să-i dea ghes.

La cină, felul principal de mâncare fu o gâscă uriaşă, umplută, gătită la cuptor, pe care Dejnev o porţiona, comentând:

— Fiţi moderaţi, prieteni, căci după cum zicea tata: „Mâncând prea mult mori mai repede decât mâncând prea puţin."

Acestea fiind zise, îşi puse în farfurie o porţie ce depăşea cu mult pe a celorlalţi.

Singura persoană din afara echipajului era un bărbat blond şi înalt, care fu prezentat drept comandantul militar al Grotei şi purta uniformă completă, cu un şir de decoraţii. Ceilalţi se comportau extrem de politicos faţă de el şi în acelaşi timp păreau extrem de stânjeniţi.

Pe durata mesei, Morrison simţi tensiunea revenind.

Comandantul îl privea adesea, grav şi fără să zâmbească, fără să i se adreseze direct. Din cauza prezenţei lui, americanul se simţea incapabil să pună întrebarea cea *importantă,* iar în cele din urmă, când ar fi putut s-o facă, după plecarea comandantului, se simţi prea somnoros. Dacă ar fi apărut complicaţii, n-ar fi fost în stare să argumenteze convingător.

Iar când, finalmente, căzu în pat, ultimul lui gând semiconştient a fost că *vor apărea* complicaţii.

79

Micul dejun se servi târziu şi Morrison constată că erau numai două tacâmuri. Doar Boranova i se alătură.

Se simţi uşor dezamăgit, deoarece de-abia aşteptase s-o vadă pe Sofia Kaliinin dar, când tânăra nu apăru, decise să nu se intereseze de soarta ei. Avea multe altele de lămurit.

Boranova părea obosită, ca şi cum nu dormise îndeajuns, totuşi arăta fericită. Sau poate că „fericită" era un termen exagerat. Mai degrabă „mulţumită".

— Azi-noapte am discutat mult cu comandantul, vorbi ea, şi apoi am avut o teleconferinţă cu Moscova. Strict secret şi codificat. Am vorbit cu însuşi tovarăşul Raşchin, care s-a arătat foarte încântat. Nu-i o persoană expansivă, dar mi-a spus că a fost ţinut la curent cu toate evenimentele de ieri şi că, în perioada cât noi am întrerupt comunicaţiile cu lumea exterioară, n-a mai fost capabil să facă absolut nimic decât să se plimbe încoace şi încolo prin cabinetul lui. Poate c-a exagerat... A mai spus că i-au dat lacrimile de bucurie când a auzit că ne-am întors teferi, iar asta poate să fie adevărat. Persoanele interiorizate pot fi sentimentale când se năruie zăgazul.

— Pare promiţător pentru tine, Natalia.

— Este promiţător pentru întregul proiect. Conform

graficului după care ne desfăşuram cercetările, pătrunderea într-un corp uman viu era prevăzută peste cinci ani. Reuşita aceasta, în condiţiile unei nave cu totul inadecvate şi fără nici un accident, este considerată un triumf de proporţii. Chiar şi birocraţii din Moscova au înţeles circumstanţele excepţionale în care ne-am desfăşurat activitatea.

— Mă îndoiesc că am găsit ceea ce căutam.

— Te referi la gândurile lui Şapirov? Ăsta n-a fost decât visul lui Iuri. Pe ansamblu, a fost benefic că el ne-a convins să pornim în căutarea asta. Altfel n-am fi încercat niciodată călătoria. De asemenea, eşecul lui n-a umbrit câtuşi de puţin realizarea noastră. Dacă am fi murit în timpul tentativei, poţi fi sigur că am fi fost aspru criticaţi pentru nebunia încercării. Aşa însă suntem primii care am pătruns într-un corp omenesc viu şi am revenit teferi – o prioritate rusească ce va rămâne de-a pururi în istorie. Ani buni nu va exista ceva comparabil, iar conducătorii noştri sunt conştienţi de asta şi extrem de mulţumiţi. Bănuiesc că fondurile necesare ne vor fi asigurate pe o durată considerabilă, cu condiţia ca, din când în când, să putem veni cu ceva nou şi spectaculos.

Surâse larg, iar Morrison încuviinţă din cap şi-i zâmbi politicos. Tăie o bucată din omleta cu slănină pe care o comandase şi vorbi:

— Ar fi fost diplomatic să subliniezi că din echipaj a făcut parte un american? De fapt, prezenţa mea a fost câtuşi de puţin menţionată?

— Haide, Albert, nu ne mai considera chiar atât de răi! S-a accentuat asupra faptului că ai răsucit nava cu preţul vieţii tale.

— Dar moartea lui Şapirov? Sper că nu vom fi învinuiţi pentru ea!

— Se ştie că decesul era inevitabil. Era menţinut în viaţă exclusiv graţie aparaturii. Mă îndoiesc că în documente se

va insista prea mult în direcţia asta.

— Oricum, coşmarul a luat sfârşit.

— Coşmarul? Fii serios, peste vreo lună, două, ţi se va părea un episod excitant despre care fti vei aminti cu satisfacţie.

— Mă-ndoiesc.

— Vei vedea... Dacă în decursul vieţii tale vor mai avea loc asemenea călătorii, vei fi încântat să spui: „Ah, dar eu am participat chiar la prima" şi n-o să te plictiseşti niciodată povestind aventura nepoţilor.

— Aşadar presupui că-mi voi vedea nepoţii într-o bună zi. Natalia, ce se va întâmpla cu mine după ce termin micul dejun?

— Vei părăsi Grotă şi vei reveni la hotel.

— Nu, nu, Natalia. Vreau mai mult decât atât. Ce se va întâmpla *după aceea!* Te avertizez că dacă proiectul miniaturizării va fi făcut public şi va urma o paradă în Piaţa Roşie, eu nu intenţionez să particip.

— Nu se poate vorbi despre nici o paradă, Albert. Mai e destul până la comunicatul public, deşi ne-am apropiat foarte mult de el.

— Atunci să vorbesc deschis. Vreau să mă-ntorc în Statele Unite. Acum!

— De îndată ce va fi posibil, sigur că da. Bănuiesc că vor urma presiuni din partea guvernului tău.

— Sper, comentă sec Morrison.

— Ei n-ar fi dorit să te recupereze înainte de a se ivi ocazia să ne ajuţi, sau, din punctul lor de vedere, să ne spionezi. Dar acum, după ce ţi-ai îndeplinit rolul, şi sunt sigură că ei ştiu cumva asta, te vor solicita înapoi.

— Iar voi trebuie să mă trimiteţi. Mi-aţi promis-o de nu ştiu câte ori.

— Ne vom ţine promisiunea.

— De asemenea, nu trebuie să crezi că v-aş fi spionat. N-am văzut decât ceea ce mi-aţi îngăduit să văd.

— Ştiu. Crezi totuşi că, la întoarcerea în ţară, nu vei fi chestionat amănunţit în legătură cu cele văzute?

— Asta-i o consecinţă pe care trebuia s-o fi acceptat din clipa când m-aţi adus aici.

— Foarte adevărat şi nu ne va împiedica să te trimitem înapoi. Este aproape sigur că nu le vei putea spune nimic nou alortăi. Desigur, le vei putea povesti despre succesul nostru, însă nu avem nimic împotrivă ca ei să-i afle. Până în ziua de azi, americanii insistă să creadă că ştiinţa şi tehnologia rusă sunt de mâna a doua. Ne va plăcea să le dăm o lecţie în privinţa asta. Există totuşi ceva...

— Aha!

— Nu-i ceva important, ci o minciună. Nu trebuie să spui că te-am adus aici cu forţa. În orice declaraţie publică asupra acestui amănunt, trebuie să afirmi – dacă se ridică întrebarea-că ai venit voluntar, pentru a-ţi testa teoria în condiţii inexistente altundeva în lume. Este perfect adevărat. Cine nu te-ar crede?

— Guvernul meu ştie adevărul.

— Da, însă chiar ei vor insista să spui minciuna asta. Sunt la fel de puţin doritori ca noi să declanşeze o criză mondială. Pe lângă faptul că în această aşa-zis minunată epocă nouă orice criză între Statele Unite şi Rusia ar stârni reacţia celorlalte ţări împotriva noastră, Statele Unite nu vor dori să recunoască faptul că te-au lăsat să fii răpit, la fel cum noi nu vom dori să recunoaştem că te-am răpit. Haide, Albert, este un fleac.

— Dacă mă trimiteţi înapoi acum, aşa cum zici, oftă Morrison, voi păstra tăcerea în privinţa „fleacului" răpirii.

— Foloseşti condiţionalul. Spui „dacă", se încruntă Boranova. De ce îţi vine greu să mă crezi o persoană corectă? Fiindcă sunt rusoaică? Două generaţii de pace, două generaţii de înţelegere între ţările noastre, totuşi vechile obiceiuri persistă. Chiar să nu existe nici o speranţă pentru omenire?

— O fi o „minunată epocă nouă", dar nouă nu ne place sistemul vostru de guvernare.

— Cine vă dă dreptul să ne judecaţi? Nici nouă nu ne place sistemul vostru... în sfârşit, nu contează. Dacă începem să ne certăm, vom strica o zi care ar trebui să fie fericită pentru tine şi care *este* fericită pentru mine.

— De acord. Să nu ne certăm.

— Atunci să ne luăm rămas-bun, Albert, şi sunt sigură că, într-o bună zi, ne vom întâlni în condiţii mai normale.

Întinse mâna, iar bărbatul i-o prinse. Boranova continuă:

— Am rugat-o pe Sofia să te conducă la hotel şi să se ocupe de plecarea ta. Sunt sigură că nu vei avea nimic împotrivă.

Morrison îi strânse mâna cu putere.

— Nu, dimpotrivă, îmi place de Sofia.

— Am simţit cumva asta, zâmbi femeia.

80

Era o zi fericită pentru Boranova şi oboseala n-o împiedica să simtă din plin fericirea.

Oboseală! Câte zile de odihnă, câte nopţi de somn... cât de mult ar fi trebuit să stea acasă cu Nikolai şi Alexandr, ca să se simtă refăcută?

Acum însă rămăsese singură şi, pentru o vreme, nu avea nici o sarcină. Era mai bine să profite de fiecare clipă!

Se întinse confortabil pe canapeaua din cabinet şi se lăsă în voia unui vălmăşag curios de gânduri – o felicitare din partea Moscovei, urmată de o avansare, suprapunându-se cu zile de plajă în Crimeea, alături de fiul şi de soţul ei. Deveni aproape real, când adormi şi visă cum îl urmărea pe Alexandr înaintând în apa rece a Mării Negre, deloc îngrijorat de posibilitatea înecului. Boranova bătea cu putere într-o tobă,

Pentru a-i atrage atenţia băieţelului care refuza cu încăpăţânare să se întoarcă.

Apoi visul păli şi se destramă, iar bubuiturile tobei deveniră cio-cănituri la uşă.

Boranova se sculă buimăcită, îşi netezi bluză şi se îndreptă grăbită spre uşă. Neliniştea i se preschimbă în furie când îl găsi pe Konev, încruntându-se posac, cu pumnul ridicat, gata să reînceapă să ciocănească.

— Ce s-a-ntâmplat? Făcu ea iritată. Ăsta-i modul prin care te anunţi? Există telefon...

— La care n-a răspuns nimeni, deşi ştiam că eşti înăuntru. Femeia îi făcu semn să intre, printr-un gest scurt din cap. Nu dorise să stea de vorbă cu el, iar tânărul nu era tocmai un spectacol încântător.

— N-ai dormit deloc? Îl întrebă. Arăţi teribil.

— N-am avut timp. Am lucrat.

— La ce?

— Tu la ce crezi? La datele obţinute ieri, din creier.

Boranova simţi cum furia i se risipeşte. La urma urmelor, succesul supravieţuirii era dulce pentru toţi, mai puţin pentru Konev. Doar el simţise eşecul.

— Ia loc, îl pofti. Încearcă să accepţi realitatea. Analiza gândurilor n-a izbutit... şi nici nu putea izbuti. Starea lui Şapirov era mult prea gravă. Era pe punctul de a muri chiar în clipa când am intrat noi.

Konev o privi inexpresiv, de parcă nici n-ar fi ascultat-o.

— Unde-i Morrison?

— N-are rost să-l mai hăituieşti. A făcut tot ce a putut, dar creierul lui Şapirov era muribund. Ascultă-mă, Iuri! Era un creier muribund.

— Despre ce tot vorbeşti, Natalia?

— Mă refer la datele pe care le-am obţinut. Presupusele date cu care te chinuieşti tu. Renunţă la ele. Expediţia a însemnat un succes extraordinar, chiar şi fără datele astea.

— Un succes extraordinar fâră date? Habar n-ai ce

vorbeşti! Unde-i Morrison?

— A plecat. S-a terminat. Se întoarce în Statele Unite, aşa cum i-am promis.

— Imposibil, se holbă Konev. Nu poate pleca. Nu *trebuie* lăsat să plece.

— Hei, hei, ce-nseamnă asta? Konev sări în picioare.

— Am parcurs datele, femeie *proastăce* eşti! Este clar! Trebuie să-l reţinem pe Morrison. Trebuie să-l reţinem cu orice preţ.

Boranova se învăpăie la faţă.

— Cum îndrăzneşti să mă insulţi? Explică-ţi imediat comportamentul, altfel îţi fac raport pentru a fi înlăturat din cadrul proiectului! Ce înseamnă această nouă şi nebunească fixaţie?

Konev ridică braţele, parcă împins de dorinţa copleşitoare de a izbi ceva, apoi se opri, negăsind nimic asupra căruia să-şi abată furia.

— Lartă-mă, iartă-mă, spuse el pe nerăsuflate, dar trebuie să-nţelegi! Tot timpul cât am stat în creier, tot timpul cât am încercat să percepem gândurile lui Şapirov, Morrison ne-a minţit. El *ştia ce* se întâmpla. *Trebuie* să fi ştiut şi ne-a împins în direcţia greşită. Trebuie să punem mâna pe el, Natalia, şi să-i luăm echipamentul. În *nici un caz,* nu-l putem lăsa să plece.

18. ÎNTOARCEREA?

Triumful are şi o latură neplăcută; este posibil să te afli de cealaltă parte.
Tata Dejnev

81

Morrison se străduia din răsputeri să-şi stăpânească sentimentele. Va reveni acasă. Va fi liber. Va fi în siguranţă. Mai mult chiar, va fi...

Nu cuteza însă să gândească atât de departe. Iuri Konev era periculos de inteligent şi deja bănuitor. Dacă se concentra asupra gândurilor lui Morrison, ele s-ar fi putut trăda cumva în expresia chipului lui.

Sau doar se jucau cu el de-a şoarecele şi pisica? Ăsta era reversul monedei. Intenţionau să-i distrugă moralul şi apoi să-l manipuleze după voia lor? Procedeul era vechi de când lumea: să-l lase să spere şi apoi să-i năruie speranţele – mult mai rău decât să n-ai nici o speranţă, nicicând.

Oare Natalia Boranova ar fi procedat astfel? Nu şovăise să-l ia cu forţa, atunci când refuzase să vină de bunăvoie. Nu şovăise să-l ameninţe cu distrugerea carierei, când refuzase să se îmbarce pe navă. Cât de departe putea merge? N-ar fi oprit-o nimic?

Inima bărbatului zvâcni uşurată, când o zări pe Sofia Kaliinin. Cu siguranţă, *ea* n-ar fi participat la o astfel de amăgire.

Crezu acest lucru şi mai ferm atunci când femeia îi zâmbi, părând mai fericită ca oricând. Îi prinse mâna şi o strecură sub braţul ei.

— O să pleci acasă. Mă bucur tare mult pentru tine, îi

zise, iar lui Morrison îi fu imposibil să creadă că acele cuvinte – intonaţia lor, dar şi expresia de pe chipul tinerei – făceau parte dintr-o minciună abil regizată.

Cu toate acestea, răspunse precaut:

— Sper să plec.

— Sigur c-o să pleci!

Mergeau acum pe coridorul care avea să-i scoată din Grotă.

— Ne găsim acum într-o postură minunată, urmă tânăra. Cel puţin pentru moment, vom căpăta orice vrem. Astăzi sunt o eroină a Rusiei... neoficială deocamdată. Cu toţii suntem. Chiar şi tu, Albert.

— *Sper* că nu se va aştepta din partea mea să rămân până la ceremonia oficială, replică Morrison cu aceeaşi prudenţă.

— Evident, ceremoniile oficiale se vor ţine doar în Grotă şi nu va fi nimic spectaculos. Fără îndoială, medalia ta ţi se va trimite în Statele Unite. Probabil că ambasadorul nostru ţi-o va conferi cu ocazia unei ceremonii discrete la Washington.

— Nu-i nevoie... Desigur, aş aprecia onoarea făcută, dar mă mulţumesc să primesc medalia prin poştă.

Cotiseră pe un coridor pe care neurofizicianul nu mai umblase până atunci şi merseseră suficientă vreme ca să se întrebe, neliniştit, care avea să le fie destinaţia. „Nu trebuia să-mi fac griji", se gândi Morrison când ieşiră afară.

— Pari fericită, spuse americanul privind-o atent pe femeie. S-a-ntâm-plat ceva?

— Nu amintirile mă fac fericită, te pot asigura, şuieră ea. Doresc să mă răzbun şi sunt îndeajuns de rea – mă rog, îndeajuns de umană – ca să fiu fericită când se va întâmpla.

— Răzbunare? Nu-nţeleg.

— Este foarte simplu, Albert. Iuri m-a lipsit de iubire, într-un moment când nu aveam cum să ripostez. Asta nu l-a deranjat atâta vreme cât avea visul lui de a aduce

miniaturizarea la un consum practic, minim, de energie, pentru ca să poată deveni, dintr-un foc, cel mai faimos savant din lume – sau din istorie.

— Dar a eşuat în privinţa asta. N-am obţinut informaţiile necesare din creierul lui Şapirov. O ştii bine.

— Da, însă tu nu-l cunoşti. Nu abandonează niciodată, este mânat de Furii. L-am văzut, pentru o secundă, privindu-te după încheierea expediţiei. Îi cunosc privirile, Albert. Îi pot pot ghici gândurile chiar din tremurul unei pleoape. Crede că tu deţii răspunsul.

— Răspunsul din creierul lui Şapirov? Nu-i adevărat. Cum aş putea să-l deţin?

— Nu contează dacă-l deţii sau nu. El *crede* că-l deţii şi te doreşte pe tine şi echipamentele tale mai mult decât orice altceva şi-a dorit în viaţă, în mod sigur mai mult decât m-a dorit pe mine. Iar eu te iau de lângă el. Te scot din Grotă cu mâinile mele şi te va privi cum pleci spre ţara ta. Îl voi vedea cum se îmbolnăveşte de ciudă şi de ambiţii frustrate.
Morrison o privi uluit. Nu crezuse că era capabilă să aibă o asemenea expresie de satisfacţie rea şi consumatoare.

82

Boranova ascultase relatarea pasională a lui Konev şi se simţise purtată de valul convingerilor bărbatului. Lucrul acesta se mai întâmplase înainte, când el fusese sigur că mintea aflată pe moarte a lui Şapirov putea fi ascultată şi că Morrison constituia cheia interceptării gândurilor. Fusese convinsă atunci şi se străduia să reziste acum.

— Pare o nebunie, spuse ea în cele din urmă.

— Ce contează cum pare, dacă-i adevărat?

— Dar este oare?

— Sunt sigur!

— Avem nevoie de Arkadii, murmură Boranova, ca să ne

spună de tatăl lui care l-a asigurat că vehemenţa nu garantează adevărul.

— Dar nu garantează nici contrariul. Dacă accepţi ceea ce spun, trebuie de asemenea să-nţelegi că nu-l putem lăsa să plece. În tot cazul nu acum, şi poate niciodată.

Femeia scutură violent din cap.

— E prea târziu. Nu se mai poate face nimic. Statele Unite îl doresc înapoi şi guvernul a acceptat să-i dea drumul. De-acum nu mai putem da înapoi fără să declanşăm o criză mondială.

— Gândindu-ne care-i miză, am putea risca. Criza mondială nu va izbucni brusc. O lună sau două se vor vehicula acuzaţii şi se vor flutura ameninţări, iar apoi, dacă vom avea ceea ce dorim, îi putem da drumul dacă va fi absolut necesar... sau am putea aranja un accident...

— Nu! Ceea ce propui este inadmisibil! Suntem în secolul XXI, nu în XX!

— Natalia, indiferent ce secol ar fi, suntem confruntaţi cu problema dacă Universul va fi al nostru... sau al lor.

— Ştii bine că nu vei putea convinge Moscova de asta. Guvernul are ceea ce-şi dorise: o expediţie încununată de succes în interiorul unui corp omenesc, nimic altceva. Ei n-au înţeles nici o clipă că de fapt voiam să citim gândurile lui Şapirov. Nu le-am explicat.

— *Aceea* a fost o greşeală.

— Fii serios, Iuri. Ştii cât ne-ar fi trebuit până i-am fi convins că Albert trebuie luat cu forţa, dacă nu vrea să vină de bunăvoie? N-ar fi dorit să rişte o criză, nici măcar una de dimensiunile celei cu care se con fruntă acum, şi care este minoră. Vrei să le ceri să dea piept cu una şi mai mare? Nu numai că nu vei reuşi, dar îi vei determina să ancheteze modul cum a ajuns Albert aici şi nu cred că ne putem permite asta.

— Nu toţi membrii guvernului gândesc la fel. Mulţi sunt convinşi că noi facem prea multe compromisuri

americanilor, că plătim un preţ prea mare pentru ocazionala mângâiere pe care o primim. Cunosc persoane...

— Ştiu că ai relaţii sus-puse, Iuri şi vreau să-ţi spun că joci un joc periculos. Oameni mai capabili decât tine au căzut în plasa intrigilor şi au sfârşit deplorabil.

— Este un risc pe care trebuie să mi-l asum. Într-un caz ca acesta, pot întoarce guvernul cu susul în jos. Dar ca s-o facem, trebuie să-l avem în mâinile noastre pe Morrison. Dacă el pleacă, s-a terminat...

— Când ar trebui să plece?

— Diseară. Sofia şi eu am decis că, pentru a evita interferenţele şi ca să nu-i provocăm în mod inutil pe cei care nu-i înghit pe americani, noaptea este preferabilă.

Bărbatul holbă ochii într-atât încât părură nişte protuberanţe.

— Sofia! Repetă el răguşit. Ce legătură are ea cu asta?

— Se ocupă de amănuntele legate de plecarea lui Albert. Ea a solicitat responsabilitatea respectivă.

— Ea?

— Da. Bănuiesc că a mai dorit să petreacă puţin timp cu el. Poate n-ai observat, adăugă maliţios, dar îl place pe american.

— Câtuşi de puţin! O cunosc pe şerpoaica aia. O cunosc perfect – îi ştiu fiecare gând. Îl smulge de lângă *mine.* Stând lângă el în navă, urmărindu-i fiecare mişcare, probabil că i-a ghicit importanţa şi intenţionează să *mă* lipsească de el. Nu va aştepta până diseară. Îl va trimite cât mai repede.

Se sculă şi părăsi grăbit odaia.

— Iuri, strigă Boranova, ce vrei să faci?

— S-o opresc, ajunse până la ea răspunsul îndepărtat.

Femeia privi gânditoare în urma tânărului. L-ar fi putut opri. Avea autoritatea necesară şi mijloacele ca s-o facă. Totuşi...

Dacă Iuri avea dreptate? Dacă miza era, într-adevăr, chiar dominaţia asupra Universului? Dacă ea l-ar fi oprit,

totul – *totul* – ar fi putut trece în mâinile americanilor. Dacă l-ar fi lăsat, ar fi putut urma o criză de o intensitate inimaginabilă.

Trebuia să hotărască foarte repede.

Căzu din nou pe gânduri.

Dacă îl oprea, însemna că ea ar fi *acţionat* într-un fel. Dacă, după aceea, se dovedea că Iuri avusese dreptate, vina pentru stoparea lui şi pierderea supremaţiei mondiale i-ar fi fost atribuită ei. Dacă îl oprea şi se dovedea că Iuri greşise, acţiunea ei ar fi fost uitată în scurt timp. O greşeală corijată nu prezintă nici urmă de dramatism.

Dacă, pe de altă parte, nu făcea nimic pentru a-l opri, atunci totul se spărgea în capul lui Konev. Dacă, într-un mod sau altul, izbutea să-l împiedice pe Morrison să se întoarcă în Statele Unite şi guvernul rus ar fi fost silit, în chip umilitor, să-l elibereze, Konev ar fi fost cel învinuit. Boranova n-ar fi pierdut nimic, deoarece el fugise fără să-i spună ce intenţiona să facă şi femeia putea susţine, în mod rezonabil, că nici nu visase că tânărul va încerca să încalce dispoziţiile guvernului. Ea avea să fie absolvită. Dacă însă el oprea plecarea lui Morrison şi se dovedea că avusese dreptate, iar guvernul câştiga în înfruntarea care urmă, Boranova putea susţine că Iuri Konev acţionase cu acordul ei.

Aşadar, dacă-l oprea, în cel mai rău caz era acuzată, iar în cel mai bun caz nu se întâmpla nimic. Dacă nu-l oprea, în cel mai bun caz era aprobată, iar în cel mai rău caz nu se întâmpla nimic.

Prin urmare, Boranova nu întreprinse nici o acţiune.

83

— Ce se întâmplă după ce ajungem la hotelul din Malenkigrad? întrebă Morrison.

— Luăm maşina până la aeroport, după care te îmbarci spre America.

— Când?

— Diseară, conform graficului, dar voi încerca să pleci mai repede.

— Eşti nerăbdătoare să scapi de mine? Făcu Morrison aproape cu jovialitate.

Spre surpriza lui, răspunsul veni instantaneu.

— Da. Exact.

Studie profilul femeii. Expresia de ură dispăruse de mult, totuşi pe faţă se menţinea o nelinişte care-l făcu pe neurofizician să seînfioare. Imaginea sosirii sale în Statele Unite porni să se destrame pe la margini.

— Este ceva în neregulă, Sofia? întrebă el.

— Nu, deocamdată nu-i nimic în neregulă. Atât doar că mă aştept ca... elsă vină după noi. Lupul ne urmăreşte, de aceea trebuie să te îndepărtez cât se poate de repede.

84

Morrison îşi dădu seama că habar n-avea unde anume în ţinuturile întinse ale Rusiei se aflau Malenkigrad şi Grota. În tot cazul, nu erau nici în tundră şi nici într-una din pădurile de mesteceni. Începutul verii se arăta cald iar solul părea semiarid. Putea fi în Asia Centrală, sau în stepele din partea europeană a Mării Caspice. Nu avea nici un reper sigur.

Maşina care-i adusese din Grotă îi lăsase înapoia hotelului şi Kaliinin rosti:

— Haide acum în camera ta, să te odihneşti puţin şi să pregătim următoarea etapă.

— Camera aceea păzită de soldaţi?

— N-o să mai fie nici un soldat. *Acum* nu ne mai temem că vei încerca să evadezi. Privind rapid în jur, adăugă: Deşi, să fiu sinceră, aş fi preferat să fie şi soldaţii.

Morrison se uită şi el în toate direcţiile, niţel tulburat, şi decise că *n-ar* fi preferat soldaţii. Se gândi că dacă Konev venea să-i oprească, aşa cum în mod vădit se temea femeia, putea fi însoţit de militari.

„Sau n-ar trebui să mă tem de nimic?" se întrebă el. „Sofia este obsedată de Iuri şi ar crede orice despre el."

Gândul respectiv nu contribui deloc la liniştea lui.

Bărbatul nu văzuse hotelul din exterior, la lumina zilei; oricum, nu avusese la dispoziţie timpul necesar pentru a-l studia pe îndelete. Abia acum se gândi că poate era utilizat numai de oficialităţi sau de oaspeţii guvernului, ca el de pildă, dacă ar fi putut pretinde încadrarea în categoria respectivă. Se întrebă dacă, deşi micuţ, fusese vreodată ocupat în totalitate. Cu siguranţă cele două nopţi pe care le petrecuse acolo fuseseră extrem de liniştite. Nu-şi amintea vreun zgomot pe coridoare, iar sala de mese fusese aproape pustie.

Pe când se gândea la sala de mese, se apropiau de intrarea din faţă a hotelului; acolo, stând în bătaia soarelui şi citind dintr-o carte, se afla o femeie voinică cu păr roşu-castaniu. Purta ochelari cu lentile semilună, ţinuţi pe vârful nasului. Morrison rămase surprins de arhaismul acela. Rareori se mai întâlneau ochelari; corijarea chirurgicală a ochilor constituia o rutină şi vederea perfectă devenise cu adevărat un fapt banal.

Ochelarii şi expresia studioasă modificau aspectul femeii, astfel că americanul n-o recunoscu imediat. Poate că n-ar fi recunoscut-o deloc, dacă nu s-ar fi gândit tocmai atunci la sala de mese. Femeia era ospătăriţa la ajutorul căreia apelase cu trei seri în urmă şi care îl refuzase: Valeria Paleron.

— Bună dimineaţa, tovarăşă Paleron, rosti el oficial, cu glas sec şi uitătură neprietenoasă.

Femeia nu păru deranjată de tonul lui. Înălţă capul, îşi scoase ochelarii şi zise:

— Aha, tovarăşul american! Te-ai întors sănătos şi voinic. Felicitări!

— Pentru ce?

— Toată lumea vorbeşte... A avut loc un experiment care s-a încheiat cu un mare succes.

Cu faţa întunecată că norii de furtună, Kaliinin interveni aspru:

— N-ar trebui să vorbească toată lumea! N-avem nevoie de indiscreţii!

— Ce indiscreţii? Replică imediat ospătăriţa. Cine dintre cei de-aici nu lucrează în Grotă sau n-are o rudă pe acolo? De ce să nu ştim ce s-a întâmplat şi de ce să nu vorbim despre asta? Şi ce să fac ca să nu mai aud ce vorbesc alţii? Să-mi astup urechile? Nu pot duce tava şi în acelaşi timp să stau cu degetele în urechi. Se întoarse către Morrison: Am auzit că te-ai descurcat grozav şi că eşti foarte lăudat.

Bărbatul înălţă din umeri.

— Când te gândeşti, urmă ospătăriţa revenind spre Kaliinin care era tot mai încruntată, că voia să plece înainte de a participa la această faimoasă acţiune. Mi-a solicitat ajutor pentru evadare – mie, o amărâtă de ospătăriţă! L-am raportat imediat, bineînţeles, şi asta l-a supărat rău. Văd că şi acum se uită urât la mine. Clătină un deget spre american: Gândeşte-te ce favoare ţi-am făcut! Dacă nu te-aş fi oprit, acum n-ai mai fi eroul, subiectul tuturor discuţiilor din Malenkigrad, şi poate chiar din Moscova. Iar micuţa ţarină de aici sunt sigură că te iubeşte pentru asta.

— Dacă nu încetezi imediat cu obrăzniciile, se răsti Kaliinin, te voi raporta *eu* autorităţilor.

— Dă-i drumul, îşi propti Paleron mâinile în şolduri şi înălţă sprâncenele. Eu îmi văd de treaba mea, sunt o cetăţeană corectă şi n-am făcut nimic ilegal. Ce poţi raporta? Oricum, am văzut că a venit o limuzină pentru voi.

— N-am zărit nici o limuzină, se încruntă Kaliinin.

— Nu-i în parcare, ci în partea cealaltă a hotelului.

— Ce te face să crezi că-i pentru noi?

— Sunteţi singurele persoane importante din hotel. Pentru cine să fi venit? Pentru recepţioneri?

— Haide, Albert, rosti Kaliinin. Ne pierdem vremea.

Trecu pe lângă ospătăriţă, atât de aproape încât o calcă pe picior-poate nu chiar accidental. Morrison o urmă supus.

— O detest pe femeia asta, murmură Kaliinin.

— Crezi că-i informatoarea Comitetului Coordonator?

— Cine ştie? Oricum, ceva nu-i în regulă cu ea. Este exagerat de obraznică. Nu-şi cunoaşte locul.

— *Locul*? În Rusia există deosebiri de clasă?

— Nu fi ironic, Albert! Nici în Statele Unite n-ar trebui să existe, dar le aveţi cu siguranţă. La fel se întâmplă şi ja noi. Cunosc teoria, însă nimeni nu poate trăi doar pe baza teoriei. Ăsta-i un adevăr demn de tatăl lui Arkadii.

Se îndreptară spre odaia care, anterior, fusese ocupată de american şi se părea că rămăsese la dispoziţia lui. Morrison o cercetă cu o uşoară neplăcere. Era lipsită de orice atractivitate, deşi razele de soare o făceau să pară mai puţin mohorâtă decât şi-o amintea şi, desigur, gândul revenirii acasă efa suficient pentru a polei totul.

Kaliinin se instală într-un fotoliu, încrucişa picioarele şi începu să-l legene pe cel de deasupra. Bărbatul se aşeză pe marginea patului şi-i privi picioarele, gânditor. Niciodată nu beneficiase de o ocazie satisfăcătoare pentru a-şi admira propriul său calm şi i se părea oarecum neobişnuit să vadă pe cineva mai nervos decât el.

— Pari foarte agitată, rosti el. Ce s-a întâmplat?

— Ţi-am spus, îmi displace femeia aia – Paleron.

— Nu te putea irita chiar atât de mult. Ce s-a întâmplat?

— Nu-mi place să aştept. Zilele sunt lungi acum şi mai avem nouă ore până la apus.

— Este incredibil că-i vorba numai de câteva ore. Negocierile diplomatice ar fi putut dura luni de zile.

Vorbise cu nepăsare, dar ideea î! Făcu să simtă un ghem

rece în stomac.

— Nu şi într-un astfel de caz. Am mai văzut situaţii similare. Sunt implicaţi suedezii. N-o să vină un avion american – guvernul rus se fereşte de intrarea unui avion american atât de adânc în teritoriul nostru. Pe de altă parte, suedezii... Ei bine, prin consens reciproc, ei slujesc ca intermediari între cele două naţiuni şi se străduiesc să elimine posibilitatea oricăror fricţiuni.

— În Statele Unite îi considerăm pe suedezi destul de distanţi faţă de noi. Cred că i-am fi preferat pe englezi...

— Haide, haide, la fel de bine i-ai putea prefera pe texani. Poate că faţă de voi Suedia este distantă, dar nu şi faţă de noi. Oricum, ei sunt implicaţi, iar principiul lor este că dacă o situaţie trebuie dezamorsată, atunci preferabil e să fie dezamorsată rapid.

— Mie mi se pare destul de rapid. În mod sigur, eu ar trebui să fiu cel mai grăbit, fiindcă sunt cel mai doritor de plecare. Nu înţeleg ce mai contează pentru tine câteva ore.

— Ţi-am spus. *El* – rosti apăsat pronumele – este pe urmele noastre.

— Iuri? Ce-ar putea face? Dacă guvernul vostru mă cedează...

— În guvern există indivizi care nu sunt chiar atât de doritori să te cedeze şi... prietenul nostru îi cunoaşte pe câţiva destul de bine.

Morrison duse un deget la buze şi privi în jur.

— Te temi de microfoane? întrebă Kaliinin. Ăsta-i alt mit din romanele de spionaj americane. Microfoanele sunt foarte uşor de depistat în ziua de azi şi foarte uşor de bruiat. Eu însămi port cu mine un minidetector şi n-am găsit niciodată vreunul.

— Atunci spune ce vrei, ridică din umeri bărbatul.

— Amicul nostru nu-i în sine un extremist politic, dar a constatat că-i poate manipula pe extremiştii politici din funcţiile de conducere. Bănuiesc că şi în America există

extremişti.
— Persoane care consideră că politica noastră faţă de Rusia este prea blândă? Am întâlnit câţiva.
— Ei bine, asta-i situaţia. Ambiţia lui îl roade şi dacă extremismul îi va sluji intenţiile, este gata să devină extremist.
— Doar nu crezi că poate organiza o lovitură de stat în Moscova, care să aducă nucleul dur la putere şi să facă toate astea la timp pentru a mă opri să plec diseară?
— Ai înţeles greşit situaţia, Albert. Dacă el ar putea, cumva, să te oprească să pleci şi să declanşeze o criză, ar fi capabil să convingă pe cineva din guvern să se împotrivească şi să-ţi amâne multă vreme plecarea. Amicul nostru poate fi foarte convingător, când este posedat de mânia lui. O poate influenţa chiar şi pe Natalia.
Kaliinin amuţi şi-şi muşcă buza inferioară. În cele din urmă, ridică privirea şi continuă:
— N-a renunţat la tine şi n-o va face. Sunt convinsă. Trebuie să te scot de aici.
Se sculă brusc şi străbătu camera înainte şi înapoi cu paşi mici, iuţi, ca şi cum ar fi încercat să convingă Universul însuşi să-i urmeze voia. Se opri în faţa uşii, ascultă atentă, apoi o deschise pe neaşteptate.
Valeria Paleron, cu chipul exprimând deodată surpriza, stătea acolo cu pumnul ridicat, parcă gata să ciocănească.
— Ce vrei? Şuieră Kaliinin.
— Eu? Făcu ospătăriţa. Eu nu vreau nimic. Întrebarea este ce vreţi *voi?* Am venit să vă întreb dacă doriţi ceai.
— N-am comandat aşa ceva.
— Nici n-am zis că aţi fi comandat. Am întrebat din politeţe.
— Atunci pleacă tot din politeţe. Şi nu mai reveni, împurpurându-se la faţă, Paleron privi de la Kaliinin la Morrison şi mormăi printre dinţi:
— Poate c-am întrerupt un moment de tandreţe?

— Şterge-o! Porunci Kaliinin.

Închise uşa, aşteptă îndeajuns ca să numere rar până la zece (buzele i se mişcau neauzit), apoi o deschise din nou, brusc. Afară nu mai era nimeni.

Femeia închise uşa şi o încuie, se apropie de capătul opus al camerei şi vorbi cu glas scăzut:

— Cred că era de mai multă vreme acolo, l-am auzit paşii.

— Dacă înalta tehnologie a microfoanelor este depăşită, comentă Morrison, presupun că vechiul tras cu urechea ocupă un loc de cinste.

— Da, dar pentru cine?

— Crezi că lucrează pentru Iuri? Nu mi se pare că el ar avea banii pentru a angaja informatori… sau mă-nşel?

— Nu ştiu dacă ar fi vorba despre cine ştie ce sume mari. O asemenea femeie ar putea spiona din plăcere.

După o tăcere de câteva clipe, Morrison întrebă:

— Dacă e posibil să fii înconjurată de spioni, de ce nu vii în America?

— Ce? Făcu femeia aparent neatentă.

— Este posibil să ai necazuri pentru că mă ajuţi să plec.

— De ce? Deţin documente oficiale pe baza cărora te vei îmbarca în avion. Acţionez conform unor ordine.

— Nu ştiu dacă vor fi de ajuns, dacă va fi nevoie de un ţap ispăşitor. De ce nu sui în avion cu mine, ca să pleci în America?

— Nu se poate, Albert. Îţi mulţumesc pentru bunătate şi grijă, sau compătimire, dar nu se poate.

— Ba da, se poate. Suntem în secolul XXI, nu în secolul XX, Sofia. Oamenii se pot deplasa liberi oriunde în lume.

— Dragul meu Albert, rosti Kaliinin, manifeşti tendinţa de a trăi într-o lume ideală. Da, oamenii se pot deplasa, însă fiecare naţiune are excepţiile ei. Rusia nu-i va permite unui om de ştiinţă cu o pregătire superioară şi experienţă în domeniile asociate miniaturizării să plece din ţară.

Gândeşte-te şi vei vedea că-i perfect raţional. *Dacă* te însoţesc, va urma un protest imediat din partea guvernului rus, care va susţine că am fost răpită, iar din toate colţurile lumii se vor auzi voci solicitând întoarcerea mea pentru evitarea unei crize. Suedia va acţiona pentru mine la fel de rapid precum în cazul tău.

— Dar eu am fost *cu adevărat* răpit.

— Vor fi mulţi care vor crede acelaşi lucru despre mine – sau care vor prefera să creadă aşa – şi Statele Unite mă vor trimite acasă, la fel cum Rusia te expediază pe tine. În ultimele şase decenii, am înăbuşit în felul ăsta zeci de crize... şi nu ţi se pare o soluţie preferabilă războiului?

— Dacă tu *declari,* ferm şi repetat, că doreşti să rămâi în Statele Unite...

— Atunci mi-aş putea pune viaţa în pericol. În plus, nu doresc să mă stabilesc în Statele Unite.

Morrison păru surprins.

— Îţi vine greu să crezi? Tu doreşti să te stabileşti în Rusia?

— Bineînţeles că nu. Ţara mea est... Se opri.

— Exact, încuviinţă femeia. Vorbiţi întruna despre umanitate, despre importanţa vederii globale, dar dacă vă reducem la sentimentele primare, este vorba despre ţara voastră. Şi eu am o ţară, o limbă, o literatură, o cultură, un mod de viaţă. Nu vreau să renunţ la ele.

— Cum spui tu, suspină neurofizicianul.

— Pe de altă parte, zise Kaliinin, nu mai pot rezista să stau în camera asta. N-are rost să mai aşteptăm. Haide să luăm maşina şi să te duc la aeroport.

— Probabil că avionul n-a sosit încă...

— Atunci vom aştepta acolo, nu aici, şi cel puţin vom fi siguri că imediat ce se iveşte te poţi îmbarca. Vreau să te văd plecat în siguranţă şi după aceea vreau să văd chipul *lui.*

Ieşi din odaie şi porni pe trepte în jos. Bărbatul o urmă în

grabă. De fapt, riu-i părea rău că pleca.

Parcurseră un coridor mochetat şi ieşiră din hotel pe o uşă laterală.

Acolo, aproape lipită de peretele clădirii, se afla o limuzină neagră, perfect lustruită.

— Într-adevăr, ne asigură transport de lux, comentă Morrison cu răsuflarea întretăiată. Poţi şofa chestia asta?

— Ca pe un vis, surâse Kaliinin... apoi se opri pe neaşteptate şi zâmbetul îi pieri.

Dinapoia colţului hotelului apăruse Konev. Acesta încremeni la rândul lui şi pentru câteva momente prelungi cei doi nu se clintiră, aidoma unei perechi de Gorgone – fiecare împietrit sub privirea celuilalt.

85

Morrison fu primul care vorbi.

— Ai venit să-ţi iei rămas bun, Iuri? întrebă el răguşit. Îţi mulţumesc şi-ţi spun „la revedere". Am plecat.

Cuvintele sunau fals în propriile sale urechi şi inima îi bubuia. Ochii celuilalt se mişcară pentru a-l privi scurt pe american, apoi reveniră la poziţia lor iniţială.

— Haide, Sofia, continuă Morrison.

La fel de bine putea să nu fi spus nimic. Când, în cele din urmă, femeia vorbi, se adresă lui Konev.

— Ce doreşti? întrebă ea aspru.

— Pe american.

— Îl iau de aici.

— Nu. Avem nevoie de el. Ne-a minţit.

— Asta spui tu, zise Kaliinin, dar eu am primit un ordin. Trebuie să-l conduc la avion şi să mă asigur că se îmbarcă. Nu-l poţi lua pentru tine.

— Nu pentru mine trebuie să-l iau, ci pentru naţiune.

— Hai taci! Dă-i drumul, spune-mi că sfânta Maică Rusie

are nevoie de el şi-o să-ţi râd în faţă.

— N-o să spun aşa ceva. Rusia are nevoie de el.

— Ţie nu-ţi pasă decât de persoana ta. Pleacă din calea mea. Konev înainta între ei şi limuzină.

— Nu. Nu-nţelegi importanţa rămânerii lui aici. Crede-mă. Raportul meu a plecat deja spre Moscova.

— Sunt sigură şi pot ghici şi spre cine se-ndreaptă. Însă moşul cel ursuz nu va fi capabil să facă nimic. Nu-i decât un gură-mare şi o ştim cu toţii. Nu va îndrăzni să scoată un cuvânt în Prezidiu, iar când o va face, Albert va fi demult plecat.

— Nu. Nu pleacă nicăieri.

— Mă ocup eu de el, Sofia, interveni Morrison. Tu porneşte limuzina. Se simţea tremurând uşor. Fără să fie un bărbat voinic, Konev părea vânos şi în tot cazul era hotărât. Morrison nu se considera un gladiator încununat de succes, indiferent care ar fi fost circumstanţele, şi cu atât mai puţin în clipa de faţă.

Kaliinin ridică mâna cu palma întoarsă spre el.

— Stai pe loc, Albert. Cum intenţionezi să mă opreşti? îl întrebă pe Konev. Ai vreo armă?

— Nu, păru surprins bărbatul, bineînţeles că nu. Portul armelor este ilegal.

— Adevărat? Ei bine, eu am una.

O scoase din buzunarul jachetei, un lucru mititel, aproape pierdut în pumnul ei, cu gaura micuţă a ţevii scânteind printre degetul mare şi cel arătător.

Konev se retrase holbând ochii.

— Ăla-i un pistol paralizant.

— Evident. Mult mai rău decât un revolver, nu? Mă gândisem că ai putea interveni, aşa că m-am pregătit.

— E ilegal!

— Atunci întocmeşte-mi raport, iar eu voi susţine necesitatea de a-mi îndeplini misiunea în ciuda intervenţiei tale neautorizate. Probabil că voi fi decorată.

— *Nu o să* fii. Sofia..., făcu el un pas spre femeie. Ea se retrase un pas.

— Nu te apropia. Sunt gata să trag şi aş putea s-o fac, chiar dacă ai rămâne pe loc. Nu uita ce poate face paralizantul. Îţi nenoroceşte creierul. Nu aşa mi-ai spus chiar tu, cândva? Vei fi inconştient, te vei trezi cu o amnezie parţială şi s-ar putea să dureze ore întregi până-ţi revii – sau chiar zile. Am auzit că unii nu şi-au revenit niciodată pe *deplin,* la închipuieşte-ţi că magnificul tău creier s-ar putea să nu-şi mai recapete niciodată pe *deplin* calităţile lui deosebite.

— Sofia, repetă el.

— De ce-mi spui pe nume? Şuieră Kaliinin. Ultima dată când te-am auzit folosindu-mi numele, ai zis: „Sofia, nu ne vom mai vorbi niciodată, nu ne vom mai privi niciodată." Acum vorbeşti şi mă priveşti. Ţine-ţi promisiunea, mizerabil...

Folosi un cuvânt rusesc pe care Morrison nu-l înţelese. Alb ca varul la faţă, Konev rosti pentru a treia oară:

— Sofia... Ascultă-mă. Dacă vrei, consideră că tot ceea ce ţi-am spus vreodată n-au fost decât minciuni, dar ascultă-mă acum. Americanul reprezintă o ameninţare de moarte pentru Rusia. Dacă-ţi iubeşti ţara…

— M-am plictisit să mai iubesc. Ce mi-a adus iubirea?

— Şi ce mi-a adus mie? Şopti Konev.

— Tu te iubeşti pe tine, vorbi amar femeia.

— Nu! Repeţi mereu asta, dar nu-i adevărat. Dacă într-adevăr am puţină consideraţie pentru mine acum este fiindcă numai eu pot salva ţara noastră...

— Crezi asta? Se minună Kaliinin. Chiar crezi asta? Atunci eşti de-a dreptul nebun.

— Câtuşi de puţin. Îmi cunosc valoarea. N-aş putea lăsa ca *nimic să* mă oprească – nici chiar tu. A trebuit să renunţ la tine pentru binele ţării noastre şi al muncii mele. A trebuit să mă rup în două şi să arunc jumătatea mai bună a

mea.

— La *mine?* Repetă Kaliinin.

— Cum altfel te-aş fi putut alunga? Plecă fruntea Konev. Cum altfel m-aş fi putut asigura că pot munci nestânjenit? Te iubesc. Te-am iubit dintotdeauna.

— Chiar atât de mult îl doreşti pe Albert? întrebă femeia fără să-şi abată ţeava armei. Eşti gata să spui că mă iubeşti... să crezi că, pentru asta, ţi-l voi da pe Albert... pentru ca apoi să negi totul din nou? Chiar atât de mult îmi desconsideri inteligenţa?

Tânărul clătină din cap.

— Cum să te conving? Ei bine, dacă în mod deliberat am abandonat totul, nu mă pot aştepta să-l recapăt, aşa-i? În cazul acesta, ai fi de acord să-mi dai americanul de dragul ţării noastre şi apoi să mă abandonezi *pe mine?* Ai fi de acord să mă laşi să-ţi explic de ce am nevoie de el?

— N-aş crede în explicaţiile tale. Kaliinin privi iute spre Morrison. Îl auzi pe omul acesta, Albert? Tu nu ştii cu câtă cruzime m-a alungat. Acum se aşteaptă să cred că m-a iubit întruna. Iar Morrison se auzi rostind:

— Partea aceasta e adevărată, Sofia. Te iubeşte şi te-a iubit dintotdeauna – cu desperare.

Femeia încremeni pentru o clipă. Mâna ei liberă se ridică spre american, fără ca ochii să se desprindă de pe Konev.

— De unde ştii asta? Te-a minţit şi pe tine?

— O *ştie.*răcni surescitat Konev. Recunoaşte! Nu-nţelegi? A simţit-o cu calculatorul lui. Dacă m-ai lăsa să-ţi explic, vei crede totul.

— Este deci adevărat, Albert? întrebă Kaliinin. Îl susţii pe Iuri? Neurofizicianul păstră tăcerea, însă ochii îl trădară.

— Dragostea mea a rămas aceeaşi, Sofia, spuse Konev. Am suferit la fel de mult pe cât ai suferit tu. Dă-mi-l însă pe american şi se va termina cu suferinţele. Nu voi mai solicita să fiu scutit de posibilele distrageri. Îmi voi urma cercetările, dar te voi avea pe tine, indiferent care ar fi

preţul… şi să fiu blestemat dacă nu le voi împăca pe ambele.

Femeia îi privi, cu ochii brusc scăldaţi în lacrimi.

— Aş vrea să te cred, şopti ea.

— Atunci, crede-mă. Ţi-a spus-o şi el.

Ca prin vis, Kaliinin înainta spre Konev, întinzându-i arma.

— Ordinele pe care le-ai primit! Răcni Morrison. Avionul!

Se năpusti spre ei.

În clipa aceea, se ciocni violent de alt corp. Nişte braţe îl cuprinseră strâns şi o voce îi rosti în ureche:

— Uşurel, tovarăşe american. Nu ataca doi cetăţeni ruşi oneşti. Era Valeria Paleron, care-l ţinea într-o strânsoare puternică, de nedesprins.

Kaliinin se agăţă de Konev, fără să dea drumul armei.

— Tovarăşi, vorbi Paleron, cred că aici am putea bate la ochi. Ce-ar fi să revenim în camera americanului? Haide, tovarăşe american, şi fără probleme, ca să nu fiu nevoită să-ţi fac vreun rău.

Întâlnind privirea lui Morrison, Konev surâse cu o satisfacţie triumfătoare. Avea acum totul – femeia lui şi americanul lui – iar Morrison văzu cum visul său de a reveni în America se sparge ca o bulă de săpun şi dispare.

19. REVENIREA

Cu toate acestea, în adevăratul triumf nu există învinşi.
Tata Dejnev

86

Morrison stătea în camera de hotel despre care crezuse, timp de vreo cincisprezece minute, că n-avea s-o mai revadă vreodată. Era aproape de disperare; mai aproape chiar decât fusese atunci când rămăsese singur şi pierdut în fluxul celular al neuronului.

Ce rost avea? Îşi repeta întruna întrebarea, de parcă ea ar fi reverberat într-o cameră de ecou. Era un ratat. Dintotdeauna fusese un ratat.

Aproape o zi se gândise că Sofia Kaliinin era atrasă de el, dar, desigur, adevărul fusese altul. Nu reprezentase nimic altceva decât arma femeii împotriva lui Konev, iar când acesta îi făcuse semn, Kaliinin revenise la el şi nu mai avusese nevoie nici de Morrison şi nici de pistolul paralizant.

Americanul îi privea pe ceilalţi. Stăteau în razele de soare ce pătrundeau prin fereastră – ruşii în lumină, el în umbră, aşa cum trebuia să fie totdeauna.

Şuşoteau între ei, atât de absorbiţi încât Kaliinin părea că uitase de armă. Pentru o clipă, genunchii ei se îndoiră de parcă ar fi dorit să scape de greutatea propriul corp, lăsându-l pe pat, dar apoi Konev spuse ceva şi ea redeveni atentă, ignorând din nou existenţa pistolului.

— Guvernul rus nu va fi de acord cu asta, rosti răguşit Morrison. Aţi primit ordinul să mă eliberaţi.

Konev ridică privirea, cu ochii strălucind brusc, de parcă

ar fi fost convins, cu dificultate, să-şi bage în seamă prizonierul. La urma urmelor, nu trebuia să-l supravegheze în sensul fizic al cuvântului. Valeria Paleron era cea mai eficientă în această privinţă. Stătea la un metru de Morrison şi ochii ei, cumva amuzaţi, ca şi cum ar fi fost încântată de misiunea autoatribuită, nu-l slăbeau o clipă.

— Guvernul rus n-ar trebui să fie grija ta, Albert, replică tânărul. Se va răzgândi destul de repede.

Kaliinin înălţă mâna stângă parcă pentru a obiecta, însă Konev i-o cuprinse în a lui.

— Nu-ţi face griji, Sofia, îi spuse. Informaţiile pe care le deţin au fost trimise la Moscova. Îi va face pe cei de acolo să reanalizeze situaţia. În scurt timp, mă vor contacta şi, când îi voi anunţa că-l avem pe Morrison, vor trece la acţiune. Sunt sigur că vor avea puterea de convinger necesară pentru a-l face pe Bătrân să asculte de glasul raţiunii. Ţi-promit.

— Albert! Exclamă cu glas tulburat Kaliinin.

— Vrei să-mi spui că-ţi pare rău că m-ai eliminat din existenţă la cel dintâi cuvânt al bărbatului pe care se părea că-l urăşti?

Femeia se înroşi la faţă.

— Nu eşti eliminat din existenţă, Albert. Vei fi bine tratat. Vei lucra aici, aşa cum ai fi lucrat în ţara ta, atât doar că vei fi cu adevărat apreciat.

— Mulţumesc, reuşi Morrison să găsească o urmă de ironie. Dacă eşti fericită pentru mine, ce mai contează cum mă simt eu?

Paleron interveni nemulţumită:

— Tovarăşe american, vorbeşti prea mult. De ce nu stai jos? *Stai jos,* îl împinse ea în scaun. Acum poţi aştepta în linişte, întrucât nu poţi face nimic altceva.

Se întoarse apoi spre Kaliinin, ai cărei umeri fuseseră cuprinşi protector de Konev.

— Iar tu, micuţă ţarină, urmă ea, tot mai doreşti să-ţi

scoţi din luptă pe iubitul tău cel grozav – de aceea n-ai dat drumul armei? L-ai putea îmbrăţişa mai strâns dacă ai avea ambele mâini libere.

Întinse mâna către pistol şi Kaliinin i-l dădu fără un cuvânt.

— De fapt, spuse Paleron examinând cu curiozitate arma, mă bucur s-o am. În paroxismul nou-regăsitei tale iubiri, m-am temut că ai putea trage în toate direcţiile. N-ar fi deloc sigură în mâinile tale, micuţo.

Reveni lângă Morrison, studiind în continuare pistolul paralizant şi răsucindu-l în toate felurile. Neurofizicianul se foi neliniştit.

— Nu-l îndrepta în direcţia mea, femeie. S-ar putea descărca. Paleron îl privi dispreţuitor.

— Nu se va descărca dacă eu n-o vreau, tovarăşe american. Ştiu cum să-l întrebuinţez.

Zâmbi către Kaliinin şi Konev. Eliberată de armă, Kaliinin îl cuprinsese cu ambele mâini pe tânăr după gât şi-l dezmierda cu săruturi iuţi şi line. Paleron vorbi către ei, dar nu pentru ei, deoarece cei doi n-o ascultau:

— Ştiu cum să-l întrebuinţez. Aşa! Şi aşa!

Şi mai întâi Konev, apoi Kaliinin se prăbuşiră pe podea. Ospătăriţa se răsuci către Morrison.

— Acum ajută-mă, idiotule, trebuie să acţionăm rapid. Vorbise în engleză.

87

Morrison avu dificultăţi în a înţelege. Pur şi simplu se holba la ea. Paleron îl zgâlţâi de umăr, ca şi cum ar fi încercat să-l trezească dintr-un somn adânc.

— Haide! Apucă de picioare!

Bărbatul se supuse în mod reflex. Mai întâi Konev, apoi Kaliinin fură ' ridicaţi pe patul de pe care Paleron

îndepărtase cuvertura subţire. Îi întinse pe amândoi pe salteaua îngustă, după care o percheziţiona pe Kaliinin cu gesturi rapide, experte.

— Aha, făcu ea privind o foaie de hârtie acoperită de o tipăritură măruntă.

O strecură în buzunarul hainei şi continuă percheziţia. Apărură alte obiecte, printre care două cheiţe. Trecu după aceea asupra lui Konev, desprinzându-i mai întâi un mic disc metalic, aflat pe interiorul reverului.

— „Contactul lui personal", comentă ea şi-l strecură în buzunar, în cele din urmă, scoase un obiect paralelipipedic negru şi întrebă:

— Ăsta-i al tău, nu?

Morrison mormăi afirmativ. Era programul de calculator. Fusese atât de neatent încât nu-şi dăduse seama că i-l luase Konev. Acum îl strânse cu desperare.

Paleron îi întoarse pe Kaliinin şi Konev unul spre celălalt, proptindu-i astfel ca să nu cadă. După aceea, puse braţul bărbatului în jurul tinerei şi-i acoperi pe amândoi cu cuvertură.

— Termină cu holbatul, i se adresă lui Morrison după ce termină. Haide!

Îi prinse antebraţul într-o strânsoare fermă.

— Unde mergem? Se împotrivi el. Ce se-ntâmplă?

— O să-ţi spun mai târziu. Acum, gura! N-avem timp de pierdut. Nici un minut. Nici o secundă. Haide!

Încheiase pe un ton mult mai blând, deşi hotărât, şi Morrison o urmă.

Ieşiră din cameră şi coborâră pe scară mergând cât mai tiptil cu putinţă, parcuseră coridorul mochetat şi ieşiră la limuzină.

Paleron deschise portiera din partea şoferului cu una dintre cheiţele găsite în buzunarele lui Kaliinin şi i se adresă:

— Urcă!

— Unde mergem?

— Urcă, îl îmbrânci ea înăuntru.

Se instala rapid la volan şi Morrison rezistă impulsului de a o întreba dacă ştia să şofeze. Mintea lui buimăcită pricepuse în sfârşit că Paleron nu era o simplă ospătăriţă.

Faptul că jucase rolul uneia era însă evident din izul vag de ceapă care continua s-o înconjoare, amestecându-se în mod mai degrabă nefericit cu aromele mai bogate şi mai plăcute ale interiorului limuzinei.

Femeia porni motorul, privi în jurul parcării – pustie cu excepţia unei pisici preocupate de urmărirea unui animal invizibil – şi traversă un petec de nisip spre aleea ce ducea la drumul din apropiere.

Limuzina acceleră lent; când ajunse la viteza de nouăzeci şi cinci de kilometri la oră, gonea pe o şosea cu două benzi pe care, ocazional, câte un automobil trecea în direcţia opusă. Morrison constată că redevenise capabil de o gândire normală.

Se întoarse şi examina atent şoseaua înapoia lor. Hăt departe o maşină cotea la intersecţia prin care ei trecuseră mai devreme. Aparent nu-i urmărea nimeni.

Reveni la poziţia iniţială şi trase cu ochiul spre Paleron. Femeia părea competentă, dar încruntată. Neurofizicianul înţelese acum că nu era nici ospătăriţă, nici rusoaică. Engleza ei avea un pronunţat accent urban pe care nici un european nu l-ar fi deprins la şcoală şi nici nu l-arfi putut simula într-un mod care să-l păcălească pe Morrison.

— Aşteptai în faţa hotelului, rosti el, citind o carte, ca să poţi vedea când vin eu şi Sofia.

— Te-ai prins.

— Eşti o agentă americană, da?

— Din ce în ce mai ager!

— Unde mergem?

— La aeroportul de unde te va lua avionul suedez.

— Ştii cum să ajungem acolo?

— Da. Sunt în Malenkigrad de suficient timp. Spune-mi însă, de ce naiba i-ai zis că bărbatul ăla o iubeşte? De-abia aştepta să audă asta de la altcineva. *Dorea* să-i fie confirmat şi tu i-ai cântat în strună. În felul ăsta, toate atuurile au fost în mâna lui Konev. De ce-ai făcut-o?

— În primul rând, rosti încetişor Morrison, fiindcă era adevărul.

— *Adevărul?* Paleron clătină din cap, amuzată. Nu eşti cu picioarele pe pământ. În nici un caz! Mă mir că până acum nu ţi-a tras nimeni una la scăfârlie, să te bage în groapă – pentru binele tău. În plus, de unde ştii că-i adevărul?

— Ştiu... Dar îmi părea rău pentru ea. Ieri mi-a salvat viaţa. Ne-a salvat vieţile tuturor. De altfel şi Konev mi-a salvat viaţa.

— Să-nţeleg că v-aţi salvat vieţile între voi?

— Da, într-un fel.

— Asta însă s-a întâmplat ieri. Azi este o altă zi şi nu trebuia să te laşi influenţat de cea de ieri. Kaliinin nu i s-ar fi aliat niciodată, dacă n-ai fi făcut remarca aia idioată. Putea să se fi jurat până-i săreau ochii din cap c-o iubeşte şi toate vrăjelile alea, dar ea nu l-ar fi crezut. Nu *îndrăznea* să-l creadă. Să cadă din nou de fraieră? Niciodată! În cel mult un minut l-ar fi paralizat cu pistolul şi dup-aia tu i-ai fi spus: „Da' să ştii că tipul ăsta te iubeşte cu adevărat" şi nu i-ar mai fi trebuit altceva. Îţi spun, Morrison, n-ar trebui să fii lăsat fără un paznic..

— De unde ştii tot ce s-a întâmplat? Se foi nemulţumit bărbatul.

— Eram ascunsă pe bancheta din spate a maşinii, gata să plec cu tine şi cu Kaliinin, ca să mă asigur că te duce la aeroport. Apoi ai spus prostia aia. Ce altceva puteam face, decât să te-nhaţ, ca să nu fi paralizat, să te duc în cameră, unde nu ne vedea nimeni, şi după aceea să pun mâna pe armă?

— Mulţumesc.

— Pentru puţin, l-am aranjat ca să pară un cuplu iubitor. Oricine va intra va zice „Pardon" şi o va şterge imediat... iar în felul ăsta mai câştigăm nişte timp.

— Cât durează până-şi recapătă cunoştinţa?

— Nu ştiu. Depinde de precizia fasciculului de raze, de starea mentală în clipa respectivă şi de multe altele. Totuşi când îşi vor reveni, nu-şi vor aminti imediat totul. Sper că în poziţia aia, îşi vor aminti mai întâi că se iubesc. Asta ar putea să-i distragă o vreme. După aceea, când îşi vor reaminti de tine şi de Moscova, va fi prea târziu.

— Vor rămâne cu leziuni permanente?

Paleron aruncă o privire iute spre chipul îngrijorat al neurofizi-cianului.

— Te preocupă destul de mult soarta ior. De ce? Ce sunt ei pentru tine?

— Ei bine... colegi de echipaj.

Femeia emise un sunet lipsit de eleganţă.

— Cred că-şi vor reveni fără probleme. S-ar putea s-o ducă mai bine dacă trec peste toate sensibilităţile alea delicate. Atunci se vor putea înţelege şi alcătui o familie drăguţă.

— Dar cu tine ce se va-ntâmpla? N-ar fi mai bine să vii cu mine, cu avionul?

— Nu fi idiot. Suedezii nu m-ar lua. Au ordin să ia un singur individ şi te vor verifica pentru ca să fie siguri că tu eşti ăla. Au amprentele tale palmare şi retinale, preluate direct din dosarele Stării Publice. Dacă iau altă persoană sau încă una, ar însemna un nou incident, iar suedezii sunt prea deştepţi pentru asemenea greşeală.

— Totuşi, ce se va întâmpla cu tine?

— Ei bine, voi spune că mi-ai luat arma, că ai tras în ei, apoi m-ai silit să te duc la aeroport. Mi-ai ordonat să opresc în faţa porţilor, m-ai ameţit şi ai aruncat arma în maşină. Mâine dimineaţă voi pomi spre Malenkigrad, prefăcându-mă încă buimăcită de paralizie.

— Dar Konev şi Kaliinin te vor contrazice...

— Nu se uitau la mine când am tras şi, oricum, aproape nimeni nu-şi reaminteşte momentul real al paraliziei. În plus, guvernul rus ştie că a ordonat să fii trimis înapoi în Statele Unite şi dacă esti trimis, atunci orice le-ar spune Konev nu va ajuta cu nimic. Guvernul va accepta situaţia ca atare. Fac pariu că ei vor prefera să uite toată tărăşenia, iar eu voi reveni în sala de mese.

— Imposibil să nu apară nişte suspiciuni legate de tine.

— Vom vedea la momentul respectiv, zâmbi ea reţinut. *Nicevo!* Ce va fi va fi!

— N-ar trebui să ne grăbim puţin? întrebă mai degrabă timid Morrison.

— Nici măcar un kilometru în plus pe oră, rosti ferm Paleron. Avem exact viteza legală şi ruşii au peste tot radare. Ei nu ştiu de glumă în privinţa depăşirii vitezei şi nu intenţionez să petrec câteva ore străduindu-mă s-o şterg din secţia de miliţie pentru că am vrut să ajung la avion cu cincisprezece minute mai devreme.

Trecuse de amiază şi Morrison începea să simtă primele semne, vagi şi prevestitoare, ale foamei.

— Ce crezi că a transmis Konev la Moscova? întrebă el.

— Habar n-am, clătină din cap femeia. Orice ar fi fost, răspunsul i-a fost comunicat acum douăzeci de minute. Transmiţătorul lui a piuit. Nu l-ai auzit?

— Nu.

— N-ai rezista mult timp în meseria mea... Evident, n-au primit nici un răspuns, de aceea persoana din Moscova cu care a discutat Konev va încerca să afle motivul tăcerii. Cineva va descoperi, se vor gândi că eşti în drum spre aeroport şi vor porni după noi, ca să vadă dacă te pot prinde. Dacă ajungem la aeroport, suedezii nu te vor preda însă nimănui.

— Ce pot face împotriva soldaţilor ruşi?

— Nu va apărea nici un soldat rus. Va fi doar un

funcţionar, partizan al unei facţiuni extremiste, care va încerca să-i păcălească. Noi avem însă documente oficiale, certificând transferul tău, şi suedezii nu se vor lăsa amăgiţi. Principalul este să ajungem acolo primii.

— Şi nu crezi că ar trebui să mărim viteza? Paleron clătină ferm din cap.

După o jumătate de oră, femeia arătă în depărtare:

— Uite, avem baftă. Avionul suedez a venit mai devreme şi a aterizat. Opri maşina, apăsă un buton şi portiera se deschise în dreptul neurofiziciariului.

— Pleacă singur. Nu vreau să fiu văzută, dar ascultă... Se aplecă spre el: Mă numesc Ashby. Când ajungi la Washington, spune-le că dacă ei cred că ar fi timpul să plec – sunt gata. Ai înţeles?

— Da.

Morrison coborî din limuzină, clipind des în razele de soare. În depărtare, un bărbat în uniformă-din câte îşi dădea seama, nu era una rusească – îi făcu semn să se apropie.

Neurofizicianul porni în fugă. Deşi nu vedea pe nimeni care să-l urmărească, n-ar fi fost surprins dacă cineva ar fi răsărit din pământ.

Se întoarse, flutură pentru ultima dată braţul în direcţia maşinii, i se păru că zăreşte un semn de răspuns şi continuă să fugă.

Individul care ii făcuse semn înainta, mai întâi fără grabă, apoi îngrijorat şi-l prinse cu o clipă mai devreme ca să cadă. Morrison putu vedea că bărbatul purta uniforma Federaţiei Europene.

— Îmi spuneţi vă rog cum vă numiţi? întrebă acesta în engleză. Spre infinita uşurare a lui Morrison, accentul era suedez.

— Albert Jonas Morrison, îi răspunse şi laolaltă porniră către avion şi către grupuleţul care aştepta să-i verifice identitatea.

88

Morrison stătea lângă hubloul avionului, încordat şi epuizat, privind solul ce gonea spre est. Un prânz constituit în principal din heringi şi cartofi fierţi îi liniştise măruntaiele, dar nu şi mintea.

Oare călătoria miniaturizată de ieri (abia ieri fusese?) prin fluxul sanguin şi creier si deformase pentru vecie atitudinea mentală făcându-l să trăiască permanent o spaimă că înaintea unui dezastru iminent? N-avea să mai fie niciodată capabil să accepte Universul ca fiind un loc prietenos? N-avea să-l mai străbată niciodată având conştiinţa senină că nimeni şi nimic nu-i vor răul?

Sau poate că timpul fusese insuficient pentru a-şi reveni?

Desigur, bunul simţ îl anunţa că existau motive pentru a nu se considera deocamdată în siguranţă absolută. Ţinuturile de sub avion erau ruseşti.

Ar mai fi fost timp pentru aliatul lui Konev din Moscova, indiferent cine ar fi fost acesta, să trimită avioane după suedezi?

Pentru o clipă simţi un ghem în inimă, când zări într-adevăr un avion în depărtare, urmat de un altul.

Se răsuci către stewardesă din fotoliul de vizavi. Nu trebui să întrebe nimic, deoarece se păru că femeia îi descifrează cu exactitate expresia alarmată.

— Sunt avioanele Federaţiei, spuse ea, care ne escortează. Am părăsit spaţiul aerian rus. Avioanele au echipaj suedez.

Apoi, când trecură peste Canalul Mânecii, escorta fu completată cu avioane americane. Morrison se afla în siguranţă.

Cu toate acestea, mintea lui nu-i îngăduia să se odihnească. Rachete? Ar fi fost posibil să se comită o

agresiune armată? Încercă să se calmeze. În tot cazul, nimeni din Rusia, nici chiar preşedintele, nu putea face un asemenea gest fără să se consulte, şi nici o consultaţie nu dură mai puţin de ore, sau chiar de zile.

Era imposibil!

Totuşi, abia după ce avionul aterizase la periferia Washingtonului, Morrison îşi permise să simtă că se terminase şi că se găsea în securitate, în propria lui ţară.

89

Era sâmbătă dimineaţa şi Morrison îşi revenea. Îşi satisfăcuse nevoile fiziologice. Dejunase şi se îmbăiase! Era chiar parţial îmbrăcat.

Acum zăcea în pat, întins pe spate, cu braţele încrucişate la ceafă. Afară era înnorat şi dezopacizase ferestrele doar pe jumătate, fiindcă dorea puţină intimitate. După călătoria cu avionul, fusese transportat în mare viteză la actuala ascunzătoare, totuşi numărul destul de mare al oficialilor care se înghesuiseră în jurul lui îl făcuse să se întrebe dacă în Statele Unite era realmente mai bine decât în Rusia.

Medicii îşi terminaseră, în cele din urmă, investigaţiile, întrebările preliminare nu încetaseră nici chiar în timpul cinei, şi finalmente fusese lăsat să doarmă într-o odaie aflată la rândul ei în interiorul unei clădiri ce aducea mai degrabă cu o fortăreaţă în privinţa securităţii.

Ei bine, cel puţin nu mai avea de înfruntat miniaturizarea. Gândul acesta îl liniştea ori de câte ori avea îndoieli.

Semnalul luminos al uşii licări şi Morrison bâjbâi cu braţul deasupra capului, căutând butonul care activa vizorul unisens. Recunoscu chipul şi apăsă alt buton, deschizând uşa.

Intrară doi bărbaţi. Cel cu figura familiară rosti:

— Sper că mă ţineţi minte.

Morrison nu schiţă nici o mişcare de a coborî din pat. Acum, el era centrul în jurul căruia se roteau evenimentele, cel puţin temporar, şi avea să profite de situaţie. Ridică braţul într-un salut neglijent şi replică:

— Agentul care dorea să merg în Rusia. Rodano, nu?

— Francis Rodano, aşa-i. Dânsul este profesorul Robert G. Friar. Bănuiesc că aţi auzit de el.

Neurofizicianul şovăi, apoi politeţea îl făcu să-şi coboare picioarele din pat.

— Bună ziua, domnule profesor. Bineînţeles că am auzit de dumneavoastră şi v-am văzut de multe ori la hoioviziune. Sunt încântat să vă cunosc personal.

Friar, unul dintre „savanţii vizibili", ale cărui fotografii şi apariţii Tv î! făcuseră cunoscut în majoritatea lumii, surâse scurt. Avea un chip rotund, ochi albastru-spălăcit, o cută verticală, aparent permanentă, între sprâncene, obraji roşcovani, un trup robust de statură medie şi obiceiul de a-şi roti permanent privirile.

— Dumneavoastră sunteţi Albert Jonas Morrison.

— Exact, încuviinţă relaxat Morrison. Domnul Rodano o poate confirma. Vă rog, luaţi loc amândoi şi scuzaţi-mă pentru că voi rămâne în pat. Am de recuperat cam un an de relaxare.

Cei doi musafiri se aşezară pe o canapea lată şi se aplecară spre neurofizician. Rodano zâmbi nesigur.

— Nu vă pot promite multă relaxare, dr. Morrison. Cel puţin nu deocamdată. Întâmplător, tocmai am primit veşti de la Ashby. Cred că vă amintiţi de ea.

— Ospătăriţa care a răsturnat situaţia? Da, bineînţeles. Fără ea...

— Cunoaştem momentele esenţiale, dr. Morrison. Ashby vă transmite că cei doi prieteni ai dumneavoastră şi-au revenit şi aparent continuă să ţină mult unul la celălalt.

— Dar ea? Mi-a spus că-i gata să plece, dacă Washingtonul este de acord.

— Da, o vom scoate cumva de acolo. Acum, însă, mă tem că trebuie să vă deranjăm iarăşi.

— Cât o să dureze chestiile astea? Se încruntă Morrison.

— Nu ştiu. Trebuie să vă obişnuiţi cu situaţia. Domnule profesor, vă rog să preluaţi dumneavoastră discuţia.

Friar aprobă din cap.

— Dr. Morrison, vă deranjează dacă îmi voi lua notiţe? Nu, permiteţi-mi să reformulez: Dr. Morrison, o să iau notiţe.

Scoase din servietă un laptop din ultima generaţie.

— Dacă sunteţi amabil, domnule profesor, interveni cu blândeţe Rodano, unde transmiteţi notiţele acestea?

— La un alt calculator, unde să fie înregistrate.

— Şi unde se află acesta?

— În biroul meu din Ministerul Apărării, domnule Rodano. Apoi, uşor iritat de privirea întrebătoare a celuilalt, adăugă: în *seiful meu* din biroul meu din Ministerul Apărării. Atât seiful cât şi calculatorul sunt bine protejate. Mulţumit?

— Daţi-i drumul, domnule profesor. Revenind spre Morrison, Friar întrebă:

— Este adevărat că aţi fost miniaturizat, Morrison? Dumneavoastră personal?

— Perfect adevărat. La dimensiunea cea mai mică am avut mărimea unui atom, iar nava a avut mărimea unei molecule de glucoză. Am petrecut mai mult de o jumătate de zi în corpul unui om viu, mai întâi în fluxul sanguin şi apoi în creier.

— A fost ceva real? N-a existat posibilitatea unor trucuri sau iluzii?

— Vă rog, domnule profesor! Nu putem continua în felul acesta, dacă nu sunteţi de acord că mă aflu în plenitudinea facultăţilor mentale şi că vă puteţi bizui pe faptul că descriu evenimente ce corespund în mod rezonabil realităţii.

Friar strânse din buze, după care zise:

— Aveţi dreptate. Trebuie să pornim de la nişte ipoteze

iniţiale şi voi presupune că sunteţi sănătos şi demn de crezare... fără supărare privind ulterioara reconsiderare â acestor ipoteze.

— Evident.

— În cazul acesta – şi Friar se întoarse către Rodano –, începem printr-o observaţie majoră şi importantă. Miniaturizarea *este* posibilă şi ruşii o deţin într-adevăr, o folosesc şi pot miniaturiza chiar şi oameni vii fără să-i afecteze în mod aparent.

Reveni către Morrison.

— Probabil că ruşii miniaturizează prin reducerea constantei lui Planck.

— Exact.

— Normal. Nu există altă modalitate. Au explicat cumva procedura?

— Bineînţeles că nu. Aţi putea la fel de bine să faceţi şi ipoteza că savanţii ruşi cu care am avut de-a face sunt la fel de întregi la minte ca şi noi. În nici un caz n-ar comite greşeala de a ne lăsa să aflăm ceva ce ei nu doresc să ştim.

— Perfect. Accept ipoteza. Relataţi-mi acum exact ce anume vi s-a întâmplat în Rusia. Nu doresc istorisirea unei aventuri, ci observaţiile unui fizician.

Morrison începu să vorbească. Nu-i părea câtuşi de puţin rău că o făcea. Dorea să exorcizeze demonii şi nu voia responsabilitatea de a fi singurul american care deţine cunoştinţele respective. Povesti în detaliu, şi avu nevoie de câteva ore. Nu termină decât după ce se aşezară în jurul unui prânz adus în cameră.

La desert, Friar zise:

— Voi încerca atunci să rezum, pe cât pot mai bine, din memorie. În primul rând, miniaturizarea nu afectează curgerea timpului, nici interacţiunile cuantice: electromagnetică, slabă şi puternică. Pe de altă parte, interacţiunea gravitaţională este afectată şi scade proporţional cu masa, aşa cum e firesc. Corect?

Morrison încuviinţă din cap.

— Lumina, urmă Friar, şi în general radiaţia electromagnetică pot intra şi ieşi din câmpul de miniaturizare, dar sunetul nu. Materia obişnuită este slab respinsă de câmpul de miniaturizare, dar, în condiţii de presiune, poate fi silită să intre în acesta şi să fie ea însăşi miniaturizată, cu cheltuiala energiei câmpului. Cu cât un obiect devine mai mic, cu atât este necesară mai puţină energie pentru a-l miniaturiza în continuare. Ştiţi dacă necesarul de energie scade proporţional cu masa rămasă în fiecare etapă a miniaturizării?

— Ar părea logic, replică Morrison, totuşi nu-mi amintesc de nimeni care să fi menţionat natura cantitativă a fenomenului.

— Să trecem atunci mai departe. Cu cât un obiect este mai mic, cu atât creşte posibilitatea deminiaturizării sale spontane, iar asta se referă la întreaga masă aflată în interiorul câmpului, nu la vreo parte componentă. În calitate de individ separat, există mai multe şanse de deminiaturizare spontană decât când sunteţi parte din navă. Corect?

— Aşa am înţeles.

— Iar ceilalţi membri de echipaj au recunoscut că era imposibil să maximizeze şi să facă obiectele mai mari decât sunt ele în mod firesc.

— Domnule profesor, eu doar repet ce mi s-a spus. Poate că în mod deliberat am fost indus în eroare, sau poate că ruşii greşeau, deoarece ei înşişi nu deţineau cunoştinţe suficiente.

— Da, da, am înţeles. Aveţi vreun motiv să credeţi că aţi fost în mod deliberat indus în eroare?

— Nu. Mi s-a părut că erau oneşti.

— Da, este posibil... Lucrul cel mai interesant mi se pare faptul că mişcarea browniană era în echilibru cu oscilaţia miniaturizării şi cu cât gradul de miniaturizare creştea, cu

atât creştea dezechilibrul spre oscilaţie, îndepărtându-se de mişcarea browniană normală.

— De fapt, această observaţie îmi aparţine, nu se bazează exclusiv pe ceea ce mi-a fost spus.

— Iar dezechilibrul este legat, cumva, de viteza deminiaturizării spontane.

— Este ipoteza mea. N-o pot susţine că o realitate.

— Hm-m-m. Friar sorbi gânditor din cafea şi urmă: Problema este că toate acestea sunt superficiale. Am aflat o mulţime de lucruri despre comportamentul câmpului de miniaturizare, dar nimic despre felul cum este produs acest câmp. Spuneaţi că micşorând valoarea constantei lui Planck, ei nu modifică viteza luminii?

— Da, totuşi, după cum am subliniat, asta înseamnă că menţinerea câmpului de miniaturizare necesită un cost enorm de energie. Dacă ei pot asocia constanta lui Planck cu viteza luminii, sporind-o pe prima şi micşorând-o pe cealaltă... Dar încă n-au făcut-o.

— Aşa afirmau ei. Se presupunea că ideile existau în mintea lui Şapirov, dar dumneavoastră n-aţi reuşit să le extrageţi.

— Exact.

Friar rămase pierdut în gânduri pentru câteva minute, după care clătină din cap.

— O să examinăm tot ce aţi spus şi vom deduce ce se poate, dar mă tem că nu ne va fi de mare ajutor.

— De ce? întrebă Rodano.

— Pentru că nimic nu ajunge în miezul lucrurilor. Dacă cineva n-a văzut niciodată un robot şi nu cunoaşte nimic despre părţile lui componente, el ar descrie felul în care se mişcă membrele şi capul, cum sună vocea, cum ascultă ordinele şi alte amănunte de aceeaşi natură. Nimic din ceea ce se poate observa din exterior n-ar putea explica funcţionarea căilor pozitronice cerebrale sau a valvelor moleculare. Individul cu pricina n-ar putea nici măcar bănui

existenţa lor... şi nici savanţii care ar cerceta pe baza observaţiilor lui. Ruşii deţin o anumită tehnică de producere a câmpului despre care noi nu ştim nimic şi informaţiile lui Morrison nu ne ajută în această privinţă. Poate că există unele lucrări ruseşti care să indice calea, lucrări despre care ei nu bănuiesc că ascund elemente cruciale. Aşa s-a petrecut la jumătatea secolului XX, când primele cercetări asupra fisiunii nucleare au fost publicate înainte de a se înţelege că trebuiau păstrate secrete. Mă voi consulta cu colegii din Consiliu, dar în general, dr. Morrison, mă tem că aventura dumneavoastră în Rusia, oricât ar fi fost de îndrăzneaţă şi de demnă de tot respectul, a fost inutilă – cu excepţia faptului că ne-aţi confirmat existenţa miniaturizării. Îmi pare rău, domnule Rodano, dar a fost inutil.

90

Expresia lui Morrison nu se modifică, în timp ce Friar îşi expunea concluziile. Îşi reumplu ceaşca de cafea, adăugă frişca şi bău fără grabă, apoi rosti:

— Să ştiţi că greşiţi, domnule Friar.

— Vreţi să spuneţi că ştiţi ceva despre producerea câmplui de miniaturizare? Aţi zis că...

— Ceea ce voi spune n-are nici o legătură cu miniaturizarea. Este legat exclusiv de cercetările mele. Ruşii m-au dus la Malenkigrad şi în Grotă ca să-mi folosesc programul de calculator şi să citesc gândurile lui Şapirov. Am eşuat în această privinţă, ceea ce poate că nu-i surprinzător, gândindu-ne că Şapirov era în comă, pe pragul morţii. Pe de altă parte, Şapirov, care avea o minte extrem de ascuţită, se referise la programul meu ca la o „staţie releu". Asta s-a şi dovedit a fi.

— O staţie releu? Chipul iui Friar adoptă o expresie

derutată. Ce vrea să însemne asta?

— După ce am ajuns într-un neuron al lui Şapirov, în loc să pătrundă în gândurile lui, calculatorul meu a acţionat ca un releu, trecând gândurile de la un membru al echipajului la celălalt.

Expresia lui Friar deveni de-a dreptul indignată.

— Vreţi să spuneţi că a fost un echipament telepatic?

— Exact. Mi-am dat seama întâia dată atunci când am încercat un puternic sentiment de dorinţă sexuală pentru o tânără din echipaj. Evident, am presupus că erau sentimentele mele, deoarece era o femeie extrem de atractivă. Nu aveam însă senzaţii conştiente de această natură. Abia după alte câteva episoade similare, mi-am dat seama că recepţionam gândurile altui bărbat de la bordul navei. El şi cu tânăra se separaseră, totuşi pasiunea dintre ei continuă să existe. Friar surâse tolerant.

— Sunteţi sigur că, la bordul navei, beneficiaţi de condiţiile optime pentru a interpreta corespunzător aceste gânduri? La urma urmelor, vă aflaţi sub tensiune. Aţi recepţionat gânduri similare şi din partea tinerei?

— Nu. În câteva rânduri, celălalt bărbat şi cu mine am făcut schimb reciproc de gânduri. Când m-am gândit la soţia şi la fiicele mele, el a văzut o femeie cu doi copii. Când am fost pierdut în fluxul sanguin, el mi-a receptat senzaţia de desperare. A presupus că, prin intermediul aparatului meu – care rămăsese legat de mine –, detectase suferinţa lui Şapirov, dar acele sentimente îmi aparţineau mie, nu muribundului. N-am făcut schimb de gânduri nici cu cealaltă femeie de la bordul navei, dar ele şi-au citit gândurile reciproc. Când au încercat să perceapă gândurile lui Şapirov, au detectat cuvinte şi sentimente similare – una de la cealaltă – ceea ce eu şi bărbatul amintit n-am receptat.

— Adică să existe o deosebire sexuală? întrebă sceptic Friar.

— Nu tocmai. Pilotul navei, un bărbat, n-a receptat absolut nimic, nici de la femei, nici de la ceilalţi bărbaţi, deşi la un moment dat s-a părut că a perceput un gând despre care n-aş putea spune cui a aparţinut. Opinia mea este că există tipuri de creiere, la fel cum există grupe sanguine – probabil numai câteva –, iar comunicarea telepată poate fi stabilită mai lesne între persoanele cu acelaşi tip de creier.

— Să presupunem că aţi avea dreptate, dr. Morrison, interveni Rodano cu glas scăzut. Ce se poate obţine de aici?

— Să vă explic! Ani de zile, am lucrat în scopul identificării regiunilor şi şabloanelor de gândire abstractă din creierul uman, fără să obţin succese remarcabile. Ocazional, percepeam imagini, dar niciodată nu le-am putut interpreta corespunzător. Credeam că proveneau de la animalul de laborator cu care lucrăm, dar acum bănuiesc că apăreau atunci când eram destul de aproape de un om cuprins de emoţii puternice, sau cufundat în gânduri. N-am acordat niciodată atenţie acestui aspect. Vina îmi aparţine. Simţindu-mă rănit de indiferenţa generală, de neîncrederea şi de ridiculizările colegilor, n-am publicat niciodată procedura de captare a imaginilor, ci mi-am modificat programul de calculator, căutând să intensific percepţiile. Nici modificările n-au fost publicate în totalitate. Am pătruns astfel în fluxul sanguin al lui Şapirov cu un aparat ce putea sluji ca releu telepatic într-o măsură mai mare decât orice deţinusem până atunci. Acum când, în sfârşit, mintea mea obtuză a înţeles exact ce anume deţin, ştiu ce trebuie să fac pentru a îmbunătăţi programul. Sunt sigur de asta.

— Să vedem dacă am înţeles cum stau lucrurile, zise Friar. Afirmaţi că, în urma călătoriei fantastice prin corpul lui Şapirov, sunteţi sigur că puteţi modifica aparatul şi programul de calculator pentru a face telepatia un procedeu practic?

— În anumite limite.

— Ar fi o descoperire uriaşă... dacă aţi putea s-o demonstraţi. Scepticismul din vocea lui Friar nu dispăruse.

— Mai uriaşă decât poate credeţi, vorbi Morrison oarecum amar. Ştiţi desigur că telescoapele, fie ele optice sau radio, pot fi alcătuite din componente dispuse pe o zonă întinsă. Coordonate de un calculator, componentele pot îndeplini funcţia unui singur telescop, mult mai mare decât poate fi construit ca echipament individual.

— Da, ştiu. Ce-i cu asta?

— L-am menţionat ca o analogie. Sunt convins că aş putea demonstra ceva similar în legătură cu creierul. Dacă aş avea şase oameni conectaţi telepatic, cele şase minţi ar acţiona pe durata conexiunii ca un singur creier imens, care practic ar depăşi Omul în privinţa inteligenţei şi a capacităţii de intuiţie. Gândiţi-vă la progresele posibile în ştiinţă, în tehnologie sau în alte domenii ale preocupărilor omeneşti. Am putea crea un supraom mental, fără îndelunga monotonie a evoluţiei fizice sau pericolul ingineriei genetice.

— Interesant, dacă ar fi adevărat, făcu Friar evident intrigat şi, tot atât de evident, neconvins.

— Există totuşi un amănunt, zise Morrison. Eu am efectuat cercetările pe animale, introducându-le în creier electrozi conectaţi la calculatorul meu. Înţeleg acum că tehnica respectivă n-a fost deloc precisă. Indiferent cât am perfecţiona aparatura, vom avea în cel mai bun caz doar un sistem telepatic rudimentar. Trebuie să pătrundem în creier şi să instalăm într-un neuron un calculator miniaturizat şi corespunzător programat, care să acţioneze ca releu. Atunci, procesul telepatic ar fi extrem de focalizat.

— Iar sărmanul pe care efectuaţi cercetarea, comentă Friar, va exploda în cele din urmă, când aparatul se deminiaturizează.

— Creierul unui animal este mult inferior celui uman,

deoarece are mai puţini neuroni, mai puţin complicat aranjaţi. Este însă posibil ca neuronul individual din creierul unui iepure să nu fie mult inferior unui neuron uman. Drept releu ar putea fi întrebuinţat un robot.

— Atunci, interveni Rodano, creierele americane, lucrând împreună, ar putea deduce secretul miniaturizării şi poate chiar să le ia înainte ruşilor în asocierea constantei lui Planck cu viteza luminii.

— Da, încuviinţă Morrison entuziast, iar un savant rus, Iuri Konev, cel cu care am împărţit gândurile, a avut o străfulgerare în direcţia asta, ca şi mine. Din acest motiv, el a încercat să mă reţină, în ciuda deciziei guvernului. Fără mine şi fără program, mă îndoiesc că mi-ar putea reproduce prea repede cercetările, poate nici chiar în ani de zile. De fapt, nu-i tocmai domeniul lui.

— Continuaţi, îl îndemnă Rodano, încep să miros câte ceva.

— Aşadar, aceasta-i situaţia. În clipa de faţă, deţinem o formă rudimentară de telepatie. Chiar şi fără miniaturizare, ne-ar putea ajuta s-o luăm înaintea ruşilor... sau poate că nu. Fără miniaturizare – şi fără implementarea unui calculator corespunzător programat într-un neuron de animal, ca releu –, nu pot garanta că vom obţine ceva. Pe de altă parte, ruşii deţin o formă rudimentară de miniaturizare. În decursul firesc al investigaţiilor, ei pot descoperi o modalitate de asociere între teoria cuantică şi cea a relativităţii în vederea obţinerii unui echipament de miniaturizare cu adevărat eficient, dar asta s-ar putea să dureze foarte mult. Deci, dacă noi avem telepatia, însă nu avem miniaturizarea, iar dacă ei au miniaturizarea, însă n-au telepatia, este posibil ca, după o lungă perioadă de timp, să câştigăm noi... sau ei. Dintr-un anumit punct de vedere, naţiunea câştigătoare va deţine capacitatea de a călători cu o viteză nelimitată, iar Universul îi va aparţine. Naţiunea învinsă se va veşteji. Ar fi bine pentru noi să câştigăm, dar

pot învinge şi ei, iar concurenţa în sine poate determina anularea a două generaţii de pace, ducând la un război atotdistrugător. Pe de altă parte, dacă noi şi ruşii dorim să cooperăm şi, împreună, să folosim telepatia amplificată de o staţie releu miniaturizată într-un neuron viu, am putea, laolaltă şi într-un timp foarte scurt, să obţinem antigravitaţia şi viteza infinită. Universul ar aparţine atât Statelor Unite cât şi Rusiei – mai mult chiar, întregului glob, Pământului, omenirii! De ce nu, domnilor? Nimeni n-ar pierde. Toţi ar câştiga.

Friar şi Rodano II priveau uluiţi. În cele din urmă, Friar înghiţi un nod şi vorbi:

— Aşa cum prezentaţi lucrurile, sună bine, *dacă* într-adevăr deţineţi secretul telepatiei.

— Aveţi timp să-mi ascultaţi explicaţiile?

— Am tot timpul pe care-l doriţi,

Morrison avu nevoie de câteva ore ca să-şi explice teoria în detaliu, în încheiere, se lăsă pe spate în scaun şi zise:

— Este aproape ora cinei. Ştiu acum că sunteţi de acord să discutăm şi că veţi dori să stabilesc un sistem care să demonstreze caracterul practic al telepatiei. Din câte îmi dau seama, asta mă va ţine ocupat practic tot restul vieţii, dar mai întâi îmi trebuie un lucru.

— Ce anume? întrebă Rodano.

— Nişte timp. Vă rog! Am trecut prin destule. Lăsaţi-mă douăzeci şi patru de ore: până mâine seară, la ora cinei. Lăsaţi-mă să mănânc, să citesc, să mă gândesc, să mă odihnesc şi să dorm. Numai o zi, dacă nu vă supără şi după aceea voi fi la dispoziţia voastră.

— Mi se pare cinstit, încuviinţă Rodano sculându-se. Voi aranja asta dacă pot şi bănuiesc că pot. Cele douăzeci şi patru de ore vă aparţin. Profitaţi de ele. Sunt de acord că, după aceea, timpul personal vă va fi extrem de limitat. Iar de acum înainte, pentru o durată prelungită, resemnaţi-vă cu ideea că veţi fi persoana cea mai bine păzită din

America, poate chiar mai păzită decât preşedintele.

— Perfect, zise Morrison. Atunci voi cere o cină pentru o persoană.

91

Rodano şi Friar îşi terminaseră cina. Fusese o masă neobişnuit de tăcută, într-o odaie izolată şi păzită.

După ce farfuriile au fost strânse, Rodano spuse:

— Spuneţi-mi, dr. Friar, credeţi că Morrison are dreptate în privinţa telepatiei?

Suspinând, Friar răspunse precaut:

— Va trebui să mă consult cu unii colegi, care ştiu mai multe decât mine în privinţa creierului, dar încerc senzaţia că are dreptate. Este foarte convingător. Acum însă am o întrebare pentru dumneavoastră.

— Vă rog.

— Credeţi că Morrison a avut dreptate în privinţa cooperării între Rusia şi Statele Unite în această privinţă?

După o pauză îndelungată, Rodano zise:

— Da, cred că şi aici are dreptate. Desigur, vor exista proteste din toate direcţiile, dar nu putem să riscăm ca ruşii să ajungă acolo primii. Toţi vor înţelege asta. Trebuie s-o înţeleagă.

— Şi ruşii? O vor înţelege şi ei?

— Vor fi nevoiţi să înţeleagă. Nu vor risca să ajungem noi primii acolo. În plus, restul lumii va afla ce se petrece şi va pretinde participarea, solicitând stoparea unui nou război rece. Poate că va dura câţiva ani, dar în cele din urmă vom coopera. Ştiţi însă ce mi se pare interesant, domnule profesor?

— Dintre toate evenimentele astea, ce naiba *nu* vi se pare interesant?

— Aveţi dreptate, toate sunt uluitoare, dar iată ce mi se

pare *cel mai* interesant. M-am întâlnit cu Morrison duminica trecută, pentru a-l îmboldi să plece în Rusia. La momentul respectiv, am fost dezamăgit. Mi s-a părut un individ fără curaj: un plângăreţ, o persoană nici măcar isteaţă, decât în sens strict academic. N-am crezut că mă voi putea baza pe el ca să obţină ceva, *absolut nimic.* Pur şi simplu, îl trimiteam la moarte. Aşa am crezut – i-am spus unui coleg a doua zi şi o cred şi acum. Este un zero şi dacă a supravieţuit asta a fost numai mulţumită altora. Totuşi...

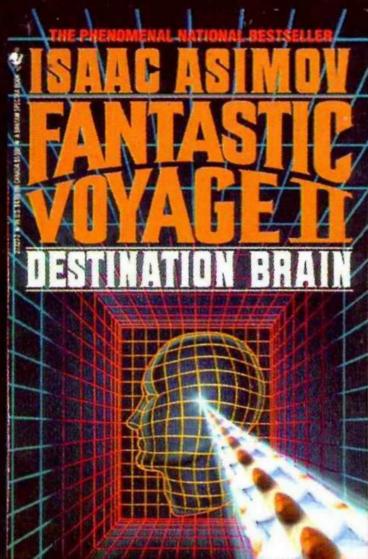
— Totuşi?

— Totuşi s-a întors, făcând o incredibilă descoperire ştiinţifică şi iniţiind un proces în urma căruia Statele Unite şi Rusia vor fi silite, împotriva dorinţei lor, să coopereze. În plus, s-a autopropulsat drept cel mai important şi, după publicarea acestor date, cel mai faimos savant din lume... posibil din toate timpurile. Dintr-un punct de vedere, el a distrus sistemul politic al lumii şi a clădit unul nou – sau cel puţin a iniţiat procesul de construire al unuia nou – iar toate astea le-a realizat între după-amiaza duminicii trecute şi după-amiaza zilei de azi, sâmbătă. A făcut-o în şase zile. Cumva gândul acesta e înfricoşător.

Friar se lăsă pe spate şi hohoti încântat.

— Este mai înfricoşător decât crezi. Intenţionează să se odihnească în ziua a şaptea...

CUPRINS

Cu fenomenalul best-seller „Călătorie fantastică", roman apărut la editura Teora în anul 1997, *Isaac Asimov* a purtat cititorii în prima călătorie în corpul omenesc. Electrizantă, uimitoare și remarcabil de realistă, iată acum istoria celei de a doua misiuni palpitante pentru a descoperi secretele spațiului interior: DESTINAȚIA: CREIERUL!

În inima Rusiei, savantul de renume mondial Piotr Șapirov zace în comă. În creierul lui se află ascunsă cheia celui mai important salt științific din istoria omenirii. Un singur om poate spera să localizeze acest secret: americanul Albert Jonas Morrison.

Misiunea lui Morrison: să fie miniaturizat la dimensiunea unei molecule împreună cu o echipă formată din patru specialiști ruși, să călătorească într-un submarin special conceput spre creierul lui Șapirov și să extragă secretele de acolo.

Morrison și tovarășii lui au la dispoziție numai douăsprezece ore pentru a-și îndeplini misiunea – în fața terorilor neașteptate și cu propriile lor vieți atârnând precar în balanță.

ISBN 973-601-970-5

Editura **Teora**
Lei 31 000